

Bibliothèque numérique

medic@

**Ruysch, Frederik. Thesaurus
anatomicus**

*Amsterdam : apud Joannem Wolters, 1701-1704.
Cote : 69882*

69882

FREDERICI RUYSCHII

Anatomiae & Botanices Professoris

THESAURUS
ANATOMICUS
PRIMUS.

Cum Figuris aeneis.

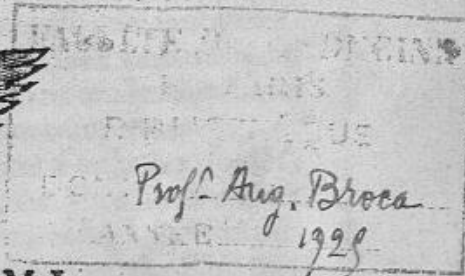
HET EERSTE
ANATOMISCH
CABINET,
VAN

FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomie en Botan.

Met Kopere Platen.

69882

AMSTELÆDAMI,

Apud JOANNEM WOLTERS, 1701.

THE SAURUS
ANATOMICUS
P R I M U S

Den Overfetter aan den Leefer.

N A diender tot noch toe geen volkome decifje gemaakt is, tuffchen de Oude en Nieuwe maniere van Spelden; foo heeft het my goet gedaght, in defe mijne Overfettinghe te gebruiken die maniere van Spelden, dewelke 't gebruykelijkfte is; Ook en heb ik my in't Overfetten foo ftop niet willen binden aan de woorden, als welaan de fin, vertrouwende fulks nutter, en aan den Leefer aangenamer te zullen zijn.

F R E D E R I C R U Y S C H,

Proffeffor van de Anatomie in Batavia.

Met Kopere Platen.

65882

A M S T E R D A M.

Apud JOHANNEM WOLTERS, 1701.

AD LECTOREM.

Nnus jam agitur trigessimus sextus, quod Auctores Anatomicos perlegere incepti; cum autem plurima in illis offenderem, quæ mihi obscura viderentur, neque per figuras satis accuratè essent depicta; cultrum Anatomicum ipsemet arripui, eique varia, non solum humana, verum etiam brutorum cadavera subjeci, ne equorum quidem & boum parcendo, ut minutia luculentius oculos incurrerent.

Cum interim varia carnosæ, iisque molliora (uti cerebrum &c) occurrerent, quæ conservatu digna viderentur, conservandi ars summopere animum meum defatigavit. Et jam mihi videbar conservandi methodum invenisse laudabilem, quæ tamen opinio brevi post me fefellit: Tunc denuò alia via rem aggrediebar, quæ cum & ipsa pariter me deluderet, torsi animum per plurimos annos, donec tandem eam inveni artem, qua, ut opinor patebit, non solum partes carnosæ, verum etiam Cerebrum, imò integra cadavera, omnibus visceribus instructa, per plura secula, & forte perpetuò incorrupta conservari possint.

Sunt mihi parvula cadavera, à viginti annis balsamata, quæ tam nitidè sunt conservata, ut potius dormire videantur, quam exanimata corpuscula.

Interim ab eo tempore, quo operam posui in sectionibus cadaverum, varia vasa, sc. Arterias, Venas, Lymphæ-ductus, Nervos, variasque partes, corruptioni minus subjectas, conservare mihi haud difficile fuit, & sic temporis successu, in tantam excrevit molem messis isthæc, ut integrum conclave eam recipere haud potuerit; & sic secundum, & tandem tertium, mihi assumere coactus fuerim, pro repositione rerum Anatomicarum.

Quia autem continuè Anatomica tractare tædiosum fuisset, interpolatis vicibus, animum quoque à juventute mea appuli ad studium Botanicum, plantasque tam indigenas, quam exoticas, non sine magno labore, tanto numero collegi & nitide con-

fervavi, ut parvo quoque indigerem conclavi; hisce animum satiare nequivi, eumque alere coactus fui perscrutinio exoticorum Animalium, Piscium, Insectorum, &c. tam Balsamico liquori innatantium, quam exsiccatorum, quibus jam quoque integrum replevi conclave.

Hisce (favente Numine Divino) peractis, senioque confectus, aliâ incedere viâ, quietioremque horulam quærere mihi animus est; ut Deo Ter Opt. Max. gratias agere queam, pro summo in me collato favore; quod mihi tantum temporis concesserit, ut hæc omnia perficere potuerim.

Interim petitioni nonnullorum satisfacturus, Coronidis loco, Catalogum omnium eorum, quæ in Museo nostro reperiuntur, perlibenter publici juris facerem, si Deo Ter Opt. Max. largiorem permittere dignetur vitam.

Quamvis autem parvi momenti esset, integrum Catalogum una vice in lucem edere, satius tamen fore duxi, per partes illud præstare, incipiendo ab iis, quæ in conclavi inferiori reposita sunt.

In eo conspiciendos sese exhibent duo Thesauri ex ligno Indico confecti; in secundo quatuor majores, ut & Thecæ plurimæ mediocres & parvæ, quarum

1. Referta est cordibus humanis.
2. Partibus è Pulmone desumptis, ut & integris Pulmonibus & Cordibus, situ naturali observato.
3. Continet partes generationi inservientes è muliere.
4. Varia Intestina Puerorum nitidissimè conservata.
5. Turbam sceletorum multorum Murium, gliris sceleton insultantium: suntque nitidissimè prædicta sceleta confecta.
6. Placentas Uterinas, & sic porro. Præterea in dicto loco 4. Thecæ majores reperiuntur ex eodem ligno Indico confectæ, sceleat Juvenum nitida continentes.

Tertium conclave recipit Tumbam, sceletis Puerorum instructam, ut & Thesauros majores octo, in quibus reposita sunt varia Anatomica, nec non varia cadavera juvenum nitidissime à plurimis annis conservata.

Primò jam in lucem edere, quæ in Thesauro primo conclavis
primi

primi reposita sunt, mihi animus est, eo consilio, ut singula objecta, & quicquid in iis videri potest, recenseam.

Quæ autem mihi nova sunt, ut & ea, quæ minus rectè ab aliis sunt delineata, per figuras illustrabo, & sic singuli Thesauri proprio gaudebunt Catalogo, figuris aliquot instructo.

Hujus rei fructus in eo constabit. Nemini unquam omnia mea rariora conspiciere licuit, idque propter illorum copiam & temporis penuriam : mihi quoque impossibile est, omnia memoriæ meæ mandare, sc. quo in loco hoc aut illud repositum sit, id quod non rarò tædiosum fuit.

Confectò autem Catalogò, illicò invenire potero, ubinam hoc aut illud objectum sit repositum; si quis etiam Catalogum perlegerit, & aliquid in eo invenerit, quod libenter videret, illi momento satisfieri poterit. Alii delectantur visu hujus objecti, aliis alia magis arrident, & sic omnibus satisfacere conabor, sine notabili temporis dispendio.

Præterea si quis dubitet, num verè ita existant ea, quæ sunt à me delineata, aut demonstrata, dabitur illi occasio videndi, quod non fecèret alii Anatomici, quos inter nonnulli innumeras nobis obtruserunt Chimeras, à veritate non solùm alienas, sed in corpore humano non existentes.

Vale L. B., & ut laboribus meis, non sine maximo dispendio peractis, favere digneris, rogo.

T O T D E N L E E S E R .

Et is nu ses-en-dartigh Jaaren geleden, dat ik de Boeken der Anatomisten begon te lesen: Edog, nademaal my in deselve veele duystere saken voorquamen, die ook selfs door hare Figuren my geen genoegsaam ligt quamen te geven: Soo resolveerde ik het snymes selfs in de hand te nemen, en tot mijn onderwerp te verkiesen, niet alleen de Lijken van Menschen, maar ook der Beesten; en op dat my de allerkleenste deeltjens, wat grooter voor mijn oogen zoude komen: soo hebbe ik geen Paarden, noch Koeijen gespaard.

Nadien my ondertusschen verscheyde saken voor quamen, dewelke my waardig scheenen bewaart te werden, en om hare weeke en vleesighe selfstandigheyd niet wel bewaard konden werden: soo hebbe ik daar toe seer veele moeyte aangewent, insonderbeyt ontrent de Herffene, die veele andere deelen in saghtigheyd komen te overtreffen.

Nuscheen het my toe, dat ik een goede en bequame manier uytgevonden had, maar vond my wel haast bedrogen, daar na sloegh ik een gants andere wegh in, die my niet minder verleyde; en soo bragt ik veele Jaaren door, sonder yets goets wyt te werken, ontrent de conservatie der geseyde saghte deelen, tot dat ik eyndelyk daar toe quam, dat door my niet alleen vleesighe deelen, als mede de Herffene, maar ook selfs geheele menschen met alle hare ingewanden veele Eeuwen, en mogelijk voor altoos, soo ik meen, sonder bedervinghfullen kunnen bewaard worden.

Ik hebbe kleene Kinderkens, die ik over twintigh jaaren heb gebalfemt, en tot nu toe soo netjes bewaard, datse eer schijnen te slapen, als ontzielt te zijn.

Terwijl ik my besigh hield, om het balsemen grondigh te onderzoeken, soo quamen my ondertusschen veele curieuse zaken voor, tot welkers bewaring soo veel moeyte niet behoefde aangewend te werden, als daar zijn gemeene Aders, Slagaders, Water-vaten, Zenuwen, en andere deelen meer, die ik van tijd tot tijd quam te bewaren, dewelke ook tot soo groot een getal toenamen, dat een gantsche Kamer deselve niet konde onthouden: En alsoo wierd ik gedwongen een tweede daar toe aan te leggen, en dese al mede niet genoegsaam zijnde, ook een derde te gebruyken, en dat alleen tot de Anatomische zaken.

En nadien het my verdrietigh zoude geweest zijn, geduuriglyk de lig-
ha-

TOT DEN LEESER.

hamen der menschen te doorsnuffelen; soo hebbe ik my, van mijne jonkheyd aan, een Liefhebber van de Kruiden en andere Gewassen geweest zijnde, ondertusschen ook weder begeven tot het onderzoek der selve Gewassen, en hebbe met een onvermoeide arbeyd, het soo verre gebraght, dat ik, soo van inlandsche als uytheemsche Planten, een klein Kamertje daar van vervult hebbe, die soo cierlijk zijn gedroogt, als immers mogelijk is geweest.

Hier by en ist niet gebleven, maar hebbe my verders begeven, tot het onderzoek van kleene vreemde Diertjens, Visschen en Bloedeloos gespuys, soo in voghtigheyd, als gedrooght zijnde, waar mede ook een klein Kamertje is vervult geworden.

Dit nu alles door Gods goedheyd uytgevoert, en tot mijne jaaren gekomen zijnde; soo is mijn voornemen nu een geheele andere weg in te slaan, en een geruster uur te soeken, om Gode dank te seggen voor dese over groote gunste aan my bewesen, dat hy my toegevoeght heeft soo veel tijds, om dit alles te kunnen uytvoeren.

Ondertusschen om het versoek van eenighe te voldoen, soo is 't voornemen (soo my God 't leven soo langh believen sal te sparen) een Lijste te maken van alles wat in mijne Kamers gevonden werd,

En hoewel het een geringhe zake zoude zijn, een geheele Catalogus van alles tevens uyt te geven: soo is echter mijn voornemen 't selvighe stuks wijse te verrichte, beginnende van die dingen, dewelke in de onderste Kamer gevonden werden.

In dese staan twee Kabinetten uyt Indiaansch Hout cierlijk gemaakt.

In de tweede Kamer vier groote Kabinetten, als mede veele middelmatige, waar van het 1^e vervult is met de herten van Menschen.

Het tweede is beset met Longhen van Menschen, als mede met Herten daar de Longhen noch aan vast sitten: En dat alles, soo als sy in 't menschen lighaam gelegen hebben.

Het 3de onthout in sich de partyen der Vrouwen tot de Voortteelingh gedestineert.

Het 4de het gedarmte van verscheyde Kinderen, seer net geconserveert.

Het 5de een hoope witte en seer konstigh gemaakte Geraamtens van Muysen, dewelke rontom, en op 't Geraamte van een Rot met selsame gesten verbeelden te bespringen.

Het

TOT DEN LEESER.

Het 6de is versien met Moer-koecken : en soo voorts zijn de reste gestoffeert met verscheyde zaaken.

In dese geseyde tweede Kamer werden nogh vier Ceder Houten Kassen gevonden, versien van vier nette Geraamten van jonghe Luyden.

In de derde Kamer staat een Tombe versien van verscheyde Geraamten van Kinderen; als mede aght groote Kassen, waar in verscheyde Anatomische zaken te zien zijn; ook onthoud dese Kamer verscheyde Lijken van Jongelingen, die van over veele jaaren cierlijk zijn geconserveert geworden.

Nu is het voornemen eerst te beschryven, en in't ligt te geven, 't geen in't eerste Cabinet van de eerste en onderste Kamer gevonden werd, met intentie van alles wat in yder deel te zien is, vervolghlyk te verhalen,

En alles wat my van plaats tot plaats voorkomt, 't geene ik voor onbekent, of voor onbeschreven kome aan te sien, of 't geen ook by anderen niet wel in Figuren afgebeeld is, 't selve sal ik in Figuren daar tuschen voegen; en alsoo sal yder Cabinet sijn eygene Catalogus hebben.

De nuttigheyd die my dunkt daar in te steken is dese. Niemand heeft tot nu toe alle mijne Rariteyten gesien, en dat om de veelheyd der selve, en kortheyd des tijds : Het is my ook onmogelyk te bedenken, waar yder voorwerp is geplaatst, 't geen my meermalen moeilijckbeyd gebaart heeft; en hier door salmen sulks kunnen voorkomen.

Maar soodanig een algemeene Lijste gemaakt zijnde, sal men aanstonds kunnen weten, waar dit of dat geplaatst is : Soo imand ook de Catalogus sal gelesen hebben, 't geen hy sien wil, kan men hem aanstonds toonen. De eene mensch heeft sin in't eene, een ander in't andere te sien, en alsoo sal men een yder wergenoeging kunnen geven, en dat met weynig verlies van tijd.

Daer en boven, soo ymand twyfelt aan't ware wesen, van't geen in Figuren afgebeeld is; soo sal men hem sulks haast kunnen laten sien.

Dit is by andere Anatomisten nogh in geen gebruik geweest, namentlijk dat men de objecten, waar na haare Figuren zijn gesneden, by haar bewaart zijn, hier van daan komt het, dat sommige ons veele zaken op de mou gespelt hebben, die noyt in't menschen lighaam getoont kunnen werden.

Vaart ondertuschen wel, Beminde Leser, en wilt desen mijnen arbeyd, niet sonder groote onkosten volbragt zijnde, met uwe gunste vereeren.

C. Hüberts,

ad vivum Sculpit.

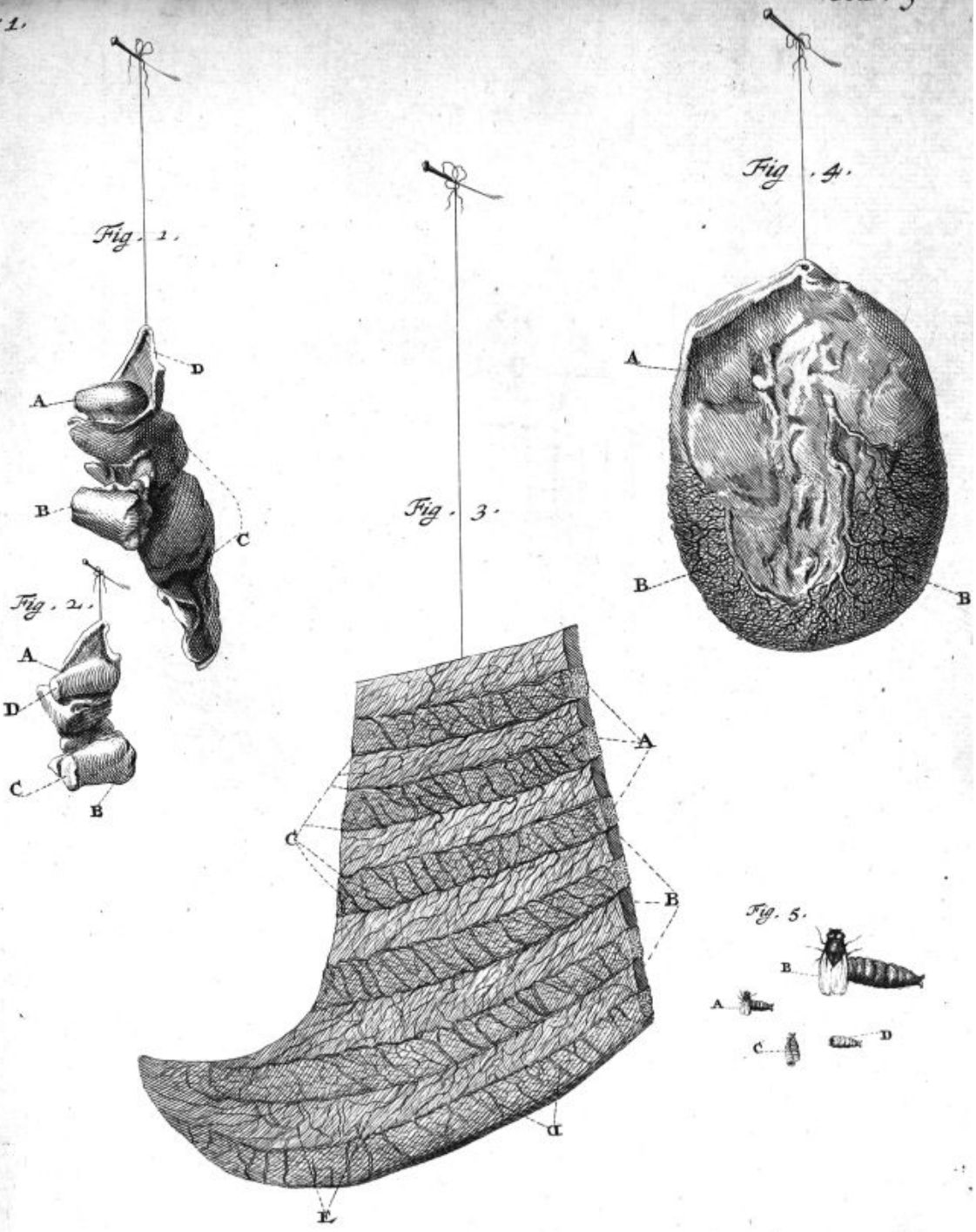
FIGURÆ SECUNDÆ
EXPLICATIO.

TAB. 2. EXPOSITIO. Uytlegging van de 2. PLAAT.

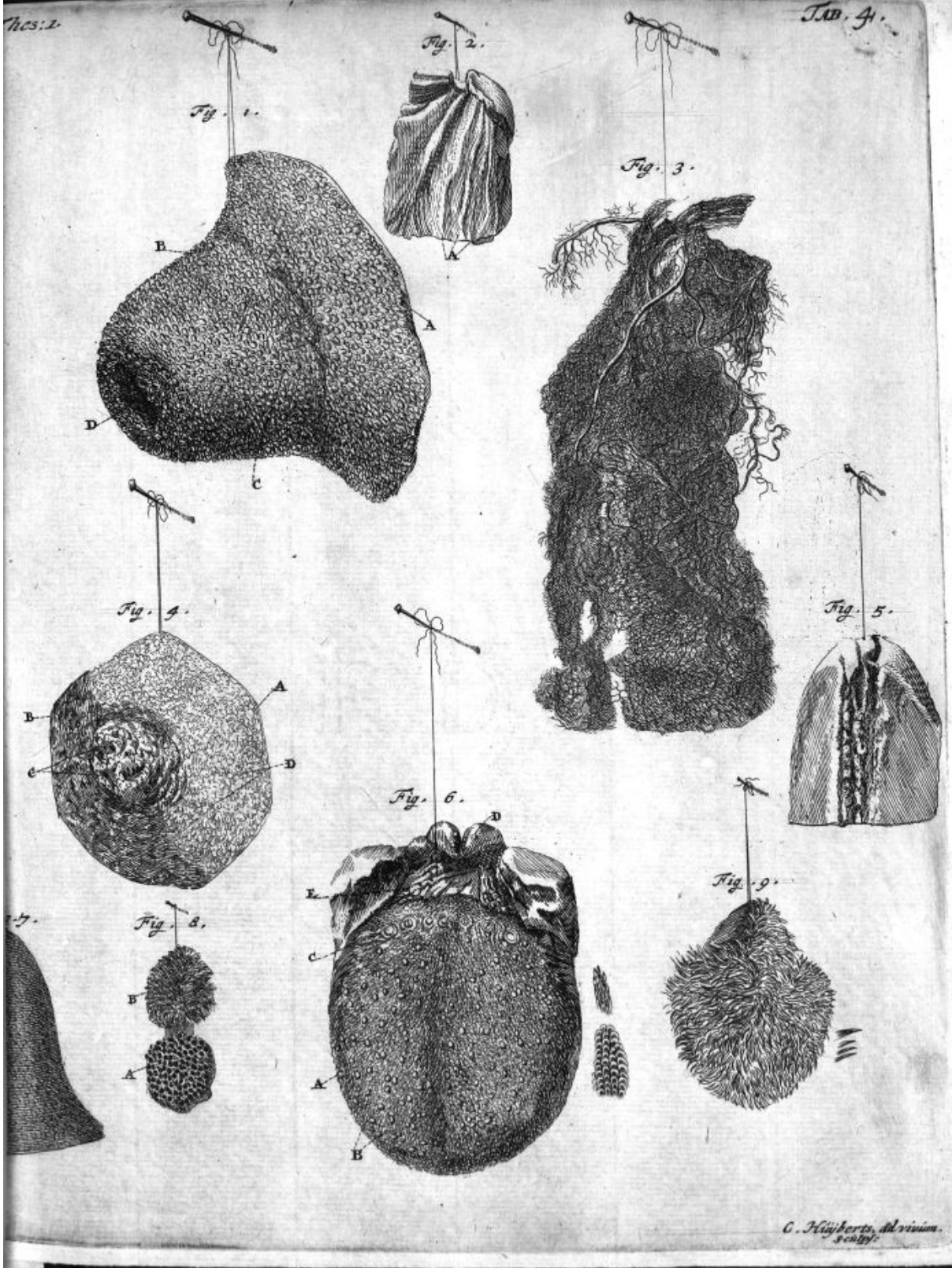
A. <i>Phiala infantis brachium continens.</i>	A. Een glas, in sich onthoudende den Arm van een klein Kind.
B. <i>Lintei Ornamentum fimbriatum.</i>	B. De franje van't Linne.
C. <i>Brachium.</i>	C. Den Arm.
D. <i>Materiae polyposæ crassiores particula.</i>	D. De dikke partyen van de polypeuse stoffe.
E. <i>Globuli adiposi, substantiâ membranæ analogâ obducti.</i>	E. Ronde smeerbollekens, omvangen van iets, 't geen een vliesje seer wel gelijkt.
F. <i>Materiae polyposæ particula tenuiores.</i>	F. De dunste partyen van de polypeuse stoffe.
G. <i>Linteam rarum, quo vulnus brachii amputati obvelatur.</i>	G. 't Lijnwaat, waar mede de wonde van de afgefette Arm bedekt is.
H. <i>Membrana, qua, loco vesicæ, clauditur phialæ orificium, scattetque dicta membrana arteriis, ceraceâ materiâ rubrâ opletis.</i>	H. Het Vlies, waar mede de mond van't glas gesloten is, in plaats van de blaas, en is dit Vlies seer wel versien van slagh-aderen, dewelke met een rood-wassighe stoffe zijn gevult.

Thes. 1.

C. Hüiberts. del vidum sculp.

THESAURUS Het eerste
ANATOMICUS ANATOMISCH
 PRIMUS CABINET,

Ex ligno indico colore variegato nitidè confectus, in quo sequentia sunt reposita.

Primò nobis occurrit in fundo lævi lateris Pedamentum ex ligno Juglandis confectum, cui imposita est rupes artificiosa, ex calculis humanis constans, cujus fundamentum rupes naturalis, tot calculis humanis undique obsita, ut quicquid in oculos occurrit, sint meri calculi humani. Vide Tab. I.

Hi ex variis corporis partibus desumpti, diversi sunt coloris, figuræ, magnitudinis & substantiæ: hosce inter

A. A. A. Calculi sunt parvi humani per vias urinarias excreti, quibus rupes naturalis tegitur, eo præsertim loco, ubi majores calculi rupem obscurare non valent.

B. Calculus humanus Vesicæ, post mortem, à nobis exfectus, formâ manubrii scipionis, quo eundo innitimur.

Thef. Anat. I.

Van gevlamt Indiaans Hout cierlijk gemaakt, waar in dese volgende Zaken onthouden werden.

VOor eerst staater aan de linker zyde van de grond een Pedestal van Notebomen Hout gemaakt, waar op een artificiele Rots geplaatst is, toebereyt uyt steenen, die in 's menschen lichaam zijn gegroeyt, hebbende tot haar fundament een natuurlijke Steenrots, die met soo veel kleene en groote steenen, uyt 's menschen lichaam gekomen, beleyt is, dat alles, wat men ziet, een tsamenstel van steenen is, dewelke in 's menschen lichaam zijn gegroeyt.

Alle dese Steenen, uyt verscheyde partyen van 's menschen lichaam gekomen zynde, differeren veel van den anderen in couleur, figure, groote, en substantie.

Onder alle dese Steenen, zijn die met de Letteren A. A. A. getekent, de kleenste, door de waterwegen geloft, deselve dienen alhier tot het bedekken van de natuurlijke Steenrots, voornamelijk op die plaatsen, daar de groote Steenen, de natuurlijke Steenrots niet en konden dekken.

B. Een Steen, van gedaante de knop van een Wandelstok gelijkende, en is deselve van ons na de dood uyt de water-blaas gesneden.

C.

A

C.

C. Calculus à Lithotomo extractus, figurâ fructum Mori imitans.

D. D. Calculi è Vesica urinaria Octogenaria exsecti, cujus historia admiranda exstat, in observationibus meis Anatomico-Chirurgicis No. 1691. in lucem editis. Vide Observ. primam. Patiens à viginti annis passa fuerat totius uteri propendentiam & simul cum illa, Vesica urinaria prolapsam, ita ut Uterum totum quantum cum annexa vesica manibus arriperemus, palpitando calculos latitare in partibus prolapsis haud dubitabamus, nec falsi sumus. Facta enim incisione, illicò extraximus momento temporis calculos quadraginta & duos, quorum forma admiranda in angulis hujus rupis videri potest. Qua methodo inaudita citò fuerit curata, in prædicta observatione videri potest.

E. Calculus è Vesica Urinaria à Lithotomo extractus.

F. Alius eodem modo eductus.

G. Calculus niger è Pelvi post fata excisus, Zingiberis forma.

H. Alius ex Pelvi, scintillante nigredine obsitus, id quod pluries observatur in calculis illo loco repertis.

I. Alius

C. Een steen van een Steensnijder uyt de Water-blaas gesneden, van gedaante een Moerbese gelijkende.

D. D. Steenen, dewelke uyt een oude Vrouw van tachtentighjaren zijn gesneden, welke verwonderingswaardige Historie beschreven staat, in mijne Anatomische en Chirurgicale Observatien in 't Jaar 1691. in 't licht gegeven. Ziet aldaar de eerste Observatie. De Patient hadde ontrent 20 jaren een uyt-sinkinge hares geheele Lijfmoeders gehad, en te gelijk mede een uyt-sinkinge van haare Waterblaas, soo datmen de geheele Lijfmoeder, met de 't samengevoegde blaas in de hand konde nemen, en deselve wat drukkende schein het ons toe, ja wy en twijfelde niet, of de uyt-gesackte deelen waren met steenen gevult, 't welk de uytkomst ook leerde. Want een openinge gemaakte zijnde, zoo hebben wy in aller ijel 42 steenen daar uyt gekregen, welkers selsaame gedaante in de hoeken deses Steenrots te zien is. Op wat ongehoorde wijze de lijdersse haastigh tot genesinge is gekomen, kan men nasien in de geallegeerde Observatie.

E. Een Steen uyt de Water-blaas gesneden.

F — Op deselve wijze uytgehaalt.

G. Een swarte Steen, na de dood, uyt het bekken van de nier gesneden, van gedaante een klaauw Gember verbeeldende.

H. — Uyt deselve plaats gesneden; Dese is omvangen van een glinsterende swartigheyt, 't welk men meermalen bevint in de Steenen, die in die plaatzen gevonden worden.

I. Een

I. *Alius è faucibus tussi ejetus, postquam patiens, per plures annos questus fuerat de difficultate deglutendi.*

K. K. *Duo calculi per tussim ejeti è Pulmone.*

L. L. *Duo calculi insignes, Rupes per se mentientes, iique è Vetula Mamma post mortem exsecti.*

M. *Calculus pullus Lithotomi ope extractus, cortice griseo, crassissimo, duroque obsitus.*

N. *Calculi parvi è digiti articulis mulieris podagrica; hi à pilo dependentes, retinentur dextra sceleti foetus humani, quatuor prater propter mensium, huic rupi adstantis: Dictum sceleton sinistra continet & veluti admovet oculis strophium, è membranula tenuissima, myriadibus arteriolarum rubicundissimarum predita, quo, tanquam flendo, hominum miserias exprimens, Caelum respicere videtur cum inscriptione*

HOMO NATUS DE MULIERE,
BREVI VIVENS TEMPORE,
REPLETUR MULTIS
MISERIIS.

I. *Een andere Steen, door 't hoesten opgegeven, en dat uyt de keel, na dat de lijder een seer geruymen tijt geklaagt had, over het ongemackelijk inswelgen van slijts en drank,*

K. K. *Twee Steentjens door het hoesten uyt de Longh voortgekomen.*

L. L. *Twee groote Steenen, verbeeldende 2 Rotsjens, dese zijn na de dood uyt een der borsten van een stok oude Vrouw gesneden:*

M. *Een swarte Steen, omvangen van een seer dikke, graauwe, en harde schorsse, deselve is door een Steensnijder uyt de Water-blaas gesneden.*

N. *Kalkachtighe Steentjens, uyt de kneukels van een podagreuse oude Vrouw gesneden. Dese aan een hairtjen hangende, werden gehouden in de rechterhand van een geraamte van een onvoldrage Kindje van ontrent vier maanden draghts, staande het selve benevens de geseyde Steen-rots. Het selve geraamte heeft in sijn linkerhand een neusdoekjen, gemaakt van een seer dun vliesken, waar door duysende van sijne slaghaderkens loopen, 't selve quansuys na de oogen brengende, als wilde het de miserien der menschen alschreijende uydrukken; en de ooghraden opwaarts na den Hemel gestreke zijnde, is deffelfs devijs*

De Mensche van een Vrouw gebooren, en eenen kleenen tijt leevende, is vol van gebreken.

O. Cal-

A 2

O. Een

O. *Calculus prodigiosa magnitudinis, Rupis amulus, post mortem in tumulo, inter pedes, repertus.*

P. — *Vesica exsectus.*

Q. — *alius, major.*

R. — *Magnus formâ Zingiberis, Pelvi adhuc inherens.*

S. — *Magnus, Lithotomi ope ablati, cujus cortex griseus.*

T. — *asperrimus, ater, exsectus.*

V. *Calculi varii nigricantes, post fata è renibus exsecti.*

W. *Calculus Ureteri inclusus, unde uretere obstructo, vitam cum morte commutavit puella, quatuor circiter annos nata. Quantos autem cruciatus passa fuerit, antequam animam Deo redderet, sine animi motu recordari nequeo.*

X. X. X. *Calculi è Vesica fellea, post mortem, exsecti.*

Cæteri omnes, aut per vias Urinarias sunt excreti, aut post mortem Vesicâ, aut Renibus exempti.

Hiscè omnibus interpositi sunt rami arteriosi, foliis nudatæ arboris ramos repræsentantes, qui loco sanguinis ceracè materiâ rubicundissimâ artificiosè repleti, calculos inter se continent, Rumpem

O. Een seer groote Steen, van gedaante een Steenrotsje gelijkende, dese is in de dootkiste van een verrot mensche gevonden, en dat tusschen des selfs beenen.

P. — Uyt de Waterblaas gesneden.

Q. — Een grooter.

R. — Een groote, van gedaante een klaauw Gember gelijkende; dese sit noch in een der Water-peesen begin, of bekken.

S. Een groote Steen van een Operateur uyt de Water-blaas gesneden, wiens schorsse graauw is.

T. Een seer rouwe swarte Steen, door deselve wijze bekomen.

V. Verscheyde swarte Steentjens, na de dood uyt de Nieren gesneden.

W. Een Steen, die in een der Water-peesen is blijven sitten, waar door die Water-peese is komen te verstoppen, en het Meysken, out ontrent 4 jaren, is komen te overlijden. Wat al smerten dit Doghterken, door dit ongeval uytgestaan heeft, zulkx kan ik niet, als met beweginge des gemoets, nadenken.

X. X. X. Steenen, na de dood, uyt de Gal-blaas gesneden.

Alle de resterende zyn of door de waterwegen gelost, of na de dood, uyt de Water-blaas, of Nieren gemaal.

Tusschen en rontom dese geseyde Steenen, werden gevonden takken van slaghaderen, representeerende takken van bladerloose boomen, dewelke door konst opgevult zyn, met een seer roode en waschahtige stoffe, waar door de Steenen niet alleen, maar

pem dictam firmiorem reddunt, visuique gratiam conciliant. Dicti rami arteriosi desumpti sunt ex variis corporis partibus, idque non solum è corporibus hominum, verum etiam brutorum.

Huic Rupis, adstant tria Sceleta foetuum abortivorum quatuor circiter mensium; de primo superius mentio facta est.

Secundum è regione situm, dextra falcem gerit, ictumque quasi minatur, cum inscriptione.

NEC PARCIT IMBELLIS JUVENECÆ POPLITIBUS.

In superiore parte Rupis tertium sceleton locatum, ejusdem fere ætatis, dextra gerens funiculum ex margaritis puris exilibus confectum, quem indice sinistra manus videtur indigitare, caputque sursum erectum, quasi cælum adspicere vellet, ea ornatur inscriptione

CUR EA DELIGERE VELIM, QUÆ SUNT IN MUNDO?

E Regione hujus Rupis Pedamentum secundum è ligno Juglandis factum, Asperisque Arteriis non solum humanis, verum

maar ook zelfs de geheele Steenrots een onderlinge vastigheyt bekomen. Ook soo geven dese takken een aangenaam gesichte aan den beschouwer: en zijn deselve genomen uyt verscheyde deelen des lichaams, soo van menschen, als beesten.

Ontrent dese Steenrots staan 3 Geraamtens van onvoldrage kindkens van ontrent 4 maanden draghts, van het eerste is hier boven geplukt, waar tegen over het 2^e, geplaatst is, hebbende in des zelfs rechter hand een seysien, waar mede het schijnt te willen treffen, met dit devijs

De dood en spaart ook zelfs de weerloose Jeught niet.

Het 3e. Geraamte ontrent van deselve ouderdom is boven op de Rots geplaatst, hebbende in des zelfs rechter hand een Snoertje van kleene en sijne Peereltjens, waar na het met de voorste vinger van de linker hand schijnt te willen wijzen, en het hoofd opwaarts gewent zijnde, als wildé het na den Hemel zien, heeft tot devijs

Waarom soude ick die dingen willen beminnen, die in de Werelt zijn?

Tegen over dese gefeyde Steenrots vintmen een Noteboome Pedestal met Longhpijpen beset, soo van Menschen, als van Kalveren;

A 3 en

rùm etiam vitulinis instructum; hujus pedamenti medium occupat pedamentum alterum, ex eodem ligno confectum, cui infident duo sceleta fœtuum abortivorum quatuor circiter mensium; horum unum gesticationibus humanas res quasi deridere, & sic, DEMOCRITUM representare videtur; alterum verò, dextrâ strophiole instructâ & orbitæ dextræ admotâ, HERACLITUM exhibet.

Inscriptio primi sceleti talis est.

CUM TANTUM IN VITA RESTET
TRANSIRE MALORUM, LIBER
AB HIS LETHO, LÆTUS SI-
NE VOCE TRIUMPHO.

Secundi

NOS DULCIS VITÆ EXSORTES,
ET AB UBERE RAPTOS, AB-
STULIT ATRA DIES, ET
FUNERE MERSIT ACERBO.

Not. I. Strophiolium dictum, ex membranula confectum, innumeris gaudet arteriis rubicundissimis, quarum cursus serpentinus non ineptè opus Phrygium æmulatur, de quo Prophetæ David loquitur Psal. 139.

2. Offa Cranii striatim accrescere, instar glaciei, in illa ætate, hic palam est.

In anteriore parte Pedamenti supradicti continetur

A. *Aspera arteria Vitulina,*
ce-

en op dit Pedestal werd nog in't midden een tweede Pedestal gevonden, mede van 't selve hout gemaakt, versien van twee kleene geraamtens, van Kinderkens, mede ontrent van 4 maanden draghts, hier van soo ist, dat het eene, door des selfs verbeelde gesten *Democritum* verbeeldende, 's menschen doen schijnt te belachen. Het andere heeft een neusdoekjen in sijn rechter hand, 't welk aan 't rechter ooghrat gebragt zijnde, den schreijende *Heraclum* verbeeld.

Het devijs van het eerste is.

Nadien men in dit leven soo veele wederwaerdigheden moet uytstaan: soo ist, dat ick daar van vry gemaakt zijnde, stemmeloos, triumpheer.

Van het tweede.

Wy van dit zoete leven berooft, en van de borsten afgerukt, zijn van de nare dood weghgenomen, en in 't duystere graft geleght.

Aanmerkt ten eersten, dat dit neusdoekje gemaakt is van een seer dun vliesken, doorwrocht van een ontelbaar getal van seer rode slagaderkens, dewelke slangs-wijs loopende, een waarachtigh borduurfel seer aardigh komen te verbeelden, waar van den Propheet David spreekt in den 139 Psalm.

Ten 2^e. dat de beentjens van de Bekkeneeltjens in die tijd straalwijs uytgroeien, gelijk 't water, dat 's winters komt te bevriesen, kan men hier bequaamlijk zien.

Op de voorste zijde van 't geseyde groot

Ceraceâ materiâ rubicundâ repleta, atque inversa, ita ut arborum ramosam sine foliis representet. Vide L. A.

Not: Ramos ita exsiccati, ut ferè naturalem retinuerint dispositionem, sc: nonnulli antrorsum, alii retrorsum vergunt.

B. Portio Pulmonis vitulini inflati, exsiccati, & in lamellas fissi, ut vesicularis aut spongiosa Pulmonis substantia se videndam exhibeat.

C. Pulmonis humani portio, eodem modo preparata, ut substantia vesicularis non solum, verùm etiam calculi in Pulmone nati, conspiciantur.

D. Aspera arteria infantis inversa, cum annexis Arteria & Vena pulmonalibus.

E. Aspera Arteria inversa, eaque ex fœtu quatuor circiter mensium.

F. Aspera Arteria portio, ceraceâ materiâ albicante repleta, per quam rami Arteria Bronchialis sunt dispersi, eaque è corpore vitulino.

G. Aspera Arteria vitulina, antiqua methodo preparata, & jam à triginta quatuor annis conservata.

No. III. Inter dictas duas Rupes, Pucl-

grootste Pedestal werd gevonden. De Longepijp van een Kalf, met een roodwassige stoffe opgevult, en omgekeert, verbeeldende alsoo een getakte en bladerloose boom, en is dese getekent L. A.

Aanmerkt dat ik dese takken 'soo gedrooght hebbe, dat se byna haare natuurlijke gestalte gehouden hebben, en wijken sommige voorwaarts andere achterwaarts.

B. Een stuk van de Longh van een Kalf, opgeblasen, gedrooght, en in moten gesneden, op datmen des selfs voose en blaaswijse substantie bequaam soude mogen zien.

C. Een stukje van de Longh van een mensch, op deselve wijze toebereyt, op dat niet alleen des selfs blaaswijse substantie, maar ook eenige steentjens konde gezien werden, die in de Longh gegroeyt zijn.

D. Een omgekeerde Longhepijp van een kleen Kint, waar aan noch vast zitten des Longs-ader en Slagh-ader.

E. Een omgekeert Longepijpje van een kleen Kimje van ontrent 4 maanden draghts.

F. Een stuk van een Longe-pijp, met een witte waschaghtige stoffe vervult, waar langhs eenige takjens van de Arteria bronchialis loopen, dewelke met een roodwasschaghtige stoffe vervult zijn, en is dit uyt een Kalf genomen.

G. Een Longh-pijp van een Kalf, op de oude manier ontrent 34 jaren geleden van my opgeset en bewaart.

No. III. Tusschen dese 2 Steenrotsen

Puellæ trium, quatuorve annorum Sceleton repositum nivei coloris, pedamento ejusdem notæ insidens, & peculiari artificio confectum, ita ut non solum maxima ex parte, ligamentis propriis & naturalibus ossa cohæreant, verum etiam ligamentorum arteriæ, ceraceâ materiâ impletæ sunt, unde summa rubedine articuli sunt præditi. Si quis dictos articulos oculis armatis lustret, non solum vivos sese exhibebunt ramusculi capillares, verum etiam iis multis partibus tenuiores.

Not. 1. Pars Capitis ossæ superior, proprio Pericranio amicta, tot superbit Arteriolis, ceraceâ materiâ repletis, ut dictum pericranium summa rubedine sit perfusum.

2. Sinistra gerit Ramum Arteriosum splenicum, ex vituli Liene desumptum, materiâ ceraceâ infarctum.

3. A dextra ope fili sericei dependet Cor Pueri, lapidis instar durum, cujus uterque ventriculus expansus cum annexis Auriculis, ceraceâ materiâ impletis.

4. Dictum Cor instructum, Arteriæ Magnæ trunco sicuti è

rotten werd een seer wit geraamte gesien, van een Dochterken van 3, of vier jaren, 't selve op een Notobome Pedestal zittende, is op een nieuwe en bysondere wijze toebe-reyt, niet alleen daar in bestaande, dat het meest over al met sijne natuerlijke banden vereenight is, maar ook soo zijn dese banden versien met hare slaghaderkens, dewelke met een rootwaffige stoffe opgevult zijnde, de leden haar alsints bloet root vertonen. Wanneermen dese banden met vergroot glazen beschouwt, soo komen ons niet alleen de capillare takjens der slaghaderen in 't gesichte, maar ook selfs die gene, dewelke seer veel fijnder zijn.

Ontrent dit Geraamte staan verders dese volgende zaken te consideren.

Ten eerste. Het bovenste deel van de Herssenpanne is met sijn natuerlijke pannevlies bekleet, waar door soo veel slaghaderkens loopen, door konste soodanigh mede gevult, dat het pannevlies root van couleur is.

Ten 2. Van des selfs linker hand, na de borst gewent zijnde, hanght af een Milts slaghader, op deselve wijze opgevult, en is dese uyt een Kalf genomen.

3. De rechter hand vat een zijde draat, waar van athanght het herte van een Jonge, soo hard gemaakt, dat het een steenigh herte schijnt te zijn, en zijn des selfs ooren mede opgevult met deselve stoffe.

4. Aan het geseyde herte is de groote Slagh-ader vast, soo als die uyt

Cor-

Cordis ventriculo sinistro emergit, reservatis naturalibus diametro, forma, & cursu.

5. Quomodo ex Arteriâ Magnâ parte superiore tres procedant rami sursum vergentes, sc: duâ Arteriâ Carotides, ut & Arteria subclavia sinistra, hic videri potest. Arteria subclavia dextra ex Arteria Carotide dextra ortum habere, hic quoque luculenter apparet.

6. Præterea conspici licet utramque Arteriam Vertebralem A: A: ut & Mammarias internas B. B. prodire ex Arteriis subclaviis C. C.

7. E sacco membranoso feu Venæ pulmonalis basi, quatuor ramos emergere, hic etiam cernitur: id quod in responsione ad Epistolam Problemat: decimam per figuram expressi.

8. Quomodo Arteria Pulmonalis, primò in partem dextram & sinistram circa Cordis basin divisa, ulterius subdividatur, simul quoque oculis lustrari potest.

9. Vasa Coronaria per Cordis superficiem disseminata, jucundo spectaculo visuntur, oculis autem armatis minutissimi ramusculi præterea conspici queunt.

Dictum

uyt de linker holte van 't Herte voortkomt; ook ontbreekt 'er niets aan des selfs diameter, gestalte noch loop.

5. Hoe uyt het bovenste van de groote Slaghader 3 takken voortkomen, dewelke opwaerts loopen, namelijk twee Slaap-slaghaders, als mede de linker ondersleutelbeenige slaghader, kan men hier bequaamlijk zien. Ook ist hier sonneklar te bemerken, dat de rechter ondersleutelbeenige Slaghader uyt de rechter slaap Slaghader haar begin neemt.

6. Ook is hier te zien, dat beyde de wervel-beenige Slaghaders A. A. als mede de inwendige Mamtakken B. B. haar oorspronk nemen uyt de ondersleutel-beenige Slaghaders, C. C.

7. Hier kan men ook beschouwen, dat uyt de vliezige sak, of grond van de longs ader 4 takken voortkomen, 't welk van my voorheen afgebeeld is, in mijn Antwoord op de tiende briefs-wijse Voorstellinge.

8. 'T en is ook niet duyster alhier aan te merken, hoe dat de Longhs Slaghader, aan de grond van 't Herte, in een rechter en linker deel verdeelt zynde, verders ook gesubdivideert word.

9. Ook hoe de kroonwyse Bloetvaten over de oppervlakte van 't Hert komen te loopen, en als men Vergroot-glasen wil gebruyken, soo kanmen de alderfijnste takjens in 't gesichte krijgen.

B

Dit

Dictum Cor, ut supra dixi, à filo dependet sericeo, cum ea inscriptione.

OMNIA SUNT HOMINUM TENUI
PENDENTIA FILO.

N°. IV. Dicto Sceletò à dextris opposita est phiala, caput infantis continens, liquori balsamico innatans, quod vivido colore tam nitidè præparatum & conservatum est (absque pigmento) ut dormientis potius, quàm denati caput, videatur, quamvis à multis annis ità conservatum sit.

Not. 1. Superiore parte Cranii ablatâ, Cerebrôque exemptô, conspicienda sese exhibent decem nervorum paria, Cranii ossa perforantia, idque nitidius atque distinctius, quam in capite jamjam extincto, ne Patheticis quidem atque Accessoriis nervis exceptis.

2. Accuratissimè quoque conspicere licet Nervorum auditoriorum ramum durum à molli esse distinctum, præsertim latere sinistro.

3. Sinubus lateralibus duræ Matris à me apertis, oculos incurrit sinus quartus.

4. In-

Dit Herte hanght aan een zijde draad, gelijk ik hier boven gesegt heb, met een opschrift

's *Menschen Leven hanght aan een Zijde draad.*

N°. IV. Aan de rechter zyde van dit Geraamte staat een Vles, waar in onthouden word 't Hooft eenes kints, leggende in een Balsamique vochtigheyt; 't welk met een levendige couleur soo net bereyt en bewaart is (sonder eenigh blanketfel) dat het meer gelijkt na 't hooft van een slapend, als gestorven kind, hoewel het al eenige Jaren alsoo is bewaart geworden.

Hier ontrent staat verders te considereren.

Ten eerste. Het bovenste gedeelte van de Herffenpanne, ende de Herffenen selfs wegh genomen zynde, soo ist, dat haar de tien paar Zenuwen, die de Herffenpan van onderen en van vooren doorbooren, veel klaarder en distincter laten zien, als wel in 't hooft van een vers gestorve mensche, delijdende, en alsoo genoemde bykomende Zenuwen niet uytgesondert zynde.

2. Ook kanmen hier seer klaar zien, voornamentlijk in de linker zyde, dat de saghte tak van de gehoorzenue, van de harde tak onderscheyden is.

3. De zydelijke groeven van 't harde of dikke Harffen-vlies van my geopent zynde, soo komt ons nu hier de vierde groef in 't gesichte.

4. De

4. Infundibulum, Glandulæ Pituitariæ annexum, præ copia arteriolarum, ceraceâ materiâ rubrâ repletarum, summâ rudine perfusum.

5. Glandula Pituitaria Sellæ equinæ insidens, in sui medio, ubi Infundibulo connectitur, nonnihil eminet.

6. A latere hujus Glandulæ, ut & à latere Nervorum Opticorum, cernuntur Arteriarum Carotidum trunci abscissi.

7. Facies, imò & labia, nullo modo rugosa, & vivido colore prædita.

No. V. A sinistris supra dicti sceleti, locata phiala, eodem liquore ex parte referta, cui innatat Infantis caput, eodem modo præparatum.

Not. I. In capitis basi interiore, à latere dextro nervi parisragi, nervus supernumerarius reperitur.

2. Nervorum Olfactoriorum extremitates Os cribrosum perforare, luculenter videri potest.

3. In hoc capite Nervorum, Cranio exeuntium, visuntur undecim, vel duodecim paria.

4. Nervi vagi in utroque latere

4. De Treghter, vast zittende aan het Fluym-kliertje, ziet men door de veelvuldigheid van de Slagaderkens, die met een root waschaghtige stoffe vervult zyn, de gantsche Treghter bloet root te maken.

5. Het Fluym-kliertje in de Paerde-zadel zittende, is in sijn mitte, daar het aan de Treghter vast is, eenigfints verheven.

6. Aan de zijden van dit Fluym-kliertje, als mede aan de zyden van de gesicht-zenuwen, kan men de afgesneden stonken van de Slaapslaghaderen bequaamlijk zien.

7. Het aangesichte, nogh ook de lippen en zyn geenfints gerimpelt, en levendigh van couleur.

No. V. Aan de linker zyde van 't geseyde Geraamte wert gevonden een tweede Glas, met deselve vochtigheit ten deele vervult, waar in onthouden word, 't hooft eens kinds, op deselve wijze toebereyt.

Hier ontrent staat te noteeren.

Ten eersten. Binnen in de gront van 't Hooft, aan de rechter zyde, werd een overtollige Zenuw gevonden, benevens het dwalende paar.

2. Hier kan men ook klaarlijk zien, dat de uyteynden van de Reukzenuwen het Seef-been doorbooren.

3. In dit Hooft bespeurt men elf of 12 paar Zenuwen, dewelke de Herffen-panne komen te doorbooren.

4. Het dwalend paar doorboord

B 2

hier

re duobus in locis Cranium perforant, exiguâ portione ossâ interpositâ.

5. Nervum accessorium, tam in dextra, quam in sinistra parte è variis fibris nervosis, variisque è locis oriundis, constare, hic quoque conspicuum est.

6. Quam tendinosa sit Dura Mater, in hoc capite apparet.

Nº. VI. Pone utriusque jam descriptum caput, vivenda sese exhibent, pueri, 3 4ve annos nati, tenuia intestina, siccata, quæ, proprio Mesenterio coherentia, naturales eorum circumvolutiones demonstrant; Quem in finem ceraceâ materiâ implevi, ut rotunditatem acquirerent, quâ prædita sunt, cum cibo, potu, aut flatu, in corpore vivo sunt extensa. Hisce relicta & connexa Coli portio, nec non integrum Cæcum, cum processu ejus Vermiformi, ut eorum constitutio videri possit in illa ætate.

Quæ jam sequuntur, super Asseres seu Repositoria Thesauri dicti, reperiuntur.

REPOSITORIUM, seu ASSER PRIMUS.

Nº. I. Tenuia intestina fœtus hu-

hier wederzyts, op twee verscheyde plaatsfen de Herffen-pan, en dat seer dicht by den anderen.

5. Ook kanmen hier zien, dat de bykomende Zenuw, soo wel in de rechter als linker zyde, met verscheyde wortelen, of beginselen, uyt verscheyde plaatsfen is voortkomende.

6. Hoe peesachtigh het harde Harffenvlies is, kanmen in dit Hooft bemerken.

Nº. VI. Achter ider deser twee geseyde Hoofden werden gevonden de dunne, en gedrooghde darmen van een Kind, out tusschen de 3 en 4 Jaren; het darmscheyl daar noch aan vast zittende, kanmen bequaamlyk zien, de natuurlijke omwindingen van 't gedarmte: hier toe heb ik deselve met een root-waschachtige stoffe opgevult, op dat sy haare rondigheyt weder souden krijgen, waar mede sy begaaft zyn, wanneer se in 't leven met spijs, drank, of wint vervult zyn. Aan dit gedarmte zitten ook noch vast een gedeelte van den Colijk darm, als mede den blinden Darm, nevens desselfs worm-wijse Aanhanghsel, ten eynde men hare gestel in die ouderdom zoude kunnen zien.

Alles wat nu volgt, is geplaatst op de Planken van 't geseyde Cabinet.

D'EERSTE PLANK.

Nº. I. Het dunne gedarmte van een jongh

humani, jam jam nati, infarcta atque exsiccata, cum annexa Coli portione, ut & intestino Cæco, processuque Vermiformi, eundem in finem præparatis, sc: ut constitutio Cæci naturali proxima, appareat, quæ longè differt in illa ætate, ab ea, quæ in pueris, aut ætate provectioribus cernitur; Successivè enim in recens natis Cæci intestini diameter diminuitur, sine notabili protuberantia, & sic degenerat in processum Vermiformem; in provectioribus verò ab una parte, valde protuberat, & ex illa protuberantia processus Vermiformis emergit; ita ut in ea ætate Cæci diameter haud successivè diminuatur.

In hisce intestinis reservata est naturalis eorum capacitas, & sine rugis extensa sunt intestina.

N°. II. Phiala continens liquorem, cui innatat Arteriæ Splenicæ vitulinæ portio, loco sanguinis, ceraceâ materiâ rubicundâ repleta, cujus extremitates penicilla detrita repræsentant, sicuti in homine expressi

Fig. 4. Tab. 4. Epist. Resp. ad
Ex-

jongh gebore Kintje, opgevult en gedrooght, waar aan noch vast zitten een gedeelte van den Colijkdarm, als mede den blinden darm, en des selfs wormwijse aanhangsel, al mede tot het selve eynde toebe-reyt; namentlijk, op datmen het gesfel van den blinden darm, die hier seer na by de natuurlijke gestaltenisse komt, zoude kunnen zien, verscheelende seer veel in desen ouderdom van de voor verhaalde; want in jongh geboore kinderens, wort den diameter van den blinden darm kleender en kleender, en dat sonder merkelijke uytsettinge, en verandert alsoo in het wormwijse uytsteeksel: maar in diegene, dewelke ouder zyn geworden, ziet men dat den blinden darm aan eene zyde ruymmer en ruymmer word, en uyt dese uytsettinge komt het wormwijse uytsteeksel voort: soo dat in die Jaren den diameter van den blinden darm, niet successivè en vermindert.

In dit gedarmte is de natuurlijke ruymte geconserveert; ook zyn de darmen sonder rimpelen uytgeset.

N°. II. Een Glas, onthoudende in sich een voght, en daar in een gedeelte van de Milts Slaghader, en dat uyt een Kalf. Dese is met een root waschachtige stoffe vervult, in plaats van bloed, des selfs uytreynden verbeelden afgesleete penceeltjens, gelijk ik sulcx ook afgebeelt heb in de Milts Slaghader van een Mensch, en dat in mijne Antwoord op de vierde voorgestelde Brief aan

B 3

D'Heer

Expertissimum Dⁿ. *Campdomercum*.

N°. III. Infantis Brachium liquori innatans, tam nitido pallidoque colore naturali (non sine mixtura coloris rubicundi) præditum, ut viventis constitutioni haud cedat. Hujus manus continet substantiam polyposam, artificio ex sanguine suillo confectam, sc: cruor è sue jam-jam jugulato, manu tamdiu fuerat conquassatus, donec frigidus, materia polyposa sese copiosè videndam exhiberet: in hac materia, è sola conquassatione, ut dixi, prognata, adipis variæ particulæ apparebant, firmiter polyposæ substantiæ adhærentes; sicuti Figura Tab^e. 2. lit. E. repræsentatur. Dictus adeps albissimus & durus, formam globolorum diversæ magnitudinis conquassando acquirens, membranulæ analogum integumentum simul acquisivit, cujus ope quoque adhuc connectitur polyposæ materiæ supra dictæ; interim manus, qua conquassatus fuerat cruor munda fuit, neque ulla pinguedine, aut sevo conspurcatus fuerat cruor.

Ex iis constat sanguinem in se continere pinguedinem dissolutam,

D'Heer Doctr. *Campdomerc*, ziet aldaar Tab. 4. Fig. 4.

N°. III. Een kints Armtje, in de selve vochtigheyt bewaart, en soo curieus toebereyt, dat het de levendige gesteltheyt niet en behoeft te wijken, zynde blanck van couleur, met eenige natuurlijke rodigheyt vermenght. Het hantje onthout in sich een polypeuse stoffe, door konst uyt het bloed van een Varken toebereyt, namentlijk, het bloed uyt een vers gekeelt Varken wiert met een hand, soo laagh gints en weder bewoogen, tot dat het koud geworden zynde, de geseyde polypeuse substantie in groote quantiteyt sich opdeede, en daar nevens ook eenige klompjens vet of smeer, die haar in 't bewegen of roeren uyt 't bloet opdeden, en haar vast vereenighden aan de geseyde stoffe, gelyk zulkx in de Fig. van dese 2de. Tafel aangewesen word met de letter E. Dese geseyde klompjes vet zyn seer wit, ook hardachtigh, ront en van verscheyde groote, en wierden in 't roeren ook omvangen van een vlies-gelykend deksel, 't welk nogh te zien is, want door dit deksel vereenighde sy haar aan de polypeuse stoffe, gelykse daar nogh aan vast geheght zyn. Ondertusschen staat te letten, dat de hand, waar mede het bloed geroert wierd, suyer, en met geen vreemde vette stoffe besoetelt was, gelyk ook niet het bloed selfs.

Hier uyt moet men besluyten, dat het bloed week vet in sich heeft, 't welk

tam, quæ in cellulas deposita, concrefcit.

Notandum quoque, hanc phialam, Brachium continentem, ut & cæteras phialas obturatas esse loco vesicæ, (ut facere solemus,) integumentis, ex variis corporis partibus desumptis, sc: intestinis, cute humana, membranis Cerebri &c. quæ omnia, vasis sanguifluis scatentia, rubra ceracea materia sunt repleta, id quod non solum visui gratum accidit, verum etiam diversorum vasorum reptatum in iis cernere licet.

Nº. IV. Portio capitis fœtus humani, secundum longitudinem divisi.

Not. 1. Lingux, secundum longitudinem dimidiatæ, vera constitutio, non solum baseos, verum etiam apicis, à latere visa, sic quoque musculosa lingux pars, accuratè sese visui offerunt.

2. Ductus supra palatum ad Aures excurrentes; hujus osculi membrana fibras obtinet, quæ mentiuntur effluxum aquæ fluvialis, qui obstaculo quodam

in-

't welk in de cellekens overgegaan zynde, aldaar komt te stollen.

En staat ook te considereren ontrent dit Glas, waar in het geseyde Armtje is geplaatst; als ook mede ontrent allé de volgende glazen, dat deselve dicht toegemaakt zyn, met bekleetsels, van verscheyde partyen afgehaalt zynde, als van darmen, hersenen, &c. en dat in plaats van blafen. Ook zyn sommige Glazen gedekt met het Vel van een Mensche. En komen ons alle dese deksels seer root en cierlijk voor, nadien der selver bloetvaatjens ontelbaar zynde, met een root-waschagtige stoffe opgevult zyn: Zulcx is niet alleen aangenaam te zien, maar brengt ook nuttigheyt aan voor een, die de cours deser slaghadens naaukeurigh na zien wil.

Nº. IV. Een half Hooftje van een jongh geboore Kindje, na de lenghte in twee deelen verdeelt, waar in gesien kunnen werden

Ten eersten. De ware inwendige gesteltheyt des Tonghs, soo wel van des selfs achterste deel, of grond, als van het voorste en uyerste, en dat soo, als men die van ter sijde ziet.

2. De openinge of het mondeke des Canaals, die van 't verhemelte na het oor gaat, kan men hier bequaamlijk zien, en werd dese openinge bekleet met een vlies, wiens fibertjens of draykens in haren loop seer aardigh verbeelden devloet van 't water in een naauw riviertjen of geute, in wiens midden eenigh beletsel geleght zynde, 't water ge-

dwon-

intercedente, viam sibi quærit
diversam.

3. Integumentum septi Na-
rium innumeris arterioliis esse
præditum, constat ex portione
hac, post divisionem hic relicta.

4. Ossa spongiosa Narium,
membranosis integumentis ve-
stita, per quæ myriades Arterio-
larum sunt disseminatæ.

5. Unus ex dentibus inciso-
riis, secundum longitudinem
dissectus, idque in maxilla in-
feriore; in eo triplex substantia
observari potest; extima enim
colore est albicante, media gri-
seâ, tertia verò dilutiore colore
griseo gaudet.

6. Cristam Galli in ea ætate
totam esse cartilagineam, ut &
septum Narium, Cristæ Galli,
continuum, hic palam est.

7. Particulæ subrotundæ, per
membranas ossa spongiosa inve-
stientes dispersæ, quæ glandulæ
audiunt cælo sereno luculenter
conspiciuntur.

8. Remanentiæ processus fal-
ciformis, Cristæ Galli non so-
lùm, verùm etiam interiori par-
ti ossis Frontis cohærentes, di-
stincte visuntur.

9. Glandulæ Palatinæ dictæ,
oculos quoque haud fugiunt,
quantumvis nudos.

10. Po-

dwongen word zydelijk af te stroo-
men.

3. Dat het bekleetsel van het
tusschen-scheytsel van de Neus,
met seer veel, ja een ontelbaar getal
van Slaghaderkens versien is, blijkt
uyt dit stukken, 't welk nade ver-
deeling noch is gebleeven.

4. De sponcieuse beenderen van
de Neus, zyn van een deksel bekleet,
waar door ook duysende van kleene
Slaghaderkens passeeren.

5. Een van de Sny-tanden van de
onderste Kaak, na de lenghte ge-
klooft zynde, bevint men uyt drie
verscheyde selfstandigheden te be-
staan; waar van de buytenste wit-
achtigh is, de middelste graauw,
en de derde weder wat lichter
grauw van couleur.

6. Dat de Hanekam, in die tijt,
geheel en al kraakbeenigh is, als me-
de het tusschen-scheytsel van de
Neus, blijkt hier klaar; ook datse
onderlingh met vermenginge van
substantie vereenicht zijn.

7. Als het seer helder weer is, soo
kanmen door de vliessen die de spon-
cieuse beenderen bekleeden, veele
kleene rondelighaamtjens zien, de-
welke kliertkens genaamt worden.

8. Ook de overblijffelen van het
seyssen-wijse uytsteek, daar het sich
vast maakt aan de Hanekam, en
aan de inwendige tafel van 't voor-
hoofts been.

9. De alsoo genoemde Klieren
van 't Verhemelte komen ons ook
wel in 't gefighte, al schoon men
geen vergroot-glasen en gebruykt.

10. Men

10. Pori cutanei luculenter quoque oculos incurrunt.

N^o. V. Pueri Ren dexter, liquori impositus, colori & cæteris qualitatibus, naturali & vivo nullo modo cedens.

Not. 1. Hujus apici infidet Ren succenturiatus, parti autem inferiori connectitur portio intestini Coli, integrum Cæcum, ut & processus vermiformis: hæc omnia sine rugis confarvata.

2. Superior pars Renis veri, succenturiato non solum est contingua, verum etiam membranoso & admirando nexu inter se connectuntur, sc. Ren succenturiatus excavatus est parte sui inferiore, quam in cavitatem, supremam partem Renis veri tanquam in acetabulum admittit, in modum articulationis ossium, quæ per arthrodiam fit.

N°. VI. Infantis Crus, vivo colore præditum, liquori limpido innatat. In hujus parte inferiore, cute & pinguedine ex parte ademptis, conspicendos sese exhibent

1. Nonnulli Musculi, suo in situ naturali, quorum membranceum integumentum in to-
Thes. I. tum

10. Men kan de sweetgaten van 't vel hier ook seer klaar zien.

N^o. V. De rechter Nier van een jonge, in deselve vochtigheyt gelegd: Dese is foodanigh gebalsemt, en geconserveert, dat de selve in couleur, en andere natuurlijke hoedanigheden voor een levendige Nier, (of een, die uyt een fris en schiekelijk gestorven mensche genomen is,) niet en behoeft te wijken.

Aanmerkt ten eersten, dat op deses Niers opperste zyde gelegen is de By-nier: Desselfs onderste is te samen gevoeght met een gedeelte van den Colijk-darm, als mede met den blinden darm, en worm-wijse uytsteek: En zyn alle dese geconserveert sonder rimpelen.

Ten 2. Dat het opperste van de ware Nier met de By-nier door een byzondere t'samenvoeginge te samen zyn geheght, en dat door Vliesen: Waar toe de By-nier van onderen uytgeholt is, om alfoo het bovenste deel van de ware Nier te ontfangen, gelijk men ziet te geschieden in die soorte van Articulatione, die men Arthrodia noemt.

N°. VI. Het Been van een klein kindje, levendigh van couleur zynde, hanght in een vlesje met heldere vochtigheyt, het vel en vet voor een gedeelte van onderen weghgesneden zynde, vertoonen haar

Eerstelijk. Eenige Spieren, in haar natuurlijke plaatzen, welkers vliefigh bekleetsel in 't geheel niet en is weghgenomen, ten eynde men des-
C selfs

rum non est ablatum, ut ejus vascula sanguinea visui paterent.

2. Tendines Músculorum, qui inter pedem flectentes & abducentes numerantur, suo in situ naturali; horum tendines sub Malleolo externo transeuntes, & colore vivido non destituti, arteriis superbiunt plurimis.

3. Horum Musculorum tendines vaginæ nervosæ inclusi sunt, ubi per sinum malleoli externi decurrunt: Idque, ne dicti tendines facile fede sua dimoveantur.

4. Hujus pedis Ungues removi, ut vascula sanguinea oculis armatis sub iis lustrari possint.

Nº. VII. Pueri recens nati stomachus apertus & inversus, ut

1. Tunica villosa, præ vasorum sanguineorum repletorum copia, summa rubedine imbuta, ut & gulæ terminus, luculenter conspici possint, ob coloris varietatem,

2. Pylorus, seu stomachi exitus cum annexa portione intestini duodeni, in hoc stomacho inverso quoque lustrantur.

3. Ab

sels bloedvaatjens soude kunnen zien.

Ten 2. Kan men hier zien de Peesfen der Spieren, dewelke onder des voets buygers en afleyders gerekent werden, en dat alles noch in haare natuurlijke plaatse. Dese gefeyde Peesfen, onder de buytenste Enkel passeerende, en hare natuurlijke, en levendige couleur behouden hebbende, zyn ook van veele sightbare Slaghaderkens versien.

3. Dese gefeyde Peesfen zyn in een zenuwachtige koker beslooten, ter plaatse daar sy door des buytenste Enkels groeve komen te loopen, om niet soo licht uyt hare plaatse te kunnen wijken.

4. Op dat de bloedvaatjens onder de nagels loopende, met vergroot glasen bequaam konde gesien werden, soo zyn van my de nagels wegh genomen.

Nº. VII. De Maagh van een jongh geboore kindje, geopent, en 't binnenste buytewaarts gekeert, op dat

Ten eersten, het fluweele vlies van de Maagh, door de veelheyt van opgevulde bloedvaatjens, bloedroot geworden zynde, gesien konde werden: Als mede waar des spijs-leyders, of flok-darms eynde in de Maagh is, 't welk hier seer klaar in 't gesigte komt, door de verscheydenheit van haare coupleuren.

2. De Poortier, of uytgang des Maaghs, waar aan een stukjen van den twaalf-vingerigen Darm vast sit, kan men in dese omgekeerde maagh ook zien.

3. Het

3. Ab hisce etiam dependet Omentum cum portione intestini coli. Dictum Omentum tam nitide præparatum atque conservatum, ut sericum dilutiore rubedine perfusum, repræsentet. Hujus Arterias ceracea materiâ impletas, innumeras esse, hic constat.

N°. VIII. Portio humani Intestini jejuni inversi, & liquori innatans, naturali colore prædita, in qua conspiciuntur

1. Ita dictæ Valvulæ conniventes (potius juga, seu jugales particulæ prominentes) in Intestini Jejuni cavitate existentes, quas inter una situm obtinet contrarium, sc. secundum longitudinem exporrectum, id quod rarum.

2. Hujus intestini Glandulæ solitariae, (mihi non tantum solitariae, sed & spuriae) capitis aciculæ majoris magnitudine protuberantes.

3. Hujus Intestini villositas, perquam distinctè in hoc objecto comparet.

N°. IX. Infantis Cor tali artificio in liquore conservatum, ut ne minima quidem ruga præternaturalis in eo reperiatur, ne fitu quidem naturali neglecto.

Not. 1. Utramque Auriculam

3. Het Net, als mede een gedeelte van den Colijk-darm is hier ook aan vast. Dit Net is soo sierlijk toebereyt, geconserveert, ook met veel sijne Slagh-aderkens doorweven, dat het de fijnste licht-roode zyde stoffe representeert, en zyn dese Slagh-aderkens, gelijk hier blijkt, uytstekend veel in getale.

N°. VIII. Een stuk van den nugteren Darm uyt een Mensche, 't welk in een vochtigheit hangende, sijne natuurlijke couleur behouden heeft, en in 't selve kan men dese volgende zaken zien.

1. De alsoo genoemde oogh-luykende Klapvliessen (liever latwijse oneffentheden) van den nuchteren Darm, onder dewelke datter een is, die na de lenghte van 't gedarmte loopt, contrarie alle de andere, 't geen seer selden gevonden word.

2. De Solitaire of eenfame Klieren van dien Darm (van my niet alleen Solitaire, maar ook Bastaartklieren geheten zynde) in groote met het hoofd van een groote speld overeenkomende, puylen hier ter plaats uyt.

3. De Pool, of ruygheyt van 't binnenste of fluweele Vlies deses Darms, is hier seer curieus te zien.

N°. IX. Het Herte van een jong kindje, in deselve vochtigheit hangende, en foodanigh geconserveert, datter niet het minste onnatuurlijk rimpeltje in te zien is; en hangt selve als in sijne natuurlijke situatie. Aanm:

Ten eerste, Dat beyde de ooren

na

C 2

van

naturali forma, atque magnitudine esse conservatam, quarum sinistra Cristam Galli æmulatur.

2. Truncum Venæ Cavæ descendentem ad exortum abscissum esse, ubi cavitatem reliquit notabilem: Truncus autem ascendens, ceraceâ materiâ repletus, à latere Auriculæ dextræ oculos incurrit.

3. Arteriæ Pulmonalis, ut & Aortæ truncum simul conspiceret licet, idque in situ naturali.

Nº. X. Arteriæ per Piam Matrem dispersæ, aut potius, quæ Piæ matris ope, coërcentur, ne à se invicem recederent, aut intricarentur.

Not. Variis in locis videre licet, dictas Arterias substantiam Cerebri Corticalem producere, quemadmodum figuris expressi in Respons. Epist. Probl. 12. ad Expertissimum Dominum Etmullerum.

Nº. XI. Infantis Ren bifidus, ut interiora pateant; in ea parte quæ fundo proxima, sequentia observanda sunt:

I. Constitutio Renum, quæ mihi

van 't herte niets van hare natuurlijke groote verlooren, en hare natuurlijke gestalte behouden hebben, en dat de linker Oor een Hanekam gelijkt.

2. Dat de nederdalende stonk van de Hol-ader aan haar begin afgesneden zynde, een tamelijke groote holte nalaat: De opgaande stonk daar-en-tegen, met een root waschfige stoffe opgevult zynde, werd aan de zyde van 't rechter Oor gevonden.

3. Ook kan men de stonken van de Longhs Slaghader, en die van de groote Slaghader, te gelijk seer klaar zien, en dat in hare natuurlijke plaatzen.

Nº. X. De Slaghaderen, die door het dunne Herffen-vlies verspreyt zyn, of liever, die door toedoen van 't dunne Herffen-vlies in ordere by een gehouden werden, ten eynde deselve niet van een soude komen te wijken, en onder een verwerren. Aanmerkt ondertusschen dat op verscheyde plaatzen te zien is, dat dese fijnste Slagh-aderkens de schorffige substantie van de Herffene komen voort te brengen, gelijk ik breder vertoont heb in de figuren van de 12 Antwoord, op de voorgestelde Brief van d'Heer Doctor Etmuller.

Nº. XI. De Nier van een jongh kind, na de lenghte in twee gespouwen, op dat het inwendige gesien konde werden; nu in dat gedeelte, 't welk 't naaste is aan de grond van 't Glas, kan men dese volgende zaken zien.

1. Het ware Gestel des Niers, be-

mihî præsertim ex duplici substantia constare videtur; sc. ex vasis sanguifluis & urinariis; paucis vasis Lymphaticis & Nervis interpositis.

2. Quamvis Glandulæ videantur hic apparere in Renibus bisectis, tamen putem nobis imposuisse admirandam constitutionem extremarum Arterio- larum, sicuti brevi per figuras illustrare animus est, idque ad objecta vera.

3. Artificiosè sunt impletæ Arterix, ut & ex parte Venæ; ex parte dico, propterea quod totæ haud sint repletæ, unde Arteriolis rubris substantia grisea interjacet: utroque verò vase sanguifluo repleto, tale quid non reperitur, sicuti videre est in variis à me conservatis Renibus, postea delineandis & describendis.

4. Papillas Renum nil nisi congeriem esse ductuum Urinariorum Bellini obscure in hoc, in variis autem postea delineandis & describendis, luculentius constabit.

5. Papillas plurima obtinere oscula, (Papillarum Mammarum adinstar) cavitatem Tubulo- rum

bestaande, mijns dunkens, voornamelijk uyt twee verscheide selfstandigheden, nam: uyt bloedvaten, en pis- vaatjens, doorvlochten met weynige Zenukens, en Water- aderen.

2. Hoewel dat haar kleene Klierkens schijnen op te doen, in dese doorgesnede Nieren; soo meen ik echter, dat men door de wonderlijke constructie der bloedvaten bedrogen word; gelijk ik sulcx in de Lijste van 't tweede of derde Cabinet, van meeninge ben uyt te drukken door verscheide Figuren, die na het leven zullen gesneden werden.

3. Dese Slagh- aderen zyn konstigh opgevult, als mede voor een gedeelte de gemeene Aderen; ik segge voor een gedeelte, nadiense niet alle vervult zyn geworden; en hier door komt het dat ons dese substantie twee- couleurigh voorkomt, als root, en graauw: maar alle de bloed vaatjens opgevult zyn- de, soo komt ons dese substantie een- couleurigh voor, gelijk wy na- maals in andere, van my toebereyde en geconserveede Nieren- fullen aanwijzen, en ook in Figuren laten af- beelden.

4. Dat de Tepeltjens der Nieren niet anders zyn, als een t'samenstel van sijne Pis- vaatjens, door d'Heer *Bellini* uytgevonden, kan men hier genoeghsaam zien, edogh niet soo klaar, als wel in de volgende

5. Ook dat de geseyde Tepeltjens eenighe mondekens, oft openingh- jens hebben, gelijk de tepels der

C 3. Vrou-

rum Renalium respicientia, accuratissimè in hoc objecto nudis oculis videri potest.

6. Membranam hic dependentem, quæ Propria audit, Renemque proximè ambit, tenacem atque firmam esse pro proportione objecti, nemo ambiget, qui hoc expiscatus fuerit.

7. Renes in ea ætate superficie admodum esse inæquales, tanquam ex variis particulis constitutos, hic palam est.

8. Pelvis cum suis Tubulis Renalibus distinctè intuentibus apparet, Rene in duas partes diviso.

9. Ureteris portio è Pelvi prodiens.

No. XII. Intestina Infantis tenuia, ceraceâ materiâ repleta, cum annexo Cæco & Coli portione.

Not. I. Reservarunt naturalem situm & circumvolutiones, utpote Mesenterio illibato.

2. Arteriæ per Intestina difeminatæ, more solito sunt impletæ.

Vrouwen borsten, is hier evident te zien, schoon men geen vergroot-glasen tot hulpe neemt, en dese openingtjens responderen op de takken van het bekken der Nieren.

6. Als mede dat het binnenste en eyge Vlies van de Nieren, 't geen hier afhanght, tay en sterk is, na proportie van't geen het komt te bekleden, sulcx en zal niemant tegen spreken, die het ondersoght heeft.

7. Hier blijkt het ook, dat de Nieren in die tijd, seer ongelijk zyn van oppervlakte, even als of deselve van veele deelen te samen gestelt waaen.

8. Al wie wat naauw toeziet, kan hier licht in sijn gefichte krijgen het Bekken van de Nier, als mede des selfs takwijse Pijpen, nadien de Nier in twee gespouwen is.

9. Als mede een gedeelte van de Pisleyder, uyt het Bekken voortkomende.

No. XII. Het dunne Gedarmte van een jongh geboorekind, opgevuld met een waschige stoffe, waar aan noch vast geheght zyn den blinden Darm, als mede een stuk van den Colijc-darm.

Aanm: ten eersten, Nadien deselve noch aan het darm-scheyl vast zitten, soo hebbense hare natuurlijke situatie, en omwindingen behouden.

2. Dese Slagh-aderen, door het gedarmte loopende, zyn op de bovengemelde wyse vervult.

REPOSITORIUM, seu
ASSER SECUNDUS.

N^o. I. Hominis Vesicula fellea, cum annexa Hepatis portiuncula, liquori immerfa.

Not. 1. Vesicula fellea ceracea materiâ est repleta, ut naturalis ejus capacitas & figura conspici possint.

2. Arteriâ Cysticâ, eâdem materiâ impletâ.

3. Arterias Cysticas haud solum de sanguine prospicere Vesiculæ felleæ, verum etiam ulterius repere per Hepatis substantiam, hic evidens est. Hoc Anatomicis imposuit, existimantibus hæc Arteriolas perfundum reptantes, peculiare ductus biliarios esse. Vid. Respons. Epist. Probl. 5. ubi fusius de hac materia agitur.

N°. II. Phiala hominis Linguam in liquore continens, ut minutia distinctius videri possint,

Not. 1. Naturali & vivido colore prædita innumeris gaudet Papillis, per aream disseminatis: suntque incertæ figuræ & magnitudinis.

2. Ha-

DE TWEDE PLANK.

N^o. I. De Gal-blaas, van een mensch, waar aan noch een stukje van de Lever vast zit, en soo in een voght hanght.

Aanm: teneerften. Dese Galblaas is met een waschfige stoffe gevult, op dat desselfs capaciteyt, en figure bequamenlijk souden kunnen gesien worden.

2. Ook zyn des selfs Slagh-aderen met deselve stoffe vervult.

3. Hier blijkt het klaar, dat de Slaghaders van de Galblaas niet alleen gedestineert zyn ten dienste van de Galblaas, om haar van slaghadertlijk bloed te versorgen, want deselve loopen verders af tot de substantie van de Lever; dit heeft de Ontleders misleyd, want sy sagen dese takjens, langs de grond van de Galblaas lopende, aan, voor bysondere wortelen van de Galblaas, waar door sy waanden de Gal tot de Galblaas te komen. Siet verders over dese materie in myn Antwoord op de 5 briefswyfe Voorstellingh, alwaar breder over dese materie werd geschreven.

N°. II. De Tong van een mensch, leggende in een heldere vochtigheit, om de kleenigheden beter te mogen sien.

Aanm: ten 1. Dese ons levendigh voorkomende, is van boven versien van ontallijke Tepeltjens, dewelke verscheyden zyn van gedaante, en groote.

2. Hier

2. Harum Papillarum aliquot sunt planæ, in medio præditæ foramine aut lacuna; in ambitu verò sulco rotundo. Nonnullæ contra ea conica m habent figuram, aliæ autem in Fungulorum modum rotundo capitulo donantur.

3. Per has Papillas Vascula sanguinea exspatiantur, quæ tamen absque instrumentis optictis videri nequeunt.

4. Larynx cum Epiglottide sua ad radicem Linguz distinctè sese videndam exhibet; estque Larynx aperta, prout sese habet extra deglutitionem.

5. Sub Epiglottide visui exponitur Pharynx.

6. In Epiglottidis superficie plurimæ visuntur Glandulæ.

7. Utrique Linguz lateri adsitæ sunt Arteriæ Carotides.

8. Glandulæ Thyroideæ posteriori, & supremo lateri Asperæ Arteriæ, sunt adsitæ.

Nº. III. Infantis Lingua, cum annexa portione lævi lateris Menti, Labiique inferioris.

Not. 1. Lingua spinulæ ope elevata, ut sub ea conspicienda sese exhiberent portio Nervi & Arteriæ sublingualis; dictus autem Nervus à latere sub Lingua reptat, non autem sub Frenulo; ita

2. Hier van zynder sommige plat, met een openingtje in 't midden, rontom 't welke een rond groefje loopt; Andere daar - en - tegen zyn kegels-wijs; Andere schijnen een rond hoofdje te hebben, gelijk sommige Champinjons.

3. Door dese Tepeltjens kan men de opgevulde bloedvaatjens zien, hoewel niet sonder toedoen van vergroot-glasen.

4. Het Strotten-hoofd met deszelfs klapje vertoont sich hier seer levendigh, en staat het Strottenhoofd open, gelijk het gemeenlijk doet, buyten de tyd van 't swelgen.

5. Onder het klapje of dekseltje van 't Strotten-hoofd, komt ons hier ook voor den ingangh, of begin des keels.

6. Door het klapje zietmen seer veele kleene ronde kliertjens loopen:

7. Als mede langs beyde de zyden van de Tongh de Slaap-slagh-aderen.

8. De Strot-klieren ziet men geplaatst te zyn aan 't achterste en openste van de Lucht-pijp.

Nº. III. Een kinds Tongh, met een gedeelte van de linker zyde van de Kinne en Lip.

Aanm: ten 1. De Tongh, door toedoen van een doortje opgelicht zynde, kan men van onderen zien een gedeelte van de ondertonghige Zenuwe en Slagh-ader; dese Zenuw loopt langs de zyden van 't onderste des Tonghs, en niet onder het toomtje, soo dat sy geabuseert zyn, de-

ita ut minus rectè judicent, qui existimant hunc Nervum sub ipso Frænulo Linguae reperiri.

2. In sinistro latere hujus Linguae innumeræ Arteriolæ oculos incurunt, arbuscularum, foliis nudatarum, silvam repræsentantes.

3. Glandulas, quæ dicuntur Maxillares inferiores, utroque latere ductum salivalem exhibere in confesso est: eundem à latere Frænuli salivam impertire ori, nemini, qui vel à limine tantum salutaverit Artem Anatomicam, ignotum, at verò quot aperturis aut osculis dictus canalis fit præditus non ita facile est demonstratu, neque Anatomici in suis demonstrationibus publicis nobis ostendunt. Si quis interim hoc objectum, Cælo sereno inspicere dignetur, videbit idque luculenter. Ductum hunc salivalem lævi lateris tribus in locis salivam impertire ori, quem in finem à latere frænuli tria visuntur oscula hiantia, id quod non solum in uno, verum etiam in altero locum habere sæpius deprehendi. In nonnullis quoque observo dictum Canalem unicam tantum aperturam habere, an quia cætera occlusa ante, vel post mortem?

Thef. I.

4. Cu-

dewelke voorgeven, dat dese Zenuwen onder het toomtje, of tongriemtje gevonden te werden.

2. Aan de linker zyde van dese Tongh zietmen de slagaderkens in soo groot een menigte loopen, datse feer aardigh een bladerloos boschastje komen te verbeelden.

3. Dat de onderste kaaks-klieren wederzijts van een quyl-vat versien zijn, is wel bekend; dat ook dese quylvaten aan de zyden van 't tongriemtje, haar quyl in de mont uytstorten, daar van kan niemand onkundig zijn, die maar de eerste beginselen in de ontleet-konst geleyt heeft: maar te toonen door hoe veel openinghen ider deser quylvaten, 't quyl in de mont uytstorten, sulks en is yder mans doen niet. En daarom en heeft men ook noyt gesien, dat de Anatomisten in hare publyke vertoningen sulks hebben aangewesen: soo nu iemand begerigh is zulks in dit voorwerp te zien, en dat op een helderen dagh, so sal hy klaarlyk kunnen bemerken, dat de linker canaal of quylvat op 3 verscheyde plaatsen 't speeksel in de mont brenght; waer toe aende linker zyde van 't toomtje drie opene mondekens gesien worden, en heb ik in andere meermaals onderzonden ider canaal wederzijds 2, 3 openingen te hebben. In sommige kan ick niet meer als eene openinghe vinden; of de reste dan in, of na het sterven, soo dicht gesloten zijn geworden, dat mense niet kondezien, is my onbekent.

D

4. Dat

4. Cutem humanam tribus Pororum generibus ditatam esse in publicis demonstrationibus ostendi : duo autem genera in hoc objecto accuratè videre licet, tertium verò genus non factis accuratè.

5. Linguae Papillae lustrari hic quidem possunt, verùm in super memoratis objectis accuratius sese videndas exhibuerunt.

N°. IV. Phiala continens inversam Coli Intestini portionem, (paulò antequam nomen Intestini Recti assumat) è pueri cadavere desumptam, & à feta dependentem.

Not. 1. In hoc objecto ita inverso, ut superficies interior jam facta sit exterior, luculentissimè conspiciuntur aperturæ, quæ tam numerosæ, & tam arctè sibi invicem sunt appositæ, ut cribrum æmuletur : nam cuspidè subtilissimæ acus, laterum compunctiones ne fieri quidem possunt. An Pori, an verò oscula minutissimorum vasculorum? an admittunt, an in cavitatem dicti Intestini emittunt?

2. Dicti Intestini Glandulæ (quæ mihi spurix dicuntur) lacuna-

4. Dat 't vel van een mensche dierhande sweet-gaatjens heeft, heb ik in myne publyke demonstratien meermalen getoont: in dit voorwerp kan men der tweederhande klaar zien, maar de derde foorte en komt ons niet helder genoegh te voorschijn.

5. De tepeltjes van de tonghen kan men in dit kleene voorwerp niet soo wel, als in de voorgaande zien.

N°. IV. Een Vlesken met voght, waar in te zien is, een omgekeert stuk van de colijk darm, een weynigsken voor die plaats afgesneden, daarse de name van colijk darm aflegt, ende de name van reghten darm aanneemt; 't selve is uyt een kint genomen, en hanght aan een paartshayrtje.

Aanmerkt ten eersten. In dit omgekeerde voorwerp, in 't welke het binnenste buytenwaarts is gekeert, kan men sonneklar deffels openingtjens zien, dewelke so veele zijn, en ook soo dicht aan den anderen staan, dat mender geen punt van een seer sijne naalde tuffen soude kunnen steken, sonder deselve te raken, waar door 't seer aerdig een Seef verbeeld. Of men deselve openinghtjens Pori of Sweetgaatjens sal moeten noemen, of mondekens van canaaltjens, en of door haar wat uytgestort word in 't gedarmte, en of fyiets tot haar nemen, om elders te brengen, en is met geen sekerheyt te seggen.

2. De alsoo genoemde darmklierkens komen ons hier voor als kleene

cunarum minimarum in modum oculis sese offerunt, suntque saturata rubedine perfusæ, propterea quod Intestinorum vasa, quorum propagines fasciculosæ Glandulæ dictæ mihi sunt, ceraceâ materiâ rubrâ sunt repleta.

3. In dictæ phialæ fundo reperitur Intestini Ilei portio, in qua susceptio apparet, id est, portio Intestini suscipit portionem insequentem, & sic obstruitur Intestini cavitas. Hic affectus lethalis, verum est Miserere mei, seu Ileus, in quo Intestina plane obstruuntur, unde vomitus continuus, tormina vehementia, &c. Estque hoc objectum desumptum è cadavere pueri, octo circiter annos nati.

No. V, Phiala in liquore continens pueri Cerebellum cum portione Medullæ oblongatæ.

Not. 1. Latera Cerebelli sunt abscissa, ut interiora pateant.

2. Nates atque Testes ob nimiam Cerebelli mollitiem confundebantur, antequam phialæ inderem.

3. Glandula Pinealis, ante Nates

kleene holletjens, en zijn deselve hoogh root, om dat de vaten van 't gedarmte, met een rootwassige stoffe opgevult zijn, en na mijn meninge, sijn dese klierkens niet anders als bundel- of penceelswijse uyteynden vande bloetvaatjens van 't gedarmte.

3. In de grond van 't glas werd nogh daar en boven gevonden een stuk van den nughteren darm, 't welk met een inschieting beset is, dat is, by maniere van overstropinghe is het eene deel van den darm in het andere volgende in geschoten. Dit dodelijk ongeval is het ware *miserere mei*, dat is, ontfermt u mynder, geheeten, en werd daar ter plaatse den darm geheel verstopt; soo dat die luyden alles uytbraken, wat men haar komt in te geven, met seer sware pyne des buyks, en andere ongemakken meer. En is dit ingeschote stuk des darms van my gesneden uyt een jonghe, out omtrent aght jaren.

No. V. Een Vles met het aghterbrèyn, en het begin van 't rughmergh, 't welk langhaghtigh mergh geheten is.

Aanm: teneersten. Om het inwendighe te zien, sijn de zyden wat wegh gesneden.

2. De alsoo genoemde billen en testiculen der herffene, sijn hier wat onder een geconfundeert geworden, wegens der selve saghtigheyt, waar mede sy al aangedaan waren, eer ik het voorwerp in 't glas dede.

3. Van het pyn-kliertjen voor de

D 2

bil-

Nates sitæ, exiguam abscidi lamellam, ut constitutio intrinseca apparet, quæ porosa, ut liquet in hoc objecto.

4. Membrana, dictam Glandulam amiciens, satis crassa, pro Glandulæ magnitudine.

5. Dictam Glandulam nequam ejusdem esse constitutionis cum Cerebro, aut Cerebello, neque cum cæteris corporis partibus Glandulosis convenire, frequentiori exploratione certior factus sum.

6. Infra Nates, portio membranæ Arachnoideæ apparet, & sub ea Pia Mater, Cerebellum cingens.

7. Posticâ parte hujus phialæ Nervi Optici conspiciuntur suntque porosi; ut & olfactorii, per quos Arteriæ disseminantur.

8. Arteriarum Carotidum rami crassiores, è quibus prodeunt alii, qui uniti, per inferiorem partem Piæ Matris, Cerebellum investientis, obambulant.

Nº. VI. Infantis Nasus cum Labio superiore, in liquore à capillo dependens.

Not. I. Duum generum Pori nudi sese offerunt visui, tertium autem genus, ut supra quoque innui, oculorum acies non attingit,

billen gelegen, heb ick een klein mootje afgesneden, om alsoo het inwendig gestel te zien, en is het selve wat poreus, gelijk sulks blijkt in dit voorwerp.

4. Het vliesje, 't welk het geseyde klierken omvanght, is na proportie van't kliertjen vry dik.

5. Dat dit kliertje geen sints over een komt, met het wesen van het voor- of achter-breyn; ook niet overeenkomstigh is met de andere klieren onses lighaams, ben ik door veel onderzoekens gewaar geworden.

6. Onder de geseyde billen komt ons voor een gedeelte van't spinnewebswyse vlies, en onder het selve het dunne hersenvlies.

7. Dit glas wat omgeset, komt ons voor een gedeelte van de gesigtzenuwen, dewelke hier seer poreus bevonden worden: als mede de reuk-zenuwen, langhs dewelke slaghadern loopen.

8. Eyndelingh kan men hier ook bespeuren eenighe dikke takjens van de slaap-slaghadern, dewelke onderlingh vereenight zijnde, langs de onderste zyde van't dunne hersenvlies komen te loopen.

Nº. VI. De Neus met de bovenste Lip van een Kint, in een heldere voghtigheyt aan een hayrtje hangende.

Aanmerkt ten eersten. Twederley Sweetgaten doen haar hier op, maar de derde soorte kan men niet ter deegen zien, 't en sy dat men het

tingit, nisi in aqua macerata digitis comprimantur. Horum Pororum alios esse destinatos emissioni humoris superflui, alios verò admissioni hujus vel illius rei, satis superque indicant sudores erumpentes & medicamenta extrinsecus applicata, interiora petentia, uti sunt Cantharides, Mercurius vivus &c.

2. In maximis & capacioribus poris sese videndas exhibent Glandulæ cutaneæ nudæ, præsertim in nonnullis Poris Nasi capacioribus.

3. Nonnullæ Glandulæ cutaneæ, in Poris majoribus hærentes, morbosæ & justò majores factæ, præternaturali colore albicante præditæ sunt in hoc Naso, & quod notandum, eorum Pori visuntur obstructi. Homines illo morbo correpti, sæpius compressione Cutis dictas Glandulas morbosas exprimunt, & foras eliminant, cum pustularum nomine è Cute faciei prominent; in hisce ita dictis pustulis, aut Glandulis morbosis reperitur ut plurimum paululum materiæ pultaceæ, imò & vermiculi.

4. Hic oppidò quam bene terminum extremum Cutis faciei ab involucro membranoso labii

het object in water geweekt zijnde met de vingers komt te persen. Dat nu onder dese Sweetgaten eenighe zijn, dewelke verordineert zijn, om eenighe overtollighe of onnutte voghten uyt te laten, geeft ons genoegsaam te kennen het sweeten: Ook eenighe om iets inwaarts te laten gaan, 't welk genoegsaam blijkt, door de Medicamenten, van buyten geapliceert zijnde, als Spaansche vliegen, Quik-silver en diergelijke.

1. In de grootste en wytste sweetgaten zietmen de vel-kliertjens naakt en bloot leggen, voornamelijk in die sweetgaatjens, dewelke hier wat wyt komen te gapen ontrent de Neus.

3. Eenige vel-kliertjens, in de groote sweetgaatjens van de Neus zittende, sijn qualijk gestelt, vergroot, en tegens de loop van de natuur, wit van couleur, welkers sweetgaatjens gesien kunnen werden verstopt te zijn.

De Luvden, met dit ongeval beset zijnde, duwen met de vingers dikwils dese ontaarde kliertjens uyt haar vel, onder de name van puystjens in 't aangesicht: en werd in deselve veel tijds gevonden een bryaghtige stoffe, ook wel kleene wormtjens.

4. Hier kan men seer klaar zien de bepalinghe, waar het vel des aangesichts komt te scheidten van

D 3

'tylie-

30
superioris lustrare licet, ubi enim Pori cutanei desinunt, desinit & ibi quoque cutis.

5. Labii superioris portio infima, involucro suo destituta, admodum villosa: de qua villositate, plura in sequentibus; hoc enim consideratione dignum est.

N°. VII. Foetus jamjam nati Hepar excarne, cum annexa Vesicula fellea: Hepar dico excarne, ut loquar cum Anatomiae proceribus, perperam quamvis ita audiat: Potius dicendum, Vasa sanguinea, quae suis extremitatibus potiorum Hepatis partem constituunt, hic separata sunt ab extremitatibus suis succosis.

Not. I. Quanta sit differentia inter vasorum sanguiferorum extremitates, idque haud solum ratione reptatus, verum etiam tenacitatis & mollitiei, in variis objectis mirum visu.

Vasa sanguifera Hepatis, ut & biliosa circa sui extremum adeo sunt tenacia & sibi invicem connata, ut nullam admittant curiosam dissolutionem, aut excarnationem, ut vulgo dicitur, nisi in eo affectu, in quo mollietatem acquirunt praeternaturalem

Jeci-

't vliefighe bekleetsel van de bovenste Lip, want daar men geen sweetgaatjens meer en ziet, daar ist, dat het vel ook afgescheyden word.

5. Het bekleetsel van 't onderste deel van de bovenste Lip hier weggenomen zijnde, vertoont sich dat deel des Lips, als de pool van 't fluweel, seer ruygh, waar van hier breeder staat gehandelt te worden, want fulks considerabel, en demoeite weerdigh is.

N°. VII. Een geexcarneerd of ontvleest Levertje van een jongh gebore Kintje, met des selfs galblaasje, ik segh geexcarneerd Levertje, om dat onse voorgangeren alsoo gesproken hebben, maar fulks en heeft geen eygenschap; beter soude men zeggen, de bloedvaten, die met haare uyteynden het voornaamste van de Lever uytmaken, zijn hier van haare sappige uyteynden gescheyden.

Aanmerkt ten eersten. 't Is wonderlijk om te zien, hoe groot een onderscheyt, datter is tusschen de uyteynden der bloetvaten, niet alleen ten opsigte van haren cours, maar ook wegens hare tajigheyt, en broosheyt. De bloet- en galvaten des Levers zijn aan hare uyteynden soo taay en onderlingh vereenight, dat sy geen curieuse scheidunghe, 't welk, als boven vermeld is, excarnatie geheten is, toe en laten; ten sy in een seker gebrek, in dewelke de Levers een tegen natuurlijke saghtigheyt bekomen.

De

Jecinora. Horum vasorum extremitates fasciculatim sunt dispositæ, qui fasciculi Glandulæ denominantur, at immeritò; præter vasa, peculiare haud reperiuntur hic Glandulæ.

Dicti fasciculi non sunt extremitates vasorum contortæ, glomi adinstar, at verò penicillorum modo sunt dispositæ, nullaque peculiari membranula præditæ, id quod Glandulis proprium, (uti aiunt); omnes solummodò communi membrana coërcitæ sunt.

Hi Vasorum fasciculi Glandulas tam exacte mentiuntur, ut nobis & aliis olim imposuerint, præsertim in Jecinore suillo, sive recenti, sive cocto: re autem penitus perspecta, fasciculos dictos neutiquam puto dicendos esse Glandulas; Vasa enim sanguinea peculiariter ad dictos fasciculos nullo modo alluunt, at verò fasciculi sunt ipsæ Vasorum extremitates, quæ nullâ peculiari membrana propriâ coërcentur. Munus itaque præteritis Glandulis destinatum, vasorum fasciculis attribuendum esse censeo.

3. Ve-

De uyteynden deser vaten zijn bundelwijs, of penceelswijs van toefstel, en werden desen bundelkens kliertjens geheeten, maar 't onrecht, alsoo buyten der vaatjens eynden, geen kliertjens aldaar gevonden werden.

Deser geseyde bundelwijs uyteynden en sijn ook geen klouentjenswijs geslingerde vaatjens, maar deselve sijn penceelswyse bundelkens, waar van yder der selve in geen bysonder vliessen bestooten werd, 't welk aan een klier, soomen feyt, eygen is, maar dese zijn, gelijk gesegt is, penceelswyse bundelkens, dewelke alle te gelijk van haar gemeen vlies omvangen worden. 't Is wel waard dat de geseyde bundelkens haar soo aardigh kliertjens verbeelden te zijn, dat sulks my, en andere voorheen heeft bedroogen, en dat voornamelijk inde Lever van een Verken, 't sy men die rau of gekookt komt te beschouwen: Edogh de zaak naukeurigh ingesien zijnde, soo meen ik, dat men te geensints daar voor houden moet; te meer alsoo tot haar geen bysondere vaatjens en loopen, om haar eenighe bloedighe stoffe toete brengen, 't welk ook in een ware klier gesegt word vereyft te werden, maar sy selfs der bloet vaatjens uyteynden zijnde, en hebben sulks, tot het uytvoeren van haar werk, niet van noden. Soo dat 't gebruyk des Levers, niet haar pretense kliertjens, maar haarer bloet vaatjens uyteynden toe te schryven is, 2. De

2. Vesicula fellea gaudet Arteriis Cysticis, quæ non solum prospiciunt Vesiculæ felleæ, verum etiam ulterius reptantes Hepati innumeros ramulos impertiunt, qui perperam Radices Vesiculæ felleæ è fundo emergentes Auctoribus audiunt: hoc, inquam, luculentissimè apparet in hac Vesicula fellea.

No. VIII. Pueri aut Puellæ Ren bifectus, ut interiora pateant.

Not. 1. Papillæ renales plurimis foraminibus, seu osculis, urinosum liquorem in Tubulos renales (qui nil nisi ramosæ emissiones Pelvis sunt) excernentes luculenter hic apparent.

2. Dictas papillares prominentias ubique haud solitarias, sed variis in locis conjugatas esse, apparet in hoc objecto, ut & in aliis.

3. Dictæ Papillæ, ex vasculorum urinariorum extremis constitutæ, in hoc objecto naturalem obtinuerunt magnitudinem, formam ac colorem.

4. Vascula urinaria dicta in allegato Rene ex parte repleta sunt materiâ ceraceâ rubrâ, quæ

2. De slaghaderen van de galblaas, die men (*Arteria cystica*, of slaghaderen van de galblaas heet,) en versien niet alleen de galblaas van een genoegsame quantiteyt slaghaderlijk bloet, maar deselve loopen verder tot in de lever, welke verdere takjens over de gront van de galblaas loopende, te onrecht worteltjens van de galblaas zijgeheeten geworden. Zulks kan men hier sonneklaar zien.

No. VII. De Nier van een Jongen of Meysken in twee deelen gespouwen, om alsoo 't inwendigh gestel te kunnen zien.

Aanmerkt ten eersten. De tepeltjes van de Nier kan men hier bescheydelyk zien met veele gaattjens doorboort te weesen, zijnde die openinghtjens, waar door de pisse sich komt uyt te storten in de Nierbuyskens, dewelke niet anders sijn, als holle scheuten of takjens van 't bekken der Nieren.

2. Dese geseyde tepelaghtighe verheventheden of tepeltjens sijn over al niet eenvoudigh in de Nieren, maar op verscheyde plaatsen gekoppelt, gelijk zulks in dit, en andere voorwerpen blykt.

3. Dese Tepeltjens (sijnde een 't samenstel of byeenkomst van de uyteyndenden der pisvaatjens) hebben hare natuurlijke groote, forme, en couleur.

4. Ook sijn sommige deser pisvaatjens in dese nier vervult geworden van de rode wassighe stoffe, waar mede des Niers slaghader van my

quâ vasa sanguinea renalia quoque opplera sunt, id quod jucundum visu & notatu dignum esse censeo. Arterias renales infarciendo simul quoque varii ductus urinofi replebantur.

Sunt mihi Renes, quorum vascula urinaria omnia, post repletionem Arteriarum renalium, infarcta sunt; de hisce plura alibi, ubi Renis veram & miram constitutionem, Deo volente delineaturus sum, quod nondum ab aliis factum, vidi.

No. IX. Pueri Ren bifectus & tam nitidè conservatus, ut naturalis & vividus color haud defint; in eo Papillæ, ut in objecto modo descripto, evidenter comparent.

No. X. Penultima, ut & ultima atque infima Thoracis costa, cum Musculis intercostalibus, idque è pueri cadavere.

Not. Paracentesin nunquam instituendam esse inter spatia intercostalia dictarum costarum, satis superque indicant Nervorum intercostalium reptatus ejus loci; sæpissimè enim, si non semper, dicti Nervi Musculorum medium perreptant, uti hic videri potest.

No. XI. Portio Intestini Coli, cujus tunica villosa, rubicun-

Thef. I.

diffi-

my was vervult geworden, 't welk playfierig is om te zien, en waardig, soo my dunkt, aangemerkt te werden.

Ick hebbe ook verscheyde Nieren, welkers pisvaatjens al te samen vervult zyn geworden, met het opvullen van hare Slaghaders, waar van hier na breder sal gesproken werden, als ick het ware en wonderlijke gestel der Nieren sal laten af-beelden, en dat foodanigh, als ick nogh van'geen ander voor my heb zien doen.

No. IX. Een opgespouwe Nier van een kind, soo curieus geconserveert, dat het sijne natuurlijke, en levendige couleur nogh heeft. In deselve kan men soo wel als in de voorgaande, de Tepeltjens zien.

No. X. Deelfde, en ook de laatste, of twaalfde Ribbe, met derselver Spieren, en dat uyt een kindje: waar ontrent aan te merken staat, dat men daar ter plaatse noyt een openinge maken moet, om eterige stoffe uyt de borst te ontlafsen, nadien men hier klaar ziet, dat dese tusschenribbige Zenuwen, altoos geen cours houden, gelijk de andere, want deselve loopen dikwils in 't midden van de tusschenribbige Spieren, gelyk hier te zien is.

No. XI. Een stuk van de Colijkdarm, wiens binnenste en ruyge vlies seer rood zynde, ten deele van

E

de

diffima ex parte separata, dependet, continetque in se spurias Glandulas.

Not. 1. Dictas Glandulas proximè adhærere in statu naturali Tunica Nerveæ, vestigia indicant, quæ post separationem relinquuntur in Tunica Nervea, sicuti hic videre est.

2. Arteriarum trunculos Tunicam Nerveam potissimum obfidere, hic palam est.

3. Tunicam Carneam hic quoque dependentem paucioribus vasis sanguifluis esse ditatam, cerni potest in hoc ipso objecto.

4. Tunica Carneæ fibræ motrices circulares luculenter oculos incurrunt, ut & Tunica villosa, ex parte à Tunica Nervea separata, utraque facies.

Nº. XII. Hepatis Hydropici portio

Not. 1. Anno 1696. Hydropici cadaver cultro Anatomico subjeci, cujus Hepar totum quantum ex meris vesiculis constabat, quæ materiam limosam pellucidam continebant; hujus portionem in liquore nostro tamen

de andere gescheyden, nederwaarts afhanght, onthoudende in sich de bastaart-kliertjens van 't gedarmte.

Aanmerkt ten 1. Dat dese kliertjens in hare natuurlijke situatie zynde, 't naaste haar vereenight houden aan het zenuwachtige vlies, geven ons hier genoegzaam te kennen de purjes, die als voetstapen, in 't zenuwachtige vlies na gebleven zyn.

2. Als mede soo blijkt het hier klaar, dat de stronkjes der Slagaderkens van 't gedarmte meest haar laten vinden in het zenuwachtige vlies.

3. Ook dat het tweede en vleesige Vlies van 't gedarmte, hier mede gescheyden en afhangende, met gantsch weynige bloedvaatjes verrijkt is.

4. De rondlopende en beweging toebrengeende fibren of draaykens van 't vleesigh vlies kan men hier ook bequaamlijk zien, als mede beyde de zyden van 't ruyge vlies, nadien het ten deele van 't zenuwachtige vlies gescheyden is.

No. XII. Een stuk van de Lever van een watersuchtigh mensche.

Aanmerkt ten 1. In 't Jaar 1696, heb ick het doode lighaam van een watersuchtigh Man geopent, wiens Lever geheel en al, uyt loutere blaaskens was bestaande, onthoudende in haar een heldere, en taaye voghtigheyt: van dese Lever ziet men hier een stuk soo cierlijk gebalsemt

nitide confervavi, ut jam modo è cadavere defumpta videatur, eamque hic videre licet.

2. In dicto Jecinore ne minimus quidem ramulus Venæ Portæ, Cavæ, Ductus biliofi, aut Arteriæ Hepaticæ videntur sese exhibebat, quantumvis ad illud usque tempus vixerit patiens.

Ex hac observatione palam esse puto, Lymphæ-ductus non solum, verum etiam vasa sanguinea, ut & alia posse degenerare in hydatides, vel in Vesiculas, non solum aquam, verum etiam substantiam gelatinosam in se continentes, pro ut hic videre est. Et quod magis mirandum, non solum extremitates vasorum fasciculosa (quæ perperam Glandulæ dicuntur), sed & vasorum trunci mutati sunt in dictas vesiculas.

Nº. XIII. Magna portio Piæ matris fœtus jamjam nati.

Not. 1. Dicta Tunica adeò tenera ac subtilis, ut vix aliquid membranosi appareat: Arteriæ autem tam numerosæ, ut membrana tota quanta ex Arteriolis fere constare videatur.

Hinc constare puto Arterias di-

balsemt en geconserveert, in een heldere voghtigheyt, dat het schijnt nu vers uyt het lighaam gesneden te zyn.

2. In dese Lever en was niet het minste takjen van de Poort, of Holader, noch ook van de Levers Slagader, veel min van de Galwegen te zien, hoewel den Lijder tot die tijd toe geleefd heeft.

Uyt dese Aanmerkinge meen ick klaar te blijken, dat niet alleen de Water-vaten, maar ook de Bloedvaten, en andere meer, kunnen ontaarden in water-blaaskens, of in geley-gelijkende blaaskens, gelijk hiër gesien kan werden. En 't geen noch meer te verwonderen is, de bundelwijse uyteyndende vaten, (die men te onrecht klieren noemt) en zyn niet alleen verandert in de geseyde blaaskens, maar ook selfs de stonken.

Nº. XIII. Een groot gedeelte van het dunne Hersen-vlies, en dat uyt een eerst geboore kindje.

Aanmerkt ten 1. Dit Vlies is soodunenteer, en sooseer met arterikens beset en doorweven, dat men naauwlijks iets vliesighs zien kan; soo dat men schier zoude zeggen, dit vliesken uyt loutere bloedvaatjes te bestaan. Hier uyt, meen ick, dat men soude kunnen besluyten, dat dese Arterien, of Slagade-

E 2

ren

dictas haud solùm esse destinadas nutritioni & calefactioni hujus membranæ, per quam disseminantur; illa enim tenuior est, quàm ut indigeat tantâ vasorum copiâ; at verò dicta vasa destinata esse existimo, ut Corticalem producant Cerebri substantiam: ne autem memorata vasa destituantur reptatu suo naturali, neque sede sua dimoveantur, aut inter se confundantur, dicta membrana inservire videtur; præterea inservit cum suis vasis sanguiferis, ut separet à se invicem Cerebri circumvolutiones.

De Venarum copia, reptatu ac distributione nil dicam, quia in hac Piæ Matris portione repletæ non sunt, & per consequens, minus visibiles.

2. Quia Cerebrum in recens natis fulcis non gaudet profundioribus, ea propter processus Piæ Matris minores quoque existunt, id quod nobis hic conducere videtur, sc: ut ea ratione Arteriarum copia & reptatus accuratius conspici possint. Vid. figur. Dictæ portionis Piæ Matris Tab. 4. Fig. 3.

No. XIV. Pueri Lingua cum Epiglottide vivido colore prædita, per cujus aream, innumera

ken niet alleen gedefineert en zyn, om dit vliesken te voeden, en te verwarmen, want daar toe en had soo dun een vliesken, soo seer veel Slagh-aderen niet, van noden; maar dese geseyde vaten zyn gedefineert, soo ick meen, om de schorsige substantie der hersene te formeeren; en zouden dese bloedvaten niet onder een verwerpen, en uyt hare plaatsen verzet werden, door dese of gene oorsaken, soo moften sy iets vliefsigs hebben, om haar in ordre te houden, en daar toe meen ick dit vlies te dieneir, als mede om met de geseyde bloedvaten, de omwindingen der hersenen van den anderen te scheiden.

Van de veelheyt en cours der gemeene Aderen sal ick hier niet spreken, om datse in dit gedeelte van 't dunne hersen-vlies niet en zyn vervult geworden, en by gevolg niet wel sightbaar zyn.

2. Nadien de uytwendige groeven der Hersene in een jongh geboore kindje niet seer diep gaan: soo ist ook dat de aanhanghelen van 't dunne hersen-vlies niet groot zyn, 't welk ons hier voordeeligh is, om de veelheyt der Slagh-aderkens, en ook haren cours te bequamer te kunnen zien. Ziet de fig. van dit voorwerp Tab. 4. fig. 3.

No. XIV. De Tongh van een Jonghen, met het klepje van het Strotten-hoof, begaaf met hare natuurlijke couleur, door deselve
Tongh

ræ diffeinantur papillæ diverſæ formæ & magnitudinis. Vide explicat. Tab. 4. Fig. 6.

N°. XV. Oculus infantis omnibus Musculis inſtructus, per quorum Musculorum ſuperficiem Arteriæ & Nervus reptant.

Not. 1. Nervus naturalem ſitum & colorem reſervavit, eſtque hic Nervus præcipuè deſtinatus, ut Spiritus animales deferat ad Musculum Frontis.

2. Ab altera parte hujus phialæ ſenſus incurrunt Arteriæ, per Pericranium ſupra orbitam, ſerpentino reptatu decurrentes, ut & rami dicti Nervi, per Musculum Frontalem diffeinati.

N°. XVI. Papilla Uteris Balanæ, liquori limpido innatans.

Not. 1. Epidermem, ut & Corpus Reticulare Malpighii, ab hac Papilla à me eſſe remota, ut innumeræ Papillæ cutaneæ prominere, luculentiusque in conſpectum venirent: Suntque dictæ Papillæ cutaneæ oblongo-rotundæ, quatenus extra cutem prominent.

2. Præfatas Papillæ cutaneas à ſculptore paulò majores eſſe expreſſas.

3. Uteris Papillam in ſui extremo

Tongh ſiet men ontelbare Tepeltjens verſpreyt, van verſcheyde gedaante en groote. Ziet verders de uytlegginge over de 4 Tafel, fig. 6.

N°. XV. Het Oogh, met alle des ſelfs Spieren, waar over heen bloedvaten en een zenuw loopen, en dat uyt een kleen kinder hoofden.

Aanmerkt ten 1. Dese Zenuw, boven over het Oogh loopende, en ſijne natuurlijke plaats en couleur behouden hebbende, is meerendeels gedeſtineert om de geeſten te brengen tot de voorhoofds Spier.

2. Als men het Glas omſet, ſoo komen ons de Slagh-aderen voor, dewelke wederzyds door het bekkeneels vlies loopen even boven het oogge-rat, en dat ſlanghswijs, ook ſiet men aldaar de takken van de geſeyde Zenuw, die haar door de voorhoofds Spier verſpreyden.

N°. XVI. De Tepel van de borſt van een Walvis, hangende in een vlesje met heldere voght.

Aanmerkt ten 1. Dat het oppervelleken, als mede het netwijte lighaam (van d'Heer *Malpighius* uytgevonden) van deſe Tepel afgeſcheyden zyn, ten eynde dat de ontallijke tepeltjens, in't vel ſittende, te bequamer geſien konde werden, voor ſoo veel ſy buyten het vel uytſteken; zynde langwerpig-rond van figure.

2. Dese Vel-tepeltjens zyn van de Plaatſnijder wat grooter gemaakt als ſy in't leven zyn.

3. De Tepel van de borſt is aan haar

tremo esse excavatam. Vide Tab. 4. Fig. 1.

No. XVII. Papilla Ueberis Balænae, cuticula ut & corpore reticulari haud destituta, unde Ueberis Papilla æquali superficie prædita, Papillæ cutaneæ non prominent, sed verò transparent. Vid. Fig. 7. Tab. 4.

A latere hujus Papillæ Ueberis, separavi portionem exiguam corporis Reticularis, ut Corporis Reticularis foramina, nec non ejus crassities conspici possint. Dicta portio Corporis Reticularis est inverfa alias foramina sensus minus incurrerent. Vid. Fig. 8. Lett. A.

REPOSITORIUM seu ASSERTORIUM.

No. I. Phiala Papillæ Mammarum Balænae portionem continens, ita præparatam, ut Ductus Lactiferus Papillæ Mammarum videri possit.

Not. 1. Præfatus Ductus est singularis in Ubere Balænae.

2. Consideratione dignum esse censeo, quod sit sulcatus dictus Ductus, & quod

3. Sulcorum margines mirificè sint fimbriati, nec non crispi: suntque dictæ fimbriæ ita constitutæ, ut Lactis exitum, extra suctionis tempus, prohibere queant. Vid. Tab. 4. Fig. 5.

In

is aan haar uysterste uytgeholt, ziet de 4 plaat fig. 1.

No. XVII. De Tepel van de borst van een Walvis, het oppervelleken, als mede het netwijse lighaam niet afgedaan zynde, waar door de Tepel egaal van oppervlakte is, ende des vels tepeltijens gesien kunnen werden, sonder de minste uytputlinge. Ziet de 4. plaat, fig. 7.

Aande zyde van dese Tepel des borsts, verdoone ik een kleenstukjen van't netwijse lighaam van de Tepel van de borst afgescheyden, op dat men des selfs gaatjens, en ook sijn dichte te gelijk beter soude kunnen bemerken; ziet fig. 8. Let. a.

DE DERDE PLANK.

No. I. Een Vlesje, en daar in een Stuk van de Tepel van de borst van een Walvis, foodanigh toebe-reyt, dat men de Melk-canaal zien kan.

Aanmerkt ten 1. Dese Melk-canaal is in de Walvissen eenvoudigh.

2. Het is aanmerkens weerdigh dat deseive canaal geveurt is.

3. Ook dat de randen der veuren wonderlijk zyn gekrult en gefronfelt, waar door den uytgangh van de Melk, buyten suygens tijdt, bequaam verhindert kan werden. Ziet de 4. plaat, fig. 5.

In

In dicta Phiala continetur quoque alter Ductus Lactiferus Papillæ uberis Balanæ, ita præparatus & expansus, ut sulci accuratius videri queant: Horum sulcorum margines minus fimbriati, an ab expansione fortiore, an fecus, non satis exploratum habeo. Vid. Tab. 4. Fig. 2.

Nº. II. Phiala in qua videlicet portionem Papillæ Ueberis Balanæ.

Not. I. Cuticulam & Corpus reticulare esse ablata.

2. Papillas cutaneas à me esse dissolutas in aqua simplici, ita ut Papillæ cutanæ capillos representent. Vid. ulteriora super hac re in explicat. Tab. 4. Fig. 9.

Nº. III. Phiala Papillam Mammæ Mulieris continens cum annexa areola.

Not. I. Epidermem ut & Corpus Reticulare Malpighii in totum non esse ablata, unde altera pars dictis integumentis haud destituta magis nigricat: ubi autem Cutis magis albicat, Papillæ que cutaneas prodit, (quæ alias sensum nostrum fugiunt), dicta integumenta sunt ablata. Vid. Tab. 4. Fig. 4.

In 't selve vlesje is noch een tweede Melk-canaal van de Tepel van een Walvis, foodanigh toebereyt, en uytgespannen, dat men de geseyde veuren daar in beter zien kan, edogh en zyn de kanten der veuren niet soo seer gefronfelt: Of dit nu is gekomen, om dat de melk-canaal wat meer uytgespannen is, en of het een andere oorzaak heeft, sulcx is my onbekent. Ziet de 4. plaat, fig. 2.

Nº. II. Een vlesje met een stukje van de Tepel van de Borst van een Walvis.

Aanmerkt ten 1. Het opper-velleken en netwijse lighaam zyn hier wegh genomen.

2. Des vels Tepeltjens heb ik in 't water als ontbonden en los van een gemaakt, waar door deselve 't hayr van 't vel eenes Hondse seer aardigh verbeelden. Ziet hier over na de uytlegginge over de 9. fig. van de 4. plaat.

Nº. III. De Tepel, en omloopende Kringh van een vrouws Borst.

Aanmerkt ten 1. Het opper-velleken, als mede het net-wijse lighaam en zyn maar ten deele van het vel afgescheyden, waar door ook de kleinste helft sich bruynachtigh vertoont, maar daar het vel sich witter opdoet, aldaar zyn de geseyde deckfels wegh-genomen, waar door men ook op de ontbloote plaatze, des vels tepeltjens zien kan, dewelke anders onfightbaar zyn. Ziet de 4. fig. Tab. 4.

2. Papillam Mammæ mulieris plurimis foraminulis esse pertufam, hic videri potest, fecus ac in Papilla uberis Balænae, funtque hæc foraminula oscula ductuum lactiferorum, per quæ lac exitum suum quærit.

3. Difficillimum fore Anatomico Papillas cutaneas in hoc loco demonstrare, nisi in liquore, sicuti hic repræsentato cuticula & epiderme ablatis.

No. IV. Portio Cutis plantæ pedis humani, colore rubicundo & naturali proximo, ditata.

Not. I. Epidermis ut & Corpus Reticulare Malpighii, ex parte à Cute dependent.

2. Epidermis, sive exterius, & primum cutis integumentum in hoc objecto albicat; Corpus verò Reticulare Malpighii, secundum corporis integumentum, flavo colore imbutum, hic quoque luculenter apparet.

3. Papillarum cutanearum potior pars, sensu exquisitissimo prædita; innumeris in locis ex ipsa cute emergens, microscopiis hic, cælo sereno, obvia.

No. V.

2. Hier kan men ook zien, dat de Tepel van de Borst eenes vrouws met veele gaatjens doorboort is, geheel anders is't gelegen met die van de Borst van een Walvis; en zyn dese gaatjens niet anders, als mondekens van de Melk-canaaltjens, waar door de melk sich komt te ontlasten.

3. Het zoude seer qualijk te doen zyn voor een Ontleder, des vels tepeltjens aan de Tepel van de Borst te vertoonen, ten zy men deselve van 't opper-huydeken en netwyse deksel ontbloot zynde, in een heldere vochtigheyt komt te hangen, gelijk ik hier doe.

No. IV. Een stuk van 't vel van de bal van de voet, met een byna natuurlijke roode couleur begaaft.

Aanmerkt ten 1. Het opper-velletje, als mede het net-wijse lighaam, door d'Heer Malpighius uytgevonden, hangen te samen ten deele van 't ware vel af.

2. Het buytenste en eerste deksel, zynde het opper-velletje, vertoont sich hier in dit Voorwerp witachtigh van couleur; en het tweede, of net-wijse, in tegendeel geel, en dat alles seer klaar.

3. Ook kan men hier, by helder weer, door toedoen van vergrootglazen, op ontallijke plaatzen, bequaamlijk zien, het voornaamste en gevoelijkste deel van de tepeltjens des vels; nadien deselve eenigermaßen in dit voorwerp buyten het vel uytsteken.

No. V.

N^o. V. *Asperæ Arteriæ portio, secundum longitudinem aperta; idque ex puero aut puella.*

Not. 1. Membrana, seu Tunica nervea, quæ intima, & cavitationem *Asperæ Arteriæ* respiciens, innumeris (ita dictis) glandulis, foveolas representantibus, referta.

2. A parte posteriore Glandula conglobata dependet, quæ numerosæ & diversæ magnitudinis istic loci reperiuntur in corpore nostro.

N°. VI. Phiala continens Portiones *Tunicæ villosæ Intestini recti humani* è corpore vivo, post cruciatus immanes & dejectiones cruentas, ejectæ.

N°. VII. *Funiculi Umbilicalis humani portio.*

Not. 1. Funiculum dictum admodum spongiosum esse hic apparet, quæ spongiositas, vasa succosa audit, pressione quoque succus limosus & limpidus exprimitur.

2. In eo funiculo tria visuntur vasa abscissa; horum duo angustiora *Arteriæ Umbilicales* sunt, tertium autem & capacius *Vena Umbilicalis* est.

N°. VIII, *Fœtus humani magna Omenti portio, quæ liquori*
Thes. I. quori

N^o. V. Een stuk van de *Longepyp*, na de langhte open gemaakt, en dat van een Jonghe, of van een Meysken.

Aanmerkt ten eersten. Het inwendige, of zenuwaghtighe *Vlies*, 'twelk de inwendighe oppervlakte bekleet, is vervult van (alsoo genaamde) kliertjens, dewelke kleene holletjes komen te verbeelden.

2. Van achteren vintmen aan dit voorwerp een eenvoudighe klier hangen, waar ter plaatse men in ons lighaam veele foodanighe, en van verscheyde groote ordinaris vint.

N°. VI. Een glas, onthoudende in sich een stuk van 't binnenste en ruyghe *Vlies* van den *Endeldarm* van een Mensch, 't welk hy na veele onlydelijke smerten geleden te hebben, met eenighe bloedighe stoffe is quyt geworden.

N°. VII. Een stuk van de streng van de *Nageboorte* eenes *Vrouws*.

Aanmerkt ten eersten. Dat de streng seer voos is, blijkt uyt dit stuk, en wert dese vosigheyt toegeschreven de name van sappighe of sapvoerende vaten, ook soo wort'er gemeenlijk, door het persen, een slymerighe en heldere voghtigheyt uytgeperst.

Ten 2. Soo zietmen hier ook klaar de drie bloetvaten, daar de streng doorgesneden is; hier van sijn de twee naauwste de slaghaderen, ende de wytste de ader.

N°. VIII. Een groot stuk van 't net van een jongh gebore *Kintje*,
F 't welk

quori indita, visendas præbet Arteriolas Omenti nitidissimas & rubicundo colore præditas: nullis autem foraminulis pertusum esse Omentum in statu naturali hic palam est: si quando Omentum foraminibus pertusum ostendatur, id vitio vertendum Anatomico aut violentiæ, à qua inducta sunt foramina dicta.

No. IX. Infima portio Medullæ Spinalis, in qua luculenter apparet

1. Substantiam ejus corticalem, ex meris vasis sanguifluis constare.

2. Substantiam corticalem occupare locum interiorem.

3. Involucrum ejus intimum haud esse destitutum Arteriis, etiam Lippis & tonforibus notum; at verò, qualis sit earum reptatus, nondum ab auctoribus vidi ita expressum, sicuti in hoc objecto.

4. Nervos ipsos innumeris gaudere Arteriis, hic quoque palam est: neque earum reptatus per Nervos visum fugit.

5. Ab una facie serpentino reptatu per involucrum extimum reptare Arterias, ab altera verò facie peculiarem reptandi observare cursum, hic apparet.

No. X. Lienis humani portio
in

't welk in een voghtigheyt hangende, seer net te voorschijn brengt alle des selfs slaghaderkens, zijnde bloetroot van couleur: en dat een welgestelt net, gantsch geen gaatjens heeft, blijkt hier klaar: soo dat; als men ons in 't net gaatjens komt te vertoonen, soo moet men sulks de ruwe handelinghe van den Ontleder, of voorgaande ongemakken vanden Patient, toeschryven.

No. IX. Een stukje van 't onderste des ruggemerghs, waar in klaar te zien zijn,

Ten eersten, Dat des selfs schorfighe deel uyt loutere bloetvaatjens is bestaande.

2. Dat de schorfighe substantie de binnenste plaats komt te besitten.

3. Het is meer als wel bekend, dat het binnenste Vlies van 't ruggemergh slaghaderkens heeft: maar hoe deselve loopen, zulks en heb ik nergens soo afgebeeld gesien, gelijk ons deselve hier voor komen.

4. Men kan hier ook zien, dat zelfs de zenuwen seer veel slaghaderen besitten, ook hoe deselve loopen.

5. Dat de Arterikens langhs de eene zyde van 't buytenste en dikste Vlies slanghwys loopen, en langhs de contrarie zyde een bysondere loep hebben, kan men hier ook zien.

No. X. Een stuk van een mensche
Milt,

in liquore conservata, cujus Arteria ceraceâ materiâ rubicundâ impleta.

Not. 1. Venarum extrema non sunt repleta, unde griseo colore prædita.

2. Arteriarum extrema antequam soliditatem amittunt, & in succosam ac solubilem substantiam mutantur, penicillorum detritorum figuram referre, hic videre est.

3. Solubilem & succosam substantiam variis in locis relictam, Glandulas æmulari, hic quoque apparet, quibus tamen Lien profusus destitutus est. Vide plura de hisce in Respons. Epist. Problem. 4., ubi & Fig. appositam esse, reperiet Benevolus Lector,

No. XI. Infantis portio Medullæ oblongatæ. In ea videnda sese exhibent

1. Portuberantiæ, Corpora Olivaria dictæ.

2. Protuberantiæ, Corpora Pyramidalia, dictæ.

3. Sulcus, dictis protuberantiis interfitus.

4. Corpus globosum, seu protuberantia annularis Willisii.

5. Por-

Milt, hangende in een voght, wiens slaghader met een rootwassighe stoffe vervult is.

*Aanmerkt ten eersten. De uyt-eynden van de aderen sijn niet opgevult, en daarom is haar couleur graauaghtigh.

2. Hier kan men ook zien, dat de uyt-eynden der slaghaderen, eer datse haare vastigheyt komen te verlaten, en in een sappighe en smeltbare substantie komen te veranderen, van figure over een komen, met afgesleten penceeltjens,

3. Als mede dat de geseyde smeltbare en sappighe roode substantie, op verscheyde plaatsen aan de uyt-eynden gelaten zijnde, eenighermaten voor kliertjens soude kunnen aangesien worden, maar de zake beter ingesien zijnde, soo is de Milt t'eenemaal kliereloos. Ziet hier over verder na myn antwoord op de vierde voorgestelde Brief, waar in den beminden leser ook des selfs figure zien zal.

No. XI. Een stuk van 't langh-werpijgh mergh uyt een Kind, waar in te zien zijn ten

1. Die uyt-puy-lentheden, dewelke olyfs-wijse lighamen geheeten worden, als mede ten

2. Die gene, dewelke pyramid-wijse lighamen genoemd zijn.

Ten 3. Die sleuve, in 't midden deser geseyde lighamen geplaatst zijnde.

4. Het ronde of ringh-wijse lighaam van D. Hr. Willis.

F 2

5. Een

5. Portio Crurum Medullæ oblongatæ.

6. Considerandum hujus objecti iconismum reperiri in Respons. Epist. Problem. 12. Tab. 14 Fig. 4.

No. XII. Una ex infantis Vertebris Colli, in qua portio Spinalis Medullæ hæret.

Not. 1. Hujus pars corticalis merè vasculosa est, sicuti hic distinctè videre licet.

2. Arteriæ Vertebrales utroque latere ex parte visibiles.

No. XIII. Intestini Ilei portio, naturali colore & forma prædita, idque ex infante.

Not. 1. Per Mesenterium dispersæ non solum Arteriæ & Venæ, verùm etiam Nervi visibiles existunt satis numerosi, quibus læsis graviora producuntur symptomata, doloresque immanes.

2. Arteriæ Mesentericæ per Intestina distributæ, ubi aliquanto spatio per exteriora referunt, subito videntur quidem abrumpi, at verò interiora petentes Tunicam nerveam ad-eunt, cui ulterius impertiunt potiores ramificationes.

No. XIV. Portio Piæ Matris infan-

5. Een gedeelte der beenen van 't langhaghtigh mergh, ten

6. Soo staat aan te merken, dat de figure na dit selfde voorwerp gesneden, te zien is, in myn antwoord, op de 14de voorgestelde Brief, Tab. 14. Fig. 4.

No. XII. Een van de Hals wervelbeenderen van een klein Kint, waar in nogh een gedeelte van 't rughmergh is blyven zitten.

't Selve toont ons ten 1sten seer klaar aan, dat het schorsfige gedeelte, uyt loutere bloetvaatjens is bestaande.

2. Ook zijn de twee op zy loopende Wervel-flaghaders hier voor een gedeelte te zien.

No. XIII. Een stuk van den bogtigen Darm, wiens natuurlijke gedaante en couleur, (als van een levendigh mensche), seer wel bewaart zijn, en dat uyt een klein kint.

Aanmerkt ten eersten. Door het Darmscheyl ziet men niet alleen de aderen en slaghadere, maar ook selfs de zenuwkens verspreyt te zijn, en dat seer veel in getale, na welkers quetsinghe sware toevallen en onydelijke pynen komen te volgen.

2. Des Darmscheyls slaghadere door het gedarmte haar verders verspreydende, en een stuk weeghs over des selfs darms buytenste gesien zynde, schynen wel schielijk afgebrooken te werden en te verdwynen, edogh deselve lopen binnewaarts, na het zenuwaghtige vlies, aan wie sy hare voornaamste takken overgeven.

XIV. Een stuk van 't dunne hers-

sen-

infantis, in qua Arteriarum vertebraliū cum Arteriis Carotidibus conjunctio, distinctè videri potest.

No. XV. Phiala, pueri Linguam continens, quæ liquori innatat, ut varia distinctius conspici possint.

Not. 1. Arteriarum cursus per Linguæ aream luculenter potest videri, utpote ceraceâ materiâ albicante Arteriis infarctis.

2. Harum Arteriarum maximæ à faucibus prodeuntes, per Linguam mediam decurrunt, ramosque utrique lateri imperitiunt; secus ac in Linguæ plano inferiore, ubi geminæ Arteriæ per Linguæ longitudinem decurrunt, minimi digiti fere latitudine à peripheria, utrique lateri tantam ramulorum copiam præbentes, ut arbuscularum foliis carentium silvam repræsentent. Vid. Tab. 3. Fig. 4.

No. XVI. Sex portiones Costarum, Musculis intercostalibus instructæ, idque ex fœtu humano,

Not. 1. Omnes Arteriolæ ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, occasionem mihi dederunt inveniendi Arterias (mihi intercostales dictas exteriores) de
qui-

senvlies van een jongh Kintje, waar in klaar te zien is de 't samenkomst en 't vereenigen van de slaap-slaghaderen, met die van de wervel-slaghaderen.

No. XV. De Tongh van een Jonghe, hangende in een Vles met heldere voghtigheyt, ten eynde verscheyde zaken klaarder voor ons gesichte komen zouden.

Aanmerkt ten eersten. Langhs de bovenste vlakke des Tonghs kan men de cours der slaghaderen distinctelijk zien, nadien deselve met een wit-wassighe stoffe vervult zijn.

2. De grootste deser uyt de keel voortkomende, loopen door het midden van de Tongh, en haare takken meest na beyde de zyden des Tonghs; Geheel anders gaat dit toe ontrent het onderste des Tonghs, alwaar twee slaghaderen na de lenghte des Tonghs lopen, een pink breete van den omtrek van de Tongh, en geven dese twee slaghaderen, soo veele takjens uytwaarts na den ommetrek, dat sy een kleene bosschafie van bladerloose boomtjens verbeelden. Ziet de derde plaat en daarin de 4. Fig.

No. XVI. Ses stukken van ribbens, met hare tusschenribbighe spieren, en dat uyt een kleen Kint.

Aanmerkt ten eersten. Het vervullen van hare slaghaderen met een rootwassighe stoffe, is oorlake, dat ik die slaghaderen, (van my uytwendighe tusschenribbighe slaghaderen geheten) uytgevonden heb, waar van ik noyt iets beschreven heb
F 3 gevon-

quibus nunquam legi apud auctores, nemoque eas per figuras exhibuit.

2. Harum Arteriarum propagines, per Costarum periostium disseminatæ, peculiarem habent cursum, & plane diversum ab iis, quæ per musculos intercostales parte exteriori repunt vid. Tab. 2. Fig. 3.

3. Arteriolarum Intercostalium exteriorum ramusculi omnes insequuntur cursum fibrarum motricium Musculorum intercostalium exteriorum, id quod visu pulchrum.

4. Soboles dictarum Arteriarum Intercostalium exteriorum variis in locis visuntur bicompositæ, quos inter una reptat venula, sicuti videre semper licet in funiculo umbilicali, in quo gemina Arteria associatur Venæ solitariae.

5. Dicto objecto, parte ad-versa viso, in conspectum veniunt Arteriola per Pleuræ superficiem, Pulmonem respicientem, transparentes: harum autem neque exortum, neque finem hic videre est, sed confusè dissipari videntur.

Nº. XVII. Racemus Dentium ex Ovario muliebri post mor-

gevonden, ook en heeft men ons die tot noch toe door geen figuren afgebeeld.

2. De spruyten of takken deser slagaderen, door het beene-vlies der ribbens loopende, hebben eenen cours, gansch verscheide van die gene, dewelke van buyten door de tusschenribbige spieren loopen. Ziet de 3. Plaat Fig. 3.

3. 't Is vermaaklijk om te zien, hoe perfect dat de takjens van de uytwendige tusschenribbige slagaders, de cours van de bewegende draatjens der uytwendige tusschenribbige spiertjens komen te volgen.

4. De takjens van de geseyde uytwendige tusschenribbige slagaderen, ziet men op verscheide plaatsen verdubbelt te zijn, tusschen welke verdubbelinghe eene ader komt te loopen, gelijk men altoos bespeurt in de Navel-streng van de Nageboorte, alwaar mede eene ader van twee slagaderen vergeselschap word.

5. Als men 't glas omsettende, de contrarie zyde besiet, soo komen ons alleen die slaghadertjens in 't gesichte, dewelke verspreyt sijn door die oppervlakte van 't borst-vlies, dewelke 't naast aan de Longhe is: Dese haar begin, noch ook haar eynde, en sijn niet wel te sien, soo datse confus door 't geseyde vlies schynen te loopen.

Nº. XVII. Een rye, of riste tanden, uyt de eyer-stok, of balletje van

mortem defumptus, cujus historiam breviter hic recensere, animus est.

Quatuor quinqueve abhinc annis, mulier quædam viginti & quatuor circiter annos nata, temperamentum phlegmaticum, morbo graviore implicata, sæpissime conqueſta erat de dolore in hypogaſtrio, non sine præcordiorum anxietate & febre continua; tandem fato conceſſit, unde nobis cadaver aperiendi nata occasio.

Filius meus, præſentibus variis Expertiff. Medicis, & Chirurgis verſatiffimis, cadaver cultro ſubjecit; cum autem à latere Uteri, ſi rectè memini ſiniſtro, duritiem quandam perciperet, cultello eximebat, nobisque demonſtrabat Ovarii duritiem. Cuspide cultelli ab una parte duritiem aperuimus & invenimus Dentem latitare in ea, & quidem molarem, cætera porro integra conſervabam, donec mihi concederetur Cadaveris humani Anatomiam inſtituere publicam; qua data occasione historiam non ſolùm retuli, verùm etiam dictum Dentium racemum attuli & exhibui, alterumque dentem publicè, facta incifione quoque demonſtravi, qui æmulatur

van een jonghe Vrouw, na haar dood, gefneden, waar van ik hier een kleen verhaal doen zal. Ontrent 4 of 5 Jaren geleden, is ons voor gekomen een Vrouw, out ontrent 24 Jaren, van een phlegmatic temperament, zijnde van een ſware ſiekte bevangen, namelijk gedurige koortſe, en klaagde in den onderbuyk, en dat niet ſonder be-nautheyt voor 't herte: Dese geſtorven zijnde, wierd ons gelegentheynt gegeven om haar lighaam, te laten openen, in presentie van eenige ervaren Heeren Doctoren en Chirurgyens.

Myn Soon-bezyde des Lijfmoeders linker zyde, (ſoo ik wel onthouden heb) eenighe hardigheyt gewaar wordende, ſnyt die uyt, en vertoonde ons deſelve, wy bevonden het de Eyerſtok te weſen; ik opende dezelve van eene zyde, en wy bevonden datter een tant in ſat, ja een kieſe of baktant, het verdere en opende ik niet, maar hielt de reſte deſer tanden in haar vlies beſloten, met meeninghe, wanneer my gelegentheynt voor quam om publick t'Anatomiferen, de reſte ook te ontblooten. Dese gelegentheynt my voorgekomen zijnde, verhaalde ik het voorval, en braght de geheele riſte met tanden te voorchyn, ook ſo opende ik nogh een kleen gedeelte van de geſeyde riſte, en vertoonde alſoo ook een tweede tant, die een Honts tant gelijk is. Dese twee ont-

Den

Dentem Caninum. Hosce cum cæteris in membrana satis crassa adhuc occlusis, ita conservantur in liquore. Vide Fig. 1. Tab. 3.

Not. 1. Dicti duo Dentes partim adhuc sibi invicem dictæ connectuntur membranæ crassæ, partim verò denudati sunt, ut hujus rei veritas pateat.

2. Sicuti radices Dentium in Infantibus nunquam sunt completi, ita quoque his denudatis deficit radicum extremitas.

3. Radices Dentium in infantibus cavæ sunt, in hisce verò cavitas in totum deficit.

4. Quot sint numero Dentes, in dicta membrana crassa adhuc latitantes; me latet, ulterius enim non aperui.

Nº. XVIII. Exigua portio Maxillæ inferioris, à carnosa parte nondum denudata, in qua duo Dentes molles comparent; idque è fœtu jamjam in lucem edito.

Not. 1. Totum constitutum dictorum, Dentium ante eruptionem ex alveolis, substantiam esse mollem in ea ætate, (per quam plurimæ visuntur dispersæ arteriolæ,) hic constat.

2. Ho-

ontblote tanden, als mede alle de reste ten deele ontbloot, ten deele nogh in haar dik vlies besloten zijnde, werden by my in een voghtigheyt bewaart, gelijk de Fig. 1. Tab. 3. komt aan te wijfen.

Aanmerkt ten eersten. In dese riste tanden, dat ik, tot meerder certificatie van dit wonderlijke voorval, de twee ontbloote tanden aan eene zyde nogh vast heb laten zitten aan haar dikke vlies.

2. Gelijk men in de kleene kinderkens noyt komt te bespeuren, dat de tanden volkomen of volmaakt zijn, alsoo mede is 't, dat in dese ontblote tanden het uysterste van de wortel komt te ontbreken.

3. In kleene kinderkens sijn de tanden hol, dese in tegendeel sijn gantsch gesloten, en sonder eenige holligheyt.

4. Hoe veel tanden datter nogh in 't dikke vlies verders besloten zijn, en kan ik niet seggen, aangesien ik het verders nogh niet geopent en hebbe.

Nº. XVIII. Een kleen gedeelte van de onderste kaak eenes jongheboore Kints, van sijne vliesige deeltjens nogh omvangen, waar in twee tanden gesien worden.

Aanmerkt ten eersten. Het geheele gestel deser tanden; eer datse uyt hare kasjens komen te puylen, sijn in die tyt saght van substantie, waar door men hier seer veel slagaderkens siet passeren.

2. Een

2. Horum alter secundum longitudinem divisus, internè innumeris Arteriolis dissectis est ditatus; alterius verò membrana, Dentium substantiam investiens, magna ex parte illibata remansit, & sic accuratè quoque dictarum Arteriolarum reptatum per eam cernere licet.

3. Quamvis Dentes eo tempore in totum molles sint, substantia tamèn exterior longe differt ab ea, quæ est interior. Exterior è duplici substantia constat coloris diversi, ut hic luculenter apparet, non autem interior, quæ quoque mollior.

Nº. XIX. Piæ Matris portio cum annexa portione substantiæ corticalis Cerebri, quam ex meris Vasculorum sanguineorum extremitatibus constare luculenter apparet.

Not. I. Dixi totum constitutum esse vasculosum: an autem meræ sint Arteriolarum extremitates, an simul quoque venosi quid intersit? expiscari hæcenus nequivi, verosimile tamen esse reor.

2. Dictæ extremitates successivè molliores atque molliores evadunt, ita ut tandem, aquæ simplicis beneficio, dissolvi possint

Thef. I.

sint

2. Een deser twee tanden, na de lenghte opgesneden sijnde, is van doorgesnede slaghaderkens, seer wel voorzien, Ook soo zietmen distinctelijk de slaghaderkens, door het vliesken, dat de tweede Tant omvanght, 't welk nogh voor 't grootste gedeelte ongequetst is gebleven.

3. Hoewel de Tand en in dien tyt geheel en al saght sijn, soo verschilt nochtans de buytenste selfstandigheyt veel van de binnenste. De buytenste bestaat uyt twee selfstandigheden, die verscheyden sijn van couleur, gelijk hier evident gesien kan werden, maar de binnenste in tegendeel is eencouleurigh en saghter.

Nº. XIX. Een stuk van het dunne hersenvlies, waar aan een gedeelte van de schorsfighe selfstandigheyt van de hersenen vast sit, en kan men seer klaar zien, dat dese schorsfighe stoffe uyt loutere uyteynden van bloetvaatjens haar bestaat heeft.

Aanmerkt teneerften. Ik segge haar gestel geheel uyt loutere bloetvaatjens te bestaan: maar of dese alleen te houden zijn voor uyteynden der slaghaderkens, dan of deselve ook vergeselschapt gaan met aderkens, en heb ik tot nogh toe niet kunnen uytvinden, hoewel 't waarschijnlijk is.

2. Dese geseyde uyteynden van bloetvaatjens worden van plaats tot plaats saghter en saghter, soo datse ten laatste in een bryaghtighe stoffe,

G

in

fint in pultaceam substantiam, id quod in Liene quoque locum habere monui in Resp. Epist. 4. ad Expertiff. Virum J. Campdomercum.

3. Si verò dicta substantia corticalis arte induruerit, dissolubilitatem amittit, & grumosa apparet.

4. Dictam substantiam corticalem neutiquam ex glandulis compositam esse, hic quoque videre est. Vide ulterius Resp. Epist. 12. Tab. 14.

Nº. XX. Infantis Lien, tam nitidè præparatus, atque conservatus, ut jamjam corpore videatur exemptus.

Nº. XXI. Infantis Auricula colore vivido prædita.

Not. 1. Pori tam densè sibi invicem sunt adsiti & patuli, ut cribrum æmulentur.

2. Hisce Poris interseruntur vascula sanguinea repleta, quorum reptatus oculis armatis conspiciere licet.

LOCULAMENTUM

Sub dicto Thesauro, continet Arcas ex ligno Cedrino confectas, quarum

A R C A P R I M A

Continet portiones Intestini jejuni exsiccatas & secundum longi-

in wat waters gedaan zijnde, kan gedissolveert werden, 't geene ook plaats heeft ontrent de milt, gelijk ik sulks aangewesen heb in myn Antwoord op de vierde voorgestelde Brief, aan den wel geoëffenden Heer J. Campdomerc.

3. Indien men dese schorffighe stoffe door konstkomt te verharden, soo verlieste dese eygenschap, en vertoont haar klonterigh.

4. Hier kan men zien, dat de schorffighe selfstandigheyt geensints uyt kliertjens haar bestaan heeft. Ziet verders hier over na, myn Antwoord op de 12 voorgestelde Brief Tab. 14.

No. XX. De Milt eenes Kinds, soo net geprepareert, en bewaart, datse schynt vers uyt het lighaam gehaalt te zijn.

No. XXI. Het oor van een Kint, 't geen van sijn natuurlijke couleur niet en schijnt afgeweken.

Aanmerkt ten eersten. De sweetgaatjens open staande, zitten soo dicht by een, dat ons dit deel seefswijs voorkomt.

2. Tusschen dese sweetgaatjens kan men door toedoen van vergroot glazen, de bloetvaatjes met een rootwassighe stoffe opgevult, klaar zien.

D E L A A

Onder dit Cabinet onthoud in sig Cedere vierkante Doofen, waar vande

1. Vervult is met gedrooghde en opgesnede stukken van den nugteren darm van een Mensch, op dat

longitudinem apertas, ut situs Glandularum &c. appareant.

Not. 1. Dictæ Glandulæ haud sunt solitariae, sed agminis instar sibi invicem adfitæ.

2. Arteriolæ per dictas Glandulas reptantes, sensum in totum non fugiunt, suntque ceraceâ materiâ refertæ.

3. Arteriolæ per extimam & communem hujus Intestini tunicam reptantes, cursum obtinent diversum ab eo, quo donantur cæteræ tunicæ, hujus Intestini.

4. Juga, Valvulæ conniventes aliis dicta, in hac portione Intestini Ileii haud sunt oblitterata, quantumvis exsiccatum sit Intestinum.

5. Dicta juga non solum, verum etiam integra Intestini portio, saturata rubedine perfusa sunt, idque à repletione dictarum Arteriolearum ceraceâ materiâ.

ARCA SECUNDA

Continet varias portiones intestinorum humanorum.

A. Portiuncula Intestini jejuni inflati, & post exsiccationem aperti, ut juga, valvulæ conniventes dictæ, in conspectum

dat men de kliertjens en andere zaken zien konde.

Aanmerkt ten eersten. Dese klieren sijn van dat slag, die men niet onder de eenfame, maar tropswyfe klieren stelt.

2. De bloetvaatjens, door dese kleene kliertjens loopende, en sijn voor ons gesicht niet t'eenemaal verborgen, nadiense met een rootwassighe stoffe sijn vervult.

3. De slaghaderkens, dewelke door het buytenste en gemeene vlies deses darms loopen, hebben een geheel andere cours, als die geene, dewelke haar door de andere vliessen der darmen verspreyden.

4. De latwijse ringhen, by andere ooghluykende klapvliessen geheten zijnde, werden in dit stuk van den boghtigen darm nogh gevonden, hoewel het droogh gemaakt is.

5. Niet alleen de geseyde latwijse en halfmanighe ringen, maar ook selfs het geheele stuk deses darms, sijn hoogh root, en dat wogens het opvullen van hare slaghaderkens met een rootwassighe stoffe.

DE TWEDE VIERKANTE DOOS

Onthoud in sijn verscheyde stukken van Menschendarmen.

A. Een stuksken van den nughteren darm, na het opblasen gedrooght, en opengesneden, op dat men de ooghluykende en halfmanighe klapvliessen, of latwyse ronden

G 2

uyt-

ctum prodirent.

B. Portiones Intestini Coli & Ilei cum integro Cæco & Processu vermiformi, nec non eam mesocoli parte, quæ propria est processui vermiformi, idque ex fœtu jamjam in lucem edito. Per eam plurimæ visuntur dispersæ Arteriolæ, ceraceâ materiâ rubrâ infarctæ, quarum extremitates adeo sunt numerosæ, ut totus Processus vermiformis, summa rubedine sit perfusus.

Hic videndum Intestinum Cæcum in recens natis longe differre ab iis, qui ætate proVectiores sunt. In illis enim hic videmus Cæci diametrum successivè diminui & sic in Processum vermiformem degenerare. In hisce verò qui adultiores sunt diameter dictus successivè haud diminuitur, sicuti in posterum demonstrabitur in aliis objectis.

C. Portio Intestini Coli ex infante desumpta, cum annexa Mesocoli portione, per quam innumeræ repletæ Arteriæ sunt disseminatæ.

D. Intestini Ilei portio, post exsiccationem aperta, cujus Arteriæ adeo sunt numerosæ, ut silvam repræsentare videantur.

E. Portio Intestini Coli, cujus ligamenta fuerunt dissoluta ante

uytpuylentheden zoude komen te zien.

B. Stukken van den Colijk- en Boghtigendarm, met den geheele blinden darm, en wormwijse ahangsel, als mede dat gedeelte van 't darmscheyl, 't welk eygen is aan 't geseyde uytsteeksel. En is dit genomen uyt een jonghgebore Kintje. Door 't geseyde wormwijse uytsteekzietmen soo veel slaghaderkens lopen, dat het in 't geheel hoogroot is geworden, na dat ik deselve vaatjens met een rootwaffighe stoffe vervult hadde.

Hier zietmen den blinden darm in jonghgeboore Kinderkens veel te verschillen van die, dewelke eenighe jaren out geworden zijn: want in gene bemerkt men den diameter van plaats tot plaats te verkorten, ende den blinden darm nauwer en nauwer, en eyndelingh in het wormwijse uytsteek verandert te werden. Maar in dese, dewelke eenigen tyt ter werelt zijn geweest, daar en gaat het soo niet toe, gelijk na heen getoont sal werden.

C. Een stuk van den Colijk darm, met deselfs grove darmscheyl, waar door ontelbaare opgevulde slaghaderkens komen te loopen.

D. Een stuk vanden Boghtigendarm, na het droogen open gesneden, wiens slaghaderen soo veelvoudigh sijn, dat sy een bosschastige komen te verbeelden.

E Een stuk van den Colijk-darm, wiens banden, voor het drogen los

gc.

ante exsiccationem, ut luculenter appareat Colon crassioris substantiæ non esse, quam cætera Intestina: omnemque crassitiei differentiam in Colo provenire à ligamentis, & à valvulis conniventibus dictis.

A R C A T E R T I A

Continet duos Renes humanos naturalem magnitudinem excedentes; quibus annectuntur Arteria Magna, ut & Vena Cava. Naturæ lusu dicti Renes præditi sunt Arteria Renali supernumeraria.

A. A. Arteriæ Renales.

B. B. Arteriæ Renales supernumerariæ.

C. Arteriæ magnæ truncus sub Diaphragmate abscissus, materiâ ceraceâ rubrâ repletus.

D. Venæ Cavæ truncus sub Diaphragmate abscissus, materiâ ceraceâ albâ repletus.

E. E. Rami Iliaci Venosi.

F. F. Rami Iliaci Arteriosi.

G. Arteria Mesenterica inferior.

H. Arteria Mesenterica superior.

I. Ar-

gemaakt zijn, op dat men klaar soude kunnen zien, dat den Colijk darm niet dikker van selfstandigheit is, als de andere darmen, en dat de differentie alleen voortkomt wegens des selfs banden, en oogluykende klapvliessen.

IN DE DERDE CEDERE DOOS

Werden gevonden twee Nieren van een Mensch, grooter als men gewoonlijk komt te zien: Hier aan zijn de groote slagader, en hol-ader nogh vast.

Deze Nieren zijn tegens de gemeene loop van de natuere, versien van twee overtollige Niers slag-aderen.

A. A. Der Nieren slagaderen.

B. B. De twee slag-aderen der Nieren, die men hier overtolligh ziet.

C. De stronk van de groote slag-ader even onder het middel-rift afgesneden, en met een rootwassige stoffe vervult.

D. De stronk van de hol-ader even onder het middel-rift afgesneden, en met een witwassige stoffe opgevult.

E. E. De heuptakken vande hol-ader.

F. F. Des groote slagaders heuptakken.

G. De onderste darmscheyls slag-ader.

H. De bovenste darmscheyls slag-ader.

G 3

L

- I. Arteria Cæliaca.
 K. Vena Renalis sinistra, naturæ lusu circa ramificationem Venæ Cavæ in ramos Iliacos, oriunda.
 L. Vena Renalis dextra, debito loco orta.
 M. Vena spermatica sinistra, è Vena renali prodiens.
 N. Vena spermatica dextra, è Vena renali dextra, ut & Venæ cavæ trunco oriunda.
 O. O. Ureteres serpentino cursu reptantes.

ARCULA QUARTA

Instructa aliquot minutissimis Museis, ut & exuviis seu pelliculis Nympharum, è quibus Muscæ exclusæ sunt, hæ autem Nymphæ per vias urinarias, simul cum urina expulsæ sunt.

Nobilis quidam Vir, questus aliquo tempore de pruritu in Perinæo, & molesta urinæ excretionem, Chirurgum, & paucos post dies me quoque accersiri iussit, Urinam invenimus non admodum saburrosam, sed particulis exiguis oblongo-rotundis, granula mentientibus, permixta.

Hifce

- I. Des maaghs slaghader.
 K. De linker nier-ader, voortkomende, tegens de gemeene loop der nature, even boven de verdelinghe van de holader in heup-takken.
 L. De reghter Nier-ader op haar gewoone plaats uyt spruytende.
 M. De linker zaad-ader, spruytende uyt de nier-ader.
 N. De reghter zaad-ader, voortkomende niet alleen uyt de reghter Nier-ader, maar ook uyt de holader selfs.
 O. O. De Pisleyders slanghs wys loopende.

IN DE VIERDE DOOS

Vintmen eenighe seer kleene Vliegen, als mede de doppen of schellen der Popjens, waar uyt sy voortgekomen zijn; en zijn dese Popjens in 't wateren door de waterwegen ten lyve uytgedreven.

Een secker voornaam Persoon, eenighen tyd van jeukte en ongemak tusschen sijn fundament en sakje klagende, als mede van moeijikheit in 't maken van sijn water, versoekt eerst een bequaam Chirurgijn, en daar na ook My, om ons dit ongemak voor te houden: Wy vonden het water geensints kwalijk gestelt te zijn, als alleen datter in de grond van 't glas veele langhwerpighe lighaamtjes lagen, die hy ons seyde veele dagen daar in gesien te hebben.

Dit

Hifce vifis, petii ab ægro, ut mihi liceret aliquot in capsula domum auferre, ulterius perferutandi caufâ, id quod concessit. Cum autem altero die capsulam aperirem, reperi eam Muscis innumeris, ut & pelliculis, è quibus erant exclusæ, refertam. Attonitus hifce phænomenis, microscopium in auxilium adhibui, & sic distinctè reperi, dictas particulas nil aliud fuisse quam Nymphas, quæ produserant hasce Muscas: omnes autem Muscæ per capsam dispersæ vivebant, & nonnullæ volabant, quas inter una, pelliculæ seu exuvio adhuc adhærens, omnem dubitandi ansam mihi adimebat. Vid. Tab. 3. Fig. 5. Lit. A. ut & Lit. B. Microscopio adhibito factam. C. & D. denotant pelliculas seu exuvias, oculis innermibus vifas.

Dixerit forsan aliquis, unde tales Nymphæ in perinæo, & quidem in collo Vesicæ, ubi hærebant ante excretionem.

Resp. Cum ductus urinarius via sit satis patula, haud necessarium esse existimo, ad alias, minus aptas, confugere vias.

Per hanc viam verosimile est vermiculos minutissimos insensibiliter intrasse, & circa Vesti-

Dit ziende, versoght ik, eenighe met my te mogen nemen in een doosje, om die nauwer te examineren, 't welk my toegestaan wierd: Maar als ik den volgenden dagh het doosje open maakte, vond ik 't selve met seer veel kleene Vliegskens, en dopjens, waar uyt dese Vliegskens gekomen waren, beset te zijn: Hier over verset zijnde, nam ik een vergroot Glas, en bevond de geleyde rond en langhe lighaamtjens niet anders geweest te zijn als kleene Popjens, dewelke dese Vliegskens voort gebraght hadden; Alle dese Vliegskens in 't doosken levendig zijnde, vlogender verscheyde hier en daar wegh, onder dese vond ik 'er een, die nogh aan het dopje van 't Popje vast zat, 't welk my alle twyfel wegh nam. Ziet de 5. Fig. van de derde Plaat, Lett. B. door een vergroot Glas, als mede Lett. A. sonder vergroot Glas afgebeelt. C. en D. verbeelden 2 Dopjens mede sonder cenighe vergrootinghe.

Soo hier iemand komt te vragen, hoe, en waar uyt dese popjens sijn voortgekomen in de krop van de blaas, so dient tot Antwoord, nadiende watergangh een opene wegh is, soo en behoefmen na geen andere te zoeken, die minder bequaam sijn. En alsoo is 't waarschynlijk, datter seer kleyne Wormkens door de watergangh gepasseert zijn, tot aan de krop van de blaas, alwaar sy sijn bly-

cæ collum hæfisse, donec Nympharum formam adepti sunt. Cum hanc historiam Viro, Nobili profapia oriundo, referrem, regerebat mihi, sese hoc non solum quoque expertum fuisse in proprio corpore, verum etiam tale quid olim vidisse in Urina cujusdam mulieris. Non absolum mihi videretur credere, hocce affectu homines corripi in latrinis, præsertim si quis diutius solito ibi manserit, idque certis temporibus, cum tales vermiculi grassantur, id quod forte raro contingit, & per consequens rarissime obvius dictus affectus.

blyven zitten, tot datse de gedaante van Popjens aannamen. Wanneer ik dese Historie een voornaam Heer verhaalde, soo gaf hy my tot Antwoord, dat hy sulks niet alleen aan hem selve ook eens had geobserveert, maar dat hy 't selve nog eens in 't water van een Vrouwsperfoon ondervonden had. Ten is niet onwaarschynlijk, soo my dunkt, te geloven, dat den mensche sulks onderhevigh worden op het secreet zittende, voornamelijk als iemand langhwijgh sijn verblyf aldaar komt te nemen, en dat op sekere tyden, wanneer sulke Wormkens haar opdoen, 't welk mogelijk seldom voorvalt, en daarom ook sulke ongemakken niet veel voorkomen.

TAB. 3. EXPLICATIO.

FIG. I. Racemum Dentium, ex Ovario muliebri desumptum denotat.

- A. Dens Caninus.
- B. Dens Molaris.
- C. Racemi portio, in qua ceteri Dentes adhuc sunt inclusi, sine ulla eorum denudatione.
- D. Portio membranae crassae, in qua Dentes partim adhuc sunt inclusi, partim denudati.

FIG. 2. Eosdem Dentes representat, ab altero latere visos, cum exigua portione dictae membranae crassae.

- A. Dens Caninus.
- B. Dens Molaris.
- C. D. Partes inferiores, seu radices non perfectae, neque cavae, aut solidissima & ossea, aut lapidea substantia praedita.

FIG. 3. Exhibet portionem pectoris, sc. costas, ut & Musculos aliquot intercostales, cum suis Arteriis intercostalibus exterioribus, idque ex infante.

- A. Costa abscissa.
- B. Musculi intercostales.
- C. Arteria intercostales, exteriores à me dicta, non solum per costarum limbum superiorem, verum etiam inferiorem, reptantes. Haec autem

Uytlegging van de 3de PLAAT.

De eerste Figuur wijft ons aan een rijc Tandcn, dewelke in een der Eijer-stocken, of Ballekens van een Vrouw zijn gegroeyt.

- A. Een Hondst-and.
- B. Een der Baktanden of Kiese.
- C. Eengedeelte van de rijc of riste, waar in de rest van de tanden nogh zijn besloten, sonder de minste ontblotingh van dezelve.
- D. Een gedeelte van 't dicke vlies, waar in de geseyde Tandcn voor een gedeelte nogh zijn gesloten, en voor een gedeelte ombloot.

De Tweede Figuur wijft ons aan deselve Tandcn, soo als ons die aan de contrarie zijde voorkomen, met een gedeelte van 't geseyde dicke Vlies.

- A. De Hondst-and.
- B. De Back-and.
- C. D. Deser Tandcn onderste deel, of wortelen, dewelke nogh niet volmaakt, ook niet hol, maar met een been. harde stoffe vervult zijn.

De 3. Figuur, toont ons een stuk van de Borst, namentlijk eenighe Ribbens met haar tusschen-ribbighe Spieren, als mede de uytwendighe tusschen-ribbighe slag-aderen, en dat uyt een klein Kind.

- A. De afgesnedene Ribbens.
- B. De tusschen-ribbighe spieren.
- C. De uytwendighe tusschen-ribbighe slag-aderen (aldus van my geheeten,) lopende niet alleen langhs de onderste, maar ook bovenste rand van de ribbens.

H

bens.

autem originem ducunt, non immediate ex Arteria magna trunco, neque ex mammariis Arteriis internis, ast verò, rami intercostales interiores, dictas exteriores producunt.

FIG. 4. Linguam pueri, parte inferiore visam, denotat.

A. Integumentum Linguae membranofum, propter inversionem crassius representatum.

B. B. Arteria sublinguales, quarum ramuli numerosissimi, arbuscularum, foliis carentium, silvulam representant.

FIG. 5. Musca, ut & Nympharum pelliculas representat.

A. Musca exigua, cum ejus adherente pellicula, è qua exclusa est musca.

B. Eadem, microscopio visa & sculpta.

C. Duæ pelliculae sibi invicem coherentes, è quibus musca sunt exclusæ.

D. Pellicula seorsum visa.

TAB. 4. EXPLANATIO.

FIG. I. Papilla uberis Balanæ exhibitur.

A. Portio cutis uberis.

B. Papilla uberis.

C. Papilla cutanea Papilla uberis extra cutem prominentes & oculis inermibus luculenter visibiles,

bens. Nu dese enkomen niet inmidels voort uyt de groote slagh-ader, nogh ook uyt de inwendighe mam-takken, maar de inwendighe tusschen-ribbighe slagh-aderen brengen de uyt-wendighe voort.

De Vierde Figuur wijft ons aan de Tongh van een Jongelingh, soo als men die van onderen ziet.

A. Des Tonghs wiesighe bekleetzel, 't welk ons hier vry dik voorkomt, wegens des zelfs omslag.

B. B. De onder-tongighe slag-aders, welkers veelvoudighe takkens, een bladerloos boschafstijlen komen te verbeelden.

In de Vyfde Figuur werden eenighe Vliegen, en schellen van Paapjens verbeelt.

A. Een kleen Vlieghje met deszelfs dopje, daar het Vlieghje uytgekomen is.

B. Het selve door een vergroot glas gesien en afgebeelt.

C. Twee aan den andere gevoegde Dopjens, waar uyt de Vliegen zijn voortgekomen.

D. Een singulier dopje.

Uytleggingh van de 4de P L A A T.

De Eerste Figuur wijft ons aan de Tepel van de Borst van een Walvis.

A. Een stuk van 't vel van de Borst.

B. De Tepel van de Borst.

C. Des vels Tepeltjens van de Tepel van de Borst buyten 't vel uytputtende, deselve konnen heel klaar gesien werden

biles in hoc objecto aliquanto majores expressæ.

D. Cavitas in Papilla extremitate.

FIG. 2. Ductum lactiferum communem uberis Balanzæ designat, in quem cæteri omnes concurrentes, lac suum deponunt; estque ille ductus plurimis fulcis fulcatus.

FIG. 3. Cernitur portio Piæ matris foetus jamjam nati, quæ adeò tenuis ac tenera in illa ætate, ut Telæ aranearum tenuitatem ac teneritatem ferè superet.

Notandum interim, vasa sanguinea, tam numerosa esse dispersa per dictam membranam, ut ad Piæ matris esse Vasa sanguinea plus conferre videantur, quam residuum membranofum, utpote præcipue destinatum, ut dicta vasa suo in loco detineant, ne confundantur.

FIG. 4. Proponitur Papilla uberis mulieris, cum annexa areola.

A. Portio Areolæ, Epiderme carens, unde albicat Areola.

B. Portio Areolæ, cujus Epidermis

den zonder vergroot glasen te gebruiken, en zijn dese in dit object waer grooter afgebeelt.

D. De holte aan 't uiterste van de Tepel.

De Twede Figuur representeert de algemeene Melk canaal van de Borst van een Walvisch, waar in alle de andere melk-vaatjens haar komen te ontlasten: en is dese canaal van seer veele sleuven versien.

In de Derde Figuur werd ver-toond een gedeelte van 't dunne herssen-vlies van een jongh geboore Kintje, 't welk dan ter tyd, so dun en teer is, dat het in dunte en teerheyt een spinnewebbe nauwlijks behoeft te wyken.

Ondertusschen staat te consideren, dat de bloetvaten haar soo veelvoudigh door dit geseyde Vlies komen te verspreyden, dat deselve tot het wesen van 't dunne herssen-vlies meer schynen te contribueren, als de overige vlicfigheyt, dewelke voornamentlijk schijnt gedefineert te zijn, om de bloetvaten 't samentehouden, ten eynde sy niet onder een soude verwerren.

De Vierde Figuur verbeelt ons de Tepel van de Borst van een Vrouw, met desselfs omme-schreef, of kringh.

A. Een gedeelte des kringhs van het operhuydeken ontbloot, waar door het vel des kringhs ons witaghigh voorkomt.

B. Een gedeelte des kringhs van 't oper-

mis haud ablata, unde subnigra apparet.

C. *Foramina seu oscula ductuum lactiferorum in Papilla uberis visibilia.*

D. *Papilla cutanea in uberis papilla, ut & in Areola nonnihil prominentes, & microscopii operibus loci magis, quam alibi in cute visibiles; unde Papilla uberis, Epiderme privata, atrociores excitant dolores, quam quidem in ceteris corporis partibus causantur, ubi Papilla cutanea minus extra cutem pro-pullulant. Hinc etiam fissurae, excoriationses &c. in uberis Papillis difficilioris sunt curationis. Contra, Papillis uberis bene constitutis, nec Epiderme privatis, major excitatur delectabilis pruritus & voluptas nutricibus ab infantibus lactantibus, ob continuum motum & pressionem Papilla tempore suctionis; non autem, si extra Papillam mam-mam noctu arripiant infantes.*

FIG. 5. *Delineatur portio Papillae uberis Balænae, cujus lactiferus Ductus sulcatus & fimbriatus.*

FIG. 6. *Proponitur figura Linguae cum Epiglottide, per eujus aream dispersæ innumeræ Pa-*

perhuydeken niet ontbloomt, weshalven het vel sijn aldaar bruyn vertoom.

C. *De gaatjens of mondekens van de melk-canaalijens, die hier in de Tepel van de Borst sijnhtbaar sijn.*

D. *De Tepeltjens van 't vel van de Tepel des Borsts, als mede die van de kringh, puylen eenighsints uyt, en worden deselve meer hier in 't vel gesien door vergrootglasen, als op andere plaatsen; Hier door komt het te gebeuren dat de tepel van de Borst van haar oppervelleken ontbloomt, veel swaarder pijn komt te verwecken, als wel op andere plaatsen van ons lighaam vernomen werd, alwaar de Tepeltjens van 't vel niet soo ver buyten het vel uytsteken.*

Dit is ook de reden, dat de kloven, ontvellingen, &c. hier ter plaatze ook qualijker te genesen sijn: in tegendeel de Tepels van de Borst wel gestelt, en van haar oppervelleken niet ontbloomt zijnde, verwecken de suygende kinderen aan de Voedsters een aangenaam gevoelen, door het geduurig trecken aan de Tepel, maar niet alsoo wanneer sy de Borst by nacht elders komete vatten.

De Vyfde Figuur toont ons een gedeelte van de Tepel des Borsts van een Walvisch, wiens melk-canaal geveurt, en als met fronzels gekerft is.

De Sesde Figuur wijst ons aan de Tongh van een Kind met het strotsklapje, in deses Tonghs oppervlakte sitten ontelbaare Tepeltjens, die

Papillæ, quæ gustus proximum organum funt.

A. *Lingua.*

B. *Papillæ Fungorum exiguorum formâ, inter quas innumera visuntur, dispersæ Papilla arcuata; has, microscopio visas, naturali magnitudine majores delineari curavi à latere hujus Lingua, sub iis, quæ in acumen exeunt, quarum Iconismum hic quoque adjeci, quandoquidem sæpissime eas acuminatas offerendi.*

C. *Papillarum majorum series, quæ planæ, rotundæ, variis foraminibus aut osculis minutissimis, circuloque prædita.*

D. *Epiglottis variis Glandulis obfita.*

E. *Papilla majores ad Lingua radicem sub Epiglottide consita.*

FIG. 7. Ostenditur portio uberis Balænae, cujus Epidermis, ut & Corpus reticulare Malpighii, nondum sunt ablata, quamobrem extra cutem non propullulant Papillæ cutaneæ.

FIG. 8. Offertur portiuncula Papillæ uberis Balænae, cum suis Papillis cutaneis dissolutis, à qua portio corporis reticularis, innumeris foraminibus pertusa, dependet.

die het naaste werktuygh van de smaak zijn.

A. *De Tongh.*

B. *De Tepeltjens, van gedaante kleene padde-stoelkens gelijkende, onder dese zijnder ontelbaare, dewelke ons booghs-wijse voorkomen: Dese heb ik door een vergroot-glas gesien zijnde, grooter laten tekenen als't leven, en dat bezijde dese Tongh, onder die geene, dewelke hier puntigh gesien werden: Dese puntighe heb ik hier ook laten verbeelden, nadien myselfe seer dikwils puntigh voorgekomen zijn in andere Tonghen.*

C. *Een rijen van groote Tepeltjens, dewelke plat en rond zijn, in 't midden versien van kleene gaatjens of mondekens, rondom deselve loopt ook een kringh.*

D. *Het strotte-hoofst met verscheyde kliertjens beset.*

E. *Groote Tepeltjens aan de grond des Tonghs, onder het strotten-hoofst.*

In de Sevende Figuur werd een gedeelte van de Tepel van de Borst van een Walvisch verthoont, wiens opperhuydeken, en netwijse lichaam van Malpighius nogh niet zijn weg gedaan, weshalven de Veltepeljens buyten het vel niet uyt-puylen.

De Achtste Figuur stelt ons voor oogen een stukje van 't gedeelte van de Tepel des Borsts van een Walvisch met desselfs ondaane veltepeljens, en hanght hier van af een stukje van desselfs net-wijse lichaam.

A.

H 3

A.

A. *Corpus reticulare.*

B. *Papille cutaneæ dissolutæ.*

FIG. 9. Representat portionem Papillæ uberis Balænae, cujus Papillæ cutaneæ à me dissolutæ sunt in aqua simplici, id est, singulæ Papillæ ex multis fibris nervosis constitutæ quidem sunt, sed penicilli humectati in modum hic à se invicem recesserunt fibræ, pilos præ se ferentes.

Notandum interim, in dicta dissolutione nullam vim à me esse adhibitam, solummodo utrumque integumentum, quibus cutis obducta est, abstuleram. Hoc experimentum confirmare videtur, Papillas cutaneas constare ex Nervorum extremitatibus, quandoquidem Nervi quoque ex innumeris fibris sunt compositi, qui in extremo Papillas cutaneas constituunt. In homine autem hanc dissolutionem Papillarum cutanearum nunquam peragere potui, utpote fibris sibi invicem firmiter cohærentibus.

A latere sinistro hujus dictæ figuræ reperiuntur aliquot Papillæ cutaneæ non dissolutæ, quæ in mucronem exeunt.

A. *Het Net-wijse ligchaam.*

B. *De ontdaane Vel-tepeltjens.*

De Negende Figuur verbeeldt ons een stukje van de Tepel des Borsts van een Walvisch, wiens Vel-tepeltjens van mijn ontdaan zijn in schoon water, dat is, yder Tepeltje is uyt veele zenuwaghrige draatjens te samen gestelt, maar zijn dese draatjens op de wijze van nat gemaakte penceeltjens van een geweken, en verbeelden dese draatjens hayrtjens te zijn.

Ondertusschen moet men aanmerken, dat van my in dit ontdoen gantsch geen geweld aangewent is, alleen had ik twee deksels waar mede het vel is omvangen, wegh genomen.

Dit experiment schijnt te confirmeren, dat de Vel-tepeltjens haar bestaan hebben, uyt de uyteynden der zenuwen, nadien de zenuwen ook zelfs uyt een ontelbaar getal van zenuw-draatjens te samen zijn gestelt, dewelke aan haar uyt-eynde de Vel-tepeltjens uytmaken. In de mensche heb ik noit dese ondoening der Vel-Tepeltjens konnen te wege brengen, nadien dese haare draatjens al te vast aan een verbonden zijn. Aan de linker zyde van dese Figuur staan eenighe Vel-tepeltjens die niet ontdaan zijn, en scherptoe loopen.

F I N I S.

ERRATA.

In Praefatione ad Lectorem.

Pag. 1. lin. 17. lege : quod non solum P. 2. lin. 21. Referta, l. Referta.
Ibid. lin. 29. sceleat, l. sceleta. Pag. 3. lin. 19. fecêret, l. fecêre.

In Thesauro Anatomico.

Pag. 11. lin. 24. rahi, lege vagi P. 12. l. 12. vivenda, legevidenda
P. 14. l. 23. globolorum, lege globulorum. P. 15. lin. 25. visui, lege visui
P. 17. l. 12. confarvata, lege conservata P. 19. l. 8. effe, lege esse
P. 20. l. 27. bifectus, lege bissectus P. 21. l. 15. arrieriæ, lege arteriæ
P. 38. l. 32. fint, lege sint P. 40. l. 11. cutida, lege cuticula.
P. 44. l. 19. diseprfæ, lege disperfæ P. 48. l. 3. conservantur. l. conservo.
P. 55. l. 24. innermibus, lege inermibus P. 61. l. 2. funt, lege sunt.

FREDERICI RUYSCHII
Anatomia & Botanices Professoris
THESAURUS
ANATOMICUS
SECUNDUS.

Cum Figuris aeneis.

HET TWEEDE
ANATOMISCH
CABINET

VAN
FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomie en Botan.

Met Kopere Platen.

AMSTELÆDAMI,
Apud JOANNEM WOLTERS, 1702.

BENEVOLO LECTORI.

Ariis locis occurrunt, in hac secunda, ut & cæteris Thesaurorum insequentium descriptionibus, asterisci, qui indicant, me prohibuisse, ne ea, quæ *^{co} sunt notata, in linguam Belgicam verterentur, ut ab utroque sexu, nulla habita ratione ætatis, absque offensa, legi possent descriptiones omnium Thesaurorum.

Præterea B. L. nonnullorum quoque objectorum descriptiones reperiet in hoc secundo, & cæteris Thesauris, de quibus in primo etiam mentio facta est. Scias interim velim, sine ratione hoc non esse factum; postquam enim primi Thesauri descriptionem in lucem dedi, varia adhuc didici in præparationibus, quæ me, primum Thesaurum conficientem, latuerunt. Varia etiam atque etiam nitidiora facta sunt, indefinenter enim pergo in disseccandis & perscrutandis cadaveribus. Videbis quoque inter se discrepare præparata, ratione illorum, quæ huic vel illi objecto connectuntur. Cum descriptionem primi Thesauri publici juris facerem, me adhuc latuit encheiresis jecinora absque ablatione prætensarum glandularum, quæ revera haud existant, ita præparandi, ut omnia vasa, hepar in totum fere constituentia, in conspectum veniant, ne ramusculis quidem minutissimis exceptis. Quamvis hæc, & plurima alia jam expertus, à me tamen impetrare nequeo, ut antecedentia objecta rejiciam, & nova substituam. Conspiciantur hæc, lustrentur quoque illa, quæ intra 37. annos à me sunt præparata, & sic patebit me non sine ratione hæc omnia, immenso labore confecta confervere in 16. & pluribus Thesauris ac Thecis, in quibus promiscue partes corporis sunt positæ, ut visui gratiam majorem conciliarem; alias difficile mihi non fuisset, unum Thesaurum solis cordibus humanis, variis modis præparatis, alium embrijonibus fœtibusque, alium solis capitibus puerorum replere, sed id visui adeo gratum non fuisset.

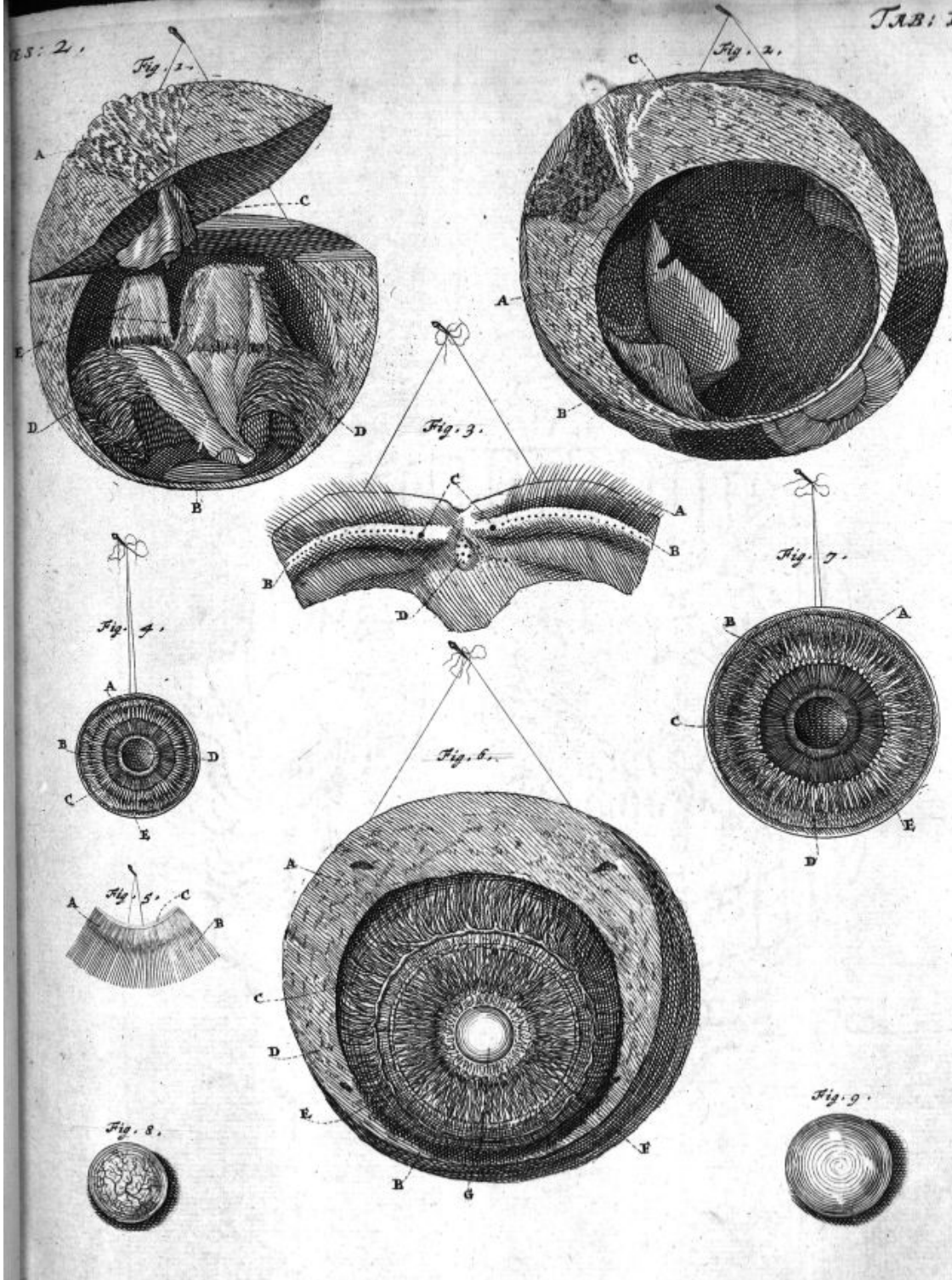
AAN

AAN DEN GOED-AARDIGEN LESER.

 P verscheyde plaatsen komen ons, in de beschryvinghe van dit tweede en volgende Cabinetten eenige sterreken te voren, dewelke te kennen geven, dat ick den oversetter versoght hebbe, alles wat met een * getekent staat, niet te willen in 't nederduytsch vertalen, ten eynde de beschryvinghe van alle dese myne Cabinetten van beyde sexe, sonder onderscheyt van jaren, of aanstoot konden gelezen werden.

Daar benevens sal den goed-aardigen Leser ook eenige saaken in dit tweede en andere volgende Cabinetten beschreven vinden, van dewelke ook al gewagh gemaakt is in 't eerste. Weet dat zulks niet sonder reden gedaan is; want na dat de beschryvinghe van 't eerste Cabinet in 't ligt gegeven is, soo heb ick nogh verscheyde saken naaukeurigher uytgevonden, dewelke my, doenmaals nogh onbekent waren. Verscheyde saken zyn ook van tyd tot tyd netter en curieuser van my toebereyd, nadien ik geduurig nogh besigh ben in 't openen en onderzoeken van het menschen lighaam. Ook zultge zien, dat de onderwerpen van den anderen verschillen, ten opsichte van 't geene aan d'eene en d'andere vast gehegt is. Wanneer ick de beschryvinghe van 't eerste Cabinet in 't ligt gaf, so was my nog niet bekend die behandeling, waar door de levers, sonder haare pretense klieren te weren, die daar waarlyk niet te vinden zyn, so toebereyd worden, dat alle de vaten, (de allerkleynste niet uytgesondert) die de gantsche lever by na uytmaken, gesien kunnen werden. Hoewel ick nu dit en andere dingen meer, onderwonden heb, soo en kan ick eghter van my niet verkrygen, de voorgaande saken te verwerpen, en andere in plaats te zetten. Laat dese, en ook te gelijk gene beschouwt werden, dewelke in een tyd van 37. jaren van my toebereyt zyn, en soo sal het blyken, dat niet sonder reden, alle de saken, met een seer grooten arbeyd toebereyt zijnde, van my in 16. en meer soo Cabinetten als kassen bewaart worden; en staan alle dese toebereytselen van 't lighaam door malkanderen, op dat het te aangenaamer voor 't ooghs ons soude voorkomen: anders en soude het my ook wel niet moejelyk geweest zyn, het eene Cabinet te vervullen, alleen met herten van menschen, op verscheyde wyse toebereyd, het andere met kleyne Kinderkens, een ander alleen met kinderen hoofdjens, &c. Edogh sulks zoude voor 't ooge soo aangenaam niet zyn geweest.

THE-

C. Küyberts. ad. visum. Sculpsit.

Fig. 2.

Fig. 1.

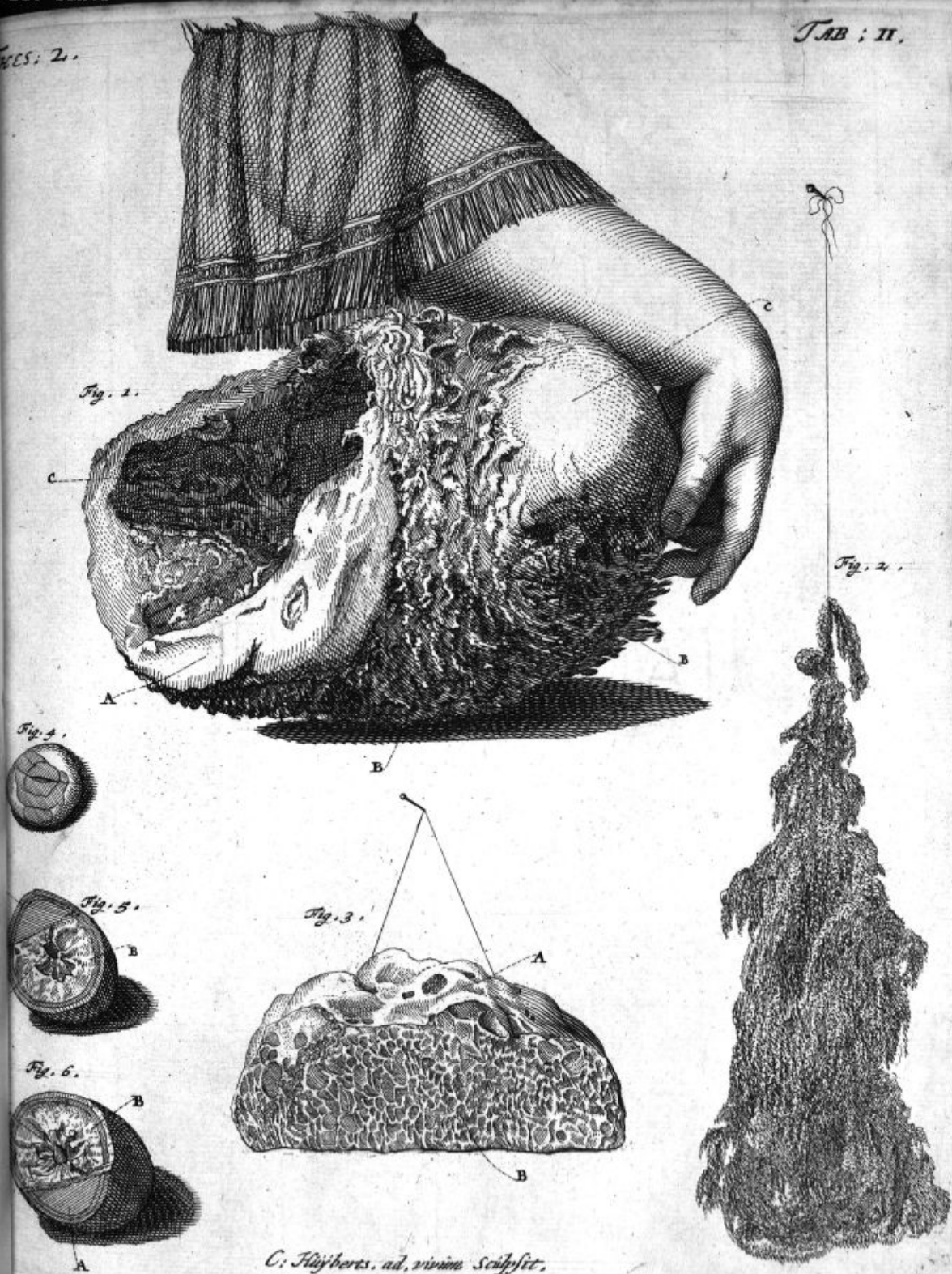
Fig. 2.

Fig. 4.

Fig. 5.

Fig. 6.

Fig. 3.

C: Flüßbergs. ad, vivium Schafsit.

Weybarts. ad vivum sculpsit.

SES: 2.

Fig. 2.

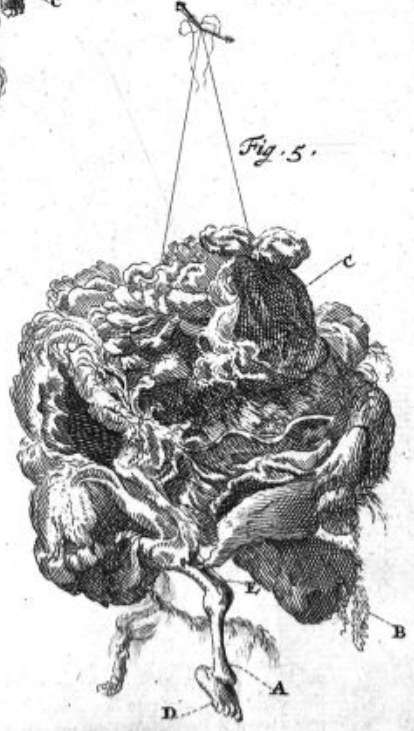
Fig. 3.

Fig. 4.

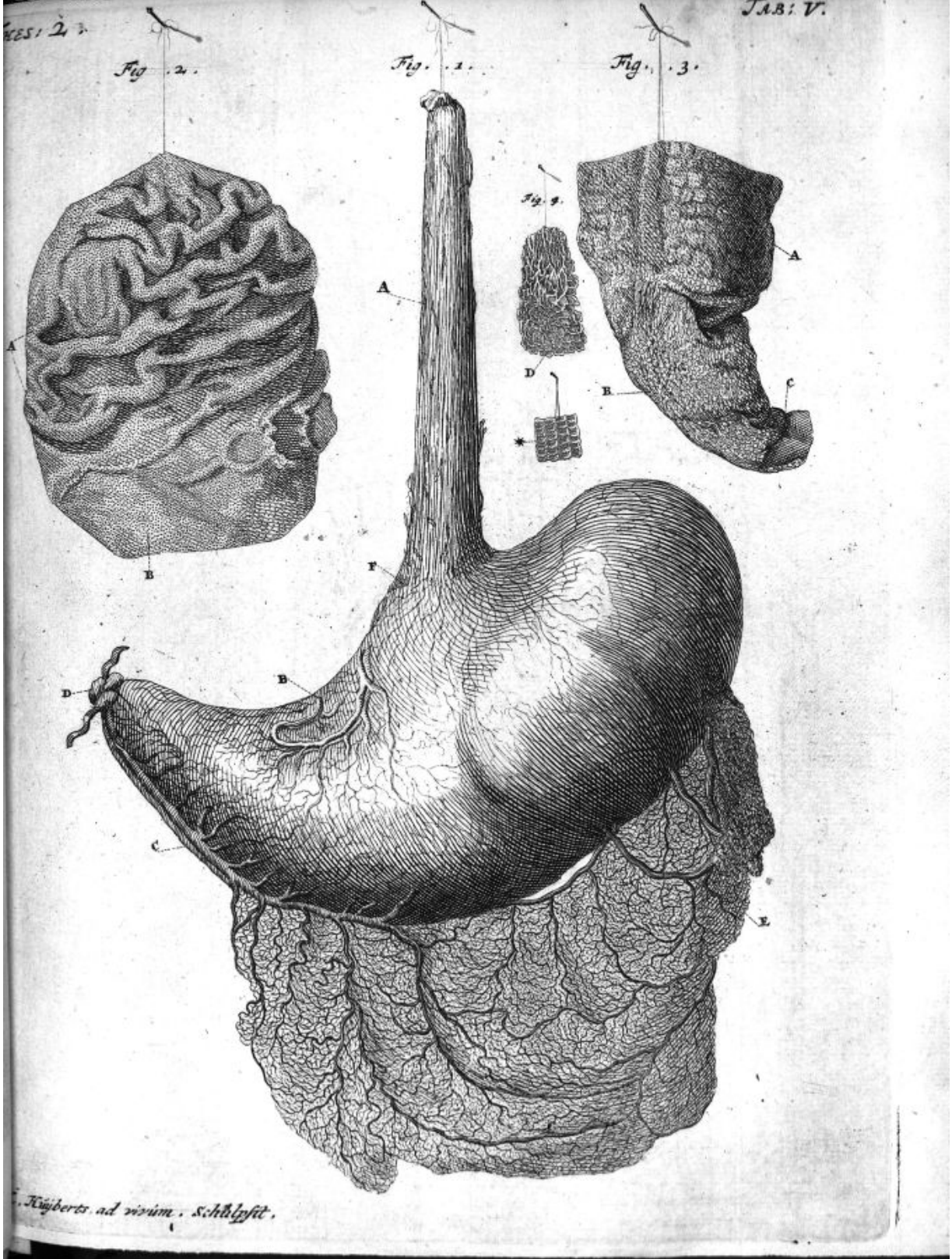
Fig. 5.

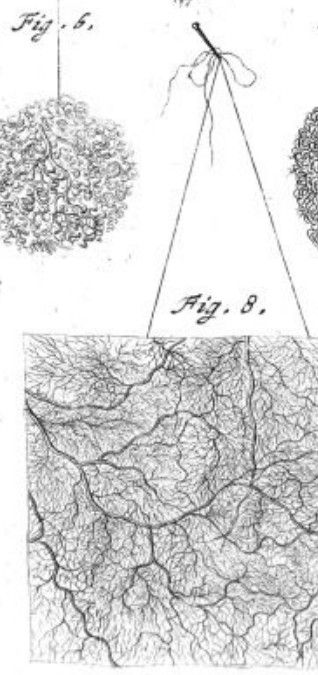
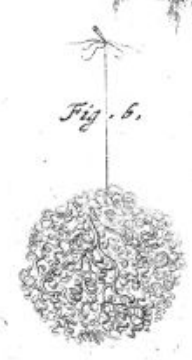
C: Huiberts, ad vivum Sculpsit.

Tab. V.

Tab. V.

Kiiberts. ad vivum. Schilffit.

C. Huyberts.

ad vivum Sculptor.

THE SAURUS
ANATOMICUS
SECUNDUS.

In hoc Thesaurō secundo sex Asseres, seu repositoria reperiuntur, in quorum primo & inferiore sequentia lustrare licet.

N^o. I. **P**Hiala continens Balænx oculum, transversim, & orbiculariter bisectum, & ita præparatum, ut Tunicæ Scleroticæ crassities, nec non choroideæ vasa sanguinea conspici possint, idque in liquore limpido.

Not. 1. Oculus Balænx, si ad corporis molem conferatur, admodum exiguus est, imò pomum aurantium mediocre haud superat: sicuti Tab. 1. fig. 1. 2. 3. & 6. hujus 2 Thes. indigitant.

2. Vasa sanguinea per choroideam dispersa clare videri possunt, licet non sint repleta. Horum ramus major solitarius in confinio choroideæ circulariter uveam ambit, & ramos maximos sursum spargit; in homine verò, sæpissime, si non semper, fenis in locis, sex rami majores choroideam, perambulant, & quidem non in confinio
Thes. II. di-

Fol. 1

Het tweede
ANATOMISCH
CABINET.

In dit tweede Cabinet werden ses Planken gevonden, op welkers eerste en onderste dese navolgende zaken geplaatst zijn.

N^o. I. **E**En vlesje onthoudende in sich 't ooge van een Walvis, over dwers in twee gelneden, en soo toebereyd, dat de dikte van 't harde vlies *Sclerotica*, als mede de bloetvaten van 't aderachtige vlies kunnen werden gezien, en dat in een heldere voght.

Aanmerkt ten eersten, dat het Oogh van een Walvis seer kleyn is, als men het komt te vergelijken by de groote van de Vis, want het en is niet grooter als een middelmatige Oranje Appel, gelijk de 1, 2, 3, en 6. Figure van de eerste Plaat, Thes. 2. aanwyfen.

Ten tweede, soo kan men de bloedvaten van 't aderachtige vlies klaar en distinct zien, alhoewel deselve niet opgevult zijn. Hier van loopt een eensame en groote tak rentom even boven het druyve vlies, en dat aan desselfs rand, sijne grootste takken opwaarts verspreyende; maar in den mensch lopender seer dikwils, (soo niet altoos) ses groote takken, en dat op ses verscheyde plaatfen, in 't
A mid-

2
dicto, sed in ejus medio: ubi ramulos innumeros sursum, versus nervum opticum, & deorsum, versus uveam demittunt. Vid. Tab. 16. Fig. 8. in Respons. Epist. Problem. 13.

N°. II. Phiala in liquore continens tria objecta, quorum primum, oculus est pueri, transversim sectus, cujus facies exterior Scleroticam, interior vero Retinam medullosam demonstrat. Hujus figuram cernere licet in Respons. Epistolari Problem. 13. Fig. 15.

Secundum objectum oculus est humanus, cujus Sclerotica ex parte adempta, Tunica choroidea, cum suis arteriis nitidissime in conspectum veniunt; Arteriola enim sunt opplata ceracea materia rubra. Praeterea conspici quoque potest reptatus Arteriarum & Nervorum per superficiem Nervi optici.

Tertium objectum humor crystallinus est, cujus perspicuitas adempta à liquore, cui innatat, unde jam totus albecat, forma tamen & naturalis magnitudo superstites sunt.

N°. III. Oculus humanus transversim dissectus, ut interiora pateant, in hujus parte po-

midden van het aderagtighe vlies, en niet rontom de geleyde rand, en dat soo op, als nederwaarts haar verspreyde. Ziet de 8 Fig. van de 16 Plaat Respons. Epist. Probl. En dat van een Walvis, Fig. 6. Tab. 1. van dit tweede Cabinet.

N°. II. Een Vles met voght, waar in onthouden werden drie voorwerpen; het eerste is eenes Jonghens Ooge, 't welk over dwers opgesneden is; desselfs buytenste is het harde vlies des ooghs, het binnenste is het merghaghtighe nettevlies. De Figure hier van staat afgebeeld in Resp. Probl. 13. Fig. 15.

Het tweede voorwerp is een mensche ooghe, wiens harde vlies (*Sclerotica*) ten deele afgenomen zijnde, het aderagtige vlies (*Choroidea*), met des selfs slaghadereken seer bequaam in 't gesichte komt; want de slaghadereken sijn vervult met een rootwassige stoffe. Daar benevens kanmen ook de loop der slaghadereken en zenuwen over de gesicht-zenuw beschouwen.

Het derde voorwerp is de crystalline voghtigheid, wiens helderheit benomen is door de voght, waar in datse gelegen is; soo datse haar nu wel geheel wit verthoont, eghet is desselfs grootte, noch ook de natuurelijke gestalte niet verandert.

N°. III. Een doorgesnede menschen Ooge, om alsoo het inwendighe te kunnen zien, in des selfs agh-

posteriore primò Scleroticam, ab insequente choroidea ex parte separavi, unde non solum choroidea luculenter in conspectum venit, verum etiam Ruyschiana, quæ choroideæ arte adhuc connectitur.

Not. 1. Ex hujus oculi centro, seu medio, Tunicam Retinam cum suis arteriis emergere, quas ad votum hic cernere licet.

2. In altera, & anteriore parte, & quidem facie posteriore, aut interiore, lustrari possunt ligamentum ciliare cum suis arteriis repletis; ut & processus ligamenti ciliaris, nec non humoris crystallini, & humoris aquei sedes.

Hiscæ, & innumeris aliis, abfque præjudicio visis, quis ulterius dubitet, quin nostra præparandi demonstrandique methodus, à vulgari maxime differens, eligenda sit; impossibile enim esse reor, ut hæc, & alia tam exactè demonstrantur, nisi eo modo oculis objiciantur, & hinc innumera figmenta nobis obtrufere Antistides in re Anatomica.

aghterste gedeelte heb ik het buytenste of harde vlies (*Sclerotica*) ten deele afgescheyde van het naastaanvolgende aderaghtighe (*Choroidea*) waar door niet alleen het aderaghtighe, maar ook zelfs het Ruyschen vlies (*Ruyschiana*) klaar voor komen; zynde noch onderlingh vereenight.

Aanmerkt ten eersten, dat men het nette vlies (*Retina*) met des zelfs slagaderkens na wensch hier zien kan, en komen deselve uyt het midden deses ooghs voort.

Ten tweede, in het tweede en voorste deel deses ooghs, kan men ook van aghteren of van binnen zien, den hayrwyse band, (*ligamentum Ciliare*) met des zelfs opgevulde slagaderkens; als mede het aanhangsel van den geseyden band, en ook de plaatse, alwaar gelegen hebben de crystalline en wateraghtige voghten.

Wie kan dan verders in twyfel trekken, dese en ontallijke andere zaken, sonder vooroordeel ingesien zijnde, dat dese onse manier van bereyden en vertoonen, seer veel van de gemeene maniere en wyse verschillende, te verkiesen is; want ik vertrouwe, dat het onmogelijk is, dese en gene dingen soo accuraat te vertoonen, ten zy men de voorwerpen aldus voor ooggen houd, en hier door soo hebben ons onse voorgangeren in de Ontleedkonste, veele zaken op de mou gespelt, die men nu bevind anders te zijn.

N^o.

A 2

N^o.

N°. IV. Phiala in liquore continens duo objectâ. Horum alterum à capillo dependens, posterior pars oculi humani est; in eo conspiciuntur Sclerotica & Choroidea, nec non duo nervi (Ciliares à me dicti) à subjecto ipso dependentes, admodum molles & fragiles.

Alterum objectum pars anterior ejusdem oculi est, in quo perspicuè videri possunt Tunica Ruyschiana & Choroidea, quamvis sibi invicem adhuc connatæ; intima enim lamella Ruyschiana est, gaudens arteriis, quarum reptatus differt longe à cursu arteriolarum per lamellam exteriorem, Choroideam dictam, disseminatarum; utriusque enim reptatus decussatur. Præterea ligamentum ciliare instructum esse innumeris arteriis, hic quoque videri potest.

N^o. V. Phiala, liquore referta, cui innatant duo subjecta, quorum primum à capillo dependens, pars est posterior oculi humani, transversim dissecti; in hoc objecto sequentia visuntur, &

I Quidem, Tunica Sclerotica, ut & Choroidea Ruyschiana

N°. IV. Een Vlesje, en daarin twee voorwerpen. Het eerste aan een hayrtjen hangende, is het achterste deel van een Menschen Oogh; in 't selve beschout men het harde (*Sclerotica*) en aderaghtighe vlies (*Choroidea*) en daar nevens ook twee zenuwkens, (hayrwyse bants zenuwkens (*Ciliares*) van mygeheten zijnde van 't voorwerp selfs at hangende, zijnde seer sagt en breekzaam.

Het tweede voorwerp is het voorste deel van 't selvighe Oogh, waar in seer fraay gesien kunnen werden de Ruyschen en aderighe vliessen (*Tunica Ruyschiana & Choroidea*,) niet tegenstaande dat se noch onderlingh vereenigt zijn; het binnenste is het Ruyschen vlies, doorweven zijnde met slaghaderekens, welkers cours veel verschilt van die van het buytenste of aderighe (*Choroidea*) want dese en gene lopen kruyswys door malkanderen. Daarenboven soo kan men hier zien, dat den hayrwyse band van veele slaghaderekens versien is.

N^o. V. In dit Glas met voghtigheyt vervult, sijn twee voorwerpen, waar van het eerste ook aan een hayrtje hanghende, 't achterste gedeelte is van een Menschen Oogh, over dwers open gesneden zijnde; in dit voorwerp sijn dese volgende zaken te sien.

Ten eersten, het harde vlies, (*Sclerotica*) als mede het aderighe
Cho-

nae connata, per quas, eodem, quo dixi modo, repunt vascula sanguinea repleta, sc: decussatim, ut supra monui.

2. Reliquae arteriolarum Tunicae Retinae, sive reticularis, prodeuntium à latere implantationis nervi optici in Scleroticam, hic quoque cerni possunt.

Alterum objectum in fundo Phialae, anterior oculi pars est, cujus facies posterior in conspectum hic venit, scilicet ligamentum Ciliare cum suo processu, suntque obducta substantia coloris nigri, id quod naturale.

Nº. VI. Oculus humanus ita inversus, ut superficies interior sese conspiciendam hic exhibeat.

Not. 1. Scleroticam ablatam, sola Choroidea & Ruyschiana cernuntur, cum connato ligamento Ciliari, ut & ejus processu.

2. Portio exigua Choroideae à Ruyschiana avulsa & reflexa. Hujus iconismus reperitur Tab. XVI. Epist. Probl. 13. Fig. 10.

3. Arteriola per ligamentum Ciliare, quin etiam per ejus processum disseminatae, non

(Choroidea) vereenigt met het (Ruyschiana,) en loopen der selver slagaderkens mede kruyswys, gelijk hier vooren is vermelt.

Ten tweden, soo kan men hier ook zien eenigh overblyffel van de slaghaderkens, van 't nette vlies, (Reticularis) spruytende uyt de zyden van de inplantinghe van de gefight-zenuw in 't harde vlies.

Het andere voorwerp, gelegen in de gront van 't Glas, is het voorste deel van 't Oogh, wiens achterste zyde ons hier voorkomt, namentlijk den hayrwyse band met des selfs aanhanghsel, en zijn dese beset met een swarte natuurlijke stoffe.

Nº. VI. Het Oogh van een Mensch soodanigh omgekeert, dat men de binnenste oppervlakte zien kan.

Aanmerkt ten eersten, dat het vlies (Sclerotica) weghgesneden zijnde, alleen het aderighe en Ruyschen vlies, (Choroidea & Ruyschiana) gesien werden, waar aan vereenight zijn den hayrwyse band met des selfs aanhangsel.

Ten tweden, soo is hier een kleen gedeelte van 't aderighe vlies van het Ruyschen afgescheyden. Het afbeeltsel hier van wert gevonden in 't antwoord van de 13 Brief Fig. 10.

Ten derden, de slaghaderkens die door de hayrwyse band, als mede, dewelke door des hayrigen

non obscure, cælo sereno, apparent.

Nº. VII. Phiala liquore repleta, in quo Oculus humanus reconditur, cujus Scleroticâ magna ex parte ablatâ, videri queunt sequentia

1. *Choroidea*, *Arteriolis* scatens, quibus ceracea materiâ rubrâ repletis, dicta *Choroidea rubicundissima* apparet.

2. Per superficiem *Choroideæ* decurrunt sex septemvè nervuli *Ciliares*, & recto quidem tramite, suntque albicantes, & propterea facilis eorum discretio à vasis sanguiferis, quæ hic rubicundissimæ, quoniam artificiosè sunt repletæ dicta ceraceâ mat. rubrâ. Ratio jam quare dicti nervuli aliorum oculos effugerint in cadaveribus, vulgari modo dissectis, est, quod non solum nervi, verum etiam vascula sanguinea eodem colore nobis apparent, nisi arteriarum repletio artificiosa præcesserit.

3. Dicti nervi per superficiem *Choroideæ* reptantes, nulum visibilem ramusculum videntur elargiri *Choroideæ*; cum autem ad ligamentum *Ciliare*

bands aanhanghsel loopen, kan men hier ook by helder weer klaarlijk zien.

Nº. VII. Een Vlesje met voght, waar in een Menschen Oogh bewaart word, wiens harde vlies (*Sclerotica*) ten deele weg gesneden zijnde, deze volgende zaken gesien kunnen werden.

Ten eersten, soo vertoont sich hier het aderige Vlies (*Choroidea*) seer root, nadien desselfs slaghadertkens, seer veel in getale zijnde, met een root-wassighe stoffe opgevult zijn.

Ten tweden, verneemt men hier ses of seven witte zenuwkens recht uyt te loopen, langhs des aderige vlieses oppervlakte, en sijn dese zenuwkens hairwyse bants zenuwkens, van my geheten, dewelke, nadien datse wit van couleur zijn, ligt onderscheyden worden van de bloetvaten, dewelke seer konstigh opgevult zijn met een root-wassighe stoffe. De reden nu, waarom dese geseyde zenuwkens in de gemene Anatomische behandelinghe niet gesien werden, is alleen dese, namentlijk, dat de bloetvaatjens en zenuwkens een en deselve couleur hebben, ten sy men de bloetvaten eerst komt op te vullen.

Ten derden, dese geseyde zenuwkens langhs het aderighe vlies (*choroidea*) lopende, en schynen geen een sightbare takje mede te deelen aan het aderighe vlies; maar als sy aan den hayr wysen band, en aan des selfs aanhangsel gekomen zijn,

liare, ut & ejus processum perveniunt, ibi ramulos dispescere videmus; hinc nervi Ciliares à me sunt denominati.

4. Dictos nervulos, eo, quo dixi, modo reptantes, concomitantur ut plurimum arteriola, idque serpentino cursu. In hoc objecto unica tantum arteriola, in aliis plures reperiuntur.

5. Aperta est Choroidea, in medio, ut conspici possit Retina, quæ tot scætet arterioliis repletis, ut ex iis ferè constare videatur. Vide ulterius super hac re, Respons. Epist. Prob. 13. supra citatam cum annexis fig. ubi fusius de hac re agitur.

6. Nervus opticus non solum, verum etiam nervi concomitantes nervum opticum luculenter hic videri possunt.

Nº. VIII. Oculus humanus, rotunditate viventis similis.

Not. 1. Ex Pupilla Staphyloma propullulat, utpote corneâ exiguo foramine pertusâ, quò affectu hominibus correptis, exigua aut nulla spes affulget; visus enim ut plurimum, si non semper, extinguitur.

zijn, daar door zienwe datse haar komen te verspreyden; hier om ook soo ist, dat ikse de name heb gegeven van *Nervi Ciliares*, of hayrwyse bants zenuwen.

Ten vierden, dese geseyde zenuwkens aldus lopende, werden meesten tyd vergefellschaft van slaghaderkens, dewelke een slanghswyse cours nemen. In dit voorwerp ziet mender maar een slaghaderken, maar in andere meer.

Ten vyfden. Het aderige vlies is in 't midden open gemaakt, op dat men het nette vlies (*Retina*) zoude zien, 't welk soo seer van slaghaderkens is verrykt, dat het schier schynt uyt deselve te bestaan. Ziet verder hier op na het schriftelijk antwoord op de voorgestelde 13. Brief, met des selfs figuren, alwaar breder over dese zaken gehandelt word.

Ten 6. Niet alleen dat men hier de gesicht zenuwe klaar zien kan, maar ook selfs die gene, dewelke hem vergefellschaften.

Nº. VIII. Een Menschen Oog, in ronte een levendigh ooggh gelijkende.

Aanmerkt ten eersten, dat uyt den Oogh-appel een geswelleken komt uyt puylen, 't welk men Staphyloma heet, nadien dat het hoornvlies (*Cornea*) met een kleen gaatjen doorboort is; met welk ongemak iemand aangedaan zijnde, so is 'er weynig hope van herstellinghe, want het gesicht worden sy gemeenlijk quyt.

2. Sclerotica Arteriolis repletis superbit.

3. A latere oculi dependet portio palpebræ superioris rubicundæ, à vasorum repletorum copia.

4. Utrumque punctum lachrymale conspicuum.

Nº. IX. Portio oculi Balæ-næ, secundum longitudinem bifecti, ut interiora pateant.

Not. In hoc objecto Tunica Choroidea magna parte recessisse à Ruyschiana, ita ut (Ruyschiana & Choroidea, sibi invicem adhuc ex parte connatæ) clarè videri possint, & quidem duobus modis, scilicet à fronte si conspiciantur, superficie interiore Ruyschiana apparet, exteriorè verò Choroidea. Vel etiam utraque Tunica in conspectum veniet, si à latere læsionis dictarum tunicarum inspiciantur; interior enim seu Ruyschiana albicat, exterior sive Choroidea subnigricat in hoc objecto.

Nº. X. Oculus humanus cum annexis musculis, quorum color

Ten tweden, door het harde vlies (*Sclerotica*) lopen veele opgevolde slagaderkens.

Ten derden, aan de zyde van 't Oogh hanght een gedeelte van de opperste ooghschel, dewelke root voorkomt, wegens haar opgevolde slagaderkens.

Ten vierden, soo kan men hier ook beyde de traanstippen zien.

Nº. IX. Een stuk van 't oogh vaneen Walvis, na de lenghte in twee verdeelt zijnde, ten eynde men het inwendighe gestel zoude kunnen zien.

Hier omtrent staet te letten, dat het aderighe vlies (*Choroidea*) voor een groot gedeelte gescheyden is van 't Ruyschen vlies (*Ruyschiana*), soo dat dese twee vliessen voor een gedeelte gescheyden, en voor een gedeelte nogh aan den anderen vast zittende, klaar gesien en onderscheyden kunnen worden, en kan men sulks op twederley wyse aanmerken, eerstelijk als men deselve van vooren beschouwt, soo komt het Ruyschen vlies van binnen in 't gesichte, en van buyten het aderighe. Ten tweede, als men dese opgesnede vliessen van ter zyde op de sne beschouwt, daarse gequest zijn, soo bevint men deselve in couleur te verschillen in dit voorwerp, want het binnenste en Ruyschen vlies is witaghtigh, en het buytenste of aderaghtige is swartaghtigh.

Nº. X. Het Oogh van een Mensch, met des selfs spieren, natuur-

color, naturali similis, & rubicundus.

Not. 1. Bulbus oculi rigidus factus, rotunditatem haud amittit.

2. Per superficiem Scleroticæ plurima videntur dispersa verosimilia vascula nova, Lymphaticorum æmula; verosimilia dico, quia de eorum existentia nil certi affirmare amsim, antequam frequentiore examine certissimus factus sim: Suntque, ut dixi, Lymphaticorum similia, nitentia, & pellucida: quia autem nullas in iis observare potui valvulas, anceps hæreo.

3. Hac de re olim mentio facta in Epistolari Responsione mea ad Expert. Virum D. Christianum Wedelium, de Oculorum Tunicis fol. 13.

4. Musculorum tendines non nihil à Sclerotica separati, luculenter Scleroticam eo loco, ubi inseruntur à tendinibus dictis, incrassari, hic constat; ita ut, si quis eorum expansionem nolit admittere pro peculiari membrana, saltem negare non possit, quod ad incrassationem, & robur Scleroticæ multum adferat.

5. Fibræ motrices, musculos

natuurlijker wyse root van couleur.

Aanm. 1. Dat de bol des Ooghs stijf gemaakt sijnde, het Oogh sijne rondigheyt behouden heeft.

Tentweede, langhs de oppervlakte van 't harde vlies worden seer veel waarschylijke vaatjens of canaaltjens gesien, deselve hebben eenighe gelijkenisse met de watervatjens (*vasa lymphatica*): Ick segge waarschylijke vaatjens, om dat ick harer wesen niet vast derf voorstellen, voor dat ick 't selve nader sal ondersogt hebben. Deselve komen my voor, gelijk geseght is, als warent watervaatjens, blinkend, en doorsichtigh; edogh, dewyl ick in deselve geen klapvliessen hebbe gevonden, soo kan ick my hier in niet voldoen.

Tenderden, over dese zaak heb ick voorheen ook gewagh gemaakt, in myne briefs wyse Antw. aan den welgeoefenden Hr. Wedelius, over de vliessen der Oogen, f. 13.

Ten vierden, de peesen der Ooghspieren een weynigh van het harde vlies afgescheyde zijnde, geven klaar te kennen, dat het harde vlies dicker word ter plaatse, daer de geseyde peesen haar met het harde vlies vereenigen: soo dat indien iemand deser peesen uytspanfel voor geen besonder vlies wil erkennen, soo moet hy egher toestaan, dat dit haar uytspanfel of verspreydinghe tot verdikkinge, en versterkinghe van 't harde vlies veel komt te contribuieren.

Ten vyfden, de beweegingh-

B makende

lōs oculorum constituentes; accuratius hic vifuntur, quam in subiecto jamjam denato.

6. Arterias nervum opticum concomitantes, reptatu serpentino decurrere hic palam est; ut & quo modo nervi ciliares à me ita dicti, versus oculi globum tendant.

N°. XI. Phiala, in qua conservatur oculus humanus transversim bifectus, sine ulla præmissa vasorum repletione.

Not. 1. Facie interiore, Ligamentum ciliare, ut & ejus processus in situ & statu naturali hic sese videnda exhibent.

2. Quo modo processus ciliaris recedat ab ea corneæ parte, quæ pupillam constituit, ut humori aqueo locum cedat, hic quoque videre licet.

3. Nervum opticum amictum esse geminâ Tunicâ, eumque porosum esse, hic constat.

4. In fundo hujus Phialæ oculorum humores vitreus & crystallinus reperiuntur, qui, quam

makende draatjens, dewelke de Ooghspiereen maken, kan men hier klaarder zien, als wel in een versgestorve mensch.

Ten sefden. De slaghaderen dewelke langhs de geficht-zenuw loopen, kan men hier zien slangswys haar cours te neemen; als mede hoe dat de zenuwen na de bol van 't Oogh loopen, dewelke van my hayrwyse bands zenuwen (*Ciliares Nervi*) zijn geheten.

N°. XI. Een Glaasje, waar in een Menschen Oogh geconserveert word, 't selve is dwers doorgesneden, en dat sonder eenighe voorgaande opvullinghe der vaten.

Ten eersten soo laat sikh hier van aghteren, of van binnen zien, in sijne natuerlijke plaatse, stant en wesen den hayrwyse band (*Ligamentum Ciliare*) als mede des selfs aanhangsel (*processus Ciliaris*.)

Ten tweden, sookomt ons hier te vooren, hoe, en op wat wyse den aanhang van den hayrwyse band af komt te wyken, van dat deel van het hoornaghtige vlies, (*Cornea*) 't welk den Ooghappel (*Pupilla*) komt te maken, om alsoo plaats te verlenen aan de waterighe voghtigheyt.

Ten derden, soo blijkt het hier, dat de geficht-zenuwe voos zijnde, met twee vliessen bekleet is.

Ten vierden, soo vint men op de grond van dit Glas de crySTALLINE, en glasaghtige humeuren, dewelke, hoewelfe van de voght, daar

quamvis per liquorem pelluciditatem amiserint, & opaci facti sint, eos tamen conservare volui, ut demonstrarem, quo modo humor vitreus, crystallinum in sinum suum recipiat.

5. In ambitu humoris crystallini & vitrei, pigmenti nigri residuum, à Ruyschiana avulsum, ceu fibræ nigræ adhæret tunicis tenuissimis humoris vitrei & crystallini.

N°. XII. Pueri Oculus, Scleroticâ magna ex parte ademptâ, ut Ruyschiana & Choroidæ in conspectum venirent, & hisce, in medio apertis, cernitur Retina.

Not. 1. Ne visum effugerent subtilissimâ arteriolâ Tunica Retinæ, replevi illas ceraceâ materiâ rubrâ.

2. Retinæ membranofum adèd est subtile, ut prima fronte visum, vix in oculos incurrat, etiam armatos.

3. Medullosum Retinæ in hoc objecto non apparet; utrum non adfuerit, an verò à liquore sit deletum, non liquet,

N^o.

daarse inleggen, haare helderheyt verloren hebben, nochtans hier van my geconserveert zijn geworden, om alsoo te toonen, hoe de glasaghtighe voght de crystalline, als in haar schoot, komt te bevatten.

Ten vyfden, het overblyffel van de swarte verwe of stoffe, 't welke van het Ruyschen vlies afgehaalt is, sit hier nogh vast aen de tedere vlieskens van de glasaghtighe, en crystalline voghten, en dat in de gedaante van swarte draden.

N°. XII. Het Oogh van een Jonghe, waar van het harde vlies voor een groot gedeelte weghgenomen is, op dat men het Ruyschen en aderaghtighe vlies soude kunnen zien. En dese beyde in 't midden doorgesneden zijnde, kan men ook het netwyse vlies beschouwen.

Aanmerkt ten eersten. Op dat men de slagaderkens van 't netwyse vlies (*Retina*) dewelke seer subtyl zijn, soude kunnen zien; soo heb ick des sefs slaghaderkens met een roodwassighe stoffe opgevult.

Ten tweede. Het vliesighe van 't netwyse vlies (*Retina*) is so fijn, dat het in 't eerste opslagh van 't oogh naulijks gesien kan werden, al sijn schoon onse oogen door vergrootglasen versterkt.

Ten derden. Soo en vertchynt ons hier niet het merghige wesen van 't netwyse vlies; of nu het selve door dese voght geconsumeert is, dan of het van den beginne af niet geweest is, en kan ick niet seggen.

B 2

N^o.

No. XIII. Oculus humanus transversim bifectus.

Not. Arteriolas per Ruyfchianam & Choroideam dispersas implevi ceraceâ materiâ, & sic accuratius tunicarum prædictarum terminus ad quem demonstratur, qui ad finem ligamenti Ciliaris est.

No. XIV. Anterior oculi infantis portio, ita inversa, ut facies interior jam exterior sit facta, unde ligamenti Ciliaris constitutio nuda sese offert visui.

Not. I. Arteriolæ per ligamentum Ciliare disseminatæ, & ceraceâ materiâ oppletæ, visui hic quidem objiciuntur, sed manifestius apparent, si oculo microscopium admoverimus.

2. Processus Ciliaris pigmento naturali nigro haud destitutus, limbo pupillæ proximo, hic excepto.

3. In fundo hujuscæ Phialæ humores vitreus & crystallinus comparent, quibus cohæret pigmenti nigri portio, à Ruyfchiana avulsa.

No. XV. Oculus vitulinus transversim bifectus, ut interiora conspici possint : in eo novi

No. XIII. Een Menschen Oog over dwers op gesneden.

Aanmerkt dat ick hier de slaghaderkens, die door 't Ruyfchenen Netwyse vlies lopen, opgevult hebbe, met een rode stoffe, en alsoo kan men te bequamer zien, waer de geseyde vliessen komen te termineren, 't welk is aan 't eynde van den hayrwyse band.

No. XIV. Het voorste deel van 't Oogh van een kleen Kind, 't selve is soodanigh omgekeert, dat het binnenste het buytenste is geworden, waar door het gestel van den hayrwyse band ons naakt en klaar voorkomt.

Aanmerkt ten eersten. Hoewel de slaghaderkens, door den hayrwyse band verspreyd, en opgevuld met een roode wassighe stoffe, hier wel kunnen gesien werden; soo ist nochtans klaarder te zien, als men een vergroot glas voor 't ooge houd.

Ten tweede. Den hayrwyse band is met sijn natuerlijke swartverwighen stoffe beset, uytgenomen hier dicht aan des ooghappels rand.

Ten derden. De glaasaghtighe en crystalline voghtigheden vertoonen haar op de grond van 't Glas, aan dese ziet men nogh een portie van de natuerlijke swarte stoffe vast zitten, van het Ruyfchenen vlies afgescheurt zijnde.

No. XV. Het Oogh van een Kalf, over dwers door gesneden, ten eynde men het inwendighe gestel soude kunnen zien : in het selve

nōvi quid mihi detexisse visus
 sum, sc. multis seculis pro certo
 fuit habitum, ligamentum ci-
 liare ceu musculum esse; cui
 placito etiam ipse, præjudicio
 captus, calculum olim adjeci,
 ut liquet in Resp. Epist. Probl.
 decima tertia; enīmyerò in dicto
 hoc oculo vitulino primò com-
 peri, ligamentum Ciliare neu-
 tiquam esse considerandum
 tanquam musculum, ad pupil-
 læ & humoris crySTALLINI mo-
 rum destinatum, totumque
 hoc negotium perfici à processu
 Ciliari, ut & à circulo muscu-
 lari, posterius in confinio pu-
 pillæ sito. Ligamenti Ciliaris
 processus constat ex fibris mus-
 culosis longitudinalibus, qua-
 rum tendines aut fibræ tendi-
 nosæ luculenter visuntur dif-
 persæ & finiri in secundo &
 minori, à me dicto, circulo,
 posterius ad marginem pupillæ
 sito, præterea Ligamenti Ci-
 liaris extremum non consti-
 tuit, neque à se dimittit ten-
 dines; uti Autores autumant,
 sed

ve dunkt my dat ick wat nieuws
 ontdekt hebbe, namentlijk, van
 over veele Eeuwen af heett men
 het voor vast en zeker gehouden,
 dat den hayrwyse band, (*ligamen-
 tum Ciliare*) als een spiertje zoude
 zijn, 't welk ick van gelijke ook
 selfs heb gemeent, met een voor-
 oordeel ingenomen zijnde, gelijk
 het blijkt uyt myne dertiende
 Briefswyse Antwoord: Edog in
 dit Kalfsoogh heb ick voor de eer-
 ste reyse bevonden dat den hayr-
 wyse band geensints te confidere-
 ren of te houden is voor een spiertje,
 't welk gedestineert zoude zijn tot
 her bewegen van den Ooghappel,
 en crySTALLINE voght; maar dat in
 tegendeel dat geheele werk af-
 hanght en volbraght word van het
 aanhangsel des geseyden bants,
 als mede van die spierighe circul,
 diemen dicht aan den Ooghappel
 vind van achteren geplaatst te zijn.
 Het aanhangsel van den hayrwyse
 band, (*processus ciliaris*) heeft sijn be-
 staan uyt spierwyse draatjes, die na
 de lenghte lopen, welkers peeswyse
 draatjens klaar kunnen gesien wor-
 den haar te verspreyden en te cyn-
 digen in der wede en kleenste, van
 my alsoo genoemde, circul, de-
 welke gelijk geseght is, van agh-
 teren geplaatst wort, aan de kant
 of rand van den Ooghappel. Daar
 benevens soo ist, dat het uysterste
 van den hayrwyse band (*lig. ciliaris*)
 geensints de geseyde peeskens
 komt te maken, nogh ook van haar
 te geven, gelijk de Autheuren
 seg-

fed margine crispo recedit à processu dicto. (Vid. Tab. 1. Fig. 7. Lit. c.) & sic ligamentum Ciliare non videtur tale commercium habere cum processu Ciliari, uti voluere Antistides. Hisce in oculo bovino visis, me denuo contali ad objecta humana, in quibus olim quidem tale quid mihi videre videbar, præjudicio verò captus, accuratorem ejus indagacionem neglexi. Jam autem in oculis humanis & vitulinis, circa præfata reperio nihil discriminis intercedere, nisi quod in oculo vitulino omnia majora existant.

In dicto minori circulo, posterius in pupillæ confinio sito, non solum inseruntur tendines ligamenti ciliaris, ad pupillam dilatandam, ubi necesse est, verum etiam circuli minoris extremum, constare mihi videtur ex fibris motricibus circularibus, pupillam angustantibus, præsertim cum res magis illuminatas intuemur attentius. Fateor quidem hæc fibras circulares non tam luculenter conspici posse, quin oculi mentis in subsidium sint vocandi, enim verò cum neque ligamentum ciliare, neque ejus processus pupillæ contractioni sint de-

seggen, maar dit haare geseyde uyt-euynde kruit sich om, en wijkt van het geseyde ahangsel af. (Ziet de eerste Plaat van dit 2. Cab. fig. 7. Lett. c.) en alsoo schynt het dat den hayrwyle band geen soodanighe gemeenschap heeft met het ahangsel, gelijk de Oude Schryvers gewaant hebben.

Dese zaken in een Kalfs oog gesien zijde, heb ick my weder begeven tot de voorwerpen of ooggen van Menschen, in dewelke ick voormaals ook wel meende soo iets te zien, maar door een vooroordeel ingenomen zijnde, versuymde ick het nauwer te ondersoeken. Maar nu soo bevinde ick, datter in dese zake geen ander onderscheyt en is, tusschen de Oogen van Menschen en Kalveren, als alleen dat alles grooter is in die van de Kalveren.

In de geseyde kleene circul, van achteren dicht aan de Ooghappel geplaatst zijnde, en werden niet alleen ingeplant de peeskens van de hayrwyle band, om den Ooghappel te verwyden als het nodigh is, maar het uysterste van den kleene circul schynt my te bestaan uyt circulaire en beweginghmakende draatjens, die den Ooghappel, vernauwen, wanneer wy sterk verlichte zaken naukeurigh willen beschouwen. Ick bekenne wel waar te zijn, dat men dese geseyde rontomlopende draatjens niet soo klaar zien kan, of men is genootsaakt de oogen des verstants te hulp te roepen; edogh nadien den hayrigen band, nogh ook des selfs ahangh
tot

destinata; consultius duxi statueri; circulum minorem posterius ad confinium pupillæ situm, huic operi esse destinatum.

Nonnulli pro processu ciliari agnoscunt pullas pigmenti nigri reliquias, membranulæ tenuissimæ humoris crystallini & vitrei adhærentes, & quasi fibras mentientes, oculo sc: aperto, humoribusque exemptis; hæ autem nil sunt, nisi avulsæ particulæ pigmenti nigri, quò non solum obsitum est ligamentum ciliare in statu sano, verum etiam ejus processus; nec non Tunica Ruyschiana: Processus verò ciliaris sedem habet orbiculatam sub ligamento ciliari, à quo fibræ tendinosæ, ut dixi, prodeunt, qui in minorem circulum desinunt.

Notandum præterea, partem alteram hujus oculi vitulini, in fundo Phialæ sitam, in suo cavo membranâ Ruyschianâ esse succinctam, quæ prope insertionem nervi optici, colore cæruleo, Choroidea contra nigro colore est tincta.

2. Nervus opticus, non linea recta, sed incurvo tramite incedit ad oculum vitulinum.

tot het toe nypen en vernauwen van den Ooghappel gedefineert zijn, soo vind ick geraatsamer hier toe te verkiesen dese kleene circul, dicht aan den Ooghappel geplaaft zijnde.

Sommighe houden voor den aanhang van den hayrwyse band eenighe swarte draatjenswyse overblyffels, die men niet aante kleven aan het seer dunne vliesje, dat de crystalline en glaasaghtige vogt komt te omvangen, namentlijk als men het ooge opgesneden ende voght daar uytgehaalt heeft: edog en zijn dese niet anders als afgescheurde deeltjens van die swarte stoffe, waar mede den hayrwyse band, en ook des selfs aanhangsel, en het Ruyschenvlies, in een natuurlijke stant, mede beset zijn; maar het aanhangsel van den hayrwyse band is geplaaft onder den hayrwyfen band zelfs, en komen uyt deselve voort peeswyse draatjens, welkers eynde is in den kleenen cirkel, gelijk voorheen van my geseght is.

Aanm. daar en boven, dat het tweede deel deses Kalfsoogs, t welk op de grond van het vlesje geplaaft sijnde, in sijn holte omvangen is met het Ruyschenvlies, het welke dicht by de gesigt zenuw blauw van couleur is, en het aderighe integendeel is swart van verwe.

Ten tweden. De gesigt zenuw loopt krom en niet recht uyt na het oogh, in een Kalf.

3. Tunica Retina arteriolis repletis ditata, hic quoque cerni potest.

N°. XVI. Portio Tunicae Scleroticae hum: , a qua dependent aliquot nervi ciliares, qui sunt in aliis numerosiores, in aliis pauciores; hoc objectum æri incisum reperitur Tab. XVI. Resp. Epist. Probl. XIII. fig. 12.

N°. XVII. Balanæ oculus secundum longitudinem dissectus.

N°. 1. Tunica Ruyschiana partim est avulsa à Choroidea, ne quis de ejus existentia dubitet, estque Ruyschiana crassitie papyri vid. Tab. 1. Fig. 1. Thef. 2.

In homine olim æri incisum curavi, vid. Tab. XVI. Resp. in Epist. Probl. 13.

ASSER Secundus.

N^o. I. **P**osterior portio Scleroticae pueri, cum portione nervi optici, cujus involucrum in duas separavi lamellas;

Not. Hasce lamellas inter se convenire, nec proprium quid habere, nisi quod exterior interiore

Ten derden. Hier kan ook werden gezien het netwyse-vlies, 't welk met seer veel slagaderkens verrijkt is.

N°. XVI. Een gedeelte van 't harde vlies van een menschen Ooghe, waar van eenighe hayrwysebants zenuwken afhankelijk, hier van werdender in d'eene meer, in d'andere minder gevonden. Dit voorwerp is afgebeeld in de XVI. Plaat, van myne XIII. Briefswyse Antwoord. fig. 12.

N°. XVII. Het Oogh van een Walvis, na de lenghte opgesneden.

Aanmerkt ten eersten. Een gedeelte van 't Ruyschenvlies is van 't aderighe vlies afgetrokken, op dat niemand van des selfs wesentlijkheyt en zoude twyfelen, en is het Ruyschenvlies hier soo dik als een papier. Ziet de eerste Plaat fig. 1. Cab. 2.

Maar in een Mensch heb ikke voorheen af doen beelden in myne Antwoord op de 13 voorgestelde Brief.

De Twede PLANK.

N^o. I. **H**et achterste deel van 't harde vlies van een Kinds Ooghe, met een gedeelte van de gesicht zenuw, wiens bekleetsel in twee vliessen gescheyden is.

Aanmerkt dat dese twee vliessen met den andere, over een komen en d'eene niets bysonders en heeft van d'an-

riore crassior fit. Vid. hoc objectum æri incisum loco jam-jam citato.

N°. II. Oculi pueri, transversim secti pars posterior, in cujus cavitate videre licet tunicam reticularem, quæ hic undulata apparet, contra naturæ leges, memini me olim idem observasse. Hujus iconismum representat tabula supra citata fig. 19. Resp. Epist.

Not. musculos oculares varios situm naturalem retinuisse, præsertim rectos.

In eadem Phiala à capillo dependet iris humana, quam olim æri incidi curavi; & quid eo tempore de hoc objecto scripserim, in explicatione fig. XVII, Epist. supra citatæ, sic recensere non gravabor.

Circulus iris, quæ membrana est per corneam transparens, facie anteriore in ambitu cum Choroidæa, posteriore verò cum Ruy-schiana conjungitur, nec immeritò in duos circulos dividi potest, quorum major desinit, ubi arteriola reflectuntur, vel ubi facie posteriore fibræ, potius tendinosa fibræ processus ligamenti Ciliaris terminantur, sicuti fig. XVII. & XVIII. Tab. XVI. Resp. Epist. Thef. II.

d'andere, als alleen dat buytenste dikker is. Ziet het afbeeldsel hier van op de aanstonts aangeroeerde plaatse.

N°. II. Het achterste van een dwers doorgesnede Oogh van een Jonghe, in wiens holte men zien kan het Net wyse-vlies, 't welk hier golfs-wyse sikh vertoont, tegens de loop van de natuur aan, 't welk ick voormaals ook gesien hebbe. Het afbeeldsel hier van wert uytgedrukt in de bovengeseyde Plaat fig. 19. van de Briefs-wyse Antwoord.

Aanmerkt dat de Ooghs-pieren hare natuerlijke plaats behouden hebben, infonderheyt de reghte.

In 't selve Glas hangt ook aan een hayrtje de Regenboogh van een Menschen Ooghe, dewelke ick voorheen in fig. heb doen verbeelden; en 't geen ick daar over heb geschreven, in de uytlegginghe van de XVII. Fig. van de bovengemelde Brief, sal ick hier eens verhalen.

Den Regenboogh, 't welk een vlies is, schynende door 't hoornvlies heen, word van vooren in den omtrek vereenicht met het aderaghtighe, en van achteren aan het Ruy-schenvlies; en kan het selve met reght in twee cirkels verdeelt worden, waar van de grootste eyndicht daar de slagaderkens achterwaarts ombuygen en te rug lopen, of daar de veselen, liever peesighe veselen van het aanhanghsel vanden hayrwyse band van achteren komen te eyndigen, gelijk gesien kan werden in de 17. en 18. fig. van de 16. Plaat

Pro-

C

172

Problem. videri potest. Alter circulus multis numeris minor, ad pupillam desinit. Circulus Iris major gaudet arteriolis innumerabilibus, quæ mirando reptatu per Iridem sunt dispersæ: sicuti fig. dictæ indigitant, ubi autem ad circulum minorem pervenerunt, reflectuntur, è quibus reflexionibus ramuli oriuntur novi & minores, qui eodem quoque modo reflectuntur ad confinium pupillæ; an hoc, ut sanguis à motu rapidiori inhibeatur, & minus extravasari possit, ab externa vi, vel alia causa in iis, qui plethorici sunt?

No. 3. Pueri oculus transfersim sectus, ut Ruyschiana, Choroidea &c. in conspectum venirent. In hoc objecto Retina in totum non est conservata, visibilis tamen portio superstes remansit in inferiore parte, ubi arteriolæ repletæ existentiam ejus demonstrant.

Portio dicti oculi fundo Phialæ proxima, uvea & cornea est; harum posterior facies hic in conspectum venit, sc. ligamen-

in 't Antwoord, op de Brieftwyse voorstellinghe. De andere circul, veel kleender zijnde, eyndicht aan de oogappel. Den grootste cirkel des Regenbooghs is versien van ontallijke slaghaderkens, dewelke met een wonderbaarlijcke cours verspreyd zijn door den geseyde Regenboogh, gelijk de geseyde figuren komen aan te wysen: want als deselve gekomen zijn tot den kleenen circul, soo ist, dat deselve weder te rugh loopen, en haar alsoo booghswijs omkeren, tot welkers booghswyse omkeringen weder nieuwe en kleender takkens te voorschyn komen, dewelke ook op deselwe wyse haar omkeren ente rugh loopen, wanneer dese gekomen zijn aan den rand of eynde vanden ooghappel, mogelijk om dat het bloet in al te grooten drift wat verhindert soude werden, en niet soo light buyten sijne vaten soude lopen. Door uytterlijk geweld, of andere oorfake, en dat in bloetryke Menschen.

No. III. Het Ooghe van een Jonghe, dwers door gesneden, op dat het Ruyschenvlies, als mede het aderighe vlies, en andere zaken te voorschyn soudén komen. In dit voorwerp is het netwyse vlies niet in 't geheel geconserveert; maar alleen een portie van 't selve, en dat aan 't onderste gedeelte, alwaar de slaghaderkens vervult zijnde, des selfs wesen vertoonen.

Een gedeelte van 't geseyde Ooghe, 't welk het naaste aan de grond van de vles geplaaft zijnde, is het Druyve en Hoorn-vlies, welkers

agh-

mentum Ciliare, & processus Ciliaris, cum suis tendinosis fibris.

N°. IV. Cornea Tunica cum annexis adnata, Choroidea, Ruyschiana, Ligamento Ciliari, ejusdemque processu, &c. Vide ulteriora in expl. Tab. I. Fig. 4. hujus Thef. 2.

N^o. V. Infantis caput liquore conservatum, & tam vivido colore præditum, absque fuco aut pigmento, ut viventis caput repræsentet; illudque à multis annis ita conservatum est.

Not. I. Cranii parte superiore ablata, cerebroque exempto, videnda sese exhibent 10 nervorum paria, infundibulum, rubicundo colore præditum, idque propter repletionem vasculorum ceraceâ materiâ rubrâ.

2. Septum, quo cerebrum à cerebello à latere separatur, seu falx transversalis, (si ita loqui liceat) distincte hic quoque cernitur.

3. Orbitæ oculorum dura matre ex parte viduatæ, dilutiore rubedine sunt imbutæ, à vasorum repletionem.

4. Labium superius unius li-
ga-

aghterste wesen hier in 't gesichte komt, zijnde den hayrwylen band, met des selfs aanhanghsel, en peccighe draaden, of veselen,

N°. IV. Het Hoornvlies, met des selfs vereenigde Bint, Aderigh, en Ruyschenvlies, als mede den hayrwylenband, met des selfs aanhanghsel, &c. Ziet verders in de uytlegginghe van de 4 Fig, van de eerste Tafel van dit tweede Cabinet.

N^o. V. Het hoofd eenes Kints, legghende in een voghtigheyt, 't welk sonder eenigh blanketfel of verwe, soo curieus geconserveert word, dat het 't hooft van een fris en levendigh Kind verbeelt; en is 't selve van overveele jaren van my alsoo bewaart geworden.

Aanm. ten eersten. Het opperste van 't bekkeneel, als mede de hersene weghgenomen zijnde, soo komen ons hier te vooren de 10 paar zenuwen, den Treghter rood van couleur, wegens de opvullinghe van des selfs kleene bloetvaatjens met een rootwassighe stoffe.

Ten tweden. Het tusschenscheytsel, waar door het voor- en aghter breyn, ter zyde van den anderen gescheyden word, verbeeldende een overdwerfse seyssen, (indien het geoorloft is, alsoo te spreken), kan men hier ook klaar zien.

Ten derden. De Oog-raden ten deele van 't harde harstenvlies ontbloomt zijnde, komen ons light root voor, wegens de opgevolde slaghadens.

Ten vierden. De opperste Lip
C 2 werd

gamenti ope maxillæ superiori connascitur quidem in homine, hic verò duplex ligamentum occurrit.

Nº. VI. Phiala continens vesicæ muliebris Utero genentis, portionem, quæ tempore gestationis intolerabili cruciatu, & continuo mingendi desiderio vexata, tandem ultimum diem obiit. Cadavere à me aperto, fœtuque quadrimestri exempto, inveni Vesicam purulentam atque corruptam. Id autem, quod consideratione dignum esse censeo, est: Omnes vesicæ fibræ stipatæ erant calculosâ substantiâ, in forma arenularum. Vid. Tab. 2. Fig. 2. hujus secundi Thesauri & objectum ipsum domi meæ.

Nº. VII. Phiala, liquore limpido referta, in qua tria objecta, quorum primum à capillo dependens, portio est oculi humani, in qua distincte cernere licet differentiam inter Ruyschianam, & Choroideam: præterea Choroideæ superficies exterior obsita est pigmento nigro, cum contra illud ut plurimum cernatur in superficie interiore Ruyschianæ, præterea per Choroideæ superficiem anteriorem visuntur dispersi Nervi Ciliares.

In

werd in een Mensch door een eenighen band vast gehegt aan de opperste kaak, edogh soo vint men hier twee soodanighe banden.

Nº. VI. Een Glas, onthoudende in sich een gedeelte van de blaas van een swangere Vrouw, dewelke, gedurende hare draght met onverdraaghlijke pyne, en gedurighe begeerte tot het maken van haar water, gequelt zijnde, ten laastten is komen te sterven. Het lighaam van my geopent, en een viermaandigh Kintje daar uytgehaalt zijnde, heb ick de blaas verrot en bedurven gevonden. Edog 't geen ick meen aanmerkens waardigh te zijn, is; dat aan alle de draden of sascelingen van dese blaas, hingen seer veel kleene steentjes als santjes. Ziet de 2. fig. van de tweede Plaat van dit tweede Cabinet, en 't onderwerp selfs tmynen huys.

Nº. VII. Een Vlesje met heldere voght, waar in drie voorwerpen leggen, waar van 't eerste aan een hayrtje hangende, een gedeelte is van een Menschen Ooge, waar in seer perfect te zien is het onderscheyt tusschen het Ruyschen en Netwyse-vlies. Daar en boven so is het Netwysevlies van buyten beset met een swarte stoffe, waar mede men in tegendeel meest siet de binnenste oppervlakte van 't Ruyschen vlies begaet te zijn. Ook werden hier des hayrwyfen bands zenuwen gesien, dewelke over de oppervlakte van 't Netwyse vlies loopen.

In

In fundo hujus Phialæ cætera duo conspiciuntur objecta, quorum primum oculus humanus est, tali modo sectus, ut ea portione Scleroticæ quæ anterior est, & cornea dicitur, abscissa, in conspectum veniant humores crystallinus & vitreus, idque in situ naturali: Notandum interim humores dictos contra naturæ leges, limpiditatem amisisse, majoremque duritiem acquisivisse, idque à liquore nostro.

Præterea cernere quoque licet pigmenti nigri residuum, à Ruyschiana Tunica, ut & ligamento Ciliari avulsum, dictis humoribus circulariter, & striatim coherere. Hujus striæ latiores in homine, quam in quadrupedibus, id quod non videntur observasse Autores, qui oculos vitulorum, loco hominum æri curarunt incidi.

Tertium objectum in fundo hujus Phialæ, Cornea est, in cujus facie interiore conspiciuntur

Ligamentum Ciliare, cum ejusdem processu, nec non circulus minor, in quem desinunt tendines processus ciliaris, pupillam

In de grond van dese Vles ziet men de verdere twee geseyde voorwerpen, waar van het eene een Menschen Ooghe is, op foodanig een wyse toebereyd, dat het voorste gedeelte, 't welk het hoornvlies (*Cornea*) is geheten, wegh gesneden zijnde, de crystalline en glasachtighe voghten, gesien kunnen werden, en dat in hare natuerlijke plaatsen: Ondertussen moet men noteren, dat dese voghten, tegens de natuere, haare doorsichtigheyt en helderheyt verloren hebben, als mede datse harder sijn geworden van dese onse voghtigheyt.

Daar en boven kan men hier ook zien, het overighe van de swarte verwe of stoffe, 't geen van 't Ruyschen vlies, en hayrwyse band afgehaalt zijnde, aan de geseyde voghten in de ronte straalwys vast houd. Dese straalwyse stoffe, of stralen sijn breder in een Mensch, als wel in de viervoetighe dieren, 't geen die Autheuren niet en schynen geobserveert te hebben, dewelke de ogen van Kalveren, in plaats van die van de Menschen in koper afgebeelt hebben.

Het derde voorwerp, leggende mede op de grond van dese Vles, is het hoornvlies (*Cornea*) in wiens binnenste zyde, of wesen gesien worden!

De hayrwysen band, met des selfs aanhangsel, als mede den kleenen circul, waar in de peeskens van het geseyde aanhangsel komen te eynigen, dewelke den Ooghappel

C 3 ver-

pillam dilatantes, nec non fibræ circulares, pupillam constringentes. Vid. Tab. 1. Thefaur. 2. fig. 4. 5. & 7.

Nº. VIII. Membrana Retina oculi è puero desumpta, & liquori limpido innatans.

Not. 1. Arteriola ceracea materia sunt repletæ, unde Retina rubicunda apparet, estque adeo tenuis, ut telam aranearum tenuitate variis in locis superet,

2. In dicta Retina nihil medullofi apparet, ast totum vasculosum est: an verò medullosum sit absterfum in hoc objecto nec ne, affirmare non auserim; mirum autem visu horum vasculorum extrema tam esse subtilia, nec cavitate destituta, ut tomentosa videantur, ceracæ materiæ tamen referta, quæ sine, oculorum, quamvis armatorum, aciem facile aufugerent. Vide fusius de hac re explicationem Resp. Pr. 13. Tab. 16. Fig. 7, ut & 16.

Nº. IX. Phiala continens os Petrosum cum suis canalibus semicircularibus, ut & cochlea,

verwyden; als mede de rontomlopende vefelen of draden, dewelke den Ooghappel vernauwen. Ziet de eerste Plaat van dit tweede Cabinet fig. 4. 5. en 7.

Nº. VIII. Het netwyse vlies ven een Kinds Oogh, dryvende in een heldere voghtigheyt.

Aanmerkt eerstelyk. De slagaderkens sijn met een rootwassighe stoffe vervult, waar door het netwysevlies sig root vertoont, en is 't selve soo dun, dat het een spinnewebbe in dunte op veele plaatsen komt te overtreffen.

Ten 2de. In 't geseyde netwyse vlies en is niets merghaghtighs te sien, maar is het selve geheel en al uyt bloetvaatjens bestaande; of nu het merghaghtighe in dit voorwerp afgegaan is, in de behandelinghe, of niet, sulks en kan ick niet voorseker seggen. Ondertuschen is het wonderlijk om te zien, dat deser bloetvaatjens uyteynden soo subtyl sijn, datse ons als donsaghtigh voorkomen, nogh tans is alles hol en met een rootwassighe stoffe vervult, sonder welke opvullinghe dese geseyde uyteynden ons gesichte light soude komen te ontgaan, alwaar het schoon, dat we vergrootglasen tot hulp namen. Ziet hier op verders na ons Antwoord op de 13 Brieffwyse voorstellinghe. Tab. 16. fig. 7. en 16.

Nº. IX. Een Vlesje onthoudende in sig 't Steen-been, met desselfs half circulwyse canalen; als mede het

à latere aperta, ut tenue septum osseum, feu lamina ossea non solum, verum etiam tenella membranula, cochleæ cavitatem, & septum osseum succingens, vasculisque sanguifluis ditata, conspici possint; suntque dicta vascula artificiose tepleta ceraceâ mat. rubrâ.

N^o. X. Oculus humanus transversim dissectus, in quo ligamentum Ciliare ob vasculorum repletionem rubicunda apparet, processus verò ejus cinerei coloris est, utpote vasculis non repletis.

In posteriore parte hujusce Phialæ in conspectum venit posterior Scleroticæ portio, cum Ruyschiana rubicundissima.

N°. XI. Oculus humanus transversim dissectus, ut Ruyschiana videri possit; in eo quoque Ligamentum Ciliare, naturali pigmento nigro obsitum, apparet.

Notandum quoque, quod visu dignum, arteriolas, ceracea materia refertas, luculenter hic posse conspici, per eam partem superficiæ interioris corneæ, quæ pupilla audit, quæ arteriolarum in pupilla hominis perfectè sani, nunquam in

het slakkenhuysje, 't welk van ter zyde open is gemaakt, om alsoo het dunne beenighe tussenscheytfel niet alleen, maar ook het seer dunne vliesken te zien, 't welk de holte van 't slakke huysjen, als mede desselfs tusschenscheytfel komt te bekleden, en dat met des selfs slagaderkens, dewelke konstig opgevult zijn.

N^o. X. Een overdwars doorgesnede menschen ooghe, waar in den hayrwyse band sich root vertoont, wegens de opvullinghe der bloetvatjens, edogh des selfs aanhangsel (*processus Ciliaris*) komt ons grauwightigh voor, nadien desselfs bloetvatjens niet en zyn opgevult.

In 't achterste van dit glas komt ons in 't gesigte het achterste van 't harde vlies, als mede het Ruyschenvlies, 't welk seer rood is.

N°. XI. Een overdwars doorgesnede menschen ooghe, om alsoo het Ruyschen vlies te kunnen zien; in 't selve vertoont sich ook den hayr-wyse band, met desselfs natuerlyke swarte stoffe beset.

Hier staat ook te letten, 't geen wonderbaarlyk te zien is, dat men hier selfs, in 't gesigte kryght die slagaderkens, met een rood wassighe stoffe vervult, dewelke daar loopen langhs dat inwendighe gedeelte van de oppervlakte van 't hoornvlies, 't welk ooghappel is geheten, welke slagaderkens in de ooghappel vaneengesont en

wel-

conspicuum veniunt; tamen adesse jam constat, imò forte nunquam sese videndas exhibuissent, nisi hoc nostro artificio detexissem.

2. Arterias nervum opticum concomitantes serpentino reptatu incedere, in hoc & aliis objectis, hic quoque videre licet.

3. Molles nervi oculares, nervo optico cohærentes; ut & Retina è fundo oculi emergens, nullaque substantia medullosa obsita, hic videri possunt; an à natura?

Nº. XII. Phiala in liquore continens portionem reflexam Scleroticæ è corpore humano, cum nervo optico, ut Ruyschiana & Choroidea oculos nostros incurrerent.

Not. E medio Scleroticæ portio Retinæ emergit subtilissima

Nº. XIII. Oculus humanus transversim sectus, ut interiora pateant.

Nº. XIV. Pueri caput liquori limpido innatans, cujus color viventis similis est, oculisque

welgestelt mensch noyt gesien worden, eghter blykt het nu hier, datse daar zyn, en mogelyk souden sy noyt haar vertoont hebben, ten ware ick deselve door dese onse konste ontdekt hadde.

Tentweden kan men hier ook zien, de slaghadere, dewelke de gesicht zenuwen vergefelschappen, en loopen deselve in dit en andere voorwerpen slagh wys, als mede kan men hier

Ten derde sien, die saghte ooghzenuwen, dewelke haer by zyden aen de gesicht zenuwen voegen; als mede het net wyse vlies, 't welk uyt de grond van 't ooghe voortkomende, met geen merghaghtighe stoffe beset is, of dit soo van natuure geschapen is, of niet, zulks is my onbekent.

Nº. XII. Een Vlesje met voght, en daar in een omgekeert stuk van 't harde vlies van een menschen oog, met desselfs gesicht zenuwe, om alsoo het Ruyschen en aderaghtighe vlies te kunnen beschouwen.

Aanmerkt ondertusschen, datter een subtile portie van 't netwyse vlies, uit het midden van 't harde vlies, komt uit puylen.

Nº. XIII. Een ovet dwers doorgesnede oog van een mensche om het inwendigh gestel te kunnen zien.

Nº. XIV. Een Kinder hoofte, leggende in een vles met helder vogtigheyt, wiens kouleur ons seer levendigh voorkomt; soo dat de

que clausis, dormientis caput repræsentat.

Not. I. Superior cranii pars, nec non cerebrum ablata sunt, remanentibus arteriis per cerebrum dispersis.

2. Arteriola, quibus integumentum membranaceum, nervum opticum investiens, superbit, in utroque latere conspici possunt, nec non remanentia nervorum olfactoriorum.

3. Remanentia falcis, cristæ Galli adhuc connata, sunt in hoc objecto visibiles.

4. Ea dura matris portio, quæ tenacissime cohæret superiori parti orbitarum oculorum, innumeris arteriis scatet.

5. Quo ritu arteriola perambulant pia mater, ad nervorum opticorum exitum, hic cerni potest.

Nº. XV. Oculus humanus liquori limpido innatans, qui ita præparatus est, ut Iris in conspectum sese daret.

Not. I. Quantumvis arteriola, per Iridem dispersa repleta sint, minus tamen conspicua hic sunt, quam quidem in facie ejus posteriore, quæ liga-

Thef. II.

men-

de Ooghen geslooten zijnde, 't hoofje van een slapend Kindje gerepresenteert word.

Aanm. ten eersten, het bovenste gedeelte van de hersen-panne, als mede de hersenen wegh genomen zijnde, zijn de slagaderen, die door de hersenen verspreyd waren, nagebleven.

Ten tweden. Aan beyde zyden kan men zien de slagaderkens van 't bek'eetsel van de gesicht-zenuwen; als mede de overblyfsielen van de reuk zenuwen.

Ten derden. De overblyfsiels van de seyssen zijn nogh aan de hane-kam vast blyven sitten, in dit voorwerp.

Ten vierden. Dat gedeelte van 't harde hersenvlies, 't welk seer vast vereenicht is, aan het bovenste van de Ooghraden, is vervult van slagaderkens.

Ten vyfden. Op wat wyse de slagaderkens het dunne hersenvlies doorwandelen, ontrent het begin van de gesicht-zenuwen, zulks kan men hier ook zien.

Nº. XV. Een Menschen Ooge, in een heldere voghtigheyt hangende, 't welke soodanigh toebe-reyde is, dat men de Regenboogh (Iris) bequaam zien kan.

Aanm. ten eersten. Hoewel de slagaderkens, door den Regenboogh verspreyd zijnde, vervult zijn geworden, soo kan men egh-ter dese niet soo wel zien, als wel

D

daer

mentum Ciliare nuncupatur.

2. Nervi & Arteriolaë, nervum opticum concomitantes, luculenter hic visuntur; nec non duo ex nervulis (Ciliaribus à me dictis,) admodum conspicui, idque propter arteriarum repletionem materiâ ceraceâ rubrâ.

N°. XVI. Oculi infantis pars postica, in ea Ruyschiana rubicundissima apparet, præterea ex oculi medio portio Retinæ erumpit.

N°. XVII. Portio asperæ arteriæ humanæ, liquori innatans, ut ita dictæ glandulæ in conspectum venirent, quæ sunt numerosissimæ, & dispersæ per interiorem superficiem asperæ arteriæ, ad ejus lubricationem destinatæ.

ASSER Tertius.

N^o. I. **F**œtus humani immaturi hepar excarne, ut vulgò loquuntur, id est, ut ego loquor, hepar omnibus suis extremitatibus succosis, quæ glandulæ aliis perperam audiunt, destitutum, ut vasorum reptatus, numerus, &c. accurate videri queant.

Quan-

daer te van aghteren, door des selfs wesen, 't welk hayf wyse band geheten is, komen te lopen.

Ten tweden. Die Zenuwen, en slaghaderen, dewelke de gefichtzenuwen vergefelschappen, kan men hier klaar zien; als mede twee zenuwkens, dewelke hayf-wyfe bands zenuwkens van my geheten zijn, dese loopen langhs de oppervlakte van dit voorwerp, en zijn ook des te klaarder te zien, om dat de slaghaderkens met een roodwaffighe stoffe opgevult zijn.

N. XVI. Het aghterfte gedeelte van een Kinds Ooghe, waar in het Ruyschen vlies sich seer rood komt te vertoonen; daar en boven komt 'er uyt het midden van 't Oog een gedeelte van het netwyse vlies.

N°. XVII. Een gedeelte van de Longe-pyp van een mensch, leggende in een voghtigheyt, op dat de alsoo genaamde kliertjens ons zouden voorkomen, zijnde deselve seer veel in getale, en verspreyd door de inwendighe oppervlakte van de Longepyp, tot bevoghtinghe van deselve.

De Derde PLANK.

N^o. I. **E**en onvoldrage Kinds Levertje, 't welk geexearneert of ontvleest is, soo men gemeenlijk spreekt, dat is, na myn seggen, een Levertje ontbloot van alle des selfs bloetvaatjens sapryke uyteynden, dewelke t'onrecht kliertjens geheten worden, op dat men der vaten cours, getal, &c. naukeurig konde zien.

Hoe

Quanta sit differentia inter veram dictorum vasorum existentiam, & figuras, ab autoribus depictas, hic cernere licet.

In jecinoribus, carne privandis, assolent unguibus, cultro ligneo, &c. ita dictam carnem auferre, unde vasa longiora evadebant, tandem extremitates, non omnes, quod impossibile est, acicularum cuspidibus pungebant, asseri affigebant, & sic exsiccabant, unde formam, à naturali plane diversam, acquirebant: hisce ita peractis, pictoribus tradebant, è quorum manibus figuræ sculptori exhibebantur, unde innumera figmenta nobis obtrufere autores nonnulli.

A plurimis annis, in perscrutandis jecinoribus, & cæteris visceribus animum summopere defatigavi; sæpius ab aquæ frigore sensum amiserant digiti manuum, nunquam autem rem acu tangere potui; paucis autem abhinc annis methodum inveni, qua vasa sanguinea liberantur ab eo, quod visui impedimento est, ne rectè videri queant vasa: idque sine ulla adhibita vi, unde ramuli numero haud diminuuntur, neque longiores fiunt justò; id quod, de vulga-

ri

Hoe groot een onderscheyd daer is tusschen de ware geschapenheyt der geseyde vaten van de Lever, ende de Figuren, dewelke de Autheuren afgebeeld hebben, kan men hier zien.

In het excarneren der Levers zijns gewoon met hare nagels, houten meskens, &c. het alsoo genoemde vlees van de vaten af te doen, waar door de vaten langer en langer wierden, eyndeling staken sy de uyteynden, niet alle, 't welk onmogelijk is te doen, met de punten van spelden, op een plank, en droogdense also, waar door deselve een onnatuurlijke gestalte kregen: Dit aldus verricht zijnde, gaven sy 't selve aan de tekenaars over, en dese wederom aan de plaatsnyders, waar door ons sommige Autheuren ontallijke verdigtselfen op de mouw hebben gespelt.

Van over veele jaren af, heb ick my met groote vlyt beneersight om 't getfel van de Lever te onderzoeken, waar door my seer dikwils de vingeren door 't koude water verdooft wierden; edogh noyt konde ick fulks na wensch verrichten, als nu voor eenighe jaren, wanneer ick quam uyt te vinden een sekere manier van doen, waar door de bloetvaten bevryd worden van al 't geene, 't welk ons gesigh-te eenighsints komt te verhinderen, in 't beschouwen der vaten, en dat sonder eenigh geweld daar op te doen, waar door 't getal der takjens geensints komt te vermin-

D 2

de

ri præparatione dici non potest.

Not. I. Vena portæ pluribus gaudet ramulis minoribus, quam vena cava, imò stipatur vena portæ ramulis minoribus, id quod consideratione dignum esse censeo, imò existimo vasorum sanguineorum æconomiam & functiones nondum satis nobis esse notas. Noli autem B. Lector credere, me hic fragmenta proponere, si me convenire digneris, videbis me vera dicere. Paradoxum quidem videtur, quod dicitur venam portæ pluribus superbire ramulis, quam vena cava, veritati tamen consonum est. Vide Thef. 2. Tab. 4. Fig. 1, 3, 4.

Ex hac hypothefi plures quidem speculationes proferre possem, quas hic tamen non movebo, brevitati enim studeo, ut ar te obitum, si Deo Ter opt. max. placuerit, omnes Thesaurus describere possem.

2. Cum impossibile mihi fuerit, majores ramos venæ cavæ & portæ propriis suis locis detinere, cum in liquore detineantur; hinc factum, ut venæ cavæ trunci & rami à portæ
ra-

deren, nogh ook in langhte komen toe te nemen, 't welk van de gemeene behandelinghe niet en kan gefeght worden.

Aanmerkt ten eersten, dat de Poort-ader veel meer kleene takjens heeft, als wel de hol-ader, want des Poorts-aders takjens leggen stik dicht op den anderen, en zulks meene ick considerabel te zijn, ja myn vertrouwen is, dat ons tot nogh toe de huyshoudinge, en 't ware gebruyk der bloetvaten niet ten volle bekend is. Meent ondertusschen niet waarde Leser, dat ick hier eenigh onwaarheyt ter nederstelle; soo 't u behaaght, en my te befoeken zult verwaardigen, als dan zult ge zien, dat sulks waer en waaraghtigh is. 't Schynt wel een wonderlijk seggen, dat de Poort-ader meer takjens heeft als de Hol ader; eghter soo ist met de waarheyt over een komende. Ziet de 2 Plaat van dit 2 Cab. Fig. 1, 3, 4.

Uyt dese stellingh konde ick wel veele speculationen voortbrengen, die ick hier niet en sal aanroeren, aangesien ick voorgenomen heb in dit werk kort te zijn, om dat ick voor myn Dood, soo 't God behaaght, alle myne Cabinetten voorgenomen heb te beschryven.

Ten tweden. Nadien het my niet mogelijk is geweest, de stronken van de Hol- en Poort-ader in haar natuurlijke plaatsfen te houden, na diense in een voght hangen; hier door is het gekomen, dat de stronken van de Hol-ader, als mede des
selfs

ramis recesserint, & sic vena cava hujus Phialæ fundo proxima facta sit.

N°. II. Phiala, liquore repleta, duo continet objecta, quorum primum & superius, à capillo dependens, oculus est humanus, omnibus musculis privatus, aurâque repletus, ut vera ejus forma rotunda appareat.

Quod nervus opticus duobus involucris sit præditus, hic constat.

Alterum objectum sunt duæ palpebræ humanæ cum notabili portione cutis faciei.

In limbo utriusque palpebræ evidenter hic apparet non solum utrumque punctum lachrymale, verum etiam oscula ductuum, humori transitum præbentia.

N°. III. Oculus humanus liquori innatans, cujus musculi sunt separati, reservatis nervis.

N°. IV. Stomachus humanus ita inversus, ut superficies interior jam sit facta exterior. In eo non solum innumeri occurrunt pori visibiles, quemadmodum hic delineandos curavi Tab. 5. Fig. 2. verum etiam antequam stomachus in os inferius exeat, alia Phænomena mihi

felfs takken afgeweken zijn, van de takken van de Poort-ader; en alsoo is de Hol-ader 't naast aan de grond van de Vles geraakt.

N°. II. Een Vles met voght, en daar in twee voorwerpen, waar van 't eerste en opperste het Oogh van een Mensch is, hangende aan een hayrtje, 't selve van alle sijne spieren ontbloot zijnde, is vervult met wint, om alsoo deszelfs ronde forme te zien.

In dit Voorwerp blykt het, dat de gesicht-zenuwen met twee bekleetsels is omvangen.

Het tweede Voorwerp sijn twee Ooghscheelen van een Mensch, met een goede portie van 't vel van 't voorhoofd.

In de rand van beyde dese Ooghschellen kan men hier klaar zien, niet alleen de twee traanstippen, maar ook selfs de mondekens der canaaltjens, die een doorgangh verleenen aan sekere voghtigheid.

N°. III. Een Menschen Oogh, hangende in een voght, wiens musculen gescheyden, ende de zenuwen bewaart zijn.

N°. IV. Een omgekeerde Maaß van een Mensch, waar door de binnenste oppervlakte van buyten, werd gesien. In deselve en komen ons niet alleen ontallijke sweetgaatjens te vooren, gelijk ick deselve hier heb laten af tekenen, in de vyfde Plaat, fig. 2. maar my zijn in deselve eenighe andere verschynselen boven den uytgangh

mihi patefacta sunt, sc: innumera & minutissima cellulosa inter-capedines quadrangulares, diversae magnitudinis, quae analogiam habent cum istis, quae reperiuntur in stomacho vitulino, & quidem ea parte, quae Belgice audit **de kraag**, sunt tamen longe majores, quam in stomacho humano. Vide Expl. Tab. V. fig. 4. & *.

Dixerit forsan aliquis, cui usui haec sunt destinatae? Resp. quamdiu nobis vera partium constitutio latet, tam diu quoque perverse judicabimus de earum usu vero. Ego autem totus in eo sum, & omnes nervos intendo, ut quantum in me est, veram constitutionem perscruter, expectans ut alii, circa usum idem sint facturi, difficile enim mihi jam utrique incumbere.

Quomodo sese etiam habeant stomachi plicae interiores, hic quoque videre est.

In eadem Phiala conspicitur quoque exigua portio stomachi ovini foetus, in qua dictae quadrangulares intercapedines cellulosae visuntur.

N^o. V. Phiala, in qua continetur brachium infantis, cuius

van de maag voorgekomen, namentlijk ontallijke en seer kleene vierkante cellulose tusschenscheytselen, van verscheyde groote, hebbende eenig over een komen met die, dewelke in de Maagen der Schapen gevonden werden, en wel in dat deel, 't welk in onse tale de kraag geheten is. Edog zijn dese seer veel grooter in de Maag der Schapen, als wel die der Menschen. Ziet de 5. Plaat fig. 4. en *.

Hier sal my mogelijk iemand willen vragen, wat voor een gebruyk dese geseyde cellulose tusschenscheytselen hebben? Waar op tot antwoord dient, soo langh als ons de ware getteltheit der deelen onbekent is, soo en sullen wy over 't ware gebruyk niet reght kunnen oordeelen. My aangaande, geheel en al geve ick my voor tegenwoordigh over, om, so veel my mogelijk is, de ware geschapenheit der deelen te ondersoeken, met verwagtinghe dat andere, 't selve sullen doen ontrent het gebruyk, aangesien 't my nu moeylijk soude zijn, 't beyde gader jaar te nemen.

Ook kan men hier zien hoe de inwendighe vouwen van de Maag gestelt zijn.

In 't selve Glas doet sich ook op een kleen stukje van een onvoldraege Schape Maag, waar in de geseyde vierkante cellulose tusschenscheytsels werden gesien.

N^o. V. Een Vles, waar in onthouden word het Armtje van een Kintje, wiens handje een omgekeerd-

jus manus comprehendit vesicam humanam inverfam.

Not. 1. Brachium & manus vivido colore prædita sunt, cutis absque rugis præter naturalibus: Vesica autem desumpta est è corpore defuncti, calculo laborantis, unde Vesica admodum incrassata.

2. Vesica dicta ita inverfa ut superficies interior jam sit facta exterior, ut videri possent ramosæ excrescentiæ præternaturales tunicæ interioris Vesicæ, quæ aliquando occurrunt, & in hoc objecto considerabiles sunt, uti Tab. VI. Fig. 1. in hoc Thesauro 2. denotat.

In aliis objectis non rarò longiores quoque reperiuntur. Inter hæc ramosas excrescentias, à calculi attritione productas, calculi aliquando latitant, quemadmodum Pili lusforii, nuces, &c. inter plantas gramineas; hinc non rarò contingit, in calculi extractione, ut lithotomus non solum calculum, verum etiam dictas ramosas excrescentias forcipe arripiat, unde lethalia symptomata sæpe suboriuntur; & hoc demum est, quod calculus dicitur adhæsisse Vesicæ; cum

keerde blaas van een Mensch vast houd.

Aanmerkt teneersten. Den Arm en hand hebben een natuurlijke couleur, in het vel, en werden geen rimpelen noch onnatuurlijke vouwen gevonden; en is dese blaas uyt een dood Mensche gesneden, dewelke met de steen gequelt was, waar door dese blaas seer verdikt was geworden.

Ten tweden. Dese Blaas is soodanigh omgekeerd, dat de binnenste oppervlakte, hier nu is geworden de buytenste, ten eynde dat men die tegen natuurlijke takkige uytgroefels soude komen te zien, dewelke somtyds gevonden worden by luyden, die de steen hebben; en sijn dese hier considerabel groot. Gelijk de eerste Fig. van de 6 Plaat, van dit tweede Cabinet komt te vertonen.

In andere Voorwerpen werden deselve somtyds ook wel grooter gevonden. Tusschen dese takkighe uytgroefels, door het vryven van de steen voortkomende, verbergen haar somtyds de steenen, even alleens, gelijk men ziet dat de kaatsballen, noten, en andere zaken, haar komen te verbergen in graffighe gewassen; hier door soo gebeurt het somtyds, dat in 't afhalen van de Steen, den Steensnyder niet alleen de Steen, maar selfs de takkige uytgroefels met de tanghe komt te vatten, waar door dikwils doodelijke toevallen komen veroorzaakt te worden, en dat ist eygent-

cum post extractionem calculi, aliquid carnosum reperiatur in forcipis cavitate. Rarissime enim, si unquam, calculus conascitur Vesicæ. Interim quoque vix est ut credam, calculum post fata olim fuisse inventum (uti nonnulli perhibent) inter Tunicas Vesicæ, nisi à prægressa ulceratione, aut læsione Vesicæ, aut ureterum prope Vesicam.

3. Crassities hujus Vesicæ excedit minimi digiti humani crassitiem.

4. Ornamentum fimbriaceum, quo ornatur dictum brachium, infervit primò, ut brachii vulnus ab amputatione productum, tegatur, 2°. ut visui gratiam conciliet.

N°. VI. Fœtus septimestris, aut inter sextum & septimum mensem natus, hydrocephalus, cujus caput mole superat truncum & artus; huic quoque adstant quinque Phialæ inauditum quid continent: ita ut historiam breviter recensere mihi animus sit. Honestam quædam matrona, adhuc superstes, & Amstelodami pancreaticè vivens,

gentlijk, 't geen men seyt, van 't aangroeijen van de Steen aan de Blaas, wanneer na het afhalen iet vlesighs of vliesighs in 't hol van de tangh blijft zitten. Want soo oyt een Steen is komen vast te groeijen aan de Blaas, soo ist seer raar. Ondertuffchen kan ick ook nauwlijks geloven, dat oyt een Steen gevonden is geworden tusschende vliessen van de Blaas (gelijk sommige voorgeven) ten zy dat deselve, of wel de Pisluyders, daarse haarin de Blaas inplanten, voor heen gequest of versworen sijn geweest.

Ten derden soo is dese Blaas soo dik, datse de pink van een Mensch in dikte komt te overtreffen.

Ten vierden. De ornamenten van 't Catoen, en Franje, waar mede den Arm verciert is, sijn daar toe strekkende: Ten eersten soo werd hier door de wonde gedekt, dewelke door 't affetten des arms veroorzaakt is; ten tweede soo geeft sulks een cieraat aan 't onderwerp selfs.

N°. VI. Een waterhoofdige Kindje van ses maanden, of tusschen de sesde en zevende maand geboren, wiens hoofje in groote het geheele verder gedeelte van 't lichaamtje komt te overtreffen; en staan nevens 't selve noch vyf vlesesen, onthoudende in haar foodanighe zaken, die ongehoort sijn: Weshalven ick van meninghe ben het verhaal, so kortals mogelijk is, hier te doen. Een seekere cerbare Vrouw, die noch in volkome ge-

font-

vens, ante aliquot annos in partu versabatur, mulieres adstantes me vocari iusserunt, quandoquidem ex voto partus haud succedebat; verum ante meum adventum pepererat dictum hydrocephalum: obstetrix autem, placenta extracta, percipiebat uterum adhuc onustum, extraxitque, me praesente iteratis vicibus massam quandam heterogeneam, quinis in Phialis à me conservatam, fibrosam, cellulofam, mollem, duram, imo spongiosam, è qua sequentia emergunt.

Phiala I. N°. VII. notata continet portionem notabilem supradictae substantiae heterogeneae, è qua emergit integrum crus cum extremo pede foetus duorum triumve mensium, sine corpore visibili, circa cruris exortum ex dicta substantia alter pes eruptus cernitur, sine visibili crure; si parumper invertatur Phiala, ibi denuo conspiciuntur in dicta substantia foetus ejusdem fere aetatis cubitus & radius, à quibus caro, eo tempore admodum mollis & friabilis recessit, ab inordinata

Thes. II. &

fontheyt tot Amsterdam woont, voor eenighe jaren swanger zynde, raakte in den arbeyt, de byzynde Vrouwen deden my roepen, nadien 't werk niet naer wensch gingh; edogh eer dat ick daer quam, soo was 't geleyde waterhoofdige Kintje al geboren; na dat de Vroetvrouw de nageboorte had gekregen, soo vernamse de baer moeder nogh beset te zyn, en haelde in myn bywesen uit deselve, op verscheyde reysen, een bysondere vreemde stoffe, dewelke in 5 verscheyde vlessen van my nogh bewaart word; en is deselve stoffe fibreus of dradigh, saght, celluleus, holligh en bolligh, op sommighe plaatfen hard, ook sponcieus, waar uit dese volgende zaken komen uyt te steeken.

Het eerste glas, getekent N°. VII. onthoud in sich een groot gedeelte van de boven gemelde vreemde stoffe, waar uyt een been-tje en voetje voortkomt, van een schepseltje, van twee à drie maanden draghts, sonder sightbaar lichaamtje; nevens dit geleyde been-tje komt ons nogh een ander scheenloos voetje te voorschyn, en dat uyt deselve stoffe. Indien men dese yles een weynigh ommedrayt, soo vernemen wy daar wederom in deselve stoffe, de groote en kleene ellebooghs pypen van een schepselken by na vander selve ouderdom, hier van is het vlees afgegaan, wegens de tederheyt, en't

E rou

& rudiori tractatione, antequam mihi tradere volebant confanguinei.

Sub dicto pede, unus emergit digitus absque visibili manu; huncce locum aculeo notavi, ut citius in conspectum veniret. E regione dictorum reperiuntur duo pedes extremi sine tibiis aut femoribus; cætera autem adeo sunt confusa, ut nil certi determinari possit. Vid. Tab. 3. Fig. 3. Thes. 2.

In secunda Phiala N°. VIII. notata, cernitur quoque magna portio dictæ substantiæ heterogeneæ, in cujus fastigio os femoris carne & periostio orbatum, situm transversum occupat, genu autem cartilagineum spinâ indigitavi; sub dicto genu alterum quoque cernitur genu, sub quo unicus tantum digitus pedis exeritur; quinimô sub hisce omnibus varia membra sc. pedes, manusque, plus minusve perfecta, visui occurrunt. Vid. Tab. 3. Fig. 1. Thes. 2.

In Phiala Tertia N°. IX. Major moles dictæ substantiæ conservatur, in ea sequentia lustrare licet.

Ex infima hujus substantiæ parte exeruntur duo crura male

rou behandelen, eer my de vrienden 't selve ter hand wilden stellen.

Onder de geseyde voet komter een vinger of toon te voorschyn, sonder merkelyke hand. Op dese plaats heb ick een doornetje gestoken, op dat het ons te veerdiger in 't gesichte soude komen.

Recht tegen over het geseyden werden twee voetjens gevonden sonder datmen schenen, of dyen zien kan; het verder is confus en verwart, datter niet sekens van te seggen is. Ziet de 3 plaat fig. 3. van dit 2. Cabinet.

In de 2 Vles, getekent N°. VIII. werd ook gesien een groot gedeelte van de bovengemelde vreemde stoffe, in wiens opperste gesien word een dy-beentje, 't welk vleesloos, ja ook been-vlies-loos is, 't selve leyt overdwars; de knie hier van, kraakbenigh synde, heb ick ook met een doornetje aangewesen. Onder dese geseyde knie, ziet men nogh een tweede knie, en onder dese knie komt een eenighe toon te voorschyn; als mede soo vertoonen haar onder 't geseyde verscheyde ledematen, als voetjens en handtjes, waar van d' eene meer, d' ander min volmaaktheyt heeft. Ziet de 3 plaat, fig. 1. van dit 2 Cab.

In de derde Vles geteekent N°. IX. werd een groter deel van de geseyde stoffe geconserveert; in deselve kan men dese volgende zaken beschouwen.

Uyt het onderste gedeelte van dese substantie komen twee qua-
lijk

le conformata, quibus associatur quoque brachium, eodem loco emersum. In hisce membris Tibiæ maxime sunt incurvata.

Dieta membra oriuntur ex particula rotunda dietæ substantiæ, abdomini exiguo analogâ, in suo medio instructa particula propendente, loco penis.

Phiala nonnihil inversa, in conspectum venit pes sine visibili tibia, Vid. Tab. 3. Fig. 2.

Phiala quarta N^o. X. portionem insignem supradietæ substantiæ retinet, è cujus fundo clunis oritur cum integro crure, sc. Femore, Tibia, & pede extremo, per horum superficiem repunt tendines musculorum visibiles, substantia carnosa abolitâ.

Dictus pes videtur exarticulatus, inferiores enim epiphyses ossis Tibiæ & femoris proprium non occupant locum. An à mala conformatione in utero prognata, an secus, affirmare nequeo.

Supra dictum clunem, situ transverso, reperitur alterum os tibiæ, cum annexo offesurâ, quæ musculosa substantia orbata, nuda cernuntur.

Su-

lijk gemaakte beentjens, als mede een armtje te voorschyn, hier onder sy de scheentjens byster krom.

Deze geseyde ledematen komen voort uyt een rond gedeelte van de geseyde stoffe, dewelke een buykje verbeeldende, in 't midden versien is van een uythanghselken, 't welk een roedeken representeert.

Deze geseyde Vles wat omgedrayt zynde, vertoont sich aldaar een voetje sonder merkelyke scheentje. Zier de 3 plaat, fig. 2.

De vierde Vles geteekent N^o. X. onthoud in sich een groot gedeelte van de geseyde stoffe, uyt wiens onderste een bil voortkomt met een geheel been, dat is, dye, scheen, en voet, langs deselve lopen de peeskens van de spiertjens sightbaarlyk, alsoo het vleesigh wesen te niete gedaan is.

Dit geseyde voetje schynt uyt te leet te zijn, nadien de onderste aanwassen van 't scheen en dy been uyt haare natuurlyke plaatsen geweken zyn. Of nu dese quade gesteltenisse in de baarmoeder voortgekomen is, of niet, zulkx en kan ick niet voor seker zeggen.

Boven dese gemelde bil vint men een tweede overdwarsleggend scheenbeentje, als mede het kuytbeentje, dewelke van haar vlees ontbloot zynde, ons bloot voorkomen.

E 2

Bo-

Supra dicta ossa emergit quoque ex præfata mole pes extremus, qui nullum commercium habere videtur cum mox citatis ossibus.

Phiala dicta non nihil inversa videnda sese exhibent rudimenta duarum manuum, quarum singulæ ditantur tribus digitis minus perfecti unguiculis, quamvis instructis. vid. Tab. 3. Fig. 5.

In Phiala quinta, N°. XI. notata, continetur portio ejusdem substantiæ, in qua nulli artus visibiles reperiuntur perfecti.

Not. Quoque sunt sequentia. 1. Quod omnia supra citata membra videantur esse trium fere septimanarum.

2. Nusquam videri potest caput perfectum, quamvis corpuscula intermixta reperiantur rotunda, capitula mentientia.

3. Ossa supra memorata, jamjam in lucem edita, erant carne molli investita, rudiores autem manus fricando annihilarunt carnem variis locis, antequam mihi traderentur.

4. Quod hic latus campus nobis occurrat differendi, verum

Boven de gemelde beenderkens komt ook te voorschyn, uyt de meer verhaalde vreemde stoffe, een voetje, 't welke geen gemeenschap schynt te hebben, met de aanstonts vermelde beenderkens.

Dese Vles een weynigh omgedrayt zynde, vertoonen haar de beginfelen van twee hantjens, waar van yder voorsien is van 3 niet wel volmaakte vingerkens, hoewelse met nageltjens beset zyn. Ziet de 3. plaat, fig. 5. Cabinet 2.

Inde vyfde Vles geteekent N°. XI. is mede een gedeelte van deselve stoffe, in deselve en vint men geen volmaakte sightbaare ledematen.

Hier staan ook dese volgende zaken aan te merken. Ten eersten, dat alle de bovengemelde ledematen schynen te zyn van soodanighe sehepselkens, die ontrent 3 maanden syn gedragen.

Ten tweden. Datmen nergens een volmaakt hooftje kan zien, hoewel datter ook ronde onvolmaakte lighaamtjens onder vermengt zyn, dewelke na hooftjens gelijken.

Ten derden de bovengemelde beenderkens waren alle met vlees omvangen, soo dra alse ter werelt quamen, edogh door het onsfaght handelen isser op veele plaatsfen 't vlees afgegaan, eer my dese zaken ter hand gestelt wierden.

Ten vierden. Dat ons hier een ruym velt open staat, om over dese

rum illud extra scopum meum hoc effecit, qui, ut supradictum, brevitati studeo. Hoc tantum in medium profero, me in ea esse opinione, quod eo temporis puncto, quo fuit facta gravida honesta illa matrona, plura ovula fuerunt simul tacta, aut fecundata: unde confusio eorum subséquuta est, cum per ductum ovarium simul uterum intrarunt.

5. Not. Quoque, stante primo matrimonio sese nunquam utero gessisse, & quod primus fuerit partus, de quo feci sermonem, stante hoc secundo matrimonio, in quo plures postea peperit liberos sanos.

Nº. XII. Phiala, in qua Arteria splenica Vitulina, ceracea materia rub. repleta, cujus ramuli in fasciculos exeunt, succosos & solubiles.

Not. Fasciculos crassiores esse in liene vitulino, quam in humano, & per consequens conspectiores; præterea, quia Lien vitulinus destituitur ramificationibus venosis, ea propter fasciculi dicti luculentius in conspectum veniunt. In homine verò ramuli venosi vix omnes repleri possunt, unde fibrosi quid præ se ferunt, visumque sæpe decipiunt.

se zaken te raisonneren, maarzulks zoude buyten myn ooghwit gaan, nadien ick voorgenomen hebbe, kort te zyn. Dit alleen zal ick seggen, namelijk dat ick van gevoelen ben, dat op die punt des tyts, als dese Juffrouw swanger wierd, verscheyde eyerkens te gelijk aangeraakt, of vruchtbaar geworden synde, onder een syn verwardt geworden, als 't samen achter den anderen in de holte van de Baarmoeder syn gekomen.

Ten vyfden. Soo staat ook aen te merken, dat sy staande haar eerste Huwelyk, noyt gekindert heeft, als mede dat dit de eerste reyse was, datse quam te bevallen van haar tweede Huwelyk, waar na datse ook nogh verscheyde kinderen gebaart heeft, die gesont en welgestelt waren.

Nº. XII. Een Vlesje met de slagader van een Kalfs milt, deselve is met een rootwassighe stofse opgevult, wienstakjens in sappighe en smeltbare bundeltjens termineren.

Aanmerkt dat dese bundelkens dikker zyn in een Kalfs milt, als wel in die van een mensch, en bygevolgh synse ook in deselve sightbaarder; daaren boven komen sy ons ook klaarder voor in een milt van een Kalf, om dat de ader takloos is: maar in een mensch kan men alle des aders takjens niet soo wel opvullen, waar door ons de milt dradigh voorkomt, en 't gesicht meermaalen bedriegt.

Nº.

No. XIII. Lien humanus liquori limpido quoque immerfus, ut omnia distinctius videri possint.

Not. 1. Simulac arteriam splenicam ceracea materia rubra infarciebam, plurimæ quoque venulæ replebantur, id quod sæpissime, si non semper, contingit; unde factum, quod plurimæ venulæ rubicundæ, aliæ autem griseo colore sunt præditæ; hoc si quis non rectè animadvertat, facile perverse judicaret, venosum genus, fibrosum esse, cum contra Lien humanus fibris sit destitutus, quantumvis vitulinus iis stipatus. Vid. Resp. in Epist. Problem. 4.

2. Lienem humanum interne prorsus esse destitutum glandulis, & cellulis à nonnullis authoribus descriptis, & depictis.

3. Inter diætæ arteriæ extremitates, variæ hic sunt, quibus extremum succosum adhuc coheret.

No. XIV. Phiala, in qua pueri stomachus, cum annexa gula

No. XIII. De milt van een mensch, leggende in een helder voght, ten eynde men alles te klaarder souden kunnen zien.

Aanmerkt ten eersten. Dat soo dra als ick dese milt met een roodwassighe stoffe vervulde, soo wierden ook te gelijk seer veele aderkens vervult, 't welk indien het niet altoos en geschiet, soo gebeurt het echter seer dikwils, waar door ons dan hier seer veel aderkens root voorkomen, de ander in tegendeel zyn grauw van couleur gebleven: indien iemand sulks niet wel en observeert, soo soude hy light een verkeert oordeel komen te vellen, en sustineren, dat het aderighe wesen, fibreuse deeltjens waren, hoewel men in tegendeel bespeurt, dat de milt van een mensch geen fibren of draykens en heeft, hoewel die der Kalveren daer van vervult is. Ziet het antwoord na op de voorgestelde brief.

Ten tweden. Soo staat aen te merken, dat de milt van een mensche van binnen gants geen klier-tjens en heeft, noch ook eenighen cellekens, hoewel eenige Auteurs deselve beschreven, en ook afgebeeld hebben.

3. Onder deser slaghaderen uyt-eynden zijnder vericheyde, aan dewelke de sapryke uyteynden noch vast zitten.

No. XIV. Een Vlesje met voght, waer in onthouden word een Jongens

gula & omenti pariete anteriore, à fundo stomachi dependente.

Not. 1. Huncce stomachum naturali, & vivido colore, non solum esse præditum, verum etiam naturalem reservasse formam, & magnitudinem.

2. Omnes arteriæ, per stomachi superficiem externam disseminatæ, visui occurrunt, quæ autem fundum perambulant, max. parte subito quasi finire, & de truncari videntur, cum contra interiora petentes, potiores ramificationes suas distribuunt per Tunicam nerveam, unde longe pluribus superbit ramulis sanguifluis, nervea Tunica, quam carnea, aut communis, vel etiam villosa; id quod notatu dignum esse censeo: imò judicandum videtur, arteriarum extremitates in hac tunica aliquid peragere, quod in cæteris tunicis stomachi non fit: Tanta enim sanguinis copiâ, quanta hic loci reperitur, non indiget dicta nervea tunica, ad sui nutritionem, aut calefactionem. Ego existimo in istis extremitatibus arteriosis ex contento elaborari, & segregari humorem serosum, quo intestina humectantur; & sic

gens maagh, met des selfs flokdarm, als mede het voorste gedeelte van 't Net, 't welk van den bodem des maaghs afhangt.

Aanmerkt ten eersten. Dat dese maag niet alleen syn natuurlijke en levendige couleur, maar ook syn forme en groote behouden heeft.

Ten tweden. Soo komen ons in deselve voor de slaghadern, dewelke langhs de buytenste oppervlakte loopen, maar die gene, dewelke haar ontrent de grond vertoonen, schynen haastigh te cyndigen, en als afgesneden te worden, daarse in tegendeel na binnen lopende, haar voornaamste takken door het zenuwaghtighe vlies verspreyden, waar door het selve veel ryker van bloetvatjens is, als wel het vleesige, of gemeene, of ook wel het fluwele Vlies, 't geen aanmerkens weerdigh is: ja daar uyt soude men mogen oordeelen, dat de uyt cynden der slaghadern in dit vlies iets uytwerken, 't geen inde andere vliessen van de maagh niet en werd volbragt: want soo groot een quantiteyt bloets, als wel hier ter plaatse werd gevonden, en heeft dit zenuwaghtighe vlies niet van noden tot desselfs verwarminge, nogh tot hare voedinghe. Myn vertrouwen is, dat uyt de voghten, die in de slaghadern van dit geseyde vlies onthouden worden, een sereuse voghtigheyt gemaakt en gescheyden word, waar door het gedarmte, bevoghticht word, en alsoo schryf ick

fic attribuo dictis extremitatibus arteriosis, quod alii peculiaribus corpusculis rotundis, quæ glandulæ audiunt, attribuerunt: quæ ita dictæ glandulæ, mihi nil aliud sunt, quam dictæ Vasculorum sang: extremitates succosæ, quasi in globulos oblongo-rotundos, imò rotundos, & in fasciculos congestæ.

Ratio, quare hoc sustinere cepi, sequens est. Cum ceraceâ materiâ rubrâ replerem arterias mesentericas, dicta materia propellebatur ulterius per ita dictas glandulas in intestinorum cavitatem, & hoc sæpissime mihi contingit. Præterea intestinum duodenum inversum, cujus arteriolæ erant repletæ, indidi liquori, post macerationem in Aq. simplici, reperi ita dictas glandulas miliares intestini duodeni penicillorum modo esse dispositas. De hoc objecto fusius in subsequentibus Thesaurorum descriptionibus.

3. Not: Æsophagum hujus stomachi ita esse præparatum, ut fibræ musculosæ & longitudinales, quarum ope æsophagus, ubi necesse est, abbreviatur, hic luculenter conspici possint.

4.

ik dit toe aen de uyteyndender geseyde slaghadens, 't geen andere toegeeygent hebben aen sekere bysondere ruwe lighaamtjens, die sy kliertjens noemen, by my niet anders zynde als die geseyde sappige uyteynden der bloetvatjens, dewelke als ronde, en ook rond en langhe bundelwyse bollekens haar vertonen.

De reden, waarom ick fulks heb begonnen te sustinere is dese, wanneer ick de slaghadeten van't darm-scheyl quam op te vullen met rood-wassighe stoffe, soo wierd deselve verders voortgedreven tot in de holte van't gedarmte, en dat door dese alsoo genoemde kliertjens, en zulks wedervaart my seer dikwils. Daarenboven soo heb ick den 12-vingeren darm wiens bloetvatjens opgevult waren, omgekeert en in een voght gehangen, na dat ikse in schoon water te weke gestelt had, en alsoo bevond ick, dat de alsoo genoemde geerstwyse kliertjens van den 12-vingerigen darm penceels wyse gestelt waren. Edogh hier van breder in de beschryvinghe der volgende Cabinetten.

Ten derden. Soo staat hier te considereren, dat de flokdarm van dese maagh alsoo toebereyt is, dat de musculaire draden, die na de lenghte loopen, en waar door de flokdarm wert verkort, wanneer fulks nodig is, hier seer klaar te zien syn.

Ten

4. Quomodo nervi, per stomachum distributi, ad latera œsophagi descendunt, hic ab uno latere videri potest.

5. Omentum myriadibus arteriolarum scatere hic constat; ad extremum enim usque repletæ sunt ceracea materiâ rubrâ. Quia autem hoc à nemine hæctenus ita vidi ære expressum, operæ pretium esse duxi, hisce Tabulis inferere. Vid. Tab. 5. Fig. 1. Thef. 2.

6. Omentum in statu sano nullis foraminibus esse pertusum, (quamvis contrarium velint, & in figuris suis expresse- rint nonnulli) liquido hic constat, in dicto, & cæteris à me conservatis omentis. Monendum tamen, si suspensa manu haud tractetur omentum, facillime foraminosum fieri.

Nº. XV. Puerorum renes, in liquore limpido conservati, quorum supremus à capillo dependens, naturali colore rubicundo perfusus, ex parte separatus est, à prima & extrema tunica, adiposa dicta, ut superficies inæqualis in conspectum veniret.

Hæc inæqualitas superficiei
Thef. II. in

Ten 4. Op wat wyse, dat de zenuwen, die door de maagh passieren, langs de zyden van den flok-darm lopen, kanmen hier aan eene zy sien.

Ten vyfden, soo blykt het hier, dat het Net versien is met duysende van slaghaderkens, door dien deselve tot haar uysterste vervult zijn, met een roodwassighe stoffe. En nadien ick tot nogh toe niemand gevonden hebbe, die het selve dusdanigh in figuren heeft doen verbeelden; soo doght het my de moeyten waardigh te zijn, 't selve in dese myne Plaatē in tevoegen. Ziet de vyfde Plaat, Fig. 1. Thef. 2.

Ten sesden. Soo blykt het hier klaar, dat het Net in een welgestelt mensche met geen gaten door boort is, niet tegenstaande dat sommighe Autheuren 't selve ter contrarie met gaten beschreven, en in figuren verbeelt hebben. Eghter soo dientmen ahtinghe te geven, dat, ten sy men 't selve seer omfichtigh komt te behandelen, 't seer light gaten in sich kryght.

Nº. XV. Nieren van kinderen in een helder voght geconserveert zynde; waar van de bovenste aan een hayrtje hangende, natuurlijker wyse, rood van couleur is; deselve is ten deele gescheyden, van 't buytenste en smeer vlies, ten eynde men die ongelijke oppervlakte zoude komen te zien. Dese ongelijkheyt of oneffenheyt is soo considerabel in die ouderdom, dat de
F Nie.

in ea ætate confiderabilis est, ut puerorum & fœtuum renes videantur glandulæ conglomeratæ, id quod tamen locum habere non constat.

Dicta membrana adiposa innumeras particulas adiposas sibi habet connexas, forma planas, rotundas oblongo-rotundas, imo & angulares; & hoc distinctius videri potest in fœtu, quam in ætate proveciori. Prædictæ particulæ adiposæ, sunt propriè cellulæ adiposæ, Malpighio dictæ, circa quas notandum, quamvis dicantur adiposæ cellulæ, & revèra adiposæ sint in vaccis, & ovibus, de homine tamen minus proprie dici, quandoquidem nullus adeps in toto corpore humano reperitur, & per consequens inepta divisio, quam authores faciunt, scilicet in pinguedinem, proprie dictam, & adipem. Nam quod dicitur adeps circa renes, omentum, cor & mesenterium dictorum animalium, illud vera pinguedo est in corpore humano, propterea quod in homine non solum vivo, verum etiam in cadavere recenti, admodum mollis existit, idque haud solum sub cute, verum etiam circa cor & cæteras dictas partes, à calore digi-

Nieren van jonghe Kinderen, haar verbeelden t' samengestelde klieren te zijn, 't welk noghtans soo niet en is.

Dit geseyde Smeervlies, is beset met ontallijke platte, ronde, rond-en langhe, ja ook hoekighe smeer-deeltjens; en dit kan men klaarder zien in pas gebore Kinderkens, als in bejaarde Perfoonen.

Dese geseyde deeltjens sijn eygentlijk de smeer-cellekens van Malpighius, ontrent dewelke men te confideren heeft, dat alhoewel se smeer-cellekens geheten worden, en in de Koeyen en Schapen waarlijk zulks zyn; eghter soo kan men met waarheyt niet zeggen, dat een Mensch foodanighe smeer-cellekens heeft, nadien gants geen smeer of talk in 's Menschen lighaam gevonden word; want 't geen men ontrent het hert, net, darmscheylen nieren, smeer heet, in de geseyde Beesten, 't selve is waarlijk Vet in de Menschen, en by gevolgh soo is die verdeeling, dewelke de Autheuren maken van Vet en Smeer, (anders Talk geheeten) rakende 't lighaam van een Mensch, gants onnut, aangefien niet alleen in een levendigh, maar ook selfs in een versgestorve mensche, het vet niet alleen onder 't vel, maar ook selfs ontrent het harte, en d'andere geseydedeelen, seer saght is, smeltende ligh-

digitorum facile liquefcens, imò nifi coërceretur in cellulis, difflueret fæpe in corpore vivo, à motu nimio, æftate excitato. In equis quoque nullus adeps, fed mollis pinguedo, unde eorum viscera obefiora facta, à nimio calore & corporis agitatione fæpiffime pinguedinem effundunt in cavitatem abdominis, præfertim ubi cellulae juftò tenuiores funt.

Dixi fuperius pinguedinem humanam admodum effe mollem, non folum in corpore vivo, verum etiam RECENTER denato, quia experientia edoctus fum, pinguedinem humanam in adipem non rarò degenerare, in cadaveribus obefioribus, viginti & plures annos poft humentationem. In ea degeneratione, in tumulis facta, non folum indurefcit pinguedo, verum etiam color ejus fit niveus. Considerandum etiam quòd in omnibus cadaveribus ejusmodi mutationes haud fint obviæ; fed in iis, quæ fepulta funt loco humidiori, & profundiffimo.

In fundo hujus Phialæ vifuntur renes puerorum, faturatiore rubedine perfufi, quia vafa fang. in totum funt repleta.

lightelijk door 't handelen onfer warme vingeren. Ja 't felve foude menighmaal in de Somer van al te groote beweginghe in een levend Menfche komen te fmelten, ten ware het in de cellekens by eengehouden wierd. In de Paerden en vint men mede geen fmeer, maar alleen faght vet, 't welk meermaalen door al te groote beweginghe en verbittinghe in de holte van haren buyk uytgeftort word, inzonderheyt als hare ingewanden met veel vets befet. en de cellekens al te teer zijn.

Hier vooren heb ick gefeght, dat 's Menfchen vet feer week is, en dat niet alleen in een levendigh, maar ook felfs in VERS afgestorve menfchen, om dat ick door ondervindinge bevonden hebbe, het vet van een Menfche in Smeer of Talk ontaart te worden, en dat in vette Lyken, dewelke twintigh en meer Jaaren begraven waren. In defe ontaardinghe in de graven voortgebracht, en word het vet niet alleen hart, maar 't word ook wit van couleur.

Staat ook aan te merken, dat foodanighe veranderinghe in alle Lyken niet te vinden is; maar alleen in die gene, dewelke feer diep, en in voghtighe plaatfen begraven zijn.

In de grond van dese Vles werden nogh daar en boven Nieren gefien van Kinderen, dewelke rood van couleur zijn.

*N°. XVI. Phiala in liquore continens Pueri Vesicam urinariam, cum postica parte penis, ut & prostaticis.

Not. 1. Dictam penis portionem, à seta dependentem, naturalem situm, figuram, incurvationem sub ossibus pubis, ut & crassitiem, reservasse.

2. Utrumque corpus nerveo spongiosum majus, ut & minus, ceraceâ materiâ esse repletum.

3. Septum nerveum, corporibus duobus majoribus interfectum, accurate videri potest in hoc subjecto, sicuti & prostatae, sub ossibus pubis protuberantes.

4. Ureter unius lateris gaudet arteriolarum variis, nec non nervis, secundum longitudinem proserpentibus.

N°. XVII. Phiala, in cujus liquore innatat Vena portæ vitulina, artificiosissime repleta ceraceâ materiâ flavâ: Inter omnes præparaciones, quas unquam feci, haud minimum locum occupat, ramuli enim minutissimi sunt conservati & repleti, qui tanto sunt numero, ut tale quid nunquam viderim.

*N°. XVIII. Puellæ pudendum, naturali colore præditum, & ita conservatum, ut jamjam à corpore videatur separatum, aut excisum.

Not. 1. Inter nymphas, sub meatu urinario, Membrana hymen luculentissime videri potest.

2. Supra meatum urinarium, caput clitoridis cum ejusdem præputio conspiciuntur.

3. Sub dicto pudendo exactissime videri potest, ubinam cutis perinæi finem facit, & quasi, in membranam degenerat rubicundam, & æqualem, cum contra cutis nonnihil asperior appareat.

N°. XVII. Een Vles, in wiens voght gesien word de Poort-ader van een Kalfs lever, seer konstigh met een geel-wassighe stoffe opgevult. Onder alle de preparatien, die ick oyt gemaakt hebbe, enis dese geenfints van de minste, aangesehen des selfs alderfijnste takjens vervult en geconserveert zijn, en sijn dese soo groot in getale, als ick noyt fulks gesien hebbe.

ASSER.

ASSER Quartus.

N^o. I. **O**culus infantis cum portione exigua ossis frontis.

Not. I. Orbita ablata, ut musculi oculares in naturali situ conspici possint.

2. Quomodo nervus, supra dictos musculos, & ulterius per foramen ossi frontis insculptum proserpens, per pinguedinem, musculum & cutem frontis distribuatur, hic oppidò quam bene videre licet.

3. Musculi naturali colore sunt imbuti.

4. Phiala nonnihil inversa, conspiciendas sese exhibent oculorum Tunica Sclerotica, Choroidea, Ruyschiana & Retina.

N°. II. Placentæ uterinæ humanæ portio, materiâ ceraceâ repleta.

Not. I. Placentam nullis glandulis esse ditatam, sicuti authores autumant, hic luculenter apparet, luculenter inquam, quandoquidem objectum tali modo præparatum est, ut nemo hoc visò, posthac de veritate structuræ dubitare possit; nihil enim placen-
tæ

De Vierde PLANK.

N^o. I. **E**en Kints Oogh met een klein stuk van 't voorhoofsbeen.

Aanmerkt ten eersten, dat hier het oograd weggenomen is, op dat alfoo de Spieren des Ooghs in hare natuurlijke plaats en souden konnen werden gesien.

Ten tweden. Hoe, en op wat wyse een zenuw over de geseyde spieren komt te loopen, en fooverders door eengat van 't voorhoofsbeen lopende, sich komt te verspreyden door 't vet, voorhoofs spier en vel, zulks kan men hier seer bequamenlyk zien.

Ten derden. Dese Spieren hebben hare natuurlijke couleur.

Ten vierden. De Vles een weynigh omgedraayt zijnde, soo vertoon en haar het harde, aderagtige, netwyse, en Ruyschen vlies.

N°. II. Een gedeelte van de Moerkoek, met een wassighe stoffe vervult.

Aanmerkt ten eersten. Dat in de Moerkoek gantsch geen kliertjens zijn te vinden, hoewel de Authoren 't selve sustineren, zulks blykt hier klaarlyk. Ick segge klaarlyk, nadien dit voorwerp op foodanigh een wyse toebereyt is, dat niemand, dit gesien hebbende, aan de waarheyt naheen langer sal twyfelen; want ick en hebbe niets van 't sel-

F. 3. ve

ra ademi, nec digitis fricavi, solummodò ceraceâ materiâ flavâ replevi vasa tanta cum dexteritate, ut ne minimus quidem ramulus sit relictus vacuus & intactus.

2. Nusquam offendi vasorum sanguineorum extrema, quæ tantam analogiam habent cum iis, quæ constituunt corticalem cerebri substantiam, quam placentæ uterinæ vasa,

3. Nullum reperi viscus, (licet quoque constituatur ex vasis, prout Lien &c.) cujus ramificationes minores adeò sint copiosæ, quam in placenta uterina. Vid. Tab. VI. Thef. 2. Ramorum linealium, hepaticorum, Renalium, Placentæ uterinæ, &c. figuras representantem.

Hiscè rite perspectis facile erit judicare, vasorum sanguineorum extrema summopere inter se differre & hoc non frustra!

4. Vasa sanguinea, placentam uterinam constituentia, neunquam uniri cum vasis sanguineis uterinis in sequenti Thesauro tertio ostendere decrevi, ad-

ve voorwerp weghgenomen, ook en heb ick 't selve met geen vinger geknuffelt of gevreven; alleen maar heb ick met een wassighe stoffe de vaten vervult, en dat met soodanigh een behendigheyt, dat niet het minste takje ongevuult of ledigh is gebleven.

Ten tweden. Nergens heb ick eenighe uytreynen van bloetvaten gevonden, die soo groot een overeenkomste hebbe met die, dewelke de schorffighe substantie der hersene maken, als wel die van de Moerkoek.

Ten derden. Hoewelder meer inwendighe partyen zijn, dewelke uyt loutere vaten haar bestaan hebben, gelijk de Milt en andere deelen meer, soo en heb ick 'er nochtans geen gevonden, wiens kleene takjens soo menighvuldigh zijn, als wel die van de Moerkoek. Ziet de 6 Plaat van dit tweede Cabinet, representerende de figuren van takken van Milt, Lever, Nieren, Moerkoek en andere meer.

Dese dingen wel doorsien zijnde, soosal men licht kunnin oordeelen, dat de uytreynen der bloetvaten van den anderen veel komen te verschillen, en dat niet te vergeefs!

Ten vierden. Dat de bloetvaten, die de Moerkoek maken, geensints vereenight worden, met die van de Lyfmoeder, heb ick voorgenomen te vertonen in de beschryvinghe van 't derde Cabinet, daar by voegende eenighe zaken

additis nonnullis, quæ ab aliis sunt neglecta.

N°. III. Placentæ uterinæ portio, cujus vasa fanguinea, placentam conficientia, repleta sunt ceraceâ materiâ, dilutiore rubedine perfusa.

Dictum objectum, ut & antecedens, liquori limpido innatant, quo sine non tam accurate oculos incurreret, quod dixi.

N°. IV. Portio Arteriæ splenicæ vitulinæ. ceracea materia rubra impleta. Hujus extremitates penicilla detrita representant, id quod nec in placenta uterina, nec in corticali cerebri substantia locum habere, comperi.

N^o. V. Ejusdem hepatis hydropici, (de quo mentio facta Thesaur. I. fol. 34. & 35.) Portio lateralis, in qua quoque demonstratur, omnia Vasa fang. nullo ramulo excepto, degenerasse in hydatides. Vid. Tab. 2. Fig. 3.

Notandum quoque membranam hancce hepar investientem, valde esse incrassatam; & substantiam hepatis à latere læso visam, spongiam succo quodam repletam, representare.

N^o.

ken die van andere niet en sijn geobserveert.

N°. III. Een stuk van de Moerkoek, wiens bloetvaten, de moerkoeks selfs zijn, heb ick opgevult met een light roode wasfighe stoffe.

Dit, en even voorgaande voorwerp, leggen in een heldere vogt, sonder 't welke wy het soo curieus niet en soude kunnen zien.

N°. IV. Een stuk van des Milts slaghader uyt een Kalf, vervult met een rootwasfighe stoffe, wiens uyteynden versleeten pencelen verbeelden, 't geen ick bevonden hebbe, nogh in de Moerkoek, nogh in de schorfighe substantie van de hersene, eenighe plaatse te hebben.

N^o. V. Een stuk van de zyde des Levers van die watersughtighe, waar van gewagh gemaakt is, in de beschryvinghe van 't eerste Cabinet fol. 34. en 35. Hier in word mede vertoont dat alle de bloetvaten, niet het minste uytgefondert, ontaart zijn in waterblaasjens. Ziet de tweede Plaat van dit tweede Cabinet. fig. 3.

Staat ook aante merken dat het vlies, 't welk dese Lever bekleet, seer dik is geworden; als mede dat de gesnede zyde, van ter zyde gesien zijnde, een sapryke sponce komt te verbeelden.

N^o.

N°. VI. Phiala continens portionem epidermidis infantis, in cuius superficie interiore superstites conspiciuntur, papillarum cutanearum extremitates minutissimæ, cuticulam, ut opinor, constituentes: ego enim statuo, cuticulam nil aliud esse, quam efflorescentiam extremitatum papillarum cutanearum; quæ extremitates sensu exquisito quo aliquantò profundius sunt præditæ, destituuntur, & sic quoque dicitur epidermis non sentire, quamvis suo modo sentiat, & nos nullo dolore afficiamur, si lædatur.

A multis seculis quidem inconcussum fuit, epidermidem esse constitutam ab humoribus excrementitiis, & inutilibus, frigoris ambientis ope condensatam, sicuti in pulte frigefacta videmus fieri: enimverò embryones & fœtus in utero materno frigus externum non patiuntur, & tamen epidermide haud destituuntur; & sic corrui eorum hypothesis.

N°. VII. Phiala portionem arteriarum, per medullarem cerebri substantiam disseminatarum, continet, idque ex infante: inter hæc arterias, variis in locis reperiuntur quæ
ex-

N°. VI. Een Vlesje in sich onthoudende een stuk van 't oppervelleke van een Kint, in wiens binnenste oppervlakte gesien kunnen werden de bystere kleene uyteynden van de vel tepeltjens, die, na myn opinie, 't oppervelleken maken: want myns dunkens soo en is het oppervelleken niet anders als een uytgroefsel van des vel tepeltjens, dewelke daar ter plaatse soo exquisiteen gevoelen niet en hebben, als wel een weynigh dieper; en alsoo seytmen ook wel dat het oppervelleken niet en gevoelt, om dat het ons geen pyne komt aan te doen, als het gequest is geworden; noghtans soo heeft het een gevoelen van sijnen aart.

Van over veele Eeuwen heeft men wel vast gestelt, dat het oppervelleken een gestel was, 't welk uyt onnutte en uytgedreve voghten, door de uysterlijke koude, quam te verdikken, en alsoo, sijn bestaan kreegh, gelijk men ziet in bry, dewelke kout geworden is. Edogh, dewyl de Kinderkens, so dra 'y geformeert zijn in 's moeders lighaam, daar de uysterlijke koude niet by komen kan, van dit velleken niet ontbloomt zijn, soo vervalt dese hare stellinghe.

N°. VII. Een Glasje in sich onthoudende een gedeelte der slagaderen, dewelke door het merghaghtigh deel van de hersene loopen, en dat uyt een jongh geboore Kintje: Onder dese slagaderen, werden der verscheyde
ge-

extrema parte sua proprie sunt vera corticalis cerebri substantiæ vascula.

N°. VIII. Hominis processus vermiformis intestini cæci, secundum longitudinem apertus, & liquori immerfus, ut glandularum spuriarum numerus clare videri possit; & sic apparet, dictum processum magnam habere analogiam cum processu vermiformi leporis, quamvis tantam non habeat capacitatem; utriusque enim processus tot habet glandulas, ut sibi invicem accumulabant, nullo fere relicto spatio inani. Dictæ glandulæ adeo molles sunt, ut suspenfa manu processus tractandus sit, alioquin glandulæ evanescent, aut saltem numerus earum diminitur.

N°. IX. Phiala crySTALLINA sicca, in qua à capillo dependet sceleton Aviculæ Indiæ occidentalis, tam exiguæ, ut dubitem, an minor unquam sit reperta; aviculæ autem nomen apud lusitanos est Pegafrol. Ejus officula admodum sunt subtilia, filumque variis in locis tenuitate superantia.

Thef. II.

N^o.

gevonden, welkers uyteynden het ware bloetvatighe wesen van de schorffighe substantie van de hersene maakt.

N°. VIII. Het wormwyse uytsteeksel van den blinden darm van een Mensch, deselve is na de lengte opgesneden, en in een voght geleght, ten eynde alle die bastaart klierkens seer klaar in 't gesichte zouden komen, en als dan soo blijkt het, dat dit geseyde wormwyse uytsteeksel een groote overeenkomste heeft met dat van de hafen, alhoewel het soo ruym niet en is. Beyde dese uytsteken soo van een Mensch, als van een Haas, zijn van binnen soo talrijk van geseyde klierkens, datse soo dicht nevens den anderen sijn geplaaft, datter nauwlijks eenighe ledighe spatie tusschen beyde werd gelaten. Dese geseyde klierkens sijn so saght, dat men dit uytsteeksel seer omsigtigh moet handelen, anders soo verdwynen de klierkens, of ten minsten soo vermindert haar getal.

N°. IX. Een droogh cristalline glaasken, waar in, aan een hayrtje hanght het geraamte van een West-Indisch Vogeltje, 't welk soo kleen is, dat het te bedughen is, of'er wel oyt ergens een kleender gevonden is. 't Selve is van een Vogeltje, 't welk by de Portugefengeheten is, Pegafrol, in onse tale Bloem-speght. Desfelfs beenderkens sijn seer teder, en op sommige

G

mighe

N^o. X. Phiala, in qua portio membranæ Chorii, cui aliquot cotyledones adhærent, suntque ex ove.

Not. 1. Dictæ cotyledones nil aliud sunt quam placentulæ uterinæ, quibus chorium ovinum scâtet.

2. Nullas hic quoque reperiri glandulas, certum est.

N°. XI. Membrana cornea humana, qua facie postica visa, demonstratur, quomodo in corpore vivo Ligamentum ciliare, ut & ejus processus recedere valeant à pupilla; ut & quomodo denuò ad eam queant accedere: quem in finem liquori limpidò innatant, quemadmodum in corpore vivo.

Not. Præterea, hic posse conspici circulum minorem, pupillæ proximum, in quem desinunt tendinosæ fibræ processus ligamenti ciliaris; estque idem circulus, quem præditum esse existimo fibris orbicularibus, ad pupillam constringendam & angustandam. Hæc omnia innumeris prædita esse vasculis sang. hic videre licet.

N°. XII. Phiala in liquore conservans palati partem mollem

mighe plaatsfen een zyde draat in dunte overtreffende.

No. X. Een glaasje, waar in bewaart word, een stukje van 't vlies Chorion, van een Schaap, aan 't selve sijn noch eenighe cotyledones, vast.

Aanmerkt ten eersten. Dat dese cotyledones niet anders en sijn, als kleene moerkoeksken, waar van het vlies Chorion vervult is.

Ten tweden. 't Is seker dat hier in geen klieren gevonden werden.

N°. XI. Het hoornachtighe vlies van een Menschen oog, het welk van achteren gesien zijnde, aan komt te wysen, hoe dat in een levendigh Mensche, de hayrigen band, als mede desselfs aanhangsel van den ooghappel kunnen af en aan wyken: Hierom is dit object in een heldere voght geleght, gelijk het ook in 't leven alsoo is gelegen. Aanmerkt hier nevens ook den kleenen circul, loopende rontom den ooghappel, waar in de pefighe draatjens van het aanhangsel des hayrigen bands eyn digen; en dit is deselve circul, die ick vertrouw begaest te sijn met rontom loopende draaykens, tot toenypinghe, en vernauwinge, van den oogappel.

Alle dese saken kan men hier zien met ontelbare bloetvaetjens voorzien te sijn.

N°. XII. Het saghte gedeelte van 't verhemelte, zijnde het bekleetsel

lem feu integumentum infantis, per cujus superficiem linguam respicientem distincte vifuntur, non solum glandularum palatarum oscula, mucum quoque eructantia, verum etiam Papillæ palatinæ protuberantes, & gustui destinatæ, suntque arenâ multis numeris minores. Præterea conspiciuntur rugæ asperæ transversales, feu juga palati.

Nº. XIII. Testudinis Lingua, cujus area stipatur papillis innumerabilibus, linguæ bovinæ similibus, utpote longis, & mucronatis, pelliculâ epidermide vicaria, obductis.

Nº. XIV. Pueri oculus à fetâ dependens, cujus Sclerotica nonnihil inverfa, ut Choroidea, arteriolis stipata, videri possit.

Not. 1. Tunica retina, arteriolis repleta, oculos incurrit, si Phiala paululum inclinetur.

2. Quo ritu arteriolæ per Iridem disseminentur, cerni hic potest.

Nº. XV. Fœtus Balænæ, hepâ excarne, uti vulgò loquuntur.

Not.

kleetfel van 't verhemelte van een Kind, door wiens oppervlakte men niet alleen verspreyd vind de mondekens van de klierkens van 't verhemelte, dewelke ook eenig snot van haar geven, maar ook zelfs de tepeltjens van 't verhemelte, dewelke hier wat komen uyt te puylen, en sijn dese veel kleender als fantjes, dienstigh zijnde om de smaak te onderscheyden. Ook soo ziet men hier die ronde, en lat wyse overdwersse ongelijkheden van 't verhemelte.

Nº. XIII. De Tongh van een Schiltpad, wiens bovenste zyde voorsien is van ontelbaare tepeltjes, gelijkende van figure die van de Tongh van een Os, zijnde mede langh, scherp-toeloopende, en met een bekleetsel, als van een opperhuydeken omvangen.

Nº. XIV. Het Oogh van een Jonghe, hangende aan een hayrtje, des zelfs harde vlies is wat omgekeert, op dat men de Choroidea of aderaghtighe vlies, van slaghaderkens seer verrijkt zijnde, konde zien.

Aanmerkt ten eersten. Als men 't bovenste van dit Glas wat nederwaarts doet hellen, soo kan men het netwyse vlies, van slaghaderkens vervult zijnde, bequaamlyk zien, als mede

Ten tweden. Hoe, en op wat wyse de slaghaderkens door den regenboogh verspreyd worden.

Nº. XV. De Lever van een ongebore Walvisje, dewelke ontveest

G 2

vleest

Not. 1. Dicitur fœtus erat longitudine unius fere ulnæ.

2. In Hepate nullæ glandulæ sunt repertæ.

3. Vasa sang. maxima ex parte hepar constituentia, accurate hic lustrari possunt, præsertim eorum extrema.

Nº. XVI. Oculus pueri in fundo Phialæ positus, & ita præparatus, ut Scleroticâ ademptâ, in conspectum veniat Choroidea, eâque laceratâ, videri quoque possunt Retina, ut & Iris, cum earum arteriis repletis. Notandum per superficiem tunicæ extimæ, nervum opticum investientis, arteriolas numerosas, ut & nervos serpentino reptatu decurrere. Dicitur nervi ramos emittunt ad ligamentum ciliare.

Nº. XVII. Phiala liquore referta, in qua à fetis dependent duo objecta, quorum primum & superius, os petrosum est, ita præparatum, ut capsæ cavitate aperta, cerni possint in suo situ naturali malleolus & incus, periostrum obducta.

Not. 1. Periostrum dicitur officium

vleest is, gelijk men gemeenlijk spreekt.

Aanm. ten eersten. Dat dit Walvisje ontrent een elle langh was.

Ten tweden. Datter geen klier-tjens in de Lever gevonden zijn.

Tenderden. De bloetvaten, die voor 't grootste gedeelte des levers gestel uytmaken, kunnen hier klaar gesien werden, voornamentlijk der selver uyteynden.

Nº. XVI. Het oogh van een kint, 't welk op de gront van 't glas is geplaatst, en soo toebereyt, dat het harde vlies weghgenomen synde, het aderighe vlies in 't gesigte komt, en dit gequettst synde, kan men ook zien het netwyse vlies, als mede den regenboogh met hare opgevulde slaghaderkens. Hier ontrent staat ook aentemerken, datter door het buytenste vlies, 't welke de gesigtzenuwe omvanght, vele slaghaderkens, en zenuwen slanghswys komen te lopen. Dese zenuwen geven takjens van haar aen den hayrigen band.

Nº. XVII. Een Vlesje met voght, in 't welke aan paertshayrtjens twee voorwerpen hangen, waar van het eerste en opperste het steenighe been van 't gehoor synde, so toebereyt is, dat de holte van 't doosje (*capsa*) geopent synde, het hamertje, en aanbeeltje, met haare vlijsjens omvangen synde, in haar natuerlyke plaatsen gesien kunnen werden.

Aanm. ten eersten. Het beene vlies

officulorum copiosis gaudet
vasculis fanguiferis refertis.

2. Incus cum suo musculo
tenuissimo hic conspici quoque
potest.

3. Per membranam Tympani
laceram disseminantur hic
vascula fang. innumera repleta.
Vid. horum fig. in Resp. Epist.
Probl. 8. ad Exp. Virum Grätz.

Alterum objectum auricula
est, naturali colore suo prædita,
sine ullo fuco aut pigmento.

Nº. XVIII, Placentæ uterinae
muliebris portio.

Not. I. Vasa fang., placen-
tam constituentia, tota replevi
ceracea materia rubra, ut si
quid præter vasa fang. in pla-
centa reperiretur, in conspe-
ctum sese daret; verum nil nisi
vasa fang. reperi. A multis secu-
lis inconcussum fuit, Placen-
tam uniri utero per utriusque
vasorum extremitates; repe-
riuntur quoque ad hoc usque
tempus, haud infimi subsellii
Anatomici, qui mordicus hoc
defendere volunt: ast verò,
quid sit hujus rei, facile expi-
cari poterit, si quis hanc viam
nobiscum insistere velit.

vliesken van dese geseyde been-
derkens is voorfien van veele opge-
vulde bloetvatjens.

Ten tweden. Soo kan men hier
ook zien het aanbeeltjen met des
sels seer dunne spiertjen.

Ten derden. Door het opge-
scheurde trommelvliesken, wer-
den hier ontelbaare bloetvatjens
verspreyt. Siet dese hare figure in
't antwoord op de 8 voorgestelde
brief, aen den wel geoeffenden
Heer Grätz.

Het tweede voorwerp is het oor,
't welk natuerlijker wyse gecou-
leurt is, sonder eenigh blanketfel,
of opgesmeerde verwe.

Nº. XVIII. Een stuk van de
moerkoek van een vrouw.

Aanm. ten eersten. De bloet-
vaten, die de moerkoek maken,
heb ick geheel en al opgevult met
een rootwassige stoffe, op dat,
sooder nogh iets anders in de
moerkoek gevonden wierd, 't selve
te voorschyn soude komen, maar
heb niets gevonden dan bloetvaten.
Van alle oude eeuwe is 't voor seker
gehouden, dat de moerkoek vereen-
ight wierd met de baarmoeder,
door de uyttyndens van de weder-
zytse bloetvaten; sulks werd he-
de ten dage nogh gesuftneert en
vastgesteld van eenighe Anatomici-
sten, die geensints, van de ge-
ringhste zyn. Edogh wat vande-
se zaake zy, zulks sal men light
kunnen uytvinden, indien men
met ons dese selve wegh wil in-
flaen.

Re-

G 3

Ick

Repleveram cum in finem multoties vasa sang. Placentam constituentia, ceracea materiâ rubrâ, reperique placentam non solum amictam membranâ, ea facie, quæ fœtum spectat, & Chorion appellatur, verum etiam facie uterum spectante membranæ analogâ esse obductam, & firmiter extremitatibus vasorum connatam.

Dicta substantia membranacea tenacitate carens, vix ac ne vix quidem, separabilis est à placenta; videturque aliquatenus convenire, ratione substantiæ, cum Chorion membranâ, (cujus continuatio esse videtur) quæ etiam in homine neutiquam tenax.

2. Dictum integumentum visum haud fuisset, nisi præcessisset dicta repletio, unde placenta integra rubicunda apparebat, membranacea autem substantia albicans aut grisea sensui occurrebat, idque per integram superficiem placentæ, quæ utero connectitur,

3. Placenta molliter & suspensa manu tractanda, aliquin laceratur, ea scilicet facie, quæ

Ick had tot dien eynde dikwils de bloetvaten, die de moerkoek maaken, vervult met een rootwafsighe stoffe, en heb bevonden dat de moerkoek niet alleen omvangen is met een vlies aen die syde, dewelke na het kint gewent, en Chorion geheten is; maar ook zelfs aen die syde, daar se haar met de lyfmoeder komt te vereenigen, bevinde ick de geseyde koek beset te zyn, met iets, 't geen na een vlies gelykt, 't welk vereenight is met de uyteynden der bloetvaten.

Dese geseyde vlietighe stoffe broos engeensints taay zynde, kan men beswaerlyk van de koek afscheyden, en deselve schynt ten opsigte van desselvs wesen, eenighe overeenkomst te hebben met het vlies Chorion, 't welk ook seer broos is, en soude men mogen seggen, dat dit geseyde vlietighe wesen een continueel lighaam is met het ware vlies Chorion.

Ten tweden. Soo staat hier aen te merken, dat my dit niet in 't gesichte en zoude gekomen zyn, ten ware dat de geseyde bloedvaten des koeks opgevult waren geweest, want hier door soo vertoonde sich de gantsche koek root, en 't geseyde vlietighe wesen witagtigh of graauw, en dat over die gantsche oppervlakte des koeks, dewelke sich aen de lyfmoeder vereenigt.

Ten derden. Soo staat aan te merken, datmen dese koek sachtjens moet handelen, anders soo komt

quæ uterum respicit. Unde lacerata, quasi in varios globulos dividitur, & per consequens difrumpitur dicta membranacea substantia, unde minus observari potest.

4. Aliquoties observavi dictam substantiam membranaceam variis locis, lapideam naturam induisse, fœtu bene constituto.

Hæc itaque expertus concludendum censeo, Vasa sanguinea uterina non immediate uniri cum Vasis placentam conficientibus, sed utriusque cohesionem fieri mediante prædicta substantia membranacea.

Latus campus hic jam aperitur ad differendum, quomodo, hoc concesso, nutrimentum fœtui dicatum ex utero ad fœtum perveniat, per quas vias, ubinam præparetur & perficiatur &c.

Mihi autem consultum videtur, id jam præterire, ne ab instituto nimium digrediar, neque limites nimis extendam; scopus enim tantum est præparatorum meorum catalogum

ex-

komt dese laaft geseyde oppervlakte te scheuren, en gescheurt zynde, soo verdeelt de koek sikh in veele knobbelighe deelen, of lobben, waer door de geseyde vliesaghtighe stoffe gebroken zynde, niet wel te observeren is.

Ten vierden. Dat dese geseyde vliesaghtighe stoffe van my verscheyde malen bevonden is, in een steenighe selfstandigheyt verandert te wesen, en dat op verscheyde plaatsen, niet tegenstaande de kinderen noch al welgestelt te werelt quamen.

Dese zake aldus ondervonden zijnde, dunkt my hier uyt te kunnen besloten werden, dat de bloetvaten des lysmoers niet immediatelijk vereenicht worden met die van de moerkoek, of liever met die, dewelke de moerkoek maken; maar dat dese hare vereeninghe geschiet door het tusschen komen van 't geseyde vliesaghtighe wesen.

Hier staat nu wel een ruym velt open, om daer in te treden, ende te onderzoeken, hoe dan, dit toegestaan zijnde, het voetsel voor 't kint uyt de lysmoeder tot het Kint gebraght werd, door wat wegen sulks geschiet, waar het toebereyt word, &c.

Edogh, om myne palen niet te verre uyt te fetten, en dunkt het my niet geraatsaam hier inne te treden, nadien myn voornemen alleenigh daar toe strekt, om een lysse, of beschryvinghe te maken

van

exhibere, quid autem fit de fœtus nutrimento, quo præparatur loco, &c. ex fequentibus palam fiet.

No. XIX. Portio Tunicæ tertiæ seu interioris uteri ovini imprægnati, per quas myriades vasorum incognitorum, disseminantur, in quibus nutrimentum, fœtui dicatum, præparatur. Suntque vermicularia à me dicta, propterea quod vermium reptatu repunt per integram tunicam intimam uteri Vid. Tab. VI. Fig. 6. Thef. 2.

Hæc autem vasa in conspectum meum venerunt, postquam Vasa sang. uterina ceracea materia rubra impleveram, hæc enim limpida occurrebant, illa verò rubra. In illis vermicularibus vasis alimentum confici existimo, non autem in ita dictis glandulis, quas hæctenus nemo luculenter demonstrare potuit in utero.

Rogabit forsan aliquis, an vasa apta sint ad humorem peculiarem conficiendum? R. cum vasa seminalia semen conficere valeant in testiculis, ubi nullæ glandulæ; cum in hepate nullæ reperiantur glandulæ, & tamen hepar otiosum non sit in præ-

van alle myne toebereyde en geconserveerde zaken: en wat aangaat des Kints voetsel, waar het toebereyt word &c. Sulks sal uyt het gevolg van my verhandelt werden.

No. XIX. Een stuk van 't binnenste of derde vlies van de lyfmoer uyt een schaap, 't welk bevrucht was, door 't selve loopen duylende vatjens, die tot nogh toe syn onbekent gebleven, waar in 't voetsel van de vrucht gemaakt en toebereyt word. En zyn dese wormwyse vatjens van my geheten om datse wormwys gekromt door het gehele gefeyde vlies lopen ziet de VI. Plaat. Fig. 6. van 't 2. Cab.

Dese vatjens quamen my voor eenighe tyt in 't gesichte, na dat ick de bloetvaten des lyfmoers met een rood-wafighe stoffe opgevult had, waar namy dese wormwyse helder voorquamen, en de bloetvaten gantsch root.

In dese gefeyde wormwyse vatjens vertrouw ick, dat het voetsel toebereyd word, en niet in eenighe pretense kliertjens des lyfmoers, dewelke niemand tot nogh toe heeft kunnen tonen.

Hier sal mogelijk iemand komen te vragen; of vaten bequaamheit hebben om eenighe bysondere voghten te bereyden? dient tot Antw: Nadien het vaten syn die 't saet in de testiculen bereyden, alwaar geen kliertjens gevonden worden, en ook geen klieren binnen in de lever en zyn, en nogh-

tans

præparando humore bilioso, non video, quare id non in utero fieri possit, ab istis noviter detectis vasis.

Quò ex illis Vasis ulterius progrediatut dictus humor, infra pluribus ostendam.

Nº. XX. Oculi humani Tunica Choroidea, & Ruyschiana, ita præparata, ut utraque in conspectum veniat. Quanta sit differentia inter reptatum Vasorum sang. utriusque Tunicæ, hic videre licet. Notandum interim, faciem interiorem esse factam exteriorem, objectumque conservatum esse in liquore, ut luculenter videri possit.

ASSER Quintus.

Nº. I. **V**itulini oculi utraque palpebra.

Not. I. Omnia oscula ductuum excretoriorum, in limbis existentia, in conspectum veniunt, imò in illis hæret & protuberat humor viscidus, à liquore nostro, cui innatat, coagulatus.

Thef. II.

2.

tans werkzaam is in 't toebereyden van de gal, gelijk hier voor vermelt staat; soo en kan ick niet sien, waarom sulks in de Baarmoeder ook niet en zoude kunnen geschieden, in dese nieuw uytgevondene vaatjens.

Waar heen het geseyde voetsel verders passeert, sulllen wy in't toekomende verhandelen.

Nº. XX. Het aderaghtighe, en ook Ruyschenvlies van een Menschens Oogh, dewelke soo toebereyt zijn, datse beyde gader gesien kunnen werden. Ook kan men hier zien, hoe groot een onderscheyt datter is tusschen de cours der bloetvaatjens van 't eene en't andere vliet. Ondertusschen staat te letten, dat de inwendighe oppervlakte hier omgekeert zijnde, uytwendigh voorkomt, en is dit object in een voght bewaart, op dat men het te beter soude kunnen sien.

De Vyfde PLANK.

Nº. I. **B**eyde de ooghschellen van een Kalfsoogh.

Aanm. ten eersten. Dat alle de mondekens der vaatjens, die in de randen deser Ooghschellen zitten, en voghtigheyt doorlaten, hier gesien kunnen worden; en is de geseyde vogtigheyt taay geworden zijnde, (van de voght, daar't object in hanght), sightbaar in de geseyde mondekens, waar dat het eenighsints komt uyt te puylen.

H

2.

2. E Glandula lachrymali prodeunt pili varii.

3. Puncta lachrymalia admodum capacia sunt.

N°. II. Oculus humanus, cui annectuntur 5 muscoli oculares, sextus autem deficit in hoc subjecto, suntque muscoli naturali colore præditi.

N°. III. Portio corticalis substantiæ cerebri liquori limpido innatans, sine quo impossibile est, veram ejus formam demonstrare. Hic autem luculenter apparet, corticalem cerebri substantiam neutiquam esse glandulosam, sed vasculosam: hunc in finem vasculam fang, corticalem substantiam constituentia, ceraceâ materiâ rubrâ replevi: Huic variis quoque locis quidem adhæret substantia medullosa, hæc autem nulla rubedine est perfusa, à repletionem dicta.

N°. IV. Tunica, per asperam arteriam, tussi rejecta, quæ si non sint portiones Tunicae intimæ asperæ arteriæ, analogiam saltem habent cum ea, utpote innumeris foraminibus pertusa & satis quoque tenaces. Puer 8 annos circiter natus in tussim molestam incidens, cum febris continua, rejecit per vi-

Ten tweden. Uyt het traan kliertje komen veele hayrtjens voort.

Ten derden. De traen stippen sijn hier seer ruym.

N°. II. Het Oogh van een Mensch, waar aan vast zitten vyf spieren van de oogh, de sesde ontbreekt aan dit voorwerp; en sijn dese spieren natuurlijker wyse root van couleur.

N°. III. Een stuk van de schorffighe substantie der hersene, hangende in een heldere voght, sonder 't welke het niet mogelijk en is, het ware wesen deffels te zien. Hier blijkt het klaar, dat het schorffighe wesen der hersene geen sintsklieraghtigh, waar uyt loutere bloetvatjens is bestaende. Hier toe soo heb ick dese bloetvatjens met een rootwassige stoffe vervult: men siet hier en daar ook wel wat van de merghaghtighe substantie, aan den schorffighe verenight te zyn, edogh deselve en is niet rood geworden, van de geseyde opvullinghe.

N°. IV. Vlieskens, met hoesten uyt de longh-pyp geloft zynde, dewelke, soo sy niet te houden zyn voor stukjens van het inwendighe vlies van de longh-pyp, eghter seer groote overeenkomst met deselve hebben, want sy zyn tay, en met ontelbare gaatjens doorboort. Een jonghe out ontrent aght jaaren, in een sware hoest vervallende met

ces varias particulas membranaceas, porosas; satis tenaces & paucis post diebus, supremum diem obiit: hujus autem parentes eadaveris apertionem non admiserunt, ita ut nil certi hac de re statuere potuerim.

N^o. V. Muris hepar, à seta dependens in Phiala, humore limpido, repleta.

Not. 1. In illo hepate reperiuntur bini tumores exigui rotundi, magnitudine pisi vulgaris. Horum alterò apertò reperi dictum tumorem nil esse, nisi membranulam, continentem vermem stramen latum, album, magnitudine digiti, figurâ & formâ vulgaris lumbrici lati, articulati.

2. Dictus vermis in fundo Phialæ videri potest, ut & ter tumor nondum apertus.

N°. VI. Pueri uvula, cujus integumentum, epidermidi vicarium, ex parte ablatum est, ut fibrarum longitudinalium concentratio videri possit.

N°. VII. Pueri plexus Choroides rubicundissimus, propter

met een geduurighe koorts losse en dat by beurten, verscheyde vliefighe deeltjens, dewelke met vele gaatjens doorboort, en tay waren, waar na hy eenighen tyd is komen te overlyden: edogh het openen van desselfs lighaam, en konde ick van de ouders niet verkrygen, weshalven ick niet sekers daar van kan oordelen.

N^o. V. De lever van een muys, hangende aan een hayrtje, in een Vlesje met heldere voghtigheyd vervult.

Aanm. ten 1. In dese lever zyn twee kleyne ronde geswellekens, in groote met een gemeene erwete over eenkomende, gevonden. Een derselve geopent zynde, bevond ik, dat het geseyde geswelleken niet anders was als een vliesje, onthoudende in sich een worm, synde een stroo breed, wit, en een vinger langh, van figure en forme, de gemene, en in leden verdeelde lint-worm, gelijk zynde.

Ten tweden. Dese worm kan men zien in de gront van het Vlesje, als mede het tweede geswelleken, dat nogh niet geopent is.

N°. VI. Het lulleken des keels van een jónge, wiens bekleetsel als voor een opperhuydeken, op die plaatse verstrekkende, ten dele weghgenomen is, ten eynde desselfs lange draden, als in een middelpunt byeenkomende, gesien zoude kunnen werden.

N°. VII. Het Chorions wyse vleghtsel, seer root geworden yn-

H 2 de,

pter arteriolarum repletionem. In eo nullæ glandulæ visibiles, quinimò videtur dictus plexus continuationem habere cum dictis arteriolis, aut arteriolarum videntur degenerare in plexum dictum: replendo enim arterias, plexus quoque repletur. De hisce plura, ubi de glandulis conglomeratis agere decrevi. Fig. plex. videri potest Resp. Epist. Probl. 12.

Nº. VIII. Vasa arteriosa, per piam matrem dispersa, ex infante.

Nº. IX. Oculi humani utraque palpebra.

Not. 1. In angulo majori foramina lachrymalia hiantia, ut & oscula Vasculorum, exiguorum, in utriusque limbo existentium, conspicua.

2. Glandulam lachrymalem multis osculis præditam esse, hic constat.

Nº. X. Fœtus humani Pulmo, cum annexo Corde, Thyro, portione pericardii, aspera arte-

de, wegens het vervullen van de slagaderkens. In deselve en zyn geen sightbare klierkens, maar 't schynt een continuatie te zyn van de geseyde slagaderkens, of dese slagaderkens schynen in het geseyde Chorions wyse vleghtsel te veranderen of te ontaarden, want als men de slagaderen opvult, soo werd het vleghtsel ook vervult: edogh hier van breeder ter plaats en alwaar ick voorgenomen heb van de t'samengefelde; en door een gevloghte klieren te handelen. De fig. van dit bovengenoemde Chorions wyse vleghtsel kan gesien werden in het antwoord, op de twaalfde voorgestelde brief.

Nº. VIII. De slagaderlijke vaten, door het dunne hersenvlies verspreyt, en dat uyt een kleyn kint.

Nº. IX. Beyde de ooghelden van 't oog van een mensch.

Aanm. ten eersten. Dat de traan gaatjens in de groote hoek gapende, of openstaande, hier gesien kunnen werden; als mede die mondekens der kleene Canaaltjens in beyde de randen der ooghelden.

Ten tweden. Dat het traan klier tjen met veele mondekens versien is, blykt hier klaar.

Nº. X. Een jongh geboore kintslongh, met het herte, swerik, een gedeelte van 't herte sakken, de longhe-pyp, de stronk van

arteria, arteriæ magnæ trunco, tribus ramis sursum spectantibus.

Not. I. Hæc omnia sunt indurata, repleta, & extra liquorem conservata.

2. Quomodo arteria magna, cum arteria pulmonali conjunguntur in foetu humano, hic apparet.

3. Glandulæ Thyroideæ, sub larynge sitæ, hic conservatæ sunt.

4. Per pericardium Vasa sang: dispersa visuntur.

5. In latere dextro pulmo in tres lobos magnos est divisus, in sinistro vero duo tantum occurrunt lobi, id quod sæpissime observatur.

6. Corculum, lapidis instar induratum, proprium situm inter pulmonis lobos majores retinuit.

Nº. XI. Officula brachii & extremæ manus, sceleti foetus humani, trium circiter mensium, in liquore conservata, ut accurate videri possit, vera eorum constitutio in ea ætate, id quod frustra expectandum in sceletis exsiccatis.

Nº.

vande groote slaghader, en desselfs drie opgaande takken na boven.

Aanm. ten eersten. Alle dese zaken sijn hart gemaakt, na datse sijn vervult, en werden alsoo buyten de voghtigheyt bewaart.

Ten tweden. Soo vertoont het sijn hier, hoe de groote slaghader, met de longhs-slaghader te samen vereenight zyn in een kint, soo langh het in 's moeders lyve is.

Ten derden. Ook sijn hier bewaart die groote klieren, dewelke van buyten onder het strotten hoeft leggen.

Ten vierden. Soo kan men hier ook beschouwen de bloetvaten, dewelke door het herte faksken loopen.

Ten vyfden. De reghter zyde vande longh is in drie groote lobbens gescheyden, in de linker komen ons maar twee te voren, 't geen men seer veel ziet gebeuren.

Ten zesden. Het hertje, steen hard gemaakt zynde, heeft sijn natuurlijke plaats, tusschen de twee groote lobbens behouden.

Nº. XI. De beenderkens van 't armtje, en handje van 't geraamte van een vruchtje van ontrent drie maanden draghts, leggende in een heldere voghtigheyt, op dat men zoude kunnen zien, de ware gesteltenisse deser beenderkens van soo een ouderdom; 't geen men te vergeefs zoekt in de geraamtens van soodanighe

H 3 vrugh-

N°. XII. Æthiopsis cuticula nigricans, in liquore conservata, in cujus superficie interiore, avulsæ remanentiæ papillarum cutanearum comparent.

N°. XIII. Portio corporis reticularis, supra cutim sita, idque ex Balæna.

Not. In ea foramina admodum esse capacia, corpusque reticulare valde crassum, in hoc animalium genere.

N°. XIV. Phiala in liquore conservans infantis, octo præter propter menses nati, dentes molares aliquot, cum eorum contento molli.

N°. XV. Infantis ossicula auditus in liquore sita.

* N°. XVI. Testiculus humanus dissolutus, id est ita præparatus, ut vascula, semen conficiantia, à se invicem recesserint, ut eo distinctius videri possit, testiculorum constitutionem neutiquam esse glandulosam, sed vasculosam.

N°. XVII. Oculus humanus liquori innatans.

Not. I. quod naturalem retinuerit formam rotundam.

2. Musculi ab oculo dependentes, naturali colore rubicundo, præditi sunt.

3. Quomodo arteriæ & nervi perambulant per superficiem nervi optici, sensui hic obviam fit.

4.

vrughtjens, dewelke men gedrooght heeft.

N°. XII. Het oppervelleken van een swart mensche, 't welk in een vogtigheyt bewaart word; uyt desselfs inwendighe oppervlakte bespeurt men de afgescheurde nablyffelen van de vel-tepeltjens.

N°. XIII. Een gedeelte van 't netwyse lighaem, 't welk boven op 't vel geplaaft is, en dat van een walvis. Hier ontrent staat te letten, dat de gaaten seer ruym zyn, als mede dat het netwyse lighaem seer dik is in die dieren.

N°. XIV. Een Vlesje met voght, waar in eenige der baktanden met haar saghte inwendighe stoffe bewaart worden, en dat van een kint van ontrent acht maanden.

N°. XV. De beenderkens van 't gehoor van een kleyn kint, in een voght geleyt.

N°. XVII. Eens menschen ooggh, in de vogtigheyt bewaart.

Aanm. ten eersten. Dat dit ooggh sijn natuerlyke ronde forme behouden heeft.

Ten tweden. De spieren van dit ooggh hebben hare natuerlijke rode couleur.

Ten derden. Hier kan men ook zien, hoe de slaghadereen en zenuwen over de gesicht zenuwe loopen.

4. De hocce oculo mentio facta in Respons. Epist. Probl. 13. ubi fol. 13. Sequentia repertiuntur verba: *Sub hac expansione tendinea, videnda sese exhibet Tunica Sclerotica, quae tertia est, & admodum dura, crassa, atque opaca: Huiusce pars anterior, cornea audit, quae pellucida, diaphana, & transparens est, veluti cornu politum, est, que in aliquibus aliquanto convexior, non autem in omnibus. Per dictam Tunicam, mihi videre videor plurima vascula nova, secundum longitudinem decurrentia, quae neque sanguiflua, neque lymphatica esse reor, (quantumvis lymphaticorum amula sint) quia in totum cum iis non conveniunt: dixi, quod mihi videre videar, quia tanta in re haud libenter aliquid proferrem, nisi certissimus factus &c.*

N°. XVIII. Portio Scleroticae, cui adherent musculi oculares, ut & arteriae, per musculos disseminatae.

ASSER Sextus.

N^o. I. **P**Ueri ren bissectus, ut interiora conspici possint.

Not. 1. Aliquot ex papillis ren-

Ten vierden. Van dit oogh wenter mentie gemaakt in het antwoord, op de 13 voorgeftelde brief, alwaar men dit verhaal vind. fol. 13. Onder dit pefigh uytspansel laat zich zien de tunica sclerotica, dewelke de 3. is, sijnde seer hard, dik, en geensints doorsichtigh; het voorste deel daar van is 't hoornvlies geheten, omdat het soo helder en doorsichtigh is, als bereyt en gepolyst hoorn. In sommige bevint men deselve meer in andere wat minder uytspylend te wesen. Door 't gefeyde vlies, dunkt my dat ick seer veel nieuws uytgevonden vatjens sie loopen, haren cours na de lenghte, of na de gesicht zenuwe, nemende; dese, hoewel se de gemene en bekende watervaten wat gelijken, soo meene ick eghter, dat se vandat slagh niet en zyn, nadiense daarten volle niet mede over een en komen: Ick heb gefeght, dat het my dunkt sulks te zien, omdat ick in een sake van soo veel belangh niet geerne iets soude willen invoeren, ten sy dat ick daar van geheel zeker ben geworden.

N°. XVIII. Een gedeelte van 't harde vlies, waaraan vast zitten de ooghspiere, en slaghadren, door de gefeyde spieren verspreyt.

De Sefde PLANK.

N^o. I. **E**En doorgespuwe Nier van een jonghe, om alfoo het inwendighe te kunnen zien.

Aanm. ten eersten. Eenighe van de

renalibus à me sunt dissecti, nonnullæ quoque illibatæ, ut, quicquid in illis considerandum est, lustrari possit.

2. Variis locis tubuli pelvis non solum, verum etiam ductus urinarii Bellini luculenter in conspectum veniunt; circa quos consideratu dignum cenſeo, sc: quod omnes dicti ductus Bellini ceraceâ materiâ quoque sunt repleti. Simul ac infarcirem arterias renales, (& hoc mihi jam semper contingit,) infarciebantur quoque ductus Bellini omnes, imò Tubuli renales, nec non pelvis ipsa; unde conjicere haud absurdum est, ductus Bellinos, five urinarios, continuationes esse arteriarum renalium, five circa utriusque extremum aut secus. Id autem nemini arduum videbitur, quod dixi, *conjicere* ductus Bellinos, continuationes esse arteriarum renalium, modo consideret, quod nemo hactenus inter arterias spermaticas, & vasa semen conficientia, testiculosque constituentia, ullam glandulam demonstrare valuerit neque ullam glandulam interpositam esse inter ductus ver-

de Nier-tepeltjens sijn van mygequest door het opsnyden, andere in tegendeel sijn geheel en gaef, op dat men alsoo alles soude kunnen zien, 't geen in dese tepeltjens te considereren is.

Ten tweden. Op verscheyde plaatsen en komen ons niet alleen in 't gesichte de pypjens van 't bekken; maar ook zelfs alle de piscanaaltjens van d'Heer Bellinus eerst ontdekt, en dat alles seer klaar. Ontrent welke Piscanaaltjens het seer considerabel is, datse alle te gelyk met een root-wassighe stoffe vervult zyn geworden. Terwyl ik deses niers slagader quam op te vullen, (en sulks gebeurt my nu altyt) soo wierden ook te gelyk opgevult de pypjens van 't bekken, en ook het bekken zelfs. Hier uyt soo schynt het my toe, dat de Piscanaaltjens continueel zyn, met de uyteynden der slagaderkens der nieren, 't sy dat dese vereeninge geschiet met de uyteynden, of elders. Myn seggen en sal ook niemand hart voorkomen, van dat het te bedughden is, dese piscanaaltjens van Bellinus vereenight te wesen met de slagaderkens van de nieren, indien men maar considereert, dat tot noogh toe niemand eenigh kliertjen heeft kunnen toonen tusschen de saet slagaderkens, en die der vajtjens, die het zaat maken, ende des testiculen wesen zelfs uytmaken: als mede datter niet een eenigh kliertjen gevonden word tusschen de

vermiculares supradictos, & arterias uterinas; Præterea corticalem cerebri substantiam ex meris vasculis sanguineis constare, luculenter demonstrare valeo, cœlô screnô: Ne dicam de hepatis & Lienis constituto vasculoso, non autem glanduloso. Itaque hifce benè consideratis, haud arduum fore existimavi, quod dixi & dubitanter proposui, dictorum vasorum continuationem. Interim omnes vires intendere animus est, donec hujusce rei certior factus, omne dubium superem.

Dixerit forsan aliquis, Cl. Malpichium descripsisse suas glandulas renales, forma rotundas, imò & diaphanas, easque reperiri in dorso renum, &c. Resp. me non ignarum esse, paucas reperiri particulas rotundas, & diaphanas in rene vitulino, magnitudine ovulorum piscium, microscopio visas; verum enimverò perpaucae sunt, respectu totius visceris,
Thef. II. cas-

de wormwyse vaatjens, die door het binnenste vlies van de Baarmoeder lopen (hier voren kortelyk aangewesen,) en tusschen des Lytmoe- ders slagaderen. Daar en boven kan ick by helder weer klaar toonen, dat de schorffighe substantie van de herffene niet anders is als kleene bloetvaatjens; om niet verders te spreken, van 't gestel des Levers, en van de Milt, 't welk ook niet anders en is, als een t'samenstel van vaatjens, en niet van bysondere kliertjens. Dese zaken dan in consideratie genomen zijnde, heb ick geoordeelt, dat het niemand hard zoude voorkomen, wanneer ick giffender wyse segge, dat het geseyde te bedughten staat. Ondertusschen is myn voornemen alle mogelijke middelen in 't werk te stellen, om hier van meer sekerheys te bekomen, op dat alle twyfel magh weghgenomen werden.

Iemand sal my mogen voorhouden, dat de Heer Malpichius der Nierenkieren beschreven heeft, die hy wil tusschen de geseyde vaten gestelt te wesen, en seyt datse ront, en doorfichtigh zijn, ook datse in den rugh, of bultigh deel der Nieren gevonden worden, &c. Hierop tot antwoord, dat my niet onbewuft is, datter eenighe weynighe ronde, en doorfichtige lichaamtjens gevonden worden in de nieren van een Kalf, in groote met de eyeren der Vissen overeenkomende, als men deselve met een vergroot glas besiet: maar dese zijn

caſque nondum in dorſo , ſed in renis medio offendo. Utrum autem tales particulæ diaphanæ dicendæ ſint glandulæ , nec ne , anceps hæreo.

Ultimò conſiderandum vaſorum ſanguineorum renalium extrema , mirum in modum eſſe contorta, ſicuti Tab.6.fig.7.

Theſ. 2. indigitat , & hoc fruſtraneum non eſt, ſed potius exiſtimandum , ſegregationes, quinimo confectiones humorum in corpore noſtro , dependere à configuratione , ut & diverſitate ſubſtantix extremitatum Vaſorum , quæ , ut ſupra innui , conſiderabilis eſt. De hiſce fuſius in deſcriptione ſequentium Theſaurorum , ubi integros renes æri curabo incidi.

Nº. II. Hominis utraque palpebra , in quibus præter foramina , in limbis exiſtentia , ut & ea , quæ puncta lachrymalia audiunt , nova quædam apparentia viſui ſeſe offert ; aſt nondum mihi ſatiſfacere poſſum , quid ſibi velit.

Nº. III. Phiala oculum humanum continens , cujus arteriæ ſunt repletæ mat:cer:& ſic Sclerotin

ſeer weynigh , ten opſichte van 't lighaam van de nier, ook en heb ik ſe tot nu toe niet in den rugh , maar in 't midden van de nieren gevonden. Of nu ook deſe lighaamtjens kliertjens zijn , of niet , 't ſelve is by my tot nogh toe twyfelaghtigh.

Ten laaſten ſtaat hier ook nogh te conſidereren , dat de uyteynden van des niers bloetvaatjens , op een wonderbare en krinkelwyſe manier door een gevloghten leggen, gelijk te ſien is Plaat 6. Fig. 7. Cab. 2. en fulks en is niet te vergeets, maar veel eer te bedughten , dat de klenſinghen der humeuren , ja ook de bereydinghe der voghten in ons lighaam afhingende is , van de verſcheydentheyt van configuratione , als mede van het onderſcheyt der uyteynden van de bloetvaten , en andere canalen , en is deſe , als boven vermelt is , ſeer conſiderabel. Hier over ſullen wy verders handelen in de beſchryvinge van de volgende Cabinetten , by dewelke ſtaan gevoeght te werden de Figuren van geheele nieren.

Nº. II. Beyde de Ooghſchellen van een Menſchen Oogh , in dewelke , nevens de gaatjens of mondekens , diemen in beyde 'de randen vint , ook nevens de traan-gaatjens , nogh daarenboven ſigh iets byſonders opdoet , waar in ik my nogh niet kan voldoen.

Nº. III. Een Vleſje met een Menſchen Oogh , wiens ſlaghaderen opgevult , en het harde vlies wegh gefneden zijnde , komt ons in

ticâ ademptâ, conspicienda sese exhibet Choroidea, exiguo foramine pertusa, ut vitreus humor in conspectum veniret, qui naturâ limpidus & transparentis, in hoc objecto opacus & albidus apparet, idque à liquore, cui innatat.

Not. I. Tunica Choroideæ Vasculis arteriosis ceracea materia rubra repletis, luculenter sese videndos exhibent nervi ciliares albicantes, & per superficiem exteriorem Choroideæ reptantes.

2. Ruyschiana hic non apparet, utpote Choroideâ non factis apertâ aut laceratâ.

3. Nervi & arteriæ, per superficiem tunicae exterioris nervi optici dispersæ, videri hic quoque possunt.

Nº. IV. Phiala liquore referta, in qua nobis occurrit fœtus humani os petrosum, à fœta dependens.

Not. I. Dictum os in duas partes esse divisum, sc: in os petrosum, stricto nomine ita dictum, & in squamosum; quicquid autem in singulis ossibus incurrit oculos, hic videri potest,

2. Ossis petrosi capsula, (quæ pars interior est, nobisque obvia

in 't gesichte de Choroidea, of het aderighe vlies, met een kleen gatjen doorboort zijnde, op dat de glaasachtige voght te voorschyn soude komen, dewelke van nature helder en doorsichtigh is, maar nu onshier dof, en witagtigh voorkomt, wegens de voghtigheyt, waar in dit oog bewaart word.

Aanmerkt ten eersten. De bloetvaatjens van 't vlies Choroidea met een rootwassighe stoffe opgevult zijnde, geeft ons de gelegenheyt, om seer klaar te kunnen beschouwen de witte zenuwtjens, die over 't selve vlies lopen, na de ciliare of hayrwyse bant.

Tentweden. Het Ruyschen vlies en is hier niet te sien, om dat de Choroidea of aderighe vlies niet genoeghsaam open gemaakt is.

Ten derden. Soo kan men ook hier zien de slagaderen en zenuwen, die langhs het buytenste vlies van de gesicht zenuwen lopen.

Nº. IV. Een Vlesje met voght, waar in ons te voren komt, het steenaghtigh been van 't gehoor, hangende aan een paertshayrtjen, en dat van een onlanghs gebore kintje.

Aanm. ten eersten. Dit been is in twee deelen verdeelt, namentlijk in een steenaghtigh been, dragende de name van 't geheel, en in een schubwyse been, en al wat inyder ons voorkomt sal ick aanroeren.

2. De holte van 't steenaghtigh been, het doosje of busse geheten,

I 2 zynde

via pone membranam tympani) tenuiffimâ. membranâ est fuccincta, quæ visum nostrum fugeret, nisi arteriolæ per eam disseminatæ, & ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, ejus existentiam nobis manifestarent.

3. Officulum, stapes dictum, in situ naturali, sc: in foramine ovali hæret, estque obvelatum seu amictum membranulâ tenuiffimâ, arterioli quoque instructâ.

4. Foramen rotundius in dicta capsa, quod viam præbet cochleæ, hic quoque non solum apparet, verum etiam membranula dicti foraminis limbum, ut & cochleæ cavitatem, nec non ejus septum osseum, investiens.

In altera ossis petrosi parte, sc: osse temporum, setæ quoque adhærente, sequentia illustrantur

1. Membranam Tympani geminam esse, præter involutum extimum, quod in fœtu humano invenitur, & tympani memb: cohæret.

2. Exteriorem tunicam sive lamellam separabilem esse ab interiore, quemadmodum in oculis,

de holte, dewelke ons even aghter het trommelvlies voorkomt, is met een seer dun vliesje bekleet, 't welke men over 't hoofd zoude zien, ten ware de slaghaderkens, door het selve vliesje loopende, en met roode stoffe vervult zynde, des selfs wesen ons quame aan te wysen.

Ten derden. Het stegelreepje, zynde een der gehoor beenderkens, sit nogh in sijne natuerlijke plaatse, dat is in het ovaals wyse gaatje; 't selve is ook met een seer teder vliesje bekleet, waar door heen men ook zien kan slaghaderkens te loopen.

Ten vierden. Hier ziet men ook niet alleen het ronde gaatje, 't welk dewegh tot het slakke huysje baant, maar ook 't vliesje, dat den omtrek van 't geseyde gaatje, als mede de holte van 't slakke huysje, en des selfs beenigh tusschenscheytsel komt te bekleden.

In het tweede gedeelte van 't geseyde been, zijnde het schubwyse gedeelte, 't welk hier ook aan een paertshayrtje hanght, kan men dese volgende zaken beschouwen.

Ten eersten. Dat het trommelvliesje van twee op den ander leggende vlieskens te samen gestelt is, buyten het uytwendighe deksel, 't geen in jongh geboren kinderen gevonden werd, en aan het trommelvliesje vast sit.

Ten tweden. Dat men dese twee vlieskens van den anderen kan scheidten, evengelijk de *Choroidea* van

culis, Ruyschiana à Choroidæa.

3. In hoc objecto exigua portio lamellæ exterioris separata est ab interiore, in aliis autem objectis, postea describendis, maximam portionem separavi.

4. Pellicula exterior innumeris arterioliis repletis superbit, quibus interior hic destituitur, forsitan quia non sunt repletæ.

5. Hancce membranulam Tympani, nusquam hic foramine esse pertusam aut perforatam, sed ubique in ambitu ossi orbiculari connata.

6. Quomodo incus & malleolus sibi invicem cohæreant, & quo ritu malleolus affigatur membranæ tympani, hic videri potest, suntque dicta ossicula perioestio quoque obducta, per quod arteriolæ vivuntur dispersæ.

7. Quartum ossiculum auditus, stapedis parti superiori annexum, distinctissime hic lustrari potest, & quod magis est, arteriolæ repletæ conspici possunt, in membranula, quartum ossiculum investiente.

van de *Ruyschiana* in de ooghen, sulks kan men hier ook beschouwen.

Ten derden. In dit voorwerp is een klein gedeelte van 't buytenste vliesie gescheyden van 't inwendige, maar in andere, die hier naullen verhandelt werden, heb ick voor 't grootste gedeelte dese twee vliessen van den anderen afgescheyden.

Ten 4. Soo kan men hier zien, dat het buytenste deser twee vliessen, met ontallijke slagaderkens begaaf is, daar het inwendighe in tegendeel, hier geen slagaderkens heeft, mogelijk om datse niet opgevult zijn geworden.

Ten vyfden. Dit trommel-vliesken en is nergens met een gaatjen doorboort, maar alsints in den omtrek vereenight met het ronde beentje.

Ten zesden. Soo kan men hier beschouwen hoe het aanbeeltje sig komt te vereenigen met het hamertje, ook als mede op wat wyse het hamertje vast geheggt is, aan het trommelvliesje, en sijn dese geseyde beenderkens ook van een vliesje bedekt, waar door veele slagaderkens heen loopen.

Ten 7. Het vierde beentje van 't gehoor, vast geheggt zijnde aan het bovenste van 't steegelreepje, kan men hier seer perfect zien: En dat meer is, de slagaderkens door 't vliesje van dit vierde beentje loopende, en sijn hier voor onse ogen geensints verborgen.

No.

N^o. V. Portio maxillæ superioris ex infante, in qua luculenter videri potest, dentes pueriles, ante indurationem osseam aut lapideam, colore & substantiâ constare diversâ; exterior enim albicat, sequens coloris est cartilaginei, tertia & intima, quæ cæteras copiâ superat, mollis, & plurimis sanguineis vasis prædita.

N°. VI. Portio funiculi umbilicalis Hippopotami cum annexa portione Chorii, innumeris globosis corpusculis referti; & ea æquant magnitudinem ciceris, lentis, & nonnulla capitis aciculæ majoris; qualem autem habeant usum, nondum expiscatus sum.

N°. VII. Pueri portio Nasi, secundum longitudinem dissecti, ut septum narium ejusque involucria in conspectum veniant.

Not. Septo suis integumentis adhuc investito, conspicendum sese exhibet in utroque latere, ductus peculiaris, per quem Mucus excernitur. In uno latere indidi setam, ut intuenti statim sese manifestaret, de hoc alias plura.

N^o.

N^o. V. Een stuk van de bovenste kaak van een klein Kint, waar in men klaar zien kan, dat de tanden der kinderens, teer datse steen of been-hard worden, van verscheidene couleur en selfstandigheyt zyn; want de buytenste is wit, de volgende komt in couleur over een met kraakbeen, de derde en binnenste, de reste in veelheyt tebovengaende, is saght en met vele bloetvaatjens voorsien.

N°. VI. Een gedeelte van denavelstreng van een kalf van een Zeekoe, waar aan een stukje van 't vlies Chorion vast zit, vervult met ronden lighaamtjens; en zyn dese in groote overeenkomende met Spaensche erten, Linsen, en ook groote speldehoofden; Edogh van wat gebruik deselve zyn, en heb ick niet kunnen uitvorsien.

N°. VII. Een stuk van de neus van een jonghe, dewelke na de lenghte opgesneden is, om alsoo desselfs tusschen scheidsel, met syn bekleetsel te kunnen zien.

Aanmerkt dat het tusschenscheidsel met syn bekleetsels nogh omvangen zynde, ons gelegentheyt geeft, om aan beyde zyde een bysondere canaal te zien, waar door het snot sijn onlast. Van eene zyde heb ick 'er een verkens borsteltje in gestoken, op dat den siender 't selve aanstonts in't gesichte soude komen. Hier van in toekomende breder.

N^o.

N°. VIII. Infantis pia mater liquori innatans, adeoque tenera ac subtilis, ut vix præter vasa sang: aliquid membranosi appareat; Videtur enim fere ex meris Vasculis sanguineis constare, quæ ope alicujus substantiæ membranosa suo continentur loco, ne inter se confundantur. Hoc demonstrari non potest, nisi arteriæ ad finem usque sint repletæ materiâ ceraceâ rubrâ, hoc enim facto, quicquid arteriosum, aut ven: rubedine perfusum est, & quod restat membranosum esse constat.

N°. IX. Phiala in cujus liquore duo conservantur objecta; horum primum & minus, duæ sunt palpebræ humanæ, quarum arteriæ sunt repletæ, unde rubedinem induerunt.

Alterum quoque duæ sunt palpebræ humanæ, quarum arteriæ haud repletæ sunt. In iis videre licet puncta lachrymalia, & in marginibus oscula notissima rivulorum, humoris viscido & duro hic repleta.

N^o. X. Phiala continens duos oculos humanos transversim sectos, in quorum cavitate lu-

N°. VIII. Het dunne hersfen-vlies, van een jongh Kint, 't welk in een voghtigheyt dryft, 't selve is soo teder en subtyl, datmen naalyks, behalven de bloetvaten iets vliefighs in 't selve bespeuren kan; ja het schynt dat dit dunne hersfenvlies by na alleen uyt bloetvaten bestaat, dewelke, door toedoen van iets vliefighs in hare plaatsen gehouden worden, op datse niet onder een en zouden komen te verwerren; dit en is niet te toonen, ten sy de slagaderen tot hare eynden toe vervult zyn geworden, met een rood-wassighe stoffe; want dat gedaan sijnde, soo bevintmen alles wat slagaderlijk of aderlykis, van een roode couleur, en't geen overigh is, 't selve is te houden voor 't vliefighe.

N°. IX. Een Vlesjemet voght, waar in twee voorwerpen bewaart werden; het eerste sijn twee ooghschellen van een mensch, welkers slaghaderkens vervult zyn, en sookomen ons deselve root voor.

Het andere voorwerp zyn ook twee ooghschellen van een mensch, welkers slaghaderkens niet en zyn vervult. In dese kan men zien de traanstippen, als mede in hare randen de mondekens der seer wel bekende canaaltjens, met een taye en harde voght in dese voorwerpen vervult.

N^o. X. Een Vles onthoudende twee menschen oogen, over dwers doorgesneden, in welkers holte het netwyse vlies klaargezien kan

wer-

culenter lustrari potest Tunica retiformis, medullosa substantiâ obsita; huic proximè adjacet Ruyschiana, pigmento nigro obducta.

N°. XI. Phiala, in qua duo objecta visuntur, quorum alterum, à capillo dependens, oculus est infantis, transversim sectus.

Not. I. In Portione reticulari è fundo oculi emergente, notandum, Vascula sang: tota esse repleta ad extremitates usque, & hoc factò, dicta reticularis seu retiformis videtur constitutio ex vasculis sanguineis, quæ, per membranosum quid, suo loco detinentur: medullosum autem in hoc objecto vix perceptibile, in aliis autem fatis evidens.

2. Arteriola Ruyschianæ Tunicæ hic sunt repletæ, & quam diversæ sint repletæ ab arteriis Choroideæ, hic cerni quoque potest.

3. Ligamentum Ciliare neutiquam muscutorum munere fungi, sed vero ejus processus, fatis evidens quoque est in hoc objecto; Vide quoque Tab. I. Fig. 4. 5. & 7. Thef. 2.

4. Ruyschianam Tunicam per-

den met een merghaghtighe stoffe beset; dicht by dese ziet men het Ruyschen vlies, beset met een swarte stoffe.

N°. XI. Een Vlesje, waar in twee voorwerpen gevonden werden, waar van't eene is een dwers doorgesnede ooghe van een Kint, hangende aan een hayrtje.

Aanmerkt ten eersten, dat hier een gedeelte van 't netwyse vlies, uit de grond van 't oogh voort komt, waar ontrent te observeren staet, dat alle de bloetvatjens tot den eynde toe opgevult zyn, endat gedaan sijnde, soo komt ons het netwyse vlies voor, als een gestel van bloetvatjens dewelke door iets vliedighs in hare plaatsen werden gehouden. Het merghaghtigh wesen is in dit voorwerp naulyks te bemerken, maar in andere klaarblijkelijk genoeg.

Ten tweden. De slagaderkens van't Ruyschen vlies sijn hier opgevult, en hoe seer verscheyden deselve zyn, van die van't netwyse vlies, ten opsigte van haaren cours, sulks kan hier mede gesien werden.

Ten derden. In dit voorwerp blykt het ook genoegsaam dat den hayr-wysen band, geensints 't werk van een spiertje uytvoert, maar wel deselfs aanhanghsel. Ziet de eerste Plaat van dit 2. Cab. fig. 4. 5. en 7.

Ten vierden. Soo is hier ook
klaar

·pertingere ad finem ligamenti Ciliaris, oppidò quam bene hic cerni potest.

Alterum objectum in fundo Phialæ positum, posterior oculi pars est, cujus arteriæ ita planè sunt repletæ, ut tandem extravasatio sit facta, & hoc facile fit, si minus caute peragatur negotium illud.

Nº. XII. Portio arteriæ splenicæ vitulinæ repletæ, cujus extremitates fasciculatim sunt dispositæ.

Nº. XIII. Portio substantiæ corticalis cerebri humani, in qua luculenter demonstrari potest, dictam substantiam nil esse, nisi congeriem extremitatum vasculorum sanguineorum. Eum in finem ceraceâ rubrâ replevi dictas extremitates, & liquori limpido indidi, ut à se invicem non nihil recederent, nisi autem hoc ita fit, impossibile est, veritatem hujus rei expiscari. Vid. cætera super hac re Resp. in Epist. Probl. 12, ubi figuras addidi.

Nº. XIV. Hominis utraque Tonsilla, cum intersita uvula. Quam cellulosa sint tonsillæ, quot & quantæ aperturae, fau-

Thes. II. ces

klaar te zien, dat het Ruyschen-vlies, sich uytstrekt tot het eynde van den hayrwyfen band.

Het 2de voorwerp in de gront van dit selfde Glas geplaatst, is het achterste van 't Ooghe, wiens slaghaderkens soodanigh geheel en al opgevult zijn, dat ten laaften daar door een tegens natuurlijke uytspattingh voorgevallen is, en kan sulks light gebeuren in die handelingh, wanneer men niet omsigtigh genoegh is.

Nº. XII. Een gedeelte van de milts slaghader uyt een Kalf, dese opgevult zijnde, bevintmen, des selfs uyteynden bundelwijs gestelt te zijn.

Nº. XIII. Een stukje van de schorffighe substantie der hersene van een Mensch, waar in klaarlijk blykt, dat deselve niet anders en is, alseen samenstel van bloetvaatjens. Ten dien eynde soo heb ick de geseyde uyteynden met een root wassighe stoffe vervult, en daar na indese heldere vogt gehangen, en sonder dat soo is 't onmoogelijk, de waarheyt van die zaak na te vorsen. Ziet verders over dese zaake myn Antwoord op de 12 voorgestelde Brief, alwaar 't selve met figuren afgebeeld is.

Nº. XIV. Beyde de amandelen van een Mensch, met des selfs tusschenstaande lelleken. Hier kan men zien hoe cellulous, of hoe rijk van kleene hollerjens dese onse a-

K man-

ces spectantes, idque sæpe in statu sano, hic videri potest.

Notandum interim hæc aperturas evidentius in conspectum venire, in tonsillarum tumefactione, id quod Chirurgis, in Anatomia minus versatis, sæpissimè imposuit; existimantibus cum viderent hæc aperturas, tonsillas esse exulceratas, cum contra dictæ aperturæ naturales sint, eo tempore tantum magis hiantes.

No. XV. Sclerotica humana reflexa, è cujus medio portio reticularis emergit.

No. XVI. Oculi humani utraque palpebra, in quibus foraminâ aut oscula in limbis existentia, ut & puncta lachrymalia lustrari possunt.

LOCULAMENTUM, sub dicto Thesaurio secundo, continet Arcas aliquot quadrangulares ex ligno Cedrino confectas, quarum

ARCA PRIMA

sequentia continet.

No. I. Portio cutis infantis, cujus arteriis repletis, rubedinem induit cutis.

Not. Vasculorum dictorum extremitates reptatum habere diver-

mandelen zijn; als mede hoe veel, en hoe groot der selve openingen zijn, dewelke na de keel open staan, en dat dikmaal in een fris en gesont Mensch. Ondertusschen staat aan te merken, dat dese openingen klaarder te zien zijn, wanneer de amandelen geswollen zijn, en zulks heeft de Chirurgys, die in de konste van Ontledinghe niet alte wel geoeffent zijn, seer dikwils bedrogen, dewelke als zy dese openinge in de amandelen zagen, soo waanden sy deselve verzworen te zijn, daar ter contrarie dese openingen natuurlijk zijn, alleen maar dan ter tyd meer gapende.

No. XV. Het omgekeerde harde vlies van een mensche Oog, uyt wiens midden een gedeelte van 't netwyse vlies voortkomt.

No. XVI. Beyde de ooghschellen van een Mensch, waar in de gaatjens of mondekens, dewelke in de randen fitten, als mede de traanflippen gesien kunnen werden.

De LAA onder dit tweede Cabinet onthoud in sich verscheyde vierkante Cedere Doosen, waar van de Eerste geopenid zynde, ons vertoont word.

No. I. Een stuk van 't vel van een Kint, wiens slagaderkens met een root-wassighe stoffe vervult zijnde, 't velroot voor komt.

Aanmerkt dat de uyteynden van de geseyde vaten in haren loop een ande-

diversum à subjectis, jamjam indigitandis.

N°. II. Præterea continetur in dicta arca, portio exterioris Tunicæ uteri vitulini, in qua visuntur arteriæ, ceraceâ materiâ rubrâ repletæ, quarum reptatus & numerus longe differunt, à cutaneis.

N°. III. Portio Membranæ Chorij foetus Vitulini, cujus arteriarum extremitates, materiâ ceraceâ flavâ tam rite repletæ, ut intuentium oculos alliciant.

N°. IV. Portio ejusdem membranæ, ramis majoribus instructa.

IN ARCA Cedrina secunda reperiuntur sequentia.

N^o. I. Superior pars cranii foetus humani integumentis omnibus ademptis, ut inconspicuum veniret fontanella membranacea.

Not. 1. Dictam fontanellam scaterere arteriolis repletis, quæ neutiquam conspici possunt, nisi præmissa repletione.

2, Foetus humani ossa cranii conjungi membranarum ope, non

andere cours houden, als wel die, dewelke wy aanstonds fullenaanwyfen.

Daar benevens soo wort 'er in de selve Doos gevonden

N°. II. Een stuk van 't buytenste vlies des Lyfmoeders van een Kalf, wiens slaghadern met een rootwassighe stoffe opgevult zijn, en is der selver cours en getal verscheyden van die, dewelke door 't vel lopen.

N°. III. Een stuk van 't vlies Chorion uyt een Kalf, wiens slagadern uyteynden soo curicus opgevult zijn met een geel-wassighe stoffe, dat de Oogen der gene, die dit voorwerp komen te sien, daar op verlokt werden.

N°. IV. Een stuk van 't selve vlies, met grooter takken van slaghadern voorzien.

In de tweede Cedere DOOS werden dese volgende zaken gevonden.

N^o. I. Het bovenste deel van de hersen-panne, van alle bekleefselen ontbloot, om de vliefighe fontanel te zien in een jongh gebore Kind.

Aanmerkt ten eersten, dat dese fontanelle vervult is van opgevulde slaghadern, dewelke geensints kunnen werden gesien, ten zy datter een opvullinghe voor afgaat.

Ten tweden. Soo kan men hier ook zien, dat de beenderkens van

K 2 't hoeft

non autem per futuras, hic quoque cerni potest.

3. Dictas membranas esse pericranium & duram matrem, hic constat.

4. In infante vivo, dicta conjunctio in superiore parte non est per mutuum contactum ossium, aut per futuras, sed ad distantiam quandam, prout hic videre est.

5. Hæc autem distantia est vel major, vel minor: semper tamen aliqua reperitur, id quod autores omnes non observarunt in suis figuris; eo magis, quia dicta distantia, in vulgari sceletopœia fœtuum, non invenitur: cum enim ossa fœtus exsiccantur, naturalis distantia non conservatur, nisi gossypii ope, quo totum caput osseum eo usque replendum, ut nullo modo ossa ad se invicem accedere possint in exsiccatione.

6. Os frontis geminum esse in fœtu humano, hic videri potest.

No. II. Superior pars cranii infantis, in qua supradicta distantia

't hoeft in een jong gebore Kint niet door naden, maar door toevoegen van vliessen te samen zijn gevoegt.

Tenderden. Sooblykt het hier dat dese geseyde vliessen niet anders zijn als een gedeelte van 't harde herssen-vlies, en van 't herssenpansvlies.

Ten vierden. In een levendigh Kint, en werden de beenderkens van de herssenpanne, boven op 't hoeft, niet te samen gestelt door onderlingh aanraken, nogh ook door naden, maar deselve staan wat van den anderen.

Ten vyfden. Soo staat ons te considereren, dat dese distantie in d'een groter, in d'andere kleender is, eghter worter altoos eenighe gevonden, 't geen by alle autheren niet en werd geobserveert in haare figuren, te meer nadien dese distantie ook niet en werd gevonden, als men het geraamte van een jong gebore Kintje, op de gemeene manier, komt te maken: Want als men de beenderkens komt te drogen, soo verliest men de natuurlyke distantie, 't en zy dat men 't geheele hoofje met Catoen soodanig komt op te vullen, dat de beenderkens in 't drogen geenints tot elkander kunnen getrokken werden.

Ten zesden. Hier ziet men ook dat het voorhoofsbeen in een jong gebore Kindje uyt twee stukken is bestaande.

No. II. Het bovenste gedeelte van de herssenpanne van een kleyn Kint-

stantia omninò abolita; fontanella membranacea verò, quæ semper ad tempus adhuc reperitur, hic videri potest.

Not. I. Fontanella dicta non præcise clauditur anni spatium, verum citius, tardius, secundum corporis dispositionem, & prout officatio magis vel minus est vegeta.

2. Dicta pars cranii pericranio est amicta, cujus arteriolæ sunt repletæ ceraceâ materiâ rubrâ.

3. Eadem materia quoque repletus est sinus falsiformis s. longitudinalis.

N°. III. Pars cranii superior fœtus septimestris instructa cute.

Not. I. Cutis auferri potest ab osse, quia seorsum est excicata: & sic datur occasio interiori cutis superficiem lustrandi, cum suis vasis sanguinis utpote repletis.

2. Cutem humanam totâ scaterè vasis sanguinis, ut iis omnibus repletis, tota cutis rubicundissima fit, hic patet.

3. Dicta cutis scatet quoque capillis nigris, quantumvis fœtus sit septimestris.

Kintje, waar in de voorgemelde distantie vernietight is; maar de vliefighe fontanelle, dewelke altoos na eenighen tyt nogh gevonden werd, kan 'er gesien werden.

Aanmerkt ten eersten. De geseyde fontanelle en werd niet precys op 't jaar gesloten, maar somtyts vroeger of later na de gesteltenisse van 't lighaam, als mede na dat de beenmakinghe min of meer vigoreus is.

Ten tweden. Dit geseyde gedeelte van 't bekkeneel is nog met desselfs pannevlies omvangen, wiens slagaderkens opgevult zijn met een rootwassighe stoffe.

Ten derden. De seysenwyse groev is met deselve stoffe ook opgevult.

N°. III. Het bovenste gedeelte van de hersenpanne van een Kintje van ontrent 7 maanden draghts, 't selve is nogh bekleet met het vel.

Aanmerkt ten eersten. Dit vel kan men van 't been afnemen, om dat het apart is gedrooght: en alsoo werter gelegentheyte gegeven, om de binnenste oppervlakte te beschouwen met desselfs opgevalde bloetvaten.

Ten tweden. Soo blijkt het hier dat het vel soo vol van bloetvaten is, dat deselve al te samen opgevult zijnde, het geheele vel sgh seer root vertoont.

Ten derden. 't Geseyde vel is seer dicht met swart hayr beset, hoewel het maar van een sevenmaandigh Kintje is.

N^o.

K 3

N^o.

No. IV. Superior pars cutis capitis infantis obesi, in qua videre licet, non solum in sincipite obesiorum hominum, pinguedinem copiosam reperiri, verum etiam in fronte, contra nonnullorum opinionem. Cutis dicta admodum quoque pilosa.

In ARCA TERTIA Cedrina reperitur Tunica Chorion dicta, è vitulo.

Not. Arterias ceraceâ replevi materia, eaque non tantum rami majores, & minores sunt oppleti, verum etiam ramusculi tam exigui & subtiles, ut, averfa luce visi, maculæ tantum esse videantur: microscopiô autem adhibitô, distinctè, reperiuntur arteriolarum extremitates esse, quarum reptatus diversus, ab eo, qui observatur in Tunicis uterinis.

ARCULA QUARTA

Continet humorem crystallinum, oculi Ovini, membrana aranea amictum, per quam visuntur dispersæ arteriolarum plurimæ. De hujusce membranae existentia Anatomici alii aliter sentiunt; quidam illam dari

No. IV. Het bovenste gedeelte van 't vel van een vet Kints hoefje, waarin men kan zien, dat niet alleen ontrent het opper maar ook 't voorhoofd veel vet gevonden word, in vette Luyden, 't welk tegen 't gevoelen van sommighe is. 't Geleyde vel is ook bysonderlijk met hayr beset.

In de derde DOOS werd gevonden het vlies Chorion, uyt een Kalf.

Aanmerkt. Dat ick niet alleen de groote en kleyne takken met een rootwassighe stoffe opgevult hebbe, maar ook selts die gene, dewelke soo kleen en subtil zijn, dat als mense van 't light afgewent, komt te beschouwen, sy haar als kleyne vlakjens vertonen. Edogh met een vergroot glas daar by komende, soo bevind men middagh klaar, dat het de uyteynden der slagaderkens zijn, dewelke in cours verscheyden zijn van die, dewelke in de vliessen van de Lyfmoeder gevonden werden.

Het vierde DOOSJE

Onthoud in sich de crystalline voghtigheyt, uyt het Oogh van een Schaap, omvangen met het spinnewebbe vlies (*tunica Aranea*) door 't welke seer veele slagaderkens loopen. Over het wesen van dit vlies en zyn de ontleders niet eens; eenighe versaken het selve, andere sijn twyfelmoedigh;

rinegant; nonnulli ambigunt, alii eandem admittunt; ipse quoque diu anceps hæsi, quid de hoc negotio statuerem, verum cum replevissem arterias oculi ovini ceraceâ materiâ, aperiebam oculum, membranasque perscrutabar, & sic videbam per membranulam araneam plurimas arteriolas diffusas: hoc observato, indidi humorem cryftall: cum sua membranula phialæ, liquore limpido repletæ. Die insequente cum novum hoc inventum iterum videre mihi animus esset, nil minus, quam art: videre poteram.

Ratio autem hæc erat: Repleveram, ut dixi, Arterias oculares ceraceâ materiâ, quæ ad humorem cryftalinum usque quidem erat propulsa, verum enim vero ibi quoque substiterat, nec ulterius in arteriolas membranæ aranæ, cryftalinum investientis, penetrare potuerat, sanguis autem simul cum ceracea materia ulterius atque ulterius propulsus, ita repleverat dictas arteriolas Tunicæ aranæ, ut ceraceæ materiæ omnis locus fuerit denegatus arteriolas replendi: Cum autem totum illud liquori indidissem, sanguis non solum

digh; eenighe admitteren 't selve, selfs ben ick langh twyfelaghtigh geweest, wat ick van dien handel zoude geloven; maar als ick de slaghaderen van een schaaps ooghe met een wassighe stoffe opgevult hadde, soo opende ick het oogh, en de vliessen doorsoekende, sagh ick seer veel rode slaghaderkens door het spinnewebbe vlies verspreyt te zyn.

Dit siende, dede ick dese cryftalline voghtigheyt met desselfs omvangend vliesje in een Vlesje met heldere voght; als ick nu 's anderen daaghs dese nieuwe uytvindinghe wilde besien, soo en konde ick niets minders als rode slaghaderkens beschouwen. Hier van was dit de reden: Ick had, gelijk geseght is, des ooghs slaghaderkens vervult met een wassighe stoffe, dewelke wel voortgedreven was tot aan de cryftalline voghtigheyt, edogh was deselve daar blyven staan, niet kunnende verder penetreren tot in de slaghaderkens van 't spinnewebs-wyfe vlies, 't welk de cryftalline voghtigheyt omvanght, alsoo 't bloet, te gelyk met de wassighe stoffe voortgedreven zijnde, de geseyde slaghaderkens van 't spinneweb wyfe vlies foodanigh had vervult, datter geen occasie overigh wierd gelaten voor de wassighe stoffe, om in de bloetvatjens te kunnen komen.

Als ick nu dit alles in een Vlesje met voght gedaan had, soo en is het

het

lum evanuit, verum etiam per consequens arteriolæ subtilissimæ oculorum meorum aciem effugerunt. Postquam mihi secunda vice accideret, ut talis repletio in oculos caderet, cautior factus sculptorem statim adii, & æri incidi curavi, Vid. Tab. 1. Thef. 2. Fig. 8. Notandum autem me dictum humorem cum sua membranula arteriolis à sanguine rubro repletis, conservare in dicta Arcula quarta, idque extra liquorem. In exsiccatione dicti objecti humor rugas quidem contraxit, verum hoc præcaveri non potuit. Figur: hujus membranulæ æri olim incidi curavi sine vasculis sang: , quandoquidem eo tempore nondum detegere potui, ob instrumentorum ruditatem.

ARCULA Cedrina quinta

Instructa vaginâ è corio infantis confecta, in qua conservantur culter & furca, quorum manubria sunt confecta ex osse Tibiæ humanæ, in quo nulla cavitas à me fuit reperta, id quod rarissime, si unquam, conrigit.

Not.

het bloet niet alleen haastigh verdwenen, maar ook by gevolg raakten die seer subtile slagaderkens wel haast uyt myn gesichte; Als nu voor de tweede reylen quam te gebeuren, dat my soodanigh een opvullinghe voorquam, soo wast, dat ick met meerder voorzichtigheyt hier mede handelende, my aanstonts na den plaatsnyder begafen liet hem dit in aller yl in koper snyden. Ziet de eerste plaat van dit 2. Cab. Fig. 8. Hier staat aan te merken, dat ick de geseyde vogtigheit met desselfs vliessen, en met bloet vervulde slagaderkens in 't geseyde vierde Doosken nog beware. In 't droogen van dit voorwerp, is dese crystalline vogt wel wat rimpeligh geworden, edogh sulks en kan men niet voorkomen, eertyts heb ick de figure van dit vlies in koper laten snyden, sonder bloetvaten, om dat ick die doenmaals noch niet konde ontdekken, wegens de rouheyt myner instrumenten.

Het vyfde Ceder DOOSJE

Onthoud in sich een sche gemaakt van 't vel van een Kint, waar in een mesken en vorkjensteken, welkers handvaatjens gemaakt zyn van 't scheen been van een mensch, waar in gants geen holte bevonden wierd, 't welk soo ongemeen is, dat het mogelijk noyt voor heen voorgevallen, en voor een seer raar saak te houden is.

Aap-

Not. 1. Dieta manubria sunt albissima, parte ferro proxima, aurato cingulo obducta.

2. Corium infantis rubicundum apparet, præ copia arteriolarum repletarum, quæ in præparatione corii, ceraceam materiam rub: haud amiserunt, id quod visu jucundum.

In ARCULA Sexta, ex ligno juglandis confecta, reperitur portio arteriæ splenicæ vitulinæ excarnis, uti vulgò loquuntur, id est, destituta omnibus suis extremitatibus succosis.

Not. 1. Dieta arteria repleta est ceraceâ materiâ flavâ, & omnibus ramulis minoribus instructa; extremitates quoque subtilissimæ sunt, & conservatæ ad succositatem usque.

2. Quam difficile sit omnes ramulos proprio suo loco detinere, & ramulum supra ramulum conservare, & ita exsiccare, ut extremitates simul conserventur, norunt illi, qui sese huic negotio applicant.

ARCULA septima, ex ligno indico confecta, continens intestinula fœtus ovini immaturi, ceraceâ materiâ al-

Thef. II, ba

Aanmerkt ten eersten, dat dese handvatjens seer wit zijn, en digt aan 't staal met een vergult bantjen sijn omvangen.

Ten tweden. Het vel van 't kint vertoont sijn root, wegens de menigte der opgevulde slagaderkens, dewelke in 't bereyden van 't vel, hare rode wassighe stoffe geensints verloren hebben, 't geen vermakelijk is om zien.

In het sesde Notebome DOOSJE werd gevonden een gedeelte van de slagader van de milt van een Kalf, dewelke ontvleest is, so men gemeenlijk spreekt, dat is, van alle desselfs sappige uyteynden berooft.

Aanm. ten eersten. Dese slagader is vervult met een geel-wassighe stoffe, heeft alle desselfs kleyne takjens behouden, sijnde dese hare uyteynden seer sijn, en hebben hare uyteynden bewaart tot het sappigh wesen toe.

Ten tweden. Hoe moeylijk het is alle dese takjens op hare natuurlijke plaatsen te behouden, en het eene takje boven het andere te bewaren, en soo te drogen, dat te gelijk alle dese takjens behouden blyven, weten die gene, dewelke haar met desen handel bemoejen.

Het sevende DOOSJE van Indiaans hout toegerust, onthoud in sijn het gedarmte van een kleyn en onvoldrage Schaapje, dewelke

L met

ba repleta, nitidissime præparata, & conservata.

Not. Dicta intestinula, mesenterio cohærentia, proprium retinuerunt locum; Arteriæ per mesenterium dispersæ ceraceâ materiâ flavâ sunt infarctæ, & ut gratiam majorem concilia- rent visui, imposui dicta intestine ferico nigro villoso.

In ARCULA octavâ reservantur calculi equini per alvum excreti. Vid. Tab. II. Thes. 2. Fig. 4. 5. 6.

Quantumvis inter medicos reperiantur, qui assentire nolint calculos per alvum excerni, veritati tamen consentaneum esse, nullus dubito; quandoquidem expertus sum mulierem Judaicam, inter cætera mala; sc: fluore uterino, colica stomachi &c. laborantem, post usum hausti purgantis, ab Expertissimo Viro D. Rocamora, qui curationi præfuit, præscripti, calculum per alvum rejecisse ingentem, quem mihi demonstraverunt patientis maritus, & consanguinei.

Clar. Dominus Nicolaus Venette, in tractatu suo de calculo, nunquam satis laudand-

met een witwassighe stoffe opgevult zijnde, seer curieus toebereyd en geconserveert zijn.

Staat aan te merken dat dese dârtjes aan haar darmscheyl nogh vast zittende, haare natuurlijke plaatsfen behouden hebben. De slaghaderkens door 't darmscheyl loopende, zijn met een geel-wassighe stoffe opgevult, en om dit aan 't oog aangenamer voor te stellen, soo zijn deselve op swart Fluweel geleyt.

In het achste DOOSJE werden steenen gevonden en bewaart, dewelke een Paert door den afgang gelost heeft, siet de II. Plaat van dit 2. Cab. fig. 4. 5. en 6.

Hoewel datter onder de Geneesheeren gevonden werden, de welke niet en kunnen geloven, dat men Steenen door de stoelgangh kan komen te lossen; soo ist eghter, dat sulks waar ende waaraghtigh zijnde, van my ook is ondervonden, dat een seekere Jodinne, onder andere ongemakken, als onmatighe vloet, colyk in de maagh &c. gequelt zijnde, van den welervaren Heer Doctor Rocamora, een purgatie is voorgeschreven, waar door sy in den afgangh een seer groote steen quyt is geworden, die my van de man des patients, als mede van hare vrienden is getoont:

- Den Heer Professor Nicolaus Venette, heeft een Tractaat, geschreven over de gevallen van de steen

dando, varia quoque proponit exempla calculorum, per alvum rejectorum. Præterea variæ exstant Historiæ apud Cœiterum, Scaligerum & alios Autores, statuentes calculos per alvum esse rejectos.

Hic autem B. L. Tibi ostendo calculos equinos, per dictam viam exoneratos, quos mihi liberaliter inpertivit D. M. G. Blok, Med. Doct. expertiff. & in perscrutandis naturæ latebris maximè industrius, addita historiola insequente.

Hujusmodi Calculi No. xxxvj, diversa magnitudinis, inter sex septimanarum spatium, per secessum ejecit equus in stabulo Imperatoris, quod Vienna est, Anno 1698. Equus de cætero, bene habuit, quantum ex functionibus ejusque appetitu dijudicare potuerunt illi, qui ejus curam habuerunt. Hosce duos Calculos stabuli præfektus dono dedit Nob. Do. Wildebrand, tunc temporis R. M. Suecia à Secretis apud Curiam Cæsaream, nunc eidem Majestati à Secretis, apud P. P. Ordinis Fœderati Belgii, Hage Comit. Prædictus Dom. Hildebrand refert à quodam Medico Viennensi expertam fuisse virtutem ejus Bezoardicam, in majori tamen dosi.

steen, 't welk noyt genoegh kan werden gepresen. Hy verhaalt verscheyde exempelen van 't losse van steenen door de stoelgangh. Ook soo vint men by Coiterus, Scaliger, en andere Autheuren meer soodanige voorvallen.

Hier ist waardighe Leser, dat ick U. E. kom te vertoonen, steenen, dewelke een Paert door de geseyde wegen geloft heeft, en sijn deselve my mildelijk ter hand gesteld, door de Heer M. G. Blok, Med. Doct., en seer curieus onderzoeker van de geheymen der nature, waar by hy dit verhaal my ook toegesonden heeft.

In 't Jaar 1698. is een Paert, staande te Weenen op de stal des Keyzers, quyt geworden door de stoelgang xxxvj. steenen, en dat binnen de tyd van 6 weken. Het Paert, voor soo veel sy konden gewaar worden, die het selve oppasten, uytdeselfs werkingen en appetijt, was gesont en wel gesteld. Dese twee steenen heeft den opsiender van de stal gegeven aen den Ed. Heer Hildebrand, in die tyd Secretaris van sijn Kon: Majestijt van Sweden, aan 't Hof van sijn Keyf. Maj. en nu Secretaris van den selve, by haar Ho: Mo: de Heeren Staten van Holland en West-Vriesland in den Hage. Den geseyden Ed. Heer Hildebrand wist my te seggen, dat hy verstaan heeft, dat een Doct. tot Weenen, bevonden heeft, dese steenen in kraghten over een te komen met die van de Bezoar, wanneer mense in een grooter quantiteyt komt te gebruyken. L 2 't Is

Consideratione dignum esse censeo, quod fracto à me calculo majore, in ejus medio invenerim granum avenæ, quemadmodum in lapide Bezoardico frustum ligneum, vel simile quid invenire solemus.

't Is considerabel myns dunkens, dat ick de grootste steen gebroken hebbende, in deszelfs binnenste en midden, een haver grayntje heb vinden zitten, gelijk als men gewoon is te vinden in 't binnenste van de Bezoar steen een stukjen hout, ofiets diergelijken.

TA-

TABULÆ PRIMÆ

Explicatio.

Uytlegging van de
EERSTE PLAAT.

FIGURA I. Oculum Balæ-
næ denotat, qui ita disse-
ctus, ut Tunicæ Scleroticæ
hæud solum, verum etiam Ruy-
schianæ & Choroidæ constitu-
tionem, conspiciere possimus.

A. Scleroticæ crassities prope
nervum opticum.

B. Eiusdem tenuitas à latere
pupillæ.

C. Retinæ portio.

D. D. Portiones duæ choroï-
dæ, facie exteriore visæ,
reflexæ, & à Ruyfchiana a-
vulsæ; per hanc autem fa-
ciem densa series vasorum
sanguinis: est disseminata.

E. Choroidæ portiones duæ,
à Ruyfchiana ita avulsæ, ut
parte inferiore cum illa ad-
huc cohæreant, unde ea fa-
cie videntur, quæ connata
fuerat Ruyfchianæ. Notan-
dum interim, per hanc di-
ctam faciem, vasa supracita-
ta minus esse visibilia, quam
per faciem exteriorem lit. D.
D. indigitatam.

* Denotat Ruyfchianam tuni-
cam, quæ in Balæni oculo

pa-

DE I. FIGUUR, bete-
kent het oog van een
Walvis, 't welk foodanigh is toe-
bereyt en gesneden, datmen niet
alleen 't gestel van het harde vlies,
maar ook dat van 't Ruyfchen en
aderighe te gelyk zien kan.

A. Wyft aan de dikte van 't harde
vlies, dicht by de gesicht ze-
nuwe.

B. desselfs dunte, aan de zijde van
den oog-appel.

C. Een stuk van 't Net wyse vlies.

D. D. Twee stukken van het ade-
righe vlies, soo als het sich van
buyten vertoont; deselve syn
omgewend, en van 't Ruyfchen
vlies afgescheurt; en loopen
door de buytenste oppervlakte
seer veel by een gevoeghde
bloetvaten.

E. Twee gedeeltens van 't aderi-
ghe vlies, foodanig van 't Ruy-
fchen afgescheurt, datse van on-
deren daar noch aan vast zitten,
waar door sy nu hier van die zij-
de gesien werden, dewelke met
het Ruyfchen vlies vereenight
was, voor desselfs afscheurin-
ghe. Ondertusschen soo staat
hier aan te merken, dat men de
bovengemelde bloetvaten van
dese zijde niet soo wel zien kan,
als van de andere of buytenste,
getekent met let. D. D.

Het * wyft ons aan het Ruy-
fchen vlies, 't welk in 't ooghe

L 3 van

papyri crassioris obtinet
crassitiem.

FIG. II. Balanæ oculum re-
præsentat secundum longitudi-
nem bisectum.

- A. Retina.
- B. Choroidea, cui facie inte-
riore Ruyfchiana connata.
- C. Sclerotica.

FIG. III. Geminæ palpebræ
potiores portiones exhibet ex
homine.

- A. Cilia.
- B.B. Oscula ductuum, per
quos humor quidam excer-
nitur.
- C. Puncta lachrymalia.
- D. Glandulam lachrymalem,
in qua varia foramina, seu
oscula hiantia cernuntur.

FIG. IV. Corneam huma-
nam, facie posteriore visam,
repræsentat, in qua videnda se-
se exhibent corneæ margo, li-
gamentum ciliare, processus
ciliaris, circulus iridis minor,
& pupilla.

- A. Ligamentum ciliare.
- B. Processus ciliaris musculo-
sus.
- C. Circulus minor processus
ligamenti ciliaris, in quem
desinunt tendines processus
ciliaris. Dicitur circulus mi-
nor processus ciliaris, facie
ante-

van een Walvis de dikte heeft
van een dik papier.

De II. FIGUUR, wyft ons aan
het oog van een Walvis; en dat
na de lenghte doorgesneden.

- A. Het Net wyse vlies.
- B. Het aderighe vlies, aan wiens
binnenste zijde het Ruyfchen
nogh vast zit.
- C. Het harde vlies.

De III. FIGUUR, wyft
ons aan 't meeste gedeelte van de
twee opperste ooghschellen van
een mensch.

- A. De hayrtjens der ooghschellen.
- B.B. Die mondekens der canaal-
tjens, waar door een sekere
voght komt te passeren.
- C. De traanstippen.
- D. Het traan kliertjen, waar in
verscheyde gapende monde-
kens, of gaajtens gesien wor-
den.

De IV. FIGUUR, verbeelt
ons de achterste zijde van het
hoorn-vlies, uyt een mensche,
waar in ons te voren komt de rand
van 't hoorn-vlies, den hayr wyse
band, als mede deszelfs aanhangh-
sel, den kleene circul van den re-
genboogh, en oogh-appel.

- A. De hayr-wyse band.
- B. Het spierighe aanhanghsel van
den hayr-wyse band.
- C. De klenen circul van den aan-
hangh des hayr-wyse bands,
waar in dat de peeskens van 't
geseyde uytsteeksel komen te
eyndigen. Dese geseyde klenen
circul van het uytsteeksel van den

antere visus, nuncupatur à me *Circulus minor Iridis*; Iris enim est facies exterior, processus lig. ciliaris, facies interior.

D. Pupilla.

E. Corneæ margo.

FIG. V. Exhibetur processus ciliaris musculosus cum ejusdem tendinosi fibræ &c. Notandum interim, hanc figuram esse factam, ope microscopii, unde naturali magnitudine multis numeris auctior facta.

A. Tendinosa substantia processus ciliaris.

B. Musculosa ejusdem substantia.

C. Circuli minoris fibræ circulares pupillæ constrictioni destinatae, quas sculptor hic justò distinctius representavit, nam in objecto ipso non ita luculenter videntur.

FIG. VI. Ostendit oculum Balæne transverse bisectum.

A. Sclerotica, cujus crassities admiranda.

B. Sclerotica, cujus crassities hic quidem videtur diminuta, sed Choroidea ita propullulat extra Scleroticam, ut

den hayr-wyfe band van voren gezien zynde, word van my geheten, den klenen circul van den regenboogh, want 'tgeen van buyten regenboogh word geheten, is van binnen de aanhangh van den hayr-wyfe band genoemt.

D. Den oogh-appel.

E. Den rand van 't hoorn-vlies.

In de V. FIGUUR, word verthoont het spierigh aanhangsel van den hayr-wyfe band, met deszelfs pefige fiberkens, &c. aanmerkt ondertuffchen dat dese figuur gemaakt is door toedoen van een vergroot glas, waar door dat deselve hier veel grooter verthoont werd, als wel natuurlijker wyfe is.

A. De pefighe substantie van den hayr-wyfen band.

B. Het spierig wesen van den hayr-wyfen band.

C. De circulaire fibren, of rondom loopende draden, van den klenen circul, dienende om d'oogh-appel te vernauwen, dewelke den plaatsnyder hier wat te perfect heeft verbeelt, want in 't voorwerp selfs en synse foowel niet te zien.

De VI. FIGUUR, verthoont een dwers doorgesnede oogh van een Walvis.

A. Het harde vlies, 't welk wonderlijk dik is.

B. Het harde vlies, wiens dikte hier ter plaatse wel schynt vermindert te zyn, maar het aderighe vliespuylt hier soodanigh buy-

ut ejus vera craffities videri
haud poffit.

C. Choroidea.

D. Vafa fang: per choroideam
difperfa.

E. Arteria, Choroideam inte-
gram ambiens, è qua rami
emergunt innumeri, furfum
repentes.

F. Iridis circulus minor, major
autem * notatur.

G. Pupilla.

FIG. VII. Cornea vitulina
adumbratur, facie posteriore
vifa. In ea omnia majora appa-
rent, quam quidem in ho-
mine.

A. Corneæ margo.

B. Ligamentum ciliare.

C. Processus ciliaris.

D. Circulus minor processus
ciliaris, per quem denfa fe-
rie, & recto quidem tramite,
decurrunt tendines proces-
sus ciliaris.

E. Pupilla.

FIG. VIII. Demonstratur
humor cryftallinus vitulinus,
cum ejufdem membranula am-
biente, aranea dicta, per quam
plurimæ funt diffeminatæ re-
pletæ arteriolæ.

FIG. IX. Humor cryftal-
linus

buyten het harde vlies uyt, dat-
men desfelfs ware dikte niet wel
zien kan.

C. Het aderighe vlies.

D. De bloetvaten, door het ade-
righe vlies verfpreyt.

E. Een flaghader loopende ron-
tom het aderighe vlies, uyt de-
felve loopen ontelbare takjens
opwaarts.

F. De kleene circul van den re-
genboogh, en werd den groo-
te getekent met een *.

G. Den oogh-appel.

De VII. FIGUUR, verftoont
het hoorn-vlies van een kalfs oogh,
foo als het van aghteren ons voor-
komt. In het felve komt ons alles
grooter te vooren als wel in een
mensch.

A. Derand van 't harde vlies.

B. De hayr-wyfen band.

C. Het aanhangfel van den hayr-
wyfenband.

D. Den kleenen circul van het aan-
hangfel van den hayr-wyfe
band, door dewelke feer dik en
dicht komen te loopen alle de
peeskens van 't gefeyde aan-
hangfel, en dat recht uyt.

E. Den oogh-appel.

In de VIII. FIGUUR, werd
verbeeld de cryftalline voghtigheyt
uyt het oogh van een kalf, met des
felfs omvangend vliesken, 't welk
het fpinnewebbevlies geheren is,
waar door feer veele opgevolde
flaghaderkens loopen.

De IX. FIGUUR, verftoont de

linus è Balæna fese videndum exhibet. Hujus, ut & oculi exilitas admiranda, si ad corporis molem conferantur.

de crystalline voght uyt een Walvis; 't Is te verwonderen, dat dese crystalline voght, als mede het geheele oog, soo bysonder kleen zijn, na proportie van de groote van 't lighaam van dese vis.

TABULÆ SECUNDÆ
Explanatio.

Uytlegginghe van de
TWEDE PLAAT.

FIG. I. Vesicæ humanæ inversæ portionem maximam exhibet; hujus superficies interior jam exterior facta, innumeris excrescentiis membranosis, & ramosis prædita est, ob calculi, quo laboraverat patiens, attritionem.

DE I. FIGUUR ver-
toont het grootste gedeelte van een omgekeerde blaas van een mensche, dese hare inwendighe oppervlakte, ver-
toont sich hier nu uytwendigh, en is deselve beset met een ontelbaar getal van vliefighe en takkighe uytwassen, en dat van wegen het vryven des steens, waar mede den lyder beladen was geweest.

A. Vesicæ crassities prodigiosa, id quod calculosis fati familiare.

A. De ongemene dikte van de blaas, 't geene gemeen is aan die geene, dewelke met de steen gequelt zyn.

B. B. Excrescentiæ ramosæ & membranosæ.

B. B. Vliefighe en takkighe uytgroeyfels.

C. Vesicæ fundus, nullis excrescentiis ditatus, utpote à calculo non læsus.

C. De grond van de blaas, met geen uytgroeyfels beset, nadien dese plaatze van de steen niet en is beledight.

D. Superficies Vesicæ exterior, quæ ab inversione interior facta.

D. De buytenste oppervlakte van de blaas, die hier nu door het omkeren, de binnenste is geworden.

FIG. II. Demonstratur mulieris, utero gerentis, portio Vesicæ, cujus fibræ undique

In de II. FIGUUR werd
getoont een stuk van de blaas van een swanger gaande Vrouw, waar
M van

que oblitæ sunt arenulis minutissimis.

FIG. III. Portionem hepatis Hydropici indigitat.

A. Superficies; ob cellulofam constitutionem admodum inæqualis facta.

B. Cellulæ; aut vesiculæ, limofam substantiam continententes; suntque adeò numerosæ, ut hepar, totum quantum, ex hisce constet.

FIG. IV. Exhibetur calculus equinus minor per alvum rejectus.

FIG. V. Demonstrat portionem calculi majoris per alvum ejusdem equi rejectam, quæ ferræ ope partim, partim quoque vi in duas partes fracta: in ejus medio foveola reperitur, quam granum avenæ, in intestino hærens, formavit, dum calculosa substantiâ obduceretur avena.

A. Lamellæ calculosæ variæ, ex quibus constituitur portio calculi exterior.

B. Substantia calculi interior, in qua laminæ minus visibiles.

van de fiberen of draden alsints meerfeer kleene steentjens beset zyn.

De III. FIGUUR wyft ons aan een stuk des levers van een watersughtigh mensche.

A. De oppervlakte, dewelke byster ongelijk is, wegens de cellulose gesteltheit.

B. Cellekens, of blaaskens, een taeye substantie in haar onthoudende; en sijn dese soo menighvuldigh, dat de gantsche lever, daar uyt is bestaande.

In de **IV. FIGUUR** werd ver-toont een steen, dewelke een paert gelost heeft door 't fundament.

De V. FIGUUR wyft ons aan een stuk van een groote steen, die 't selve paert door het fundament quyt is geworden: en is dese ten deele door een saagh, ten deele door brekinghe in twee deele gescheyden. In 't midden van deselve wierd een kleyn kuyltje gevonden, 't welk een graantje haver, in 't gedarmte vast geseten zynde, geformeert heeft, terwyl 't selve alsints omvangen wierd van de steenighe substantie.

A. Verscheyde steenighe schellen, waar uyt dit stuk steens uytwendigh is bestaande.

B. De binnenste substantie des steens, in dewelke dese steenmin schelaghtigh word bevonden.

C. Foveola ab avena producta.

FIG. VI. Alteram partem dicti calculi exhibet, in qua granum avenæ, post disruptionem, remansit.

A. Portio à ferra læsa.

B. Portio vi fracta.

C. Granum avenæ in calculi medio hærens.

Not. Interim Nob. Domin. Blok hanc partem secum sumpsisse, ita ut una tantum pars in hoc meo Thesauro reperiatur.

C. Het kuyltje, van het graantje haver voortgebracht.

De VI. FIGUUR wyft ons aan het andere deel des steens, waarin het haver graantje na het breken des steens is blyven zitten.

A. Het gedeelte des steens, 't welk door de saagh is gescheyden.

B. Dat gedeelte, 't welk door gewelt gebroken is.

C. Het haver graentje, zittende in 't midden van de steen.

Aanmerkt ondertusschen, dat den Ed: Heer Blok, dit gedeelte na sijn heeft genomen; soo datter maar een stuk in myn Cabinet gevonden word.

T A B U L A III

HYdrocephalum exhibet, sex aut septem mensium cujus caput prodigiosæ magnitudinis est.

Inter manus & caput Placentæ portionem posui, ut caput liquori innatans, in Phialæ medio detineretur; estque dicta portio placentæ ruditer delineata, quia mihi animus non erat placentæ veram constitutionem hoc loco exhibere; hanc autem reperiet B. L. Tab. VI. Fig. 2. hujus Thes. secundi.

De DERDE PLAAT

VERbeelt een waterhoofdigh Kint, van ses of seven maanden, wiens hoofd byster groot is.

Ick heb een stuk des moerkoeks gelegd tusschen 't hoofd en handen, ten eynde 't hoofdje, in de vogtigheyt leggende, in 't midden van 't glas gedwongen wierd te blyven leggen, en is dit stuk moerkoeks rou afgebeelt, om dat myn voornemen niet en was, desselfs ware gesteltheit hier te vertonen, maar sal den beminden leeser 't selve vinden in de VI. Plaat, Fig. 2. van dit twede Cabinet.

T A B.

M 2

De

T A B U L A IV De VIERDE PLAAT

Quinq̄ue Figuras demon-
strat cujusdam substan-
tiæ heterogeneæ, membr̄is co-
piosis multorum fœtuum,
trium præter propter mensium,
onustæ, & in lucem editæ, pau-
lò post fœtum Hydrocephala-
lum supradictum, idque ex ea-
dem muliere.

FIG. I. Portio substantiæ
heterogeneæ membr̄is dictis o-
nusta, exhibetur.

- A. Os femoris durum, carne
& perioestio denudatum.
- B. Digitus singularis vel pe-
dis, vel manus, id quod
non bene discerni potest.
- C. Patella cartilaginea, circa
genu alterius ossis femoris
sita.
- D. Genu cartilagineum.
- E. Pes.
- F. Manus, cujus digiti imper-
fecti, & male conformati.
- G. Pes alter.
- H. Manus perfecta.
- I. Duo digiti minus perfecti.

FIG. II. Majorem molem
supradictæ substantiæ, mem-
bris variis ditatam, ostendit;
nec

Verthoont vyf figuren van
een bysondere en vreemde
substantie, vervult met veele le-
dematen van veele Kinderkens,
ontrent 3 maanden gedragen zyn-
de; en zyn dese zaken ten voor-
schyn gekomen, even na de ge-
boorte van het voorgemelde wa-
terhoofdig kintje van deselve vrou.

De I. FIGUUR wyft aan
een gedeelte van een bysondere en
vreemde substantie, met de ge-
feyde Ledematen vervult.

- A. Het dybeen, 't welk hard en
ontbloot is, van vlees en bene-
vlies.
- B. Een eenighe vinger of toon,
't welk niet wel te onderschey-
den is.
- C. Een kraakbeenighe knieschyf,
geplaaft ontrent de knie van een
tweede dybeen.
- D. Nogh een kraakbeenighe
knie.
- E. Een voet.
- F. Een hand, wiens vingeren on-
volmaakt of wanschapen zyn.
- G. Een tweede voetje.
- H. Een welgemaakte hand.
- I. Twee vingeren, die niet soo wel
geschapen zyn.

De II. FIGUUR verthoont
een grooter gedeelte van de bo-
vengemelde substantie, met ver-
scheyde

nec non foetum ejusdem ætatis, Thorace & capite substantiæ supradictæ ita intricatis, & connatis, ut neque caput, neque Thorax conspici possint.

A. Duo crura, male conformata & tortuosa, quibus associatur

B. Brachium incurvatum, cum annexa manu.

C. Pes è superiore parte hujus substantiæ emergens, neque ullum commercium cum prædictis habens.

D. Corpora subrotunda, membranacea, cartilaginea, cellulosa.

E. Fibræ, aut vascula sanguinea; id quod discernere nequeo, utpote non repleta materia ceracea.

F. Membrana magna, limosa materiâ referta.

G. Abdomini analogum quid, è cujus medio, parte inferiore, propendet peni simile quid.

FIG. III. Minorem portionem substantiæ prædictæ exhibit, è qua emergit,

A. Femur unius foetus trium fere mensium.

B. Offa Tibiæ & suræ alterius foetus, quæ carne & perioftio

scheyde Ledematen ook voorfien zynde; als mede een Schepfeltje van die selve ouderdom, wiens hoofje en borst soodanigh verwart, en begroeyt zyn, in die stoffe, dat mense niet zien en kan:

A. Twee beenen krom en wanschapen, waar nevens nogh een

B. krom armtje gevonden word.

C. Een voetje voortkomende uyt het bovenste gedeelte van dese selfstandigheyt, en heeft 't selve geen gemeenschap met het voorgaande.

D. Vliesighe, en ook kraakbenighe rondaghtige deeltjens.

E. Fiberkens, of wel bloetvatjens, 't welk niet wel te onderscheyden is; nadiense niet opgevult en zyn.

F. Een groot vlies met een tayslymerighe stoffe vervult.

G. Iets, 't geen een buykje verbeelt, uyt wiens midden een verheve deeltje uytpuylt als ware het een roedeken.

De III. FIGUUR verbeelt een kleynder portie van deselve substantie, waar uyt dat dese volgende zaaken komen uyt te kyken,

A. De dye van een Kintje van ontrent 3 maanden draghts.

B. Het scheen-en dybeen, van een ander Kintje, dewelke van

M 3 vlees

stio denudata, situm transversum occupant.

C. Pes extremus ejusdem fœtus, ut videtur, paululum tamen à dictis ossibus suræ & tibiæ separatus est. Sub dicto pede extremo apparet adhuc digitus singularis, quem notavi eadem literâ C. peculiari tamen lineâ.

D. Duo pedes sine tibiis aut femoribus, emergentes è regione dictorum artuum.

E. Tibia.

F. Pes extremus.

FIG. IV. Explicatio, qua exhibetur portio ejusdem substantiæ, sine ullo membro visibili.

A. Particulæ partim cellulosæ, partim cartilagineæ.

B. Partes membranosæ.

C. Vasculosæ particulæ.

FIG. V. Lustratur quoque portio suprascriptæ substantiæ, è cujus infima parte prodit integrum crus.

A. Ostibiæ carne privatum.

B. Particulæ vasculosæ.

C. Cellulosæ particulæ membranaceæ.

D. Pes extremus,

E. Os femoris.

vlees en beenvlies ontbloomt sijnde, over dwersgeplaat zyn.

C. Het voetje van 't selve Kintje, soo het schynt, want het is een weynigh van de geleyde beenderen afstaande. Hier doet sich nogh een eensame vinger op, den welke ick aangewesen hebbe met deselve letter C. edogh met een bysonder linie.

D. Tweevoeten sonder scheenen of dyen, voortkomende uyt een geheel andere, en tegens overstaande plaats.

E. Een scheentje.

F. Een voetje.

De uytlegginghe van de IV FIGUUR, waar in ons vertoont werd een gedeelte van de bovengemelde selfstandigheyt, sonder dat men daar eenighe ledematen in zien kan.

A. Celluleuse en ten deele kraakbeenighe partyen.

B. Vliesighe deeltjens.

C. Vatighe deeltjens.

In de V. FIGUUR, werd ook gesien een portie van de bovengemelde substantie, uyt wiens onderste gedeelte voortkomt een geheel been.

A. Een vleesloos scheenbeentje.

B. Vatige deeltjens.

C. Vliesighe en celluleuse deeltjens.

D. Het voetje.

E. Het dybeentje.

TAB.

De

T A B U L A V. De VYFDE PLAAT.

FIG. I. Infantis stomachus, cum annexis Gula & omento, demonstratur.

A. Gula, cum ejus fibris musculosis longitudinalibus.

B. Arteriæ per superiorem stomachi partem decurrentes.

C. Arteriæ per inferiorem partem distributæ, quarum rami majores ceu subito detruncari videntur, cum contra aliæ interiora petant, aliæ verò per omentum distribuuntur.

D. Stomachi exitus, seu Pylorus.

E. Omentum myriadibus vasculorum sang: nullis autem foraminibus, præditum.

F. Os superius, seu introitus stomachi.

FIG. II. Hominis provectioris ætatis portio stomachi inversi exhibetur,

A. Plicæ interiores nonnihil prominentes extra superficiem internam stomachi.

B. Pori innumeri.

FIG. III. Representat portionem stomachi humani inversi,

IN de I. FIGUUR werd Ivertoont de maagh van een Kint, met desselfs flokdarm, en het Net.

A. De flok-darm, met desselfs spierighe draden, dewelke na de langhte loopen.

B. Slaghaderen, loopende door het bovenste van de maagh.

C. Slaghaderen, door het onderste gedeelte verspreyt, welkers groote takken schielijk schynen afgesneden te worden, daar ter contrarie sommige der selve, ten dele binnewaarts loopen, andere werden ook verspreyt door het Net.

D. Des maaghs uytgangh.

E. Het Net, met duysende van bloetvatjens, en gantsch geen gaatjens beset.

F. De krop, of ingangh des maaghs.

In de II. FIGUUR werd ons verbeelt een stuk van een omgekeerde maagh, van een be-daaght mensche.

A. De inwendighe rimpelen, en vouwen van de maagh, die een weynigh uytsteken, buytende inwendighe superficie.

B. Ontelbaare openinghtjens of gaatjens, die men *pori* noemt.

De III. FIGUUR verbeelt een stuk van een omgekeerde mensche

verfi , supra pylorum abscif-
fam.

A. Locus , ubi plicæ non ap-
parent, sed exiguorum mon-
ticulorum rotund: instar, in-
tima superficies propullulat.

B. Interstitia cellulosa , seu
nova apparentia , de qua
mentionem feci Fol. 30.

C. Pylorus.

FIG. IV. Portionem sto-
machi denotat , in qua dicta
interstitia cellulosa exhiben-
tur naturali magnitudine longe
majores , utpote microscopii
ope ita sculptæ.

Not. Dicta interstitia , in ea
parte stomachi ruminantium
reperiri , quæ belgice dicitur
de *Kraagh* / easque quadran-
gulares & admodum capaces
esse , vel lippis & tonforibus
notum. In homine verò , mi-
nutissimæ sunt , & formâ di-
versâ.

T A B U L Æ VI

Explicatio.

FIG. I. Portio venæ portæ
hepatis vitulini.

FIG. II. Portio venæ & ar-
teriæ placentæ urerinæ mulie-
bris.

FIG.

sche maagh, bovenden uytgangh
afgesneden.

A. Die plaats, alwaar geen rim-
pelen of vouwen, maar wel
eenighe ronde verheventheden,
bergswys, haar opdoen.

B. Celluleuse tusschen scheytfe-
len, of nieuwe verschynselen,
waar van mentie gemaakt word
Fol. 30.

C. Des maaghs uytgangh.

De IV FIGUUR vertoont
ons een stukje van de maagh, waar
in de geseyde celluleuse tusschen
scheytselen werden aangewesen,
en dat door een vergroot glas,
waar door alles hier grooter
voorkomt, als wel natuurlijker
wyse.

Hier moet men aanmerken, dat
dese geseyde tusschenscheytselen
ook gevonden worden in dat ge-
deelte van de maagh der herkau-
wende dieren, 't welk in onse ta-
le geheetenis de *Kraagh*, en dat
deselve aldaar seer groot, en vier-
kantigh zyn, 't welk een yder
meer als wel bekend is. In een
mensch synse daar en tegen seer
kleen, en van verscheyde forme
engedaante.

Uytlegginghe van de SESDE PLAAT.

DE I. FIGUUR wyft
aan een stuk van de poort
ader van een Kalf.

De II. FIGUUR een stuk
van de ader en slagader van een
moerkoek uyt een Vrouw.

De

FIG. III. Venæ cavæ, per hepatis dispersæ, Ramulus.

FIG. IV. Ramus Venæ portæ humanæ.

FIG. V. Ramus Arteriæ splenicæ vitulinæ.

FIG. VI. Portio tunicæ intimæ uteri ovini gravidi, per quam myriades vasorum novorum lumbricalium visuntur distributa, suntque transparentia, succumque præparantia, pro fœtus, in utero hospitantis, alimento.

FIG. VII. Vasorum sanguineorum maxima parte renis substantiam constituentium cursus vermicularis, exhibetur.

Not. Interim hic nil nisi dictorum vasorum cursum repræsentari; in posterum singulorum ramusculorum extremum distinctius exhibere animus est, singulas enim extremitates, ceu glomum repræsentant; in hepate verò, ut & liene, pennisillum.

FIG. VIII. Portio tunicæ chorii vitulini monstratur, cujus vascula sang: sunt repleta, ad ultimas extremitates usque.

Thes. II.

Not.

De III. FIG. Een takje van de hol ader des levers uyt een mensch.

De IV. FIG. Een tak van de Poort ader uyt een mensch.

De V. FIG. Een tak van de slagader des Milt, uyt een Kalf.

De VI. FIG. Een gedeelte van het binnenste vlies van een bevrucht Schaap, waar door duysende van op nieuws uyt gevonden wormwyse vaatjens verspreyt zyn; en zyn dese doorschynend, en die sappighe stoffe toebereydende, dewelke dienstigh is om de vrucht te voeden, soo langh deselve in de lyfmoeder haar verblyft heeft.

In de VII. FIG. Werd ons voorgestelt de worm-wyfe cours, van de bloetvaten, dewelke, voor't grootste gedeelte, de substantie der nieren uytmaken.

Aanmerkt ondertusschen, dat hier niets voorgehouden word, als alleen die geteyde cours der bloetvaten; en is myn voornemen in 't toekomende de uyteynden van yder takjen te verbeelden, want yders uyteynde doet sich op als een kleyn kluwentje; die van de lever en milt daar en tegen als kleyne penceeltjens.

In de VIII. FIG. werd verbeelt een stuk van het vlies Chorion uyt een Kalf, wiens bloetvaatjens tot het eynde toe vervult zyn.

N

Den

Not. B. L. hic quidem adspicit ramulos minutissimos, sed verò in objecto ipso, averfa luce viso, dictæ extremitates variis locis mentiuntur maculas.

Præterea consideratione dignum esse censeo horum vasculorum extremum neutiquam habere reptatum convenientem cum vasculis hepaticis, lienalibus, renalibus, aut placenta uterinæ,

Den B. Leefser aanschouwt hier wel seer kleyne en fijne takjens, edogh in 't voorwerp sijn deselve seer veel fijnder, ja 't voorwerp selfs van 't light af gesien zijnde, soo vertoonen haar dese uyteynden, op verscheyde plaatsen als vlakken.

Hier en boven soo is 't confidabel dat het uyterste deser vaten in opfichte van cours, gantsch geen overeenkomst en heeft met die van de nieren, lever, milt, of moerkoek.

F I N I S.

VIRO NOBILISSIMO ET CLARISSIMO;

JOS: PITTON TOURNEFORTIO,

BOTANICORUM HUIUS SECVLI

FACILE PRINCIPI,

E REGIA SCIENTIARUM ACADEMIA,

DOCTORI FACULTATIS MEDICÆ

PARISIENSIS,

ET

BOTANICES IN HORTO REGIO

PROFESSORI,

AMICO VETERI,

TERTIUM HUNC THESAURUM

L. M. Q. D.

FREDERICUS RUYSCHIUS

FREDERICI RUYSCHII

Anatomia & Botanices Professoris

THESAURUS
ANATOMICUS
TERTIUS.

Cum Figuris aeneis.

HET DERDE
ANATOMISCH
CABINET

VAN

FREDERIC RUYSCH,

Professor van de Anatomie en Botan.

Met Kopere Platen.

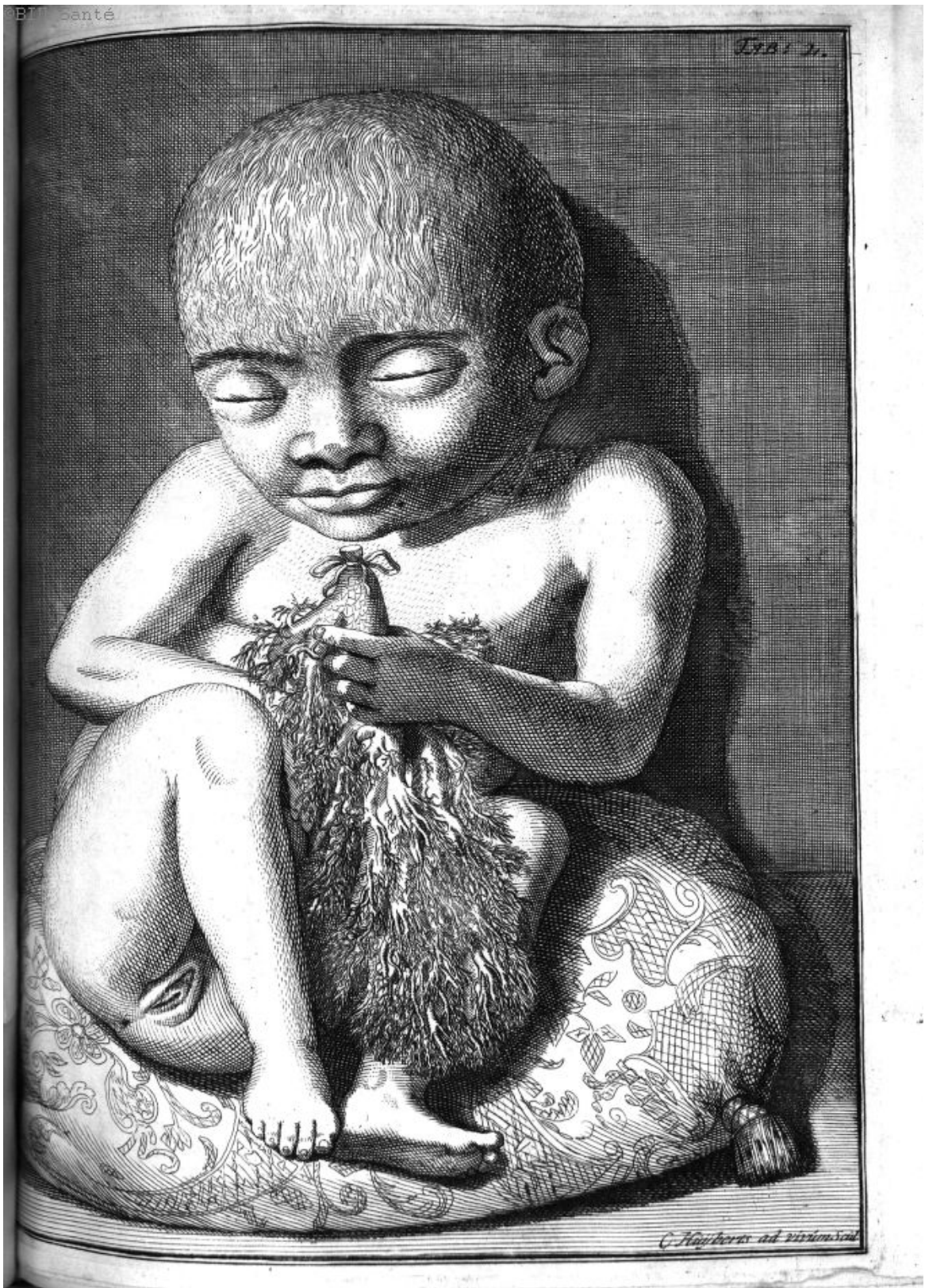
AMSTELÆDAMI,

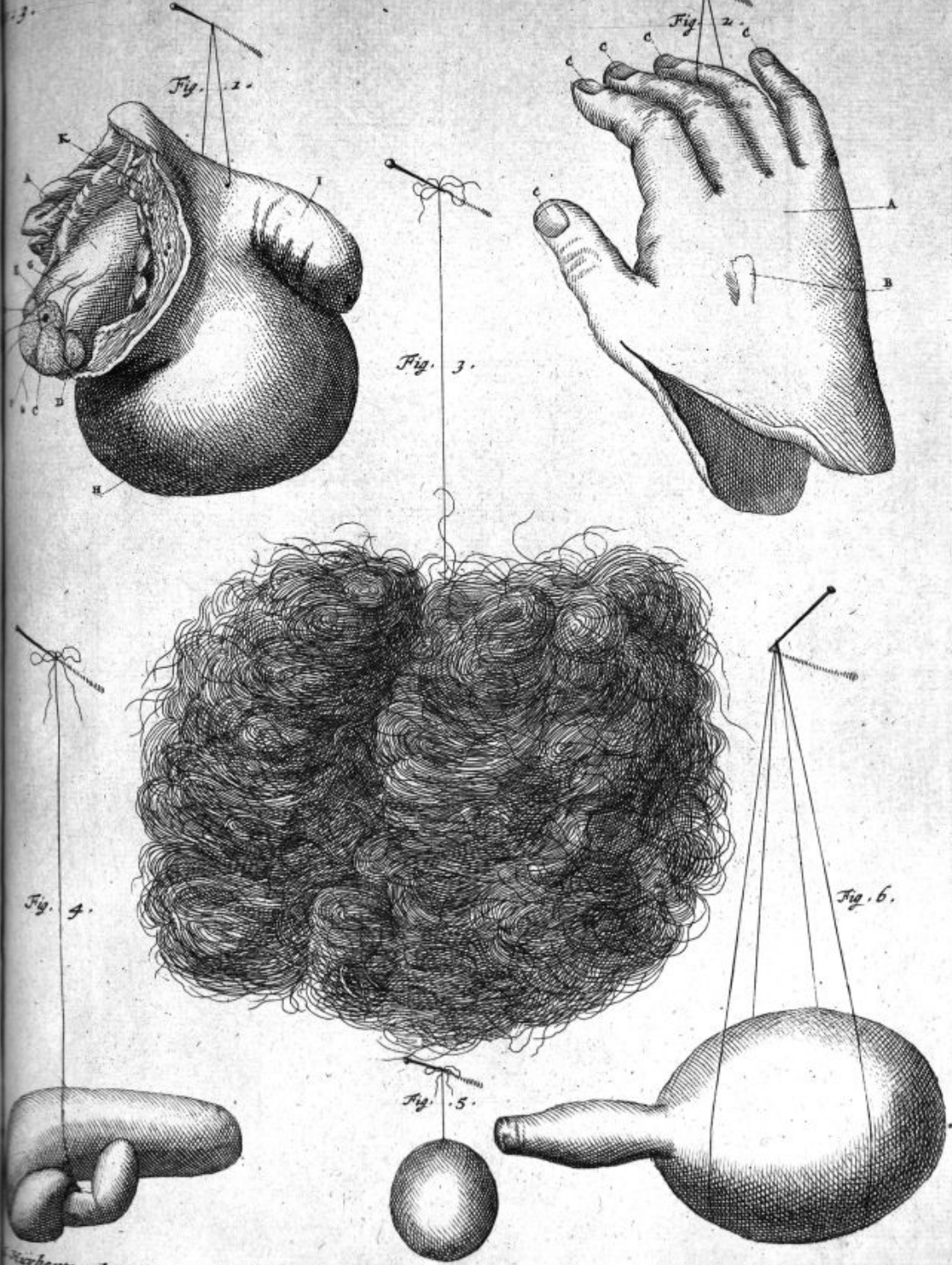
Apud JOANNEM WOLTERS, 1703.

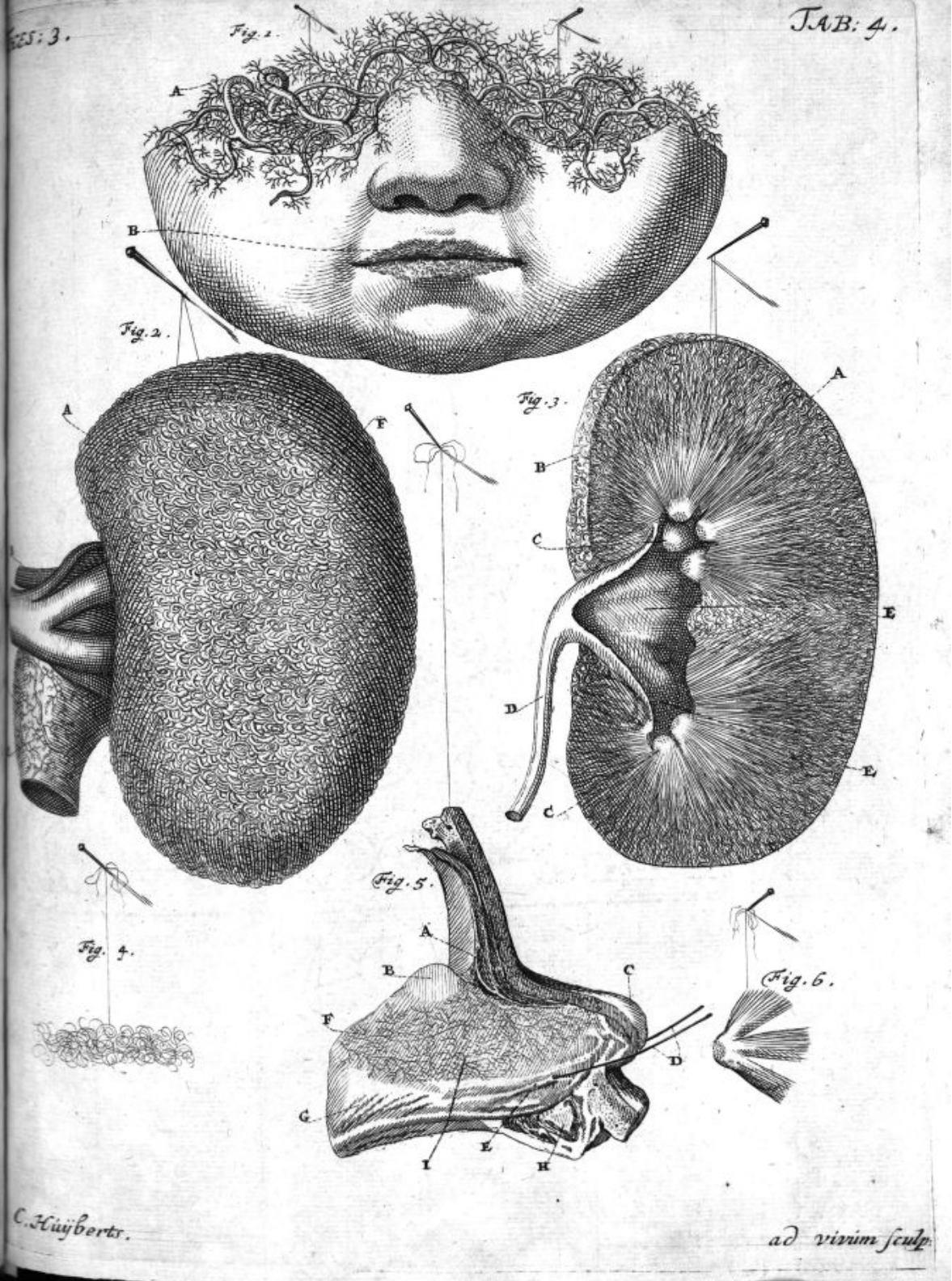
C. Hügherts.

ad. vivium Sculpsit

W. Jacobsen sculpsit.

THESAURUS
ANATOMICUS ANATOMISCH
TERTIUS. CABINET.

Het Derde

Ex Ligno Indico variegato confectus, sequentia in sese continet.

Gemaakt van gevlamt Indiaansche Hout, waar in dese navolgende zaken onthouden werden.

Primò, in fundi medio occurrat Pedamentum ex Ligno juglandis confectum, cui imposita rupes artificialis, ex calculis humanis composita, cujus fundamentum rupes naturalis, cui innituntur omnis generis calculi humani, & tanto quidem numero, ut tota rupes naturalis visum aufugiat.

Dicta Rupes magnitudine superat rupem in Thesauo primo figurâ primâ descriptam & expressam. Vide hanc secundam Rupem Tab. I. Thes. 3. quam hac inscriptione exornavit magni nominis Poëta Clarissimus Petrus Francius.

QUID SUMUS, AUT QUIDNAM NOSTRI
POST FUNERA RESTAT?
ADSPICE: NIL ALIUD, NUDA NISI
OSSA, VIDES.
CALCULUS, ET VASTUS LAPIDUM, QUEM
GERNIS, ACERVUS,
QUAM SIT VITA HOMINUM PLENA
DOLORE, DOCET.
Thes. III.

Voor eerst komt ons in 't midden van de grond een Noot-boome Pedestal te voeren, waar op een na de konst gemaakte Rotssteen geset is, dewelke toegestelt is uyt allerhande Steenen, die in 's Menschen lighaam gegroeyt zyn, en is het fundament hier van een natuurlijke Steenrots, waar op alle dese Steenen van Menschen zijn vast gemaakt, dewelke zoo veel in getale zijn, dat men de natuurlijke Steenrots geen sints meer sien en kan.

Dese geseyde Steenrots, van dit derde Cabinet, overtreft in groote die geene, dewelke in de beschryvinge van het eerste Cabinet afgebeeld staat. Ziet de Figure van dese tweede Steenrots Cab. 3. Fig. 1. dewelke den groote Poëet en Professor Petrus Francius met eenige Vaersen in 't Latyn verciert heeft, en hier vertaalt zynde, aldus luiden:

WAT ZYN WE TOCH! WAT BLYFT 'ER
OVER NA ONZ DOODT!
ACH! ZIET HET, 'T IS MAAR BEEN,
GY ZIET HET DOR EN BLOOT:
BLAASSTEENEN, ZIET GY HIER, BY
ROTSEN EN BY HOOPEN:
MEN LEERT HOE 'T LEVEN WORT DOOR
STORM VAN SMERT BELOOPEN:
A DIT

EXHIBET HOC TABULIS, HOC VERBIS
EXPLICAT, URBIS
RUISCHIIUS AMSTELIÆ LAUS, MEDI-
CUMQUE DECUS.

In hujus fastigio sceleton
fœtus immaturi quatuor cir-
citer mensium cum dimidio
reperitur, cujus genua inflexa
sunt, capiteque sursum con-
verso, quasi cœlum adspicere
vellet, manu continet officu-
lum carie exesum, & ex osse
femoris expulsum, & sic ho-
minum miseras exprimere vi-
detur, eâ inscriptione:

AH FATA, AH ASPERA FATA!

Sub genibus hujus sceleti vi-
dere licet ingens calculi huma-
ni frustum, cavitate notabili
præditum, in qua continuit al-
terum calculum, ceu nucleum
crassum: Estque dictum fru-
stum calami scriptorii crassi-
tie. Vid. Lit. A.

Interim Not. alios calculos
humanos ex lamellis tenuibus,
alios contra ex lamellis cra-
ffioribus esse compositos, sic-
ti ex aliis, hanc rupem consti-
tuentibus, patet.

Hinc constat Lithotomos
nonnunquam male accusari,
cum in operatione, quamvis
rite peracta, calculi frangun-
tur, id quod in eorum manu
non

DIT TOONT ONS RUISCH, IN ZYN VER-
STANDIG TAFEREEL,
'T JUWEEL DER ARTSEN, DAT DEN
AMSTEL VIEL TEN DEEL.

In het opperste van dese Steen-
rots vindmen 't geraamte van een
onvoldrage Kintje van ontrent vier
en een halve Maand dragts, wiens
knieljens geboogen sijnde, het
hoofdje opwaarts gewent is, als
wilde het den Hemel beschouwen,
hebbende in sijn handje een
stuksken van 't dybeen, 't welk
door scherpe humeuren bedorven
en uytgegeten zijnde, van de natu-
re uytgedreven is, waar door het
den ellendige staat van de men-
schen schynt uyt te willen druk-
ken, met dit opschrift

AGH NOODLOT, AGH BITTER NOODLOT!

Onder de Knieljens van dit ge-
raamte vindmen een groot stuk
van een steen, 't welk in sijn heeft
een merkelyke holte, waar in ont-
houden is geweest een andere
steen, als een dicke pit, en is dit stuk
in dikte over eenkomende met die
van een Schryf pen. Ziet Letter A.

Aanmerkt ondertuffchen, dat
zommighe Steenen der Menschen
te samen worden gestelt uyt dun-
ne, andere uyt dicke schillen, of
schelfers, gelijk zulks blykt uyt
de Steenen, die tot dese Steen-
rots gebruykt zyn.

Hier uyt blykt het klaar, dat de
Steen-snyders zomtyts te onregt
beschuldigt werden, wanneer zy
in haar werkingh (al is 't dat sy het
behoorlijk behandelt hebben) be-
schuldigt werden, wanneer de
Steen-

non est; si enim calculi ex tenuibus lamellis sunt coagmentati, facillime rumpuntur in extractione.

A latere dicti Sceleti adstat Sceleton trium præter propter mensium, una manu gerens tenuissimum Ramulum Arteriosum, ceraceâ materiâ rubrâ ad extremum usque repletum; altera autem tenet fictitiâ festucam tenerrimam, confectam ex fibris Vesicæ urinariæ cujusdam mulieris, quæ fibræ tot undique à natura sunt obsitæ calculosis arenulis, ut nil fere, nisi Arenulæ calculosæ conspici possint.

Not. interim, quod Vesica urinaria, è qua desumptæ sunt dictæ fibræ, festucam tenerrimam constituentes, tota quantâ, conflata fuerit, ex ejusmodi fibris calculosis, ita ut integra Vesica, à nobis prima fronte visa, quasi lapidea, aut potius ex arenulis calculosis constituta, mihi videretur.

Hujus Vesicæ frustum satis magnum in liquore Balsamico confervo, ut naturalem conservaret constitutionem.

Dictum Sceleton. exiguum fe-

Steenen in 't uythalen komen te breken, 't geen nochtans haar niet altoos is te wyten, want zoo de Steenen uyt dunne schelfers bestaan, zoo breken sy ligtelijk in het uythalen.

Aan de zyde van het bovengemelde geraamte, staat nogh een ander geraamte van een onvoldrage Kintje van omtrent drie Maanden dragts, 't selve heeft in sijn een handje een seer dun tackje van een slag-ader, met een rood waschighe stoffe, tot de eynde toe opgevult; in deffels ander handje, heeft het een stokje, gemaakt uyt draden van de water-blaas van een Vrouw, welke draden van de natuur met zoo veel sandighe steentjes beset zijn, dat men nauwelijks yets anders dan sandighe steentjes zien kan.

Aanmerkt ondertusschen, dat de Blaas, waar uyt dese geseyde draaden genomen, en tot een seer dun stokske zijn gemaakt, geheel en al te samen gestelt was uyt zodanige draaden, die alsints met sandighe steentjes beset waren; zoo dat ons dese geheele Blaas in de eerste opslag van 't oog, als steenigh of liever, als uyt sandighe steentjes schein te samen gestelt te zijn.

Van dese Blaas bewaare ick een groot stuk in myne Balsamike vogtigheyd, op dat sy haare natuurlijke gesteltenis zoude behouden.

Dit geseyde kleen geraamte schynt met het stoksken te willen

festucâ suâ capitis constitutionem demonstrare videtur, ea enim finciput tangens, eorum Anatomicorum errorem detegere videtur, qui existimant finciput, ut & cætera capitis ossa, eâ ætate, esse cartilaginea, cum contra membranaea sint.

Præterea, in hoc parvo Sceletono luculenter videri potest, quibus in locis, ossæ substantia primò visui sese offerat in capite; de his plura in sequentibus.

Ante dictum Sceleton positi sunt tres calculi humani, figura, colore & substantia inter se differentes. Vid. Lit. B. C. D.

Sub dictis in conspectum venit calculus humanus ingens, Lit. E. notatus, superficie æquali & splendens, colore & forma tam accurate Lapidem Bezoardicum Orientalem imitans, ut difficile foret visu ea discernere.

Sub eo cernere licet duos calculos summopere inter se discrepantes, ut Lit. F. & G. notant; horum alter à Lithotomo extractus, superficie est granulosa; alter verò æquali & quasi polita, in qua instru-

aanwysen de gestalte van sijn hoofdje, want hier mede de opperhoofds beenderkens aanrakende, schynt het te willen aanwysen de dwalinghe der Ontleeders, dewelke sustineeren, dat de opperhoofds, en andere beenderkens van 't hoofd, in die tyd kraakbeenigh zijn, daar se in tegendeel vliefigh zijn.

Daar en boven kan men in dit kleene geraamte ook klaar zien, waar dat de beenagtigheyd sijn eerst aan 't hoofdje komt op te doen; hier van breedër in het toekomende.

Voor dit geraamte zijn drie Menschen Steenen geplaatst, in opsigte van figure, couleur en substantie van den anderen onderscheyden. Ziet Letter B. C. D.

Onder dese komt ons in 't gesigt een groote Steen uyt een Mensch, met de Let. E. getekent: zijnde deselve glad en blinckend, ook van couleur en gedaante zoo nau over een komende met een Bezoar-steen, dat men se daar van qualijk zoude kunnen onderscheyden.

Hier onder vind men nogh twee Steenen, dewelke seer veel van den anderen verschillen, gelykfulks de Letter F. en G. aanwysen. Hier van is de eene granuleus of graynigh, en van een Steen-snyder afgehaald, maar de tweede is effen en glad, als ware deselve gepolyft; hier siet men nogh de kneepe van

menti, quo extractus est, vestigium comparet.

Pedamentum supradictum hujus rupis ornatur quoque, pone Sceleton supremum, Splene vitulino nitide præparato, cujus Arteria ceraceâ materiâ rubrâ est repleta, & loco Venæ, Sulci luculenter conspici possunt. Quanta autem sit differentia inter Splenem humanum & vitulinum, expressi in Respons. Epist. Anatom. Problem. 4. ad Doctiff. Campdomercum.

Circa Rupis basin cernerè licet calculum humanum ingentem & pullum, loco Lit. H. puncto notatum; suntque tales calculi pessimi; observavi enim, quod inter illos pullos calculos, plurimi, (si non omnes) cortices exteriores habeant fragiles; imò successivè quoque frustulatim cum Urina ejiciuntur frequenter ejusmodi calculorum squammæ exteriores, nucleo remanente: cum autem à Lithotomo extrahuntur, rarò ægri vitant Libitinam.

Memini me olim observasse in quodam Juvene, qui sæpe per vias urinarias cortices nigros ejiciebat, imitantes corti-

ces

't instrument, waar mede deselve is uytgehaalt.

Dele bovengemelde Pedestal, waar op de Steen-rots staat, is ook verciert met de Milt van een Kalf, dewelke seer cierlijk en net is toebereyt, en desselfs slag-ader met een roodwaschachtighe stoffe opgevult, en kan men in dese seer klaar zien de groeven, die in plaats van tacken des Aders, in deselve gevonden werden. Hoe groot een onderscheyt datter is tusschen de Milt van een Mensch, en die van een Kalf, heb ik aangewesen in myne vierde Briefswyse Antwoord, aan den geleerde Heer Campdomerc.

Omtrent de grond van de geseyde Pedestal zietmen een groote en swarte Steen, dewelke in plaats van met de Letter H, met een stip aangewesen werd; en zijn dese Steenen de slimste, want ik heb ondervonden, dat onder dese swarte Steenen, seer veel, (zoo niet alle) met breeksame schorffen van buyten beset zijn, die in 't wateren stukswyse te vooren komen, het binnenste of de pit nablyvende, en dese Steenen van een Steen-snyder afgehaalt zijnde, zoo komender de Patientenselden van op.

My gedenkt nogh, dat ik eertyds geobserveert heb, dat een Jonghman dikwils swarte schorffe in 't wateren quyt raakte, dewelke de schorffe van swarte

A 3

beo

ces fabarum nigrarum, erant-que jamjam per urinam ejecti, molles, & proinde sine magno incommodo aut dolore simul cum urina reddebat, brevi autem lapideam & fragilem substantiam adipiscebantur.

I. Calculus ingens ex lamellis tenuibus compositus.

Ad Rupis basin calculus reperitur Lit. K. notatus, prodigiosa magnitudinis & formæ admirandæ, post mortem à filio meo vesicâ exsectus, componiturque ex senis calculis rotundis, cortice nigricante præditis, quorum unusquisque magnitudine Nucem Moschatam superat; supra hanc compositionem, septimum quoque reperit calculum, qui cum cæteris haud coälitus, ast superimpositus erat, eadem cum cæteris magnitudine.

L. Calculus magnus Moriformis.

E Regione hujus Sceleti reperitur & tertium Skeleton fœtus humani quatuor præter propter mensium, manu gerens intestinula fœtus Ovini minimi, suntque repleta ceraceâ materiâ subnigrâ, meconium repræsentante, mesenterio cohærentia, arteriolisque re-

boonen geleken: en waren dese uytgewatert zijnde, sagt, en by gevolg loste hyse zonder groot ongemak of pyne, maar een wynig tyds daar na, zoo namen sy een steenige hardigheyd aan.

I. Een groote Steen uyt dunne schelfers te samen gestelt.

Voor op de grond van 't Pedestal, vindmen een seer groote, en wonderbaare Steen, getekent met de Letter K dewelke myn Zoon na de dood uyt de Blaas gesneden heeft, en is deselve te samen gestelt uyt ses ronde Steenen, yder omvangen van een ronde en swarte schorsse, waar van yder de groote van een N. Muschaat komt te overtreffen, en boven dese ses te samen gestelde Steenen, heeft hy doormaals ook nog een sevende gevonden van deselve grootte, leggende los boven op de ses te samen vast sittende Steenen.

L. Een groote Steen, een Moer-besie van gedaante gelykende.

Tegen over het laatste aange-roerde kleene geraamte, vind men nogh een derde geraamte van een onvoldrage Kintje, van ontrent vier Maanden dragts, 't selve heeft in sijn handje, een party darmtjens van een onvoldrage Vruchtje uyt een Schaap, dewelke met een swart-waschagtige stoffe opgevult zijn, representeerende

repletis instructa : altero autem brachio continet Vasa Testicularum humanorum Pampiniformia, ceraceâ materiâ rubrâ repleta, hujus Inscriptio talis est

PRIMA, QUÆVITAM DEDIT,
HORA CARPSIT.

Considerandum circa omnia Sceleta, hanc & cæteras Rupes ornantia, quod nulla eorum fulcro ferreo, ligneo, aut aëneo innituntur, uti facere solent Anatomici, ast propriis pedibus innituntur.

M. M. Calculi duo combinati, supra quos reperitur calculus mediocris magnitudinis Lit. N. notatus.

O. Calculus magnus, maximi Mori fructum imitans.

P. — Aspera superficie.

Ante rupis pedem quartum decumbit Sceleton, trium circiter mensium cum dimidio, cujus manu continet *Hemero-bium* Hoefnagelii, quæ *Ephemeris* vocatur Dortmanno, diciturque mane esse infans,

rende de swarte darms vuyligheyd, die men in de Kinderkens vind, zoo lang sy in 's Moeder's lighaam gehuysveft worden: dese darmtjens zijn nogh vast aan haar Darmscheel, en de Slagaderkens met een wasaghtige stoffe opgevult; het omhelst ook met sijn ander handje de præpareerende zaadvaten van een Mansperfoon, dewelke met een roodwaffighe stoffe vervult zijn: Het devys van dit geraamte is.

'T EERSTE UUR, DAT MY 'T LEVEN GAET,
'T SELVE HEEFT MY HET WEDER BENOMEN.

Considerereert ondertusschen B. Leezer, dat alle dese kleene Geraamtens, die op dese en andere Steen-rotfen staan, geen steunsel hebben van dit, of dat yfertje, houtje, of koperdraatje, gelijk de Ontleeders gewoon zijn te doen, maar deselve staan op haar eygen beenen.

M. M. Twee te samen gevoegden Steenen, en boven deselve nogh een van middelmatige grootte, getekent met de Letter N.

O. Een groote Steen gelykende een seer grooté Moer-besie.

P. Een andere rouw van oppervlakte.

Voor op het Pedestel leyt een kleen geraamte, zijnde het vierde in ordre, en is het selve van ontrent drie en een halve maand dragts, in wiens handje onthouden werd een bloedloos Diertje, het welk men *Ephemeris* en in onse tale *Hast* noemt, waar van getuygt word

juvenis meridie, vesperi senio
confici & mori. Itaque ut vi-
tæ nostræ brevisitas exprimere-
tur, ejusmodi infectum ma-
nu continet dictum Sceleton,
cum hac inscriptione.

QUASI HEREA SOLSTITIALIS PAULISPER
FUI, REPENTE EXORTUS SUM, RE-
PENTE OCCIDI.

Not. ossicula hujus Sceleti
nitidissima esse, naturali gesti-
culatione haud neglecta.

Q. Q. Duo ex istis calculis
angularibus, de quibus facta
mentio in Thes. I. Tab. I. Lit.
D. D.

R. R. Duo calculi superficie
asperata, quorum unus ad di-
cti Sceleti pedes, collocatus,
alter vero capitis vertici præ-
positus.

Cæteri omnes aut per vias
urinarias excreti, aut post
mortem Vesica aut renibus ex-
fecti sunt.

Præterea hic conspiciere
licet Testiculi humani Tunica
Vaginalis, peculiari pe-
damento innitentem, supra
pedamentum Rupem dictam
sustinens, estque dicta Tunica
quasi flatu distenta, nec non
musculo Cremastere, vasisque
sanguineis repletis prædita.

Ulti-

word, dat het 's morgens gecon-
sidereert moet worden als een
Jonggeboore Kindje, 's middags
als een Jongeling, en 's avonds als
een uitgeleest en stervend Mensch:
weshalve om de kortheyd des le-
vens af te beelden, zoo heeft het
geseyde kleen geraamte dit bloe-
deloose Diertje in de hand, met
dit opschrift:

GELYCK EEN BLOEME DES VELD'S BEN
ICK SCHIELYK OPGE GAAN, EN WE-
DEROM WEGH-GERUCKT.

Aanmerkt dat de Beenderkens
van dit geraamte seer wit zyn, en
dat het geraamte natuurlyke gestte
heeft in 't leggen en aangrypen.

Q. Q. Twee van die Hoekige
Steenen, waar van gewagh ge-
maakt is in de beschryving van
't I. Cabinet Tab. I. Lett. D. D.

R. R. Twee rouwe Steenen,
waar van de eene aan de voetjens
van 't laaft geseyde geraamte is ge-
plaaft, de tweede tegens het hoofd
van het selvighe.

De rest van de Steenen zyn alle
door de Waterwegen gelost, of
na de dood uyt de Blaas of Nieren
gehaalt.

Daar en boven komt ons hier op
dese Pedestal te vooren, het Schee-
vlies van een der Testiculen van
een Mans persoon, 't welk gestelt
is op een kleen rond particulier pe-
destalletje, staande mede op de
groote Pedestal, en is dit Schee-
vlies als met wind vervult, en ook
met deffels optrekkend Spiertje,
en opgevulde Bloedvaatjens voor-
sien. Voet

Ultimò à latere dictæ tuni-
cæ Vaginalis occurrit quintum
Skeleton foetus humani trium
circiter mensium cum dimidio,
gerens calculum parvum, è
pulmone humano tussi ejectum
& a capillo dependentem,
cum inscriptione,

O, QUAM DURA PREMIS MISEROS
CONDITIO VITÆ!

Hiscæ omnibus calculis in-
terpositi sunt Rami arteriosi,
foliis nudatæ arboris ramos re-
præsèntantes; qui loco sangui-
nis, ceracea materia rubicun-
dissima artificiose sunt repleti,
& calculos inter se continent,
rupemque firmiorem reddunt.
Quam subtiles sint dictorum
ramorum extremitates, ex figu-
ra annexa liquet.

A latere dextro dictæ rupis
frequentia visuntur.

Nº. I. Phiala in liquore
limpidissimo continens bra-
chium & manum foetus huma-
ni jamjam nati.

Not. 1. Hoc objectum quan-
tumvis à multis annis conser-
vatum, adhuc vivere videtur,
utpote naturali colore rubi-
cundo præditum.

2. Manus, ut & digiti, ita
sunt dispositi, ut naturalem
actionem repræsèntent, qua-
lem formamus, quando indice

Thef. III.

di-

Voor 't laatste komt ons hier
nogh te vooren het vyfde, ge-
raamte van een onvoldrage Kintje,
van ontrent drie en een halve
maant, van wiens hantje afhanght
aan een haartje, een klein Steentje,
't welk door 't hoesten uyt de
Longh geloft is, met dit opschrift.

ACH, HOE ELENDIG IS DEN STAAT,
DER MENSCHEN IN DIT LEVEN!

Tusschen alle dese Steenen staan
tacken van Slag-aderen, repre-
senteerende bladerloose tacken
van Boomen, dewelke in plaats
van bloed, met een Rood-wassige
stofte konstigh opgevult zyn,
waar door niet alleen de steenen,
maar ook de Rots selfs, vastigheyd
bekomen. Hoe subtyl de uyteyn-
den van de geseyde Slag-aderen
zyn, blykt uyt dese bygevoegde
Figuur.

Op deselve planck, waar op de
Steen-rots is geplaaft, komt ons
aan desselfs regter zyde voor.

Nº. I. Een vlesje, in sikh ont-
houdende, in een seer heldere vogt,
het armtje en handtje van een
jongh geboore kindje.

Aanmerkt ten eersten: Hoewel
dit voorwerp lange Jaaren alzo
bewaart is geworden, zoo schynt
het nogtans nu nogh te leven, door
dien het met sijn natuurlyke roode
couleur begaaft is.

Ten tweeden: De dispositie
van de Hand en Vingeren, is zoo-
danigh, datse soo een natuurlyke
actie verbeeld, gelyk men gewoon

B

is

digito hoc vel illud designamus; Indice itaque extenso, indigirat lamellas Cerebelli humani, cujus substantia medullaris veluti arboris Ramos representat.

3. Ornamenti gratia, ut & averfationem omnem arcendi causa, brachium ornatur manica, ex linteo raro confecta, ornamentoque fimbriaceo instructa.

N°. II. Fauces, Lingua, ut & portio Maxillæ inferioris infantis nitidissimè præparata & conservata; præbent enim omnia speciem viventium.

Not. I. Ubi Arteriarum sublingualium trunci repant, & qua via incedant in sinistro latere, oppido quam bene videre licet, suntque eum in finem ceracea m. rub. repleti.

2. Epiglottidis naturalis constitutio, ut & ejus rima, quæ auditus est ad Asperam Arteriam, hic accurate potest conspici.

3. Ad Linguae radicem apparet rugosa quædam dispositio longitudinalis, ut & non solum series majorum papillarum, quæ rotundæ, planæ, & foramine circuloque præditæ sunt,

is te doen, als men met de voorste Vinger, dit of dat wil aanwysen.

De voorste uytgestoke vinger, wyft ons aan eenige moten van het agter breyn van de hersene van een mensche, in wiens merghagtighe substantie als verbeelt staan eenighe tacken van boomen.

Ten derden: Om alle afkeerte weeren, en tot cieraad, is dit Armtje omvangen van een gaate mouwtje met Franje.

N°. II. De Keel, Tongh, en een gedeelte van de onderste Kaack, van een klein Kind, zoo curieus toebereyt en geconserveert, dat alles noch schynt te leven.

Aanmerkt ten eersten: Dat men zeer bequame lyk zien kan inde linker zyde, waar dat de Stronken van de Ondertonghighe slag-aderen loopen, en wat cours sy komen te houden, nadien sy tot dien eynde met een Rood-wassige stoffe vervult zyn.

Ten tweeden: Oock kan men hier klaarlyk zien de natuurlyke gestalte van't Strotte-hoofst, als mede desselfs splete, dewelke de toegangh is tot de Longh-pyp.

Ten derden: Zoo doet sich aan de grond van de Tongh niet alleen op een sekere ruyge gestalte, die na de langhte des Tonghs is lopende; als mede de rye groote tongstapeltjens, dewelke rond, plat, en met een gaatje en rond circultje be-

funt, verum etiam cæteræ papillæ, quæ ramen in hoc objecto non tam distincte apparent, quam in linguis Thef. 1.

Nº. III. Phiala continens Venam Portæ Hepatis vitulini, cujus succosæ extremitates, non autem prætensæ glandulæ (quæ revera haud extant) sunt ablata, & sic myriades extremitatum occurrunt ramusculorum.

Not. 1. Dicta vena oppleta est ceraceâ materiâ flavâ.

2. Variis in locis reliqui in dictis extremitatibus succosam substantiam, quæ non minus eadem ceraceâ materiâ est imbuta, & sic luculenter videre licet substantiam hepaticam nullo modo esse glandulosam: imò existimo, extremitates illas succosas Venæ Portæ illud præstare, quod Glandulis attribuere Veteres. Vide plura de hac re. Thef. II. fol. 27.

Nº. IV. Infantis caput, cujus superiore Cranii parte ablata, Cerebrum in conspectum venit: hujus corticali seu vasculari parte ablata, medullaris sese videndam exhibet.

Not.

begaaft zyn, maar ook de andere Tepeltjens, hoewel die in dit voorwerp niet zoo distinct gezien konnen werden, als wel in die Tonghen, dewelke in 't tweede Cabinet gevonden werden.

Nº. III. Een glaasje, en daar in de Poort-ader van de Lever van een Kalf, wiens sappighe uyteynden, en niet die gepretendeerde klierkens (dewelke in der daat niet gevonden werden,) weghgenomen zyn; en zoo toebercyd synde, kanmen duysende van kleine uyteynden der Adertjens zien.

Aanmerkt ten eersten: Dese geseyde Poort-ader is vervult met een Geel-wassige stoffe.

Ten tweeden: Zoo heb ik op verscheyde plaatzen de geseyde sappige substantie aan de uyteynden laten sitten, dewelke niet min met de geseyde Geel-wassige stoffe doordrongen is, ende zoo doende, ziet men zonne klaar dat het wesen van de Lever geensints klierigh van substantie is: Ja ik sustineere, dat die sappighe uyteynden van de Poort-ader, 't selve werk doen, 't geen onse voorzaaten de klieren toegeschreeven hebben. Ziet verders hier over na het 2. Cabinet fol. 27.

Nº. IV. Het hoofd van een kindje, wiens opperste gedeelte van de Herffen-panne afgenomen zynde, de Herffens te voorschyn komen: Dese haare schorsfighe substantie, uyt bloetvaatjens bestaande, weghgenomen zynde, zoo

B 2

ver-

Not. 1. Oculis clausis, dormientis caput repræsentat, colore viventis præditum.

2. Ore aliquantulum aperto, labiisque nonnihil à se invicem deductis, extremitas cuspidis Linguae in conspectum venit, quæ, à tenuissimis & mucronatis papillis lingualibus, luculenter villosa apparet.

3. Latere sinistro Prolabium superius ab involucro destitutum, villosum quoque apparet, quæ villositas, mihi nil, nisi agmen papillarum Prolabiorum; de hisce plura in sequenti.

4. Duum generum pori in Labiorum cute, Gena & Naso visuntur; nullæ autem in prolabiis, utpote cute neutiquam præditis; & sic Labiorum à Prolabiis facilius est discretio.

5. Vasa sanguinea Cerebri, in postica parte capitis, munerofissi me conspic iunur.

No. V. Pueri Penis cum an-

vertoont sijn de Merg-agtige selfstandigheyd.

Aanmerkt ten eersten, dat het door de natuurlyke couleur, en geslote ooghjens, een slapend hooftje komt te verbeelden.

Ten tweeden: Zoo komt het uysterste van het Tonghetje te voorschyn, door dien het Montje een weynigh open staat, en de Lipjens wat van den anderen geweken zyn, en komt ons dit uysterste van de Tongh als donsighe ruygh te vooren, wegens de puntighe Tepeltjens, die haar hier duydelyk vertonen.

Ten derden: Het uysterste van de boven-lip, van syn bekleetzel of dekzel ontbloot zynde, komt ons ook ruygh te vooren, voornamentlyk in de linker zyde: En is dese ruygigheyd niet anders, als feer veel by eenstaande Tepeltjens; edogh hier van zullen wy wydropigher spreken in toekomende.

Ten vierden: In 't Vel van de Lippen, Wangh, en de Neus, zien wy hier twee-derley sweetgatjens; maar gants geen in 't uysterste of roode deel der Lippen, aangesien deselve met geen Vel oertogen zyn; en alzoo kan men de Lip, en voorlip, van den anderen te lichter onderscheyden.

Ten vyfden: In 't agterste van 't Hooftje komen ons hier veel opgevulde slag-aderkens te vooren, zynde die geene, dewelke door de hersenen haar hadde verspreyt.

No. V. De Roede van een Jonghs-

annexo scroto , naturali colore præditus.

Not. 1. Urethra non per inferiorem, sed per superiorem Penis partem repit, contra naturæ leges : imò ad calculi extractionem ejusmodi objectum foret ineptum,

2. Non solum corpora nervosa, seu nerveo-spongiosa majora, Penis maximam partem constituenta, ut & corpus nervosum minus, rubicundissimo colore sunt perfusa à materiâ ceraceâ rubrâ, quâ repleta sunt, verum etiam musculi laterales, Penem constringentes, idque à vasorum sanguineorum repletionem. Vid. Tab. 2. Fig. 1. hujus Thef. III.

Nº. VI. Fœtus Æthiopissæ sex circiter mensium, dextra gerens ramulum Asperæ Arteriæ à substantia vesiculari, aut pulmonali tam dextre separatum, ut extremitates luculenter appareant; enimverò quantà differentia inter hoc objectum, & figuras ab aliis in lucem editas! Vide Tab. 2. hujus Thef. III.

Nº. VII. Placentula, quæ post Embryonem exclusum, aut in colliquationem redactum,

Jonghsken met desselfs sackje, natuurlyk rood van couleur.

Aanmerkt ten eersten: De Water-canaal loopt hier niet natuurlyker wyse langhs de onderste, maar langs de bovenste zyde van de Roede, 't welk tegens de loop van de natuur is: En zoude in zoodaanig een voorwerp het Steensnyden niet wel te doen zyn.

Ten tweeden: Niet alleen dat de twee Spongicus-zenuagtighe lighamen, dewelke het grootste gedeelte van de Roede uytmaken, als mede het kleene zenuagtig lighaam rood van couleur zyn, wegens de Rood-wassige stoffe, daartoe mede opgevult zyn, maar ook zelfs de zydelyke spieren, die de Roede persen, zyn ook hier van zeer rood geworden. Ziet de 2de Plaat Fig. 1. van dit derde Cabinet.

Nº. VI. Een Americaansch Negrinnetie van ontrent 6 maanden dragts, houdende in desselfs regtet handje een takje van de Longhe-pyp, dewelke van syn blaaskens-wyfe substantie, van de Longhe zoo curieus gescheiden is, dat desselfs uyteynden klaar konnen gezien werden, maar wat een onderscheyd tusschen dit voorwerp, ender Figuur en van anderen afgebselt, en in 't ligt gegeven! Ziet de 2. plaat van dit derde Cabinet.

Nº. VII. Een Moerkoekje, 't welk na het uytshieten, of wel na het smelten, of verteren van 't

etum, aliquot menses in utero fuit detenta, unde ab uteri infrequente contractione & coarctatione (ut ad statum pristinum rediret) valdè induruit, & uteri formam adeptam est.

Not. 1. Ejusmodi Placentulæ multoties ad manus meas pervenere, Uterum ipsum representantes. Undiquaque enim clausæ, & non solum duræ, verum etiam, nil minus quam placentulæ formam præ se ferebant. Hanc à me apertam hic reservavi, ut facies non solum externa, verum etiam interna in conspectum veniat.

2. Ejusmodi placentulæ vulgò degenerant, & Molæ nomen adipiscuntur, à minus versatis, cum contra ita dictæ Molæ nil sunt, nisi placentulæ supradiçtæ, aut sarcomata uterina, à tenui pediculo dependentia, quæ utero excluduntur. Vide super hac re observationes meas Anatomico-Chirurg. fol. 74.

3. Phialam, in qua hoc objectum

eerste beginzel van het scepfeiken, eenighe weeken inde Lyfmoeder nagebleven is, waardoor, wegens het incrimpen en vernauwen van de Baarmoeder, (om weder te komen tot desselvs voorighe stand) zeer verhard is geworden, en ook de forme van de Baarmoeder selfs eenigfints aangenomen heeft.

Aanmerkt ten eersten: Zoodanighe Moerkoekjens zyn my menigmaal voorgekomen, dewelke de Baarmoeder selfs verbeelden, want sy alsdan rondfom als besloten zyn, zonder eenighe openingh gewaar te werden, en waren dese niet alleen hard, maar ook zoo verbeelden sy niets minder te zyn, als Moerkoekjens.

Dit nu van my opgesnede zynde, bewaare ik hier, om niet alleen de buytenste maar ook de binnenste superfacie te kunnen zien.

Ten tweeden: Zoodanighe Moerkoekjens, op die wyse ontwaard zynde, werden gemeenlyk ZUYGERS genaamt, van die gene, dewelke weynigh ervarentheyd hebben, daar noghtans integendeel deselve niet anders zyn, als zoodanighe gefeyde Moerkoekjens, of ook wel andere vlesighe geswellen, dewelke aaneen dunne hals of steel ahangende, te eeniger tyd uyt de Lyfmoeder uytgedreven werden. Ziet hier over na myn Anat: Chirurgicale aantekeningen fol. 74.

Ten derden: Het glaasje waar in

jectum in liquore fervo, obturavi, loco Vesicæ, Placentulâ inversa, & repleta ceraceâ materiâ rubrâ; hujus ramuli propullulantes Muscum arborum rubedine perfusum, exacte repræsentant.

N°. VIII. Phiala, Placentulam humanam, in hydatides mutata, continens.

Not. I. Placenta constituitur ex meris vasis sanguiferis, Membrana Chorion coherentibus; Hæc vasa aliquando omnia, non raro quoque ex parte degenerant in hydatides, id quod in hepate humano quoque observavi. Vid. Thef. 2. Tab. 2. Fig. I. II.

N°. IX. Phiala, in qua portio Cerebri hydrocephali, 8 circiter annos natî.

Not. I. Hoc malum contract (si bene memini) à prima natiuitate.

2. Hæc Cerebri portio in aliud esse videtur conversa, nil enim minus, quam Cerebrum naturale repræsentat, videtur po-

in dit voorwerp gelegen is, heb ik, in plaats van 't selve met een stuk van een blaas toe te binden, met een gedeelte van een omgekeerde Moerkoek toegegaan, dewelke met een rood-wassige stoffe is opgevult, en steken desselvs takjens boven uyt, verbeeldendetakjens van rood Mosch.

N°. VIII. Een vlesje met vogt, in sijn onthoudende een Moerkoekje van een Mensch, 't welk t'eenemaal in Water-blaaskens is verandert.

Aanmerkt dat de Moerkoek uyt loutere bloetvaten haar bestaan heeft, dewelke door toedoen van 't vlies *Chorion* aan een verbonden sijn. Dese bloetvaten veranderen zomtyds ten deele, zomtyds geheel en al in Water-blaaskens, de vruchtjens voor afgestorven zynde. Dit heb ik ook ondervonden van de Lever van een mensche, dewelke tenemaal in blaaskens was verandert, ziet het tweede Cabinet. Tab. 2. Fig. III.

N°. IX. Een vlesje, waar in te zien is, een gedeelte van de hersene van een Water-sugthoofdige Jonghe van ontrent 8 Jaaren oud.

Aanmerkt ten eersten: Dat hy met dese quale, (zoo ik wel onthouden heb), ter wereld gekomen is.

Ten tweeden: Dat dit gedeelte van de Hersene, als in een ander wesen verandert is; aangesien het niets minders komt te verbeelden, als natuurlyke hersene, want het schyn

potius substantia heterogenea, simillima illi, quam representavi Thef. II. Tab. IV. Fig. 1. 2. 3. 4. 5.

* N^o. X. Phiala continens duas portiones Penis Virilis, quarum una taleola transversim, altera secundum longitudinem secta.

Not. Hasce portiones nitidissime, & ita esse præparatas, ut vera constitutio spongiosa luculenter appareat; nec non septum & meatus urinarius.

N°. XI. Phiala in qua conservatur Ovum Gallinaceum, portionem intestini Coli, Cæci, ut & ejus progressum vermiformem exactè repræsentans, vid. Tab. 3. Fig. IV. Thef. III.

N°. XII. Portio intestini Ilei fœtus immaturi, cujus vasa sanguinea exinanita, intestini autem cavitas ceracea materia alba repleta est.

NB. Hujus lateri adstant portiones intestini infantis, ceracea materia rubra adimpletæ & asteriscis notatæ.

N°. XIII. Epidermis totius manus infantis tam artificiosè à subjectis corpore reticulari, & cute separata, ut illibata compareat, & chirothecam repræsentet: conservatur autem, colore albicante in liquore transparente.

Not. I. Unguiculi omnes Epidermi annectuntur, sicuti in cor-

schynt eer een vreemde selfstandigheyd, zeer gelyk zynde, die geene, dewelke beschreven en afgetekent staat in het tweede Cabinet. Tab. IV. Fig. 1. 2. 3. 4. en 5.

N°. XI. Een vlesje met een Hoender Ey, seer aardigh verbeeldende een gedeelte van de Colyk-darm, als mede den Blindedarm, met desselfs wormwyse aanhangsel. Ziet in dit derde Cabinet. Tab. 3. Fig. 4.

N°. XII. Een gedeelte van een Heup of boghtige darm van een onvoldrage vrugt, wiens bloedvatjens ledigh, maar de holte van 't gedarmte met een wit-wassige stoffe vervult is.

NB. Hier nevens doet sich ook op een gedeelte van 't gedarmte van een kind, 't welk met een rood-wassige stoffe is vervult.

N°. XIII. Een vles met voghtigheyd, waar in bewaard werd het Opper-velleken van de geheele hand van een kleen kind; het selve is zookonstigh, van 't ondergelege Netwyse lighaam, als mede van 't Vel, afgescheyden, dat het als ongeschonde geheel en al een wit handschoentje verbeeld.

Aanmerkt ten eersten: Alle de Nageltjens zyn hier aan het Opper-

corpore vivo, quamvis à Papillis cutaneis, è quibus ortum ducunt, exactissime sint separati.

2. Epidermem (quæ mihi, nil nisi expansio extremitatum papillarum cutanearum, quemadmodum etiam unguis), in duas & plures lamellas separabilem esse Anatomici unanimiter quidem autumant; enimverò nusquam, nisi in vola manus & planta pedis illud demonstrare valent. Hic autem in dorso manus idem vobis exhibeo, id quod à nemine hactenus demonstratum mihi videre contigit; imò id non, nisi summa cum subtilitate & dexteritate, fieri potest.

Dixi in vola manus & in planta pedis Epidermem sæpius separari posse ab Anatomicis in duas & plures lamellas (sicuti aliquoties publice demonstravi) hujus vero rei nullam novi causam aliam, quam, quod Epidermis prodiens ex papillarum cutanearum extremitate,) suo tempore recedat à corpore reticulari, aut simul cum ea, a cute vera, tanquam vieta & emerita, succrescente nova Epiderme: cum autem nova succreverit, & emerita
Thes. III. non

per-velleken noch vast zittende, gelyk als in 't leven, hoewelse van 't Tepel-agtighe lighaam van 't Vel, waar uyt fy voortkomen, zeer behendigh afgescheyden zyn.

Ten tweeden: De Ontleeders zeggen wel eenparigh, dat het Opper-velleke, 't welk zoo wel als de Nagels, herkomstigh is van de Vel-tepeltjens) in twee en meer schelfers kan geschilt, en verdeeld werden: Edogh zulkx kunnen sy nergens aanwyzen als onder aan de Voeten, en binnen in de palmen der handen.

Hier nu zoo zietmen op de rug van dit voorwerp 't selve in twee gescheyde te zyn, 't geen my noyt heeft mogen gebeuren van andere gesien te hebben; en kan ook zulkx niet als met de grootste behendigheyd gedaan werden.

Ick heb gesegt, dat het Opper-velleke binnen in de hand, en onder aan de voet, door andere Ontleeders in twee kan geschilt of verdeeld werden (gelyk ik ook selfs dikmaals public getoont hebbe) en zyn myne gedagten hier over niet anders, als dat dit Opper-velleke zich op syne tyd affcheyd van het Vel, 't zy alleen, of te gelyck met het Netwyse lighaam, als hebbende uytgedient, terwyl dat ter een ander van nieuws of daar onder is komen te groeyen, wanneer dan een nieuw Opper-velleke aangegroeyt is, eer dat het uytgediende en oude niet geheel en al komt te scheyden, maar sijn noch
C vast

non recesserit, duplicem, triplicem, imo quadruplicem offendimus Epidermem in vola manns & planta pedis.

Simile quid mihi videre videor, in corticibus nonnullorum fruticum, qui corticem exteriorem suo tempore abjicere solent, novo succrescente, ubi autem exterior à succrescente non recedit justo tempore, duplicatura conficitur corticis exterioris, qui tanquam emeritus, rimas facit & lacrus fit.

3. Epidermem Ungium quidem radices obducere, & tegere, in confesso est; Verum, quomodo res sese habeat circa capillos & pilos, de eo altum video silentium apud Anatomicos: Idem tamen observo in hisce, ac illis, idque circa capillorum exortum ad spatium aliquot linearum Mathematicarum: Quia autem isthæc epidermis non est inversa, nusquam hic apparet, ast in sequentibus exhibere conabor, adjectis figuris.

4. Consideratione quoque dignum censeo, quod hic unguiculi facilius separati sint à corporibus papillaribus, è quibus ortum ducunt, quam ab Epiderme, cui adhuc, omnes
cohæ-

vast houd aan het nieuwe, zoo ontmoeten wy een, twee, drie, ja vier-voudigh Opper-velleke, onder de voeten en binnen in de handen.

Yets diergelyks schynt my vóór te komen in schorsse eenigher Heesters, dewelke ook gewoon zyn haar buytenste schorsse te vernieuwen, door dien een ander onder haar aangroeyt, ende buytenste of stooten, wanneer dan ook de buytenste op syn tyd niet geheel of en wykt, soo komt daar dan ook een verdubbelingh, van de uyerfste schorsse, dewelke met scheuren haar komt te vertoonen.

Ten derden: Het word by een yder wel voor waarheyd aangemen, dat het Opper-velleke de wortels der Nagelen komt te dekken: Maar of zulkx ook niet wel plaats heeft onrent de wortels, en 't uyt spruyten van 't Hayr, zulke roeren sy niet eens aan; nochtans zoo bevinde ik, 't selve zoo wel in 't eene, als in 't andere, en dat eenige Mathematische linien hoogh: Edog terwyl dit Opperhuydeke niet omgekeert is, zoo kan men het hier niet zien, maar myn voornemen is, zulks in toekomende aante wysen, nevens de Figuren.

Ten vierden: Het is ook aanmerkens waardig, dat in dit voorwerp de Nagelijens der vingeren ligter gescheyden zyn van de Tepel-wyse lighamen, waar uyt sy voorgekomen zyn, als wel van 't Opper-velleke, waar aan sy noch
alle

cohærent. Hujus rei rationem esse puto, quod extremitates Papillarum, (quæ simul Ungues & Epidermem constituunt) admodum molles sunt; Epidermis autem tenacior, duriorque ab aëre externo.

5. Epidermem firmiter cohærerere unguibus, non solum in hoc objecto denato, & conservato, verum etiam in corpore vivo luculenter deprehendimus; succrescentibus autem unguibus, Epidermis unguum radices in sui extremo relinquit, utpote, cui excrescentia ulterius denegata à natura; si autem suo tempore Epidermem haud relinquit, cultelli cuspidè solvenda Epidermis, alias rimas agit, unde dolores excitantur, Vide Tab. 3. Fig. 2. Thef. III.

Nº. XIV. Brachium Infantis naturali colore rubicundo præditum, sine ulla ruga: Hujus manus continet Vermem Guinensem, qui hominum pedes summopere infestat, in illa regione, hujus longitudo, ut & gracilitas, considerabiles, conservavitque naturalem crassitiem & colorem dictus ver-

alle vast zyn zitten blyven: Hier van meene ik de oorfsake te zyn, dat de uyteynden van dese Tepeltjens (dewelke te gelyk de Nagels, en het Opper-velleke voortbrengen) zeer sagt en week zyn; het Opper-velleke in tegendeel tayer en harder, en dat van wegens de uysterlyke lugt.

Ten vyfde: Dat het Opper-velleke seer vast gehegt is aan de Nagelen, en dat niet alleen in dit afgestorven en bewaard voorwerp, maar ook in een levendigh lighaam, sulcx bevinden wy klaarblykelyk; maar de Nagelen uytgroeyende, zoo verlaat het Opper-velleke de Nagelen aan desselfs uysterste, nadien het Opper-velleke het verdere uytgroeyen verhindert werd: Ja, indien het de Nagelen in tyds niet verlaat, moet men met de punct van een mesje het Opper-velleke van de Nagels losmaken, anders zoo komender kleene scheurtjens in 't Opper-velleke, 't welk groote pyne veroorzaakt. Ziet Tab. 3. Fig. 2. van dit derde Cabinet.

Nº. XIV. Den Arm van een kintje, dewelke met natuurlyke roode couleur begaaf is, en dat zonder eenighe rimpels.

Dese Hand onthoud in zigh een worm van Guinea, die de mensche aldaar ter plaatze in de beenen zittende, seer veel ongemack aandoet; dese syne lengte, alsmede syne dunte, zyn zeer considera-

C 2

bel,

vermis, utque manus Vermem contineret.

Digiti tam naturaliter sunt contracti, ut in viva constitutione accuratius quid nemo continere possit.

Dictum Brachium ornatum quoque manicâ ex linteo raro confectâ, cui annectitur ornamentum fimbriaceum & hoc, ad arcendam averfationem, & brachii Vulnus tegendum.

* N°. XV. Puellæ partes Generationis omnes.

Not. 1. Non solum Vulvæ Labia, Nymphæ & Clitoris in hoc objecto comparent, verum etiam membrana Hymen, quæ, utrum detur, nec ne, sub iudice lis olim fuit, hoc autem tempore in Anatomia magis versatis nihil notius esse potest, quemadmodum in hoc ipso objecto distincte quoque repræsentatur.

2. Hic quoque in conspectum venit Anus, rugis contractus.

N°. XVI. Phiala in liquore limpido continens infantis caput, rubicundo colore perfusum, cujus oculi sunt clausi, ut dormientis caput repræsentaret.

Not. 1. In Collo, ubi detruncatum caput, in conspectum veniunt Asperæ Arteriæ, & pone eam, Gulæ, nec non carotidum, & vertebraliū Arteriarum abscissiones.

2. Corpus primæ Vertebræ transversim sectæ rubicundissimum hic comparet, cujus ratio est, quod vascula sanguiflua

bel, hoewel hy syne natuurlyke dichte behouden heeft.

De Vingeren zyn zoo natuurlyk geboogen, dat niemand in 't leven, yets bequamer zoude kunnen tusschen de vingeren aangrypen.

Dit geseyde Armtje is verciert en bekleet met een mouwtje, uyt syn Lynwaat toebereyd, waar aan eenigh Frange werk gehegt is, om de wonde des Arms te bedekken, en alle afkeer wegh te nemen.

N°. XVI. Een vles in zigh onthoudende een heldere vogtigheyd, en daar in het Hoofd van een kintje, wiens oogghens zyn gesloten, op dat het zoude verbeelden het Hoofd van een slapend kind.

Aanmerkt ten eersten: In den Hals, alwaar het Hoofd is afgesneden, ziet men de afgesnedene Longhe-pyp, en agter dese, de afgesnedene Slok-darm, en slaap Slagh-aderen, en der Wervelbeenderen Slagh-aderen.

Ten tweeden: Het lighaam van de eerste Wervel-been, over dwers doorgesneden vertoond sigh hier zeer rood; waar van de

107

flua circumfita materiâ ceraceâ rubrâ sunt repleta, (sicut fanguine in vivis) ex quorum extremitate dicta ceracea materia est effusa, quemadmodum fieri videmus in statu naturali in corpore vivo, tantum succi rubicundi effundi ex extremitatibus arteriosis, in partes alendas, quantum ad sui nutritionem necesse est, qui succus rubicundus, in arteriolarum extremo ex fanguine arterioso elaboratur.

3. Videri hic quoque possunt Medulla Spinalis abscissa, ut & ejus involucrum extimum & crassissimum.

4. Phiala nonnihil inversa, conspicienda sese exhibent Cerebellum, Glandula pinealis, & ita dicti Testes, Nates, nec non Anus.

5. Lamella una atque altera Cerebelli hic repræsentantur, ut vera ejus constitutio appareat, suntque ex alio capite desumptæ.

N°. XVII. Supra dictam Phialam videre licet Pueri Cor, cum Pulmone, exsiccatum & ligni instar induratum.

Not. I. Omnia Cordis & Pulmonis vasa sunt repleta ceracea materia rubra.

2.

reden is; de omleggende Slag-aderen zyn met rood-wassighe stoffe opgevult (gelyk in 't leven met bloed) uyt welkers uyteynden de geseyde roode stoffe uytgevloeyt is, gelyk men ziet in een levendigh en wel gesteld mensch, zoo veel roode stoffe uyt der Slag-aderen uyteynden uytgestort te werden in de deelen, als tot der selver voedingh noodigh is, welk rood sap, in de uyteynden der Slag-aderen bewerkt werd uyt het Slag-aderlyke bloed.

Ten derden: Zoo kan men hier ook zien het afgesnedene Rughmergh, als mede deffelfs buytenste en dikste bekleedzel.

Ten vierde: Zoo men het glas wat omdrayt, zoo vertoonen haar het Aghter-breyn, het Pyn-klier-tje, en alzoogenaamde Ballekens, Billen en Fondament.

Ten vyfde: Zoo doen haar hier op twee mooten van het aghter-breyn, om de waare gestaltenisse daar van te kunnen zien, zyn dese uyt een ander Hoofd genomen.

N°. XVII. Boven op het geseyde glas, vindmen het Harte van een Jonghe met de Longhe daar aan, alles steen hard gemaakt zynde.

Aanmerkt ten eersten: Alle de vaten van het Hart, ende Longhe zyn met een rood-wassighe stoffe gevult. Ten

2. Cor & Pulmonis Lobi naturalem obtinent situm. Arteria pulmonalis è dextro cordis sinu erumpens luculenter in conspectum venit, ut & Arterix magnæ truncus cum suis tribus ramis sursum decurrentibus.

3. Nervus recurrens hic quoque sese videndum exhibet, ut & sequentia, sc: Truncus ascendens Venæ Cavæ, utraque auricula, Vasa coronaria, Loborum pulmonis divisio in utroque latere Gula, Aspera Arteria. &c.

Nº. XVIII. Cor induratum cum annexo Pulmone Infantis pedamento innitens.

In hoc objecto, præter ea, quæ in jamjam descripto videntur, cernere licet truncum Venæ Cavæ descendentem, ut & truncum ascendentem Arterix magnæ, & hoc in proprio situ inter loborum majorum divisionem.

Nº. XIX. Phiala in liquore continens Cutem plantæ pedis, cum corpore reticulari Malpighii, ut & Epiderme, quæ partim à se invicem sunt separata, & à cute dependens, partim adhuc cuti connexa, ut è accu-

Ten tweeden: Het Hart en Lobbens van de Longh hebben haare natuurlyke plaatze behouden, ook zoo komt ons der Longhe Slag-ader, spruytende uyt des Harts rechter holte, zeer klaar te voorschyn, als mede ook de stromk van de groote Slag-ader, met desselfs drie na boven lopende tacken.

Ten derde; Zoo laat zich hier ook zien de wederkeerende Zenuwe, en daar nevens dese volgende zaaken, namentlyk de opgaande stromk van de Holl-ader, beyde de Ooren van't Harte, de Croon-vaten, de verdeelingh der Lobbens van de Longh en dat wederzyts, de Slok-darm, Longh-pyp. &c.

Nº. XVIII. Een hard gemaakt Herte met de Longh van een kind, geplaaft op een Pedestal.

In dit voorwerp, kan men bespeuren boven't geen men gesien heeft in't aanstonds aangerorde, de Nederdalende stromk van de Hol-ader, als mede die van de Nederdalende groote Slag-ader, en alles in haare natuurlyke plaatze, tusschen de groote verdeelingh van de Longh.

Nº. XIX. Een vlesje met vogtigheyd waar in te zien is, het Vel van de Voet, en daar nevens ook het Netwyse Lighaam van Malpighius, met het Oppervelleke; en zyn dese zaaken ten deelen nogh aan den anderen vast, ten deelen ook van een gesepareert, en

curatius hæc omnia conspici possint.

Not. 1. In Epidermis portione magna dependente videnda sese exhibent facie interiore, extremitates papillarum cutanearum à potiore parte papillarum avulsæ & propullulantes.

2. Cute à latere visa, in conspectum veniunt Papillarum cutanearum dictæ extremitates.

3. Quamvis Cutis sit rubicundissima in hoc objecto, propter vasorum repletionem, corpus reticulare, ut & epidermis nulla rubedine sunt tinctæ, id quod satis indicare videtur Epidermem & Corpus reticulare vasis sanguiferis visibilibus esse destituta, ita ut hallucinati sint auctores illi, qui dictis objectis vasa sanguifera attribuunt.

4. Dictam Phialam (loco vesicæ) coöperui portione cutis capitis pueri, quæ innumeris scatet vasis sanguiferis.

Nº. XX. Fœtus humanus sex circiter mensium.

Not. 1. Nitidissime est conservatus in liquore, sine rugis, colore albicante, dextra continet portionem piæ Matris infantis, quæ

en van't Vel afhangende, op datmen alles te bequamer soude konnen zien.

Aanmerkt ten eersten: In een groot deel van't afhangende Oppervelleke kanmen aan desselfs binnenste Oppervlakte nogh zien de uyteynden van de Vel-tepeltjens, die van't voornaamste deel der Tepeltjens afgeweken zyn, en hier eenigfints uytpuylen.

Tentweeden: Het Vel van ter zyde gesien zynde, zoo komen ons in't gesigte de geseyde uyteynden der Tepeltjens.

Ten derden: Hoewel het Vel in dit voorwerp zeer rood is, wegens haar opgevulde bloedvaten; zoo is 't egter, dat het Netwyse lighaam, als mede het Opper-velleke van zichtbaare bloetvatjens zyn ontblood, zoo dat die Ait heuren geabuzeert zyn, dewelke aan dese geseyde voorwerpen bloedvaten toeschryven.

Ten vierden: Dit glas is gedekt (in plaats van een stuk van een blaas) met het Vel van een Hoofd van een kind, waar door heen loopen zeer veel bloetvatjens.

Nº. XX. Een onvoldraghe kindje, van ontrend ses maanden dragts.

Aanmerkt ten eersten: Het selve is zeer curieus bewaard, in een vogtigheyd zonder eenighe de minste rimpel, blank van couleur, houdende in desselfs regter handje een

quæ millenis Arterioliis est ditata. Vide de hac re ulterius descript. Thes. I. Pag. 53.

2. In dorso gerit portionem magnam Membranæ Amnios fœtus ovini, præ copia Vasorum fanguiferorum, præsertim Arteriolarum, rubicundissimam.

Inscriptio talis est:

NAVITA, QUO FACTO SÆVIS PROJECTUS AB UNDIS, SIC EGO NUDUS HUMI JACUI FUER INDIGUS OMNI AUXILIO VITÆ CUM PRIMUM IN LUMINIS ORAS NIXIBUS EX ALVO MATRIS NATURA PROFUDIT.

N°. XXI. Fœtus Ovini immaturi Aspera Arteria, materiâ ceraceâ flavâ repleta, & inversa, insistsens pedamento, arboremque parvam suis ramulis, artificiosè à Vesiculari substantia separatis, repræsentans.

ASSER SECUNDUS.

N°. XXIII. Phiala in liquore limpido continens Pueri collem cum coliis suis, tam naturaliter condita, & conservata, ut jamjam à corpore videantur abscissa,

Not. I. Duo corpora nervosa majora non solum, verum etiam corpus nervosum minus

een gedeelte van het dunne Hersen vlies, door het welke duffende van Slag-aderkens loopen, en is dit vliesje uyt een ander kindje genomen. Ziet hier op verders na het eerste Cabinet Fol. 53.

Ten tweeden: Op desselvs schouder hangt een groot deel van 't vlies *Amnios* uyt een Schaap, 't welk om de veelheyd der bloedvaten, insonderheyd van Slag-aderen, zeer rood is.

Het devys op dit kindje is.

GELYCKEEN SCHIPPER VAN DE WOESTEBAAKEN GESLINGERT; ALSOO MEDE, ZOO DRA ICK JONGHSKEN UYT MYN'S MOEDERS LIGHAAM WAS GEBOOREN, WIERD ICK, TER NEDER GELEGT ALLE HULPE VAN NOODEN HEBBENDE.

N°. XXI. De Longhe-pyp van een onvoldrage Schaapje, met een geel-wassighe stoffe vervuld; en omgekeerd zynde, staat het op een voetje of Pedestalletje. Het selve verbeeld zeer aardigh een boomtje, nadien alle Blaas-wyse vlieskens zeer konstigh daar afgedaan zyn.

DE TWEEDE PLANCK.

N°. XXII. Een vlesje met een heldere vogt, waar in te zien zyn, de Teel-deelen van een Jongske, dewelke zoo natuurlyk zyn gebalfemt en geconserveert, datze nu eerst vers uyt het lighaam schynen gehaald te zyn.

Aanmerkt ten eersten: Niet alleen zyn van my de groote Spongieuse lighaamen met een rood-waf-

minus Urethram infra ambiens, ceracea materia à me sunt repleta.

2. Musculi laterales Penem ubi necessitas urget, constringentes, eadem rubedine, à dicta materia, sunt perfusi.

3. Meatus urinarius, qui inter duo corpora nervosa parte inferiore repit in corpore bene constituto, hic contra situm habet in Penis dorso, per quem iter facit, id quod nunquam antea observavi. Vide Fig. 1. Tab. 3. Thef. 3.

No. XXIII. Phiala in liquore limpidissimo continens partem faciei pueri vividissimo colore præditam, cujus fronte ablata, locus suppletur Arteriis Cerebri, ceracea materia rubra (loco sanguinis) repletis, & tanto quidem numero, ut exiguum sylvam repræsentare videantur.

Not. 1. Nasi, ut & Labiorum Epidermem abstuli, ut pori majores & minores luculenter sese exhiberent conspectui.

2. Prolabia sese invicem attingunt ore sc: clauso. Circa Thef. III. quæ

wassighe stoffe vervult, maar ook zelfs het kleene Spongieuse lighaam, 't welk van onderen de Water-canaal omringt.

Ten tweeden: De op zy staande Spieren, dewelke de Roede, als 't nodig is, persen, zyn van deselve stoffe gevult en rood geworden.

Ten derden: De Water-canaal, die in een wel-gestelt mensch onder de Roede tusschen de twee groote spongieuse lighaamen loopt, heeft hier in dit lighaam een onnatuurlyke situatie, want deselve loopt langhs den rug van de Roede, 't welk ik noyt voorheen gezien heb. Ziet Tab. 3 Fig. 1. van 't derde Cabinet.

No. XXIII. Een vles met zeer heldere voght, waar in gezien word een deel van 't aangesigt van een kindje, 't welk zeer levendigh van couleur is: Het voorhoofd wegh genomen zynde, werd desselfs plaats vervult met de Slagaderen van de Herffene, dewelke, in plaats van bloed, met een rood-wassighe stoffe zyn vervult, en zyn dese zoo menighvuldigh, dat het een kleen krepel Bosschafitje komt te verbeelden.

Aanmerkt ten eersten: Het Opper-velleke van de Neusen Lippen heb ik wegh genomen, ten eynde de groote, en ook de kleene sweetgatjens klaar konden gesien werden.

Ten tweeden: De Voorlippen, of het roode en opperste der Lippen

D pen

quæ considerandum, cujus sint substantiæ,

Altum enim silentium hic apud auctores, & nemo hactenus illud nobis revelavit. Cum autem per aliquot tempus occupatus fuisssem in explorandis partibus faciei, nova nostra methodo, abstuleram integumentum prolaborum, nullam sub eo cutem inveniens, id quod mihi ansam dabat penitus rem indagandi.

Primo mihi incidebat; nulla subest huic integumento cutis, ergo Epidermis dici nequit, quamvis Analogiam summam & connexionem cum illa habeat. Quid ergo? substantia prolaborum primò ulterius investiganda erat, & sic prolabia ab integumento, ut dixi, denudata, liquori immergebam, ut in posterum accurate examinarem; quid fit? cum paulo post prolabia adspicerem mihi videbar videre sericum villosum rubicundum, (tale enim mihi videbatur) tandem re penitus examinata, comperi prolabia constituta esse

pen, raken malkanderen, aangefien het mondje geslooten is, ontrent dese Voorlippen staat aan te merken, uyt watvoor een stoffe deselve bestaan, aangefien de Autheuren daar ontrent niet luyt roepen, ja tot nogh toe, niemand het selve aan den dagh gebracht heeft.

Nadien ik dan voor eenighetijd besigh was in 't onderzoeken van de deelen des Aangefigts, en dat door onse op nieuws uytgevonde manier van doen, zoo had ik het bekleedzel van de Voorlippen wegh genomen, gants geen Vel onder het selve vindende, 't geen my tot een dieper onderzoek aanleydingh gaf.

Eerstelyk, schoot my te binnen, hoe! vinde ik hier geen continuatie van 't Vel, zoo kan ik ook dit bekleetzel geen *Epidermis* of Opper-velleke heeten, hoewel het daar mede continueel is, en een over een komste daar mede heeft. wat was hier nu anders te doen, als het ondergelegene eerst te onderzoeken, en zoo quam my te binnen, dese Voorlippen van haar bekleetzel ontbloed zynde, in myne heldere vogt te leggen, om naheen naukeurigh de zaak te beschouwen, wat gebeurter? Als ik een weynigh tyds daar naadele Voorlippen besag, zoo quamen sy my voor als rood Fluweel, en dese zaak nader van my ondersogt zynde, zoo bevonde ik de Voorlippen te bestaan uyt loutere *Tepel*

esse ex meris papillis, non cutaneis, (cutis enim hic revera deest) sed papillis nervosis; itaque integumentum illud supradictum potius Epithelidixerero, vel integumentum papillare prolaborum, quod revera nil est, nisi efflorescentia seu expansio extremitatum dictarum papillarum; id quod Epidermidi quoque proprium. Hinc illi dolores atroces in prolaborum fissuris ita dictis, ut & excoriatione (ut vulgo loquimur) sed potius recessione integumenti papillaris, dicendum foret.

Hinc difficilis curatio, si prolabia afficiantur ulcere, aut in crassatione, &c.

Dixi prolabia mihi visa fuisset instar ferici villosi rubicundi; repleveram enim prolaborum Arterias ceracea materia rubra, iisque repletis, dictæ papillæ rubedinem quoque induerunt, quemadmodum in corpore vivo & vegeto, à sanguinis affusione.

3. Quod prolabia in meis Thesauris nobis occurrant instar ferici villosi rubri, secusquam

peltjens, niet uyt Vel-tepeltjens, aangefien hier geen Vel te vinden is, maar uyt Zenuwagtighe Tepeltjens; zo dat het bekleetzel der Voorlippen de naame toekomt van Tepel-bekleetzel van de Voorlippen; welk bekleetzel niet anders is, dan een uytspanzel der Zenuw-tepeltjes, 't geen ook eygen is aan het Opper-velleke. Hier van komen ons ook die groote pynen der Voorlippen, als sy ontblood zyn van haar voorland of het geseyde bekleetzel, of als dit bekleetzel is gespouwen, 't geen men, hoewel oneygentlyk, gekloofde lippen, en ook ontveilingh noemt, beeter maghmen zulks heeten, scheuren en ook ontblootingh der Voorlippen.

Hier van daan komt het ook, dat men zoo beswaarlyk tot geneefingh komt, wanneer dese Voorlippen komen te versweeren, of datze komen te verdicken.

Ick hebbe hier vooren gesegt, dat dese Voorlippen my voorquammen als rood Fluweel, door dien ik der selver Slagh-aderkens met een rood-wassighe stoffe vervult hadde, en dese gevult zynde, zoo nemen ook dese Tepeltjens een rood-agtigheyd aan, gelyk sy ook doen in een levendigh en fris mensch door den toevoer van bloed.

Ten derden: Dat ons dese Voorlippen als rood Fluweel voorkomen, in myne Cabinetten, 't

D 2

geen

quam in corpore vivo, & perfectè sano, in causa est integumentum defectus; eo enim ablato & liquori immerfo, dissolvitur papillarum nexus, & sic sese erigunt papillæ, quæ in vivo corpore ab dicto integumento coërcentur & deprimuntur, aut inclinantur, quemadmodum arundo, gramina, &c. ab aëre ventoso.

Siquis hoc in corpore vivo investigare velit, eligat tempus æstivum, & quidem in objecto sano & juvenili, adhibito Microscopio; tempore autem hyemali in conspectum sese non dant, & hoc etiam locum habere in papillis cutaneis pollicis, unicuique notum: ne ullum autem dubium superesset in hoc invento, non in uno, sed in multis objectis, à me conservatis, hoc demonstro.

Scias interim velim L. B., prolabia hujus objecti tanta rubedine non esse prædita ac illa, quæ in sequenti quarto, & cæteris Thesauris inveniuntur.

Nº. XXIV. Phiala, continens portionem Arteriæ pulmonalis, materia ceracea flavâ repletam; suntque ramuli tam numerosi, ut fere incredibile

geen men in een levendigh mensch, die wel gestelt is, niet en bemerkt, daar van is de reden, het niet wegnemen en affcheyden van 't bekleetzel der Voorlippen, want dit weghgenomen, en't voorwerp in een vogt gelegd zynde, zoo wykende Tepeltjens van een, enzoo is 't dan, dat se 't hoofd opsteken, en over end komente staan, daerze in tegendeel in een levendigh mensch door dit bekleetzel als in den band gehouden, en op zy nedergedrukt werden, gelyk men ziet het gras, en ook het riet, 't geen van de wind na eene zyde werd geperst, en dit heeft ook plaats in de Vel-tepeltjens vanden Duym, gelyk dat meer als wel bekend is: Op datter eghter gants geen twyfel over zoude blyven, wegens dese uytvindingh: Zoo is 't dat ik zulks niet in een, maar in veele voorwerpen vertoon.

Weet ondertusschen B. Lezer dat dese Voorlippen van dit voorwerp niet soo rood zyn, als wel die geene, dewelke in 't vierde en volgende Cabinetten werden gevonden.

Nº. XXIV. Een vlesje met vogt, waar in te zien is een gedeelte van des Longhs Slag-ader met een geel-wassighe stoffe opgevult; en zyn dese haare takkens zoo zeer veel in getaale, dat het voor die geene, die het gesien hebben

byna

bile fuerit omnibus, qui hoc objectum viderunt.

Not. 1. Hic ramus Arteriæ, tali artificio & manu tam suspensa, liberatus ab omnibus vesiculis pulmonalibus, nec non ab Arteria Aspera & Vena Pulmonali, ut sine ostentatione dicere au sim, nullum omnino ramum, paucissimos autem ramusculos tantum esse abruptos. Hanc ramulorum numerositatem nusquam in auctorum guris expressam inveni.

2. Non solum rami illibati, & ad unum omnes sunt conservati, verum etiam extremitates ultimæ, quæ vesiculis sunt continuæ. Hisce & similibus visis, satis mirari nemo potest, hominem per plurimos annos pancreaticæ posse vivere, sine noxa, minimo enim ramusculo, minima cellula, obstructis aut læsis à sanitatis perfectione recedimus, ita ut cum *Apostolo Paulo* exclamare cogamur: *O profunditas divinitiarum!* &c.

Nº. XXV. Placentæ uterinæ portio magna, eadem supra dicta materia flava repleta, & in liquore conservata.

Not. 1. Ne minima quidem
Glan-

byna ongeloofflyk schein te wesen, want het verbeeld een kleen Bofschafitje.

Aanmerkt ten eersten: Dese Longh Slag-aders tak is door zoodanigh een konste, en met zoo een saghte en opgehevene hand toebereyt, en van synetegen overstaande Longs aders, en Longhs-pypstakjens afgescheyden, dat ik, zonder roem, magh zeggen, datter van dese tack, geen tackjens en ook zeer weynighe uyteynden zyn afgebroken.

Dese veelheyd van takjens hebben ons de Autheuren nergens in haare Figuren aangewesen.

Ten tweeden: De tacken zyn niet alleen ongeschonden, en tot een toe behouden gebleven, maar ook der selver uysterste uyteynden, dewelke anders met des Longsblaaskens zyn vereenigt. Dese en diergelyke dingen beschouwende, zoo kan zigh niemand genoegh verwonderen, dat een mensch langhe Jaaren ingefontheyd leven kan, zonder eenighe mangel, aangefien het minste takje of blaasje verstoppt of ontsfelt zynde, zoo wyken wy van onse volmaakte gefondheyd af: Zoo dat wy met den *Apostol Paulus* gedwongen zyn uyt te roepen, *O diepte des rijkdoms &c!*

Nº. XXV. Een stuk van de Moerkoek, op de selve wyse mer een geel-wassighe stoffe opgevult, en in een vogt geconserviert.

Aanmerkt ten eersten: Niet
D 3. het

Glandula, aut aliquid glandulofosi reperitur in placenta uterina, ita ut hallucinati sint omnes, qui hoc statuunt in suis scriptis. Tota placenta constituitur ex vasis sanguifluis, quibus connectuntur membrana Chorion, Amnios, & Funiculus umbilicalis, quibus adde Membranofum noviter à me inventum, quod interiori superficiei placenta connectitur, quæ affixa est utero: de hisce in sequenti plura, ubi pervenero ad illas placentas, quibus adhuc connexa est dicta membrana.

2. Quanta sit differentia inter vasa sanguinea pulmonalia, jamjam indigitata, & ea, quæ placentam uterinam constituunt, hic oculis lustrari potest: Estque hæc discretio magna, non solum ratione reptatus extremitatum, verum etiam constitutionis.

3. Analogiam habent hæc extremitates cum iis, quæ corticalem Cerebri substantiam constituunt. Vid. Thes. II. Tab. VI,

N°. XXVI. Phiala in liquore conservans portionem Mammarum muliebris morbosæ, tumefactæ & spongiosæ, in cujus me-

het alderminste Kliertje, noch ook yets klieragtigs werdter gevonden in de Moerkock, zoodatze alle geabuseert zyn, die sulcx in haare Schriften voorgeven.

De geheele Moerkock bestaat uyt bloedvatjens, waar aan het vlies Chorion, Amnios, en de Navelstreng vast sitten: voegt hier by, dat vliefig wesen, 't welk van my nieulykx is uytgevonden, 't welk vast sit aan de inwendighe Oppervlakte van de Moerkock, die met de Lyfmoeder vereenigt is: Waar van in 't toekomende breder zal gehandelt werden, als ik zal gekomen zyn tot de beschryvingh van die Moerkocken, waar aan dit vliefige wesen noch vast zit.

Ten tweeden: Hier kanmen ook zien, hoe groot een onderscheyt datter is, tusschen de Slagaderen van de Longh, aanstonts aangewesen, en die geene, dewelke de Moerkock maken: en is dese onderscheyd vry groot, niet alleen ten opsigte van haar cours ontrent de uyteynden, maar ook wegens haar gestalte.

Ten derden: Dese haare uyteynden hebben eenighe overeenkomst met die, dewelke de Schorsighe substantie der Herffene maken. Ziet het tweede Cabinet, Tab. VI.

N°. XXVI. Een vles, waar in be waard wert een stuk van een Vrouwe Borst, dewelke qualyk was gestelt, nam: spongicus in 't aanraken, en geswollen, in wiens midden ik eeni-

medio observabam mollitiem quandam, qua, post extirpationem, liquori immerfâ, tam numerosa vascula à vinculo dissoluta sese videnda exhibebant, ut tota fere illa portio videretur vasculosa. Hæc & alia ansum mihi dedere Mammarum constitutionem ulterius investigandi, & quid observarim, in sequentibus Thesaurorum descriptionibus palam facere conabor.

Nº. XXVII. Pueri Thymus, nitidissime præparatus, & conservatus; hujus vascula sanguinea ceraceâ materiâ rubrâ sunt repleta, unde Thymus rubedine perfusus.

Nº. XXVIII. Pulmonis humani portio, cujus Arteriæ ceracea materia flava repletæ, & partim à vesiculari substantia separatæ, ita ut denudatæ visui exhibeantur. Quam difficile autem sit illud negotium peragere, norunt illi, qui manus huic operi unquam admovent.

Nº. XXIX. Phiala in liquore continens Cerebellum humanum ita induratum, ut casei recentioris instar secari possit.

eenighe ongemeene sagtigheyd vernam, en na het affecten, in een voght gelegte zynde, deden haar zoo veele vatjens op, dewelke ontdaan waren van 't geen haar anders by een houd, dat byna het geheele stuk uyt vatjens scheen te bestaan.

Deze, en andere zaaken hebben my aanleydingh gegeven om de gesteltenisse der Borsten naukeuriger te onderzoeken, en wat ik daar ontrent al heb geobserveert, is myn voornemen in de beschryvinghe der volgende Cabinetten te openbaaren.

Nº. XXVII. De Swesrick van een kind, zeer net toebereyt en bewaart; dese syne bloetvatjens zyn met een rood-wassige stoffe opgevult, waar doordat deselve ons rood voorkomt.

Nº. XXVIII. Een kleen gedeelte van een mensche Longh, wiens Slag-aderen met een geel-wassige stoffe opgevult, en ten deele van haar Blaas-wyfe stoffe afgescheyden zynde, ontdaan, en naakt ons voorkomen: Edogh hoe moeyelyk het is te doen, weten zy best, die oyt de handen hier aangeflagen hebben.

Nº. XXIX. Een vlesje met voght, waar in te zien is, het achterbreyen van een mensch, foodanigh van my verhart, datmen het als een versse kaas snyden kan.

Not,

Aan:

Not. 1. Naturalem confer-
vavit colorem, & in omni di-
mensione sese videndum hic
exhibet, sine rugis.

2. Arteriæ innumeræ, cera-
cæ materiâ opletæ, per Piam
matrem reptant, & hoc gratiam
visui conciliat.

3. Tunica secunda Cerebel-
li, sc: Arachnoidea, luculen-
ter hic in conspectum venit,
motâ enim phialâ undulatim
sese visui offert.

4. Principium spinalis me-
dullæ, huic cerebello appen-
sum, & membranis suis non-
dum destitutum; ita ut occa-
sio hic suppetat videndi utram-
que Arteriam vertebralem,
nec non ubi coeuntes, arteriam
cervicalem constituunt.

5. Hic videri quoque potest,
quam numerosi sint ramuli ar-
teriosi, qui ex Arteria cervi-
cali prodeuntes, per substan-
tiam corporis annularis disse-
minantur.

Nº. XXX. Phiala liquore
repleta, infantis Mammam
continens.

Nat. 1. Vivido, & admodum
naturali colore, imbuta, con-
spiciendos sese exhibent pori
cutanei. ordine confiti.

Aanmerkt ten eersten: Dat het
sijn natuurlyke couleur, langhte,
dikte en breete behouden heeft,
sonder eenighe rimpels.

Ten tweeden: Ontallyke Slagh-
aderen, met een wassighe stoffe
opgevult, ziet men hier door het
dunne Herffen-vlies lopen, en
zulkx is seer aangenaam voor de
oogen des sienders.

Ten derden: Het 2 Herffen-
vlies van 't achterbreyn, nament-
lyk het hunne webben gelykende
vlies, komt hier klaar te voorschyn
en dat golfswys als men het vles-
jebeweegt.

Ten vierden: Het begin van 't
rughmergh, is hier nogh vast zit-
tende aan 't achterbreyn, en van
vlieskens nogh omvangen; soo
dat hier gelegentheyt is om te
zien beyde de Wervels-slaghade-
ren, als mede waerse te samen ko-
mende, de nek Slag-ader voort-
brengt.

Ten vyfde sietmen hier, soo
seer veele takkens der Slagh-ade-
ren, dewelke uyt de nek Slagader
voortkomen, en hoese door het
ronde lighaam verspreyden.

Nº. XXX. Een vlesje vervult
met vogt, onthoudende in sijn het
borstje van een kleen kintje.

Aanmerkt ten eersten: Het sel-
ve is met een zeer natuurlyke cou-
leur begaeft, en sietmen door de-
selve veele sweetgatjens geran-
geert.

Ten

2. Papillæ cutaneæ, in ambitu papillæ mammæ, ut & in ipsa papilla denso agmine oculos incurunt.

Nº. XXXI. Phiala liquore repleta, cui innatat cerebellum humanum nitide præparatum atque conservatum; suntque arteriæ repletæ.

Nº. XXXII. Portio magna Intestini jejuni, ita inversa, ut superficies interior hic facta sit exterior, & sic glandulæ spurriæ in conspectum veniunt, quæ in dicta superficie propullulant magnitudine capitis aciculæ; præterea vera constitutio jugorum rotundorum, quæ Valvulæ conniventes dicuntur, hic accurate conspici possunt.

Notandum interim, dicta juga in objecto recenti, aut liquore convenienti, visui esse exponenda, non autem in Intestinis inflatis, & exsiccatis, uti facere solent, & ego olim cum illis, Anatomici; mutant enim naturalem essentiam post inflationem, exsiccationemque.

Nº. XXXIII. Portio Cerebri humani, liquori immerfa, cuius Arteriolæ sunt repletæ, unde substantia corticalis rubedinem induit, & sic medullari & albicanti insidet, ceu

Thef. III. muf.

Ten tweeden: De Vel-tepel-tjens komen ons veelvoudigh voor in den omtrek van de Tepel, als mede in de Tepel selfs.

Nº. XXXI. Een vlesje met voght vervult, waar in te sien is het achter breyn van een mensch, seer net geprepareert, en geconserveert; en syn desselfs Slag-aderen vervult.

Nº. XXXII. Een groot stuk van een nughteren darm, soodanigh omgekeert, dat desselfs oppervlakte hier binnewaarts is gewent; en alsoo komen ons de basttaart kliertjens in 't gesichte, dewelke hier uytpuylen, in groote van speldehoofden. Daar en boven doen haar hier de ronde latwyse verheventheden op, dewelke Oogluykende klapvlieten geheeren worden.

Aanmerkt ondertussen, datmen dese geseyde latwyse verheventheden beter zien kan in een vars lighaam of in een bequaame voght, als in opgeblase en gedroogde darmen, gelyk wy voorheen met de andere Ontleders plegen te doen; want sy verliezen in 't droogen haar natuurlyke gesteltenisse.

Nº. XXXIII. Een gedeelte van de Hersene van een mensch, 't welk in een vogtigheyd is gelegen, en zyn desselfs Slag-aderkens opgevult; waar door de Schorffighe substantie rood geworden is, en alsoo op de witte-en merghagtighe

E ghe

muscus ruber, qui ex solo emergit albo.

Not. 1. Corticalem substantiam neutiquam glandulosam, sed vasculosam esse, hoc præsertim apparet in illa portiuncula, qua in fundo phiala visui apparet, ubi arteriolarum extrema in succosam substantiam seu pulpam degenerare, conspiciere licet. Hæc succosa arteriolarum portio extrema, neutiquam cavitationem suam relinquit, nam in repletionem nostram, rubedinem æque induit, ac fieri videmus, supra dictam in succositatem.

2. Arteriola subtilissima repletæ, quæ hic extra corticalem substantiam prominent, maxima parte, propagines sunt, Arteriarum cæcæ per Piam matrem disseminatarum, quarum extremitates descendentes, tandem in substantiam succosam degenerant, quæ corticalis dicitur substantia, quemadmodum in Liene & nonnullis aliis visceribus. Vide Resp. Epist. Probl. IV. & XII.

3. In supradicta portiuncula cernere quoque licet varias extremitates succosas à se invicem liquoris ope sejunctas; & hoc

ghe substantie zittende, doet heesigh op, als waare het een rood mosch, 't welk uyt een witte aarde voortkomt.

Aanmerkt ten eersten, Dat de Schorffighe selfstandigheyd geensints klieragtigh, maar uyt blootvatjens te samen gestelt is; en zulcx blykt voornamentlyk in dat deeltje, 't welk in de grond van 't vlesje gevonden werd, alwaar de uyteynden der Slagh-aderkens in een merghagtighe en weeke substantie werden gesien te veranderen. Dit sappighe gedeelte der uyteynden van de Slag-aderkens, en verliefen haare holligheyd niet, want in 't opvullen werden sy alzoowel rood als boven dit sappighe gedeelte.

Ten tweeden: Die subtile Slag-aderkens, dewelke hier buyten de Scorffige substantie uytsteken, zyn voor het grootste gedeelte tackjens van de Slaap-slagh-aderen, dewelke door het dunne Herffenevlies loopen, welkers uyteynden nederwaarts sacken, ten laatste in een weeke en sappighe substantie veranderen, diemen de Schorffe der Herffene noemt, gelyk zulcx ook plaats heeft in de Mild, en eenighe andere ingewanden. Ziet hier over na het antwoord op de IV. en XII. voorgestelde brieven.

Ten derden: In dit geseyde deeltje kan men ook verscheyde sappighe uyteynden zien, dewelke door toe doen van de vogt, daarse inleggen, van een geweken zyn, cc.

hoc omnem dubitandi ansam auferet iis, qui invento nostro calculum huc usque apponere denegarunt.

N°. XXXIV Portio cutis Plantæ pedis, propter vasorum sanguineorum repletionem, rubicundissima.

Not. 1. Omnes arteriolarum extremitates ultimæ, tam artificiose sunt repletæ, ut nullus fere ramusculus intactus reperiatur; corpus autem reticulare Malpichii, ut & Epidermis naturalem reservarunt colorem, unde satis constat, errasse eos, qui autumant & scribunt, per dicta integumenta vasa sanguinea disseminari.

2. Corpus reticulare, ut & Epidermis, maximam partem à cute sunt separata, ut in cute denudata, Papillæ cutaneæ in conspectum prodirent, suntque innumerabiles, & nonnihil extra cutem propullulantes; hinc dolores intolerabiles, ubi Cutis plantæ pedis denudata est suis involucris dictis.

3. Corpus reticulare, cuticulæ cohærens, reflexum hic reperitur, ut corpus reticulare con-

en zulkx kan alle twyfelmoedigheid der geenen wegnemen, die tot nogh toe, dese onse uytvindingen niet hebben willen avoÿeren.

N°. XXXIV. Een stuk Vels van de Voet, 't welk zeer rood is, wegens de opgevulde Bloedvaten.

Aanmerkt ten eersten: Alle de uyteynden der Slagh-aderkens zyn zoo konstigh opgevult, dat men naulykx een takje bevind misgedeelt te zyn; maar het Netwyse lighaam van Malpichius, alsmede het Opper-velleke hebben haare couleur behouden, zonder roodigheid aan te doen, waar uyt genoegzaam af te nemen is, dat die Autheuren geabuseert zyn, dewelke aan het Netwyse lighaam of ook aan 't Opper-velleke Bloedvattens hebben toegeschreven.

Ten tweeden: Het Netwyse lighaam, alsmede het Opper-velleke, zyn voor't grootste gedeelte van't Vel afgescheyden, op dat in het ontbloote Vel de Vel-tepel-tjens te voorschyn zoude komen, en zyn dese buyten het Vel een wynighsken uytpuylende, ontelbaar veele. Hier van daan komen ons die onlydelyke pynenvoort, wanneer het Vel van de ballen der Voeten ontbloot is van dese geseyde deksfels.

Ten derden: Zoo zietmen hier ook, dat het Netwyse lighaam met het Opper-velleke nog vereenigt,

conspici poffet, estque coloris dilute flavi, Epidermis contra albicat.

N°. XXXV. Fœtus Ovini immaturi Ren bissectus, in quo corpus papillare secundum longitudinem renis protrahitur, secus ac in homine: mirari interim fubit nonnullos, haud infimi subsellii Anatomicos, ejusmodi renes Ovinos dissecuiffe, eosque delineatos nobis obtrufisse, quasi humani fuiffent renes, ad quos icones erant sculpti, id quod mihi & aliis olim imposuit.

N°. XXXVI. Fœtus humani Os temporum, Membrana tympani illibati instructum, cui Malleus & Incus annectuntur.

Not. I. Malleus & Incus perioftio investiuntur, per quod cerni potest Arteriolarum reptatus; suntque Arteriola materia ceracea rubra repleta, sine qua, non facile viderentur.

2. Membrana Tympani gaudet reptatu vasorum sanguineo.

nigt, en omgekeert is, op dat het Netwyse lighaam konde gezien werden; en is dit Netwyse lighaam hier geelagtigh van couleur, het Opper-velleke in tegendeel wiragtigh.

N°. XXXV. De Nier van een onvoldrage Schaapie, midden door gelnede, waar in men ziet dat het Tepel-wyfe lighaam na de lengte van de Nier loopt, 't geen in een Mensch geen plaats en heeft.

Ondertuffchen is het te verwonderen, dat zommighe, die niet onder de geringste der Anatomicen te stellen zyn, zoodanighe Nieren der Schapen ontleedende, deselve hebben laten in Figuuren verbeelden, als warense na Menschen Nieren gemaakt, 't welk my, en anderen certyds heeft bedrogen.

N°. XXXVI. Het Tyd, of Slaapbeen van een jongh geboore kindje, waar aan het ongefchonde Trommel-vliesje nogh vast zit, en zitten het Hamertje en Aanbeeltje natuurlyker wyse daar nogh aan.

Aanmerkt ten eerften: Door het vliesje, 't welk het gefeyde Hamertje en Aanbeeltje bekleet, kan men de cours der Slag-aderkens bequamelyk zien; en zyn dese Slagh-aderkens met een roodwaffighe stoffe vervult, zonder 't welke sy niet light te voorschyn zoude komen.

Ten tweeden: Het Trommelvliesje is van gelyke voorsien van Slagh-

neorum eodem modo repletorum.

3. Membranam Tympani duplici constare lamella, hic videre licet parte superiore, ubi una lamella ex parte separata.

4. Uterque Mallei musculus, qui Malleo adhuc sunt connexi, hic cerni possunt.

5. Unus ex Mallei musculis rubicundus apparet, propter vasculorum repletionem, tendo autem ejus albicat.

N°. XXXVII. Infantis Os petrosum, cum annexo osse squammoso.

Not. I. Membranam Tympani duplicem esse, hic quoque constat, partim enim una lamella est ablata, relicta secunda; ubi autem Os petrosum, à squammoso separetur, hic videre est.

2. Membranam Tympani gaudere vasculis sanguineis, peculiari cursu reptantibus, hic & in modo citato objecto, conspici potest: hunc cursum vasculorum delineavi. Tab. IX. Fig. IX. Epist. Problem. VIII.

N^o. E 3. N^o.

Slagh-aderkens, die op de selve wyse zyn vervult.

Ten derden: Dat het Trommel-vliesje van twee op den andere leggende vlietsjens, of moten is bestaande, kanmen hier zien aan 't bovenste, alwaar eene ten deele is gescheyden.

Ten vierden: Zoo zietmen hier ook beyde de Spierkens van 't Hamertje, dewelke nogh aan het Hamertje vast zitten.

Ten vyfde: Een van de Spierkens van 't Hamertje is rood, wegens het opvullen van fyne Slagh-aderkens, en is desselfs peeze wightigh.

N°. XXXVII. Het steen en Schub-wyfe been, aanden andere nogh vast sittende, uyt een kleen Kinds hoofdje.

Aanmerkt ten eersten: Dat het Trommel-vliesje uyt twee vlietskens te samen is gestelt, sulcx blykt ook in dit voorwerp; want het eene is ten deele weghgenomen, en het tweede geheel gelaaften, ook zietmen hier waar het Tydbeen van het Steenbeen afgescheyden word.

Ten tweeden: Zoo kanmen hier ook zien, dat het Trommel-vliesje van Bloed-vatjens voorsien is, dewelke op een sonderlinghe wyse loopen, gelyk ook in 't voorwerp waar van aanstonds gehandelt is, en is dese cours van vatjens door het geseyde vliet lopende van my afgetekent. Tab. 9. Fig. 9. in 't antwoord vande VIII. voorgestelde Brief. E 3. N^o.

N°. XXXVIII. Placentæ uterinæ portio, in qua nil glandulofi apparet, quamvis hoc statuatur ab Anatomicis: tota enim quanta, vasculosa est, uti hic apparet. Considerandum interim aliquam analogiam reperiri inter hæc vascula, Placentam constituentia, & ea, quæ Cerebri corticalem substantiam efficiunt, quamvis extremitates minus pulposæ aut succosæ in Placenta existant.

N°. XXXIX. Infantis stomachus inversus, ut rugæ naturales, ut & tunica Villosa conspici possint.

N°. XL. Fœtus humani recens nati Pia Mater, telæ araneæ tenuitate, vasa autem arteriosa innumera, unde licet conjicere dictas arterias, alium in usum etiam esse destinatas, quam solummodò ad nutritionem dictæ membranulæ adeo teneræ; imo existimo illud membranosum præsertim infervire, ut vasa sanguinea loco naturali contineant, ne dimoveantur; Arteriæ autem, ut in sui extremo corticalem Cerebri substantiam constituent, Dicta vasa sunt repleta ceracea mate-

No. XXXVIII. Een stuk van de Moerkoek, waar in niets klierighs te vinden is, hoewel zulx van de ontleeders voor vast gesteld word; maar de geheele Moerkoek bestaat uyt Bloedvatjens, gelyk sulx hier blykt.

Ondertusschen zoo staat aan te merken, datter eenighe overeenkomst is tusschen dese Bloedvaten, en die geene, dewelke het schorffighe wesen van de Herffene maken, hoewel egter de uyteynden deser bloedvaten, die de Moerkoek maken, zoo sagt en sappigh niet zyn, als de andere.

N°. XXXIX. Een Maaghje van een jongh Kindje, 't welk omgekeert is, op dat men de natuurlijke rimpels, en ook de binnenste en ruyge rok of vlies zoude komen te zien.

N°. XL. Het 'dunne Herffenvlies van een jongh geboore kindje, 't welk zoo dun is als een Spinnewebbe, de Slag-aders in tegendeel ontelbaar; waar uyt met regt geoordeelt magh werden, dat de geseyde Slag-aders niet alleen gedestineert zyn om voedzel aan dit zoo fyn vliesje toe te brengen, maar insonderheyd ook om alle de bloedvatjens by een te houden, op datse niet zoude van een komen te wyken: De Slag-aders dienen insonderheyd om met haar uyteynden de schorffige selfstandigheyd der Herffene te maken; en zyn dese geseyde vaten met een rood-

wass-

materia rubra ad extremitates usque.

N°. XLI. Ren humanus bissectus, ut interiora pateant, liquori immerfus.

Not. I. Cum replerem Arteriam renalem ceraceâ rubrâ, simul quoque replebantur ductus Urinosi Bellini, & hoc mihi ansum dedit dubitandi de Glandularum existentia in Renibus humanis: in brutis quidem non rarò observo corpuscula rotunda, Glandulas miliares æmulantia, verum illa pauca sunt, & nondum mihi persuasum habeo, ea corpuscula veras esse glandulas, ad urinæ secretionem destinatas, quandoquidem in corpore humano ea non satis aperte reperio, sed contra, vasculorum sanguineorum extrema tam mirifice sunt contorta & circumvoluta ut Fig. 3. Tab. VI. Thef. 3. demonstratur.

Has autem circumvolutiones vasculosas, si quis pro glandulis habere velit. Resp. hoc minus caute fieri, quandoquidem Glandulæ authoribus audiunt corpora vel corpuscula per se subsistentia, membranæ peculiari obducta, ad quæ va-

vasculosa stoffe opgevult, en dat tot haar uiterste toe.

N°. XLI. Een doorgesnedene mensche Nier, om het inwendighe te kunnen zien, leggende in een vogt.

Aanmerkt ten eersten: Wanneer ik des Niers Slagh-ader opvulde met een rood-wassighe stoffe, zoo liepen ook te gelyk de Piscanaaltjens van de H^r. Bellinus vol, en zulkx gaf my een oorfake van twyfelden, wegens het wesen der alzoö genoemde Nier-klierkens, diemen in s' menschen Nieren voor geeft te zyn, in beesten vind ik meenigmaal ronde lighaamtjens, dewelke een gelykenisse hebben met de Geerst-klierkens, edogh dese zyn gants weynigh, en ik kan my niet wel inbeelden, dat dese lighaamtjens waare kliertjens zyn, gedeftineert tot het scheidende der pisse, aangesien ik deselve zoö perfect niet kan zien in de Nieren van de Menschen, maar in tegendeel bevind ik de uyteynden der Slagh-aderen seer wonderlyk gekromt en geslingert gelyk te zien is in dit derde Cabinet Fig. 3. Tab. IV.

Indien ymand dese geseyde geslingerde uyteynden der Slagh-aders voor klieren houden wil, zoo zegge ik zulk onbetamelyk te zyn, nadien de Auteurs met een klier niet anders verstaan, als een byzonder lighaam of lighaamtje, 't welk op zigh selfs bestaat, en 't geen met een particulier vliesje omvangen

fa sanguinea alluunt. Si autem præter supra dicta vascula circumvoluta, alia quædam corpuscula rotunda quoque reperiantur in renibus humanis, quod non plane nego, quamvis non satis distincte inveniam; forsan in alium usum erunt destinata.

Dixi supra, cum replerem Arteriam renalem hujus Renis, simul quoque repletos fuisse Ductus Urinosos Bellini: Noli autem existimare mihi hoc solummodo contigisse in hoc rene, aut in omnibus Renibus observari, dicta vascula simul repleri, ita ut credibile non sit, hoc ita fore, si ad urinæ secretionem, primo glandulas minutissimas alluere deberet sanguis, ut in hac repletionem nostra ceracea materia.

Præterea hic vobis conspiciendos offero Renes, in quibus continuationem arteriolarum cum ductibus Bellini videre licet, & hoc certe irrefragabile argumentum esse mihi videtur.

Quo-

genis, en tot welk lighaam of lighaamtje seekere bloedvatjens zyn gedestineert, die daar in loopen. Indien egter benevens dese bovengemelde omgefingerte bloedvatjens, nogh eenighe andere in s' menschen lighaam zoude mogen gevonden werden, die van een ander natuur zyn, 't welk ik geheel en al niet wil negeeren, hoe wel ik se niet duydelyk kan zien, zoo zynse mogelyk tot eenigh ander gebruyk geschapen.

Ik heb hier vooren gesegt, dat wanneer ik des Niers Slagh-ader opvulde, dat doen ook te gelyk de Pis-canaaltjens van de Heer Bellinus vol liepen: Denkt ondertusschen niet dat my zulcx naderhand noyt meer gebeurt is, want zoo menigmaal als ik het nu doe, zoo gebeurt het my altoos; en 't is niet gelooflyk dat sulcx altoos zoude gebeuren, indien het bloet eenige pretense klieren eerst most aandoen, om de Pis van 't bloed te scheyden, ook dat in dese opvulling de waschagtige stoffe eerst eenige kliertjens mosten aandoen, en daar door heen passeeren, eer datse tot de Pis-canaaltjens quamen.

Daarenboven zoo stel ik den waardighe Lezer hier voor eenighe Nieren, in dewelke men met de ooghen zien kan, de continuiteyt van de uyteynden der Slagaderen met de Pis-canaaltjens van Bellinus, en dunkt my sulcx een onwedersprekelyk bewys te zyn.

Hoe,

Quomodo jam fanguis venosus refluat, ubinam Venæ laticem suum refluxum fortiantur, an hoc per Anastomoses invisibiles, antequam in ramusculos exeant Arteriolæ, & in ductus Bellinos degenerant, an omnes extremitates Arteriolarum in ductus Bellinos mutantur, an secus? observare nequeo. Oculi mei non adeo Lyncei, ut hunc nodum solvere queam.

Hoc tantum existimo, haud frustra esse, quod vasa sanguinea tam mirifice hic sint contorta & circumvoluta, ut nusquam reperire sit in toto corpore, ut hic Fig. 2 & 3. Tab. IV. Thef. 3. exhibetur, & domi meæ, cælo sereno demonstro, & sic puto totum illud negotium, quod Glandulis renalibus adscribitur, perfici & dependere à reptatu & constitutione peculiari extremitatum vasculorum.

Consideret quoque B. Lector in Testiculis humanis, nullas reperiri glandulas, totumque opus à vasorum constitutione dependere, idemque observari in noviter à me inventis vasculis Uterinis, succum, fœtuali aptum, conficientibus,
Thef. III.

Hoe, en op wat wyse nu het aderlyke bloed te rugge keert, waar de aders haar wederkerend bloed ontfangen; of dit nu geschied door eenighe onzienlyke mondekens, die met die Slagaderkens vereenigt zyn, al eer de Slagaderkens haar met de Piscanaaltjens komen te vereenigen; of alle de uyteynden der Slagadren in de Piscanaaltjens van Bellinus veranderen of niet? kan ik niet zien. En dewyl myn gesigt zoo snel niet is, zoo kan ik die knoop niet ontdoen.

Dit alleen geloof ik, dat de bloedvaten der Nieren niet te vergeefs zoo wonderbaarlyk zyn omwonden en geslingert, dat men zulkx nergens meer in 't lighaam vind, gelyk hier te zien is in dit derde Cabin. Tab. IV. Fig. 2 en 3. en 't object by my bewaard werd, om by den heldere dagh te vertoonen: En alsoo meen ik, dat dat geheele werk, 't geen de pretense Nierkliertjens is toegelchreven, sulcx alleen afhangt van de cours en byzondere constitutie der uyteynden van de vatjens.

Confidereert ook, dat in de Zaad-ballekens geen kliertjens gevonden werden, en dat haare werkzaamheyd ook alleen bestaat in de hoedanigheyd der vatjens, 't welk ook te zien is in de vatjens van de Lyfmoeder van my onlangs ontdekt, dewelke een seker voedend sap toebereyden voor de vrugt, waar van ik heb begonnen te
F hande-

bus, de quibus agere cœpi in Thef. 2. ne dicam de chymericis Glandulis Lienalibus, Hepaticis, &c. quarum existentiam nusquam reperire licet.

Considerandum præterea, quamvis hic in Fig. 2. Tab. IV. Thef. 3. circumvolutiones vasculorum sanguineorum, in Renis dorso represententur, illas quoque densissimo agmine esse confitas parte interiore, imo ad Papillas ipsas, & hoc sculptor exprimere non potuit, sine obscuratione ductuum, qui in hac figura exhibentur; illud autem distincte repræsentabo, ubi devenero ad Thef. 4. in quo Renes humani bissecti, conditi, & exsiccati reservantur; in quibus luculentissime hoc apparet, & hoc est, quod sæpius dixi, præparata esse conficienda non solum liquida, verum etiam sicca, pro ratione objecti demonstrandi.

Nº. XLII. Phiala continens Fœtum humanum, quatuor circiter mensium, decumbentem, loco pulvinaris, supra Placentam Uterinam, estque sexus masculini & coloris naturalis.

Inscriptio talis est:

© MIHI NUNC, OSSIBUS MOLLITER
QUIESCENTIBUS!

Nº.

delen in de beschryvingh van myn tweede Cabinet.

Ick laate staan die ingebeelde kliertjens van de Milt Lever, &c. die ook nergens te vinden zyn.

Nogh staat ons aan te merken, dat hoewel in dese Fig. 2. VI. Tab. van dit derde Cabinet de omwindinghe der bloedvatjens alleen maar afgebeeld staan langhs derugh deses Niers, zoo is't eghter, datze even zoo digt en ontelbaar zyn in 't binnenste der Nieren, ja tot digt aan de Tepeltjens toe, en heeft de plaatsnyder sulcx niet kunnen verbeelden zonder die Canaaltjens te verduyfteren, dewelke hier verbeeld staan; en meene ik sulcx klaar te vertoonen in 't volgende vierde Cabinet, in 't welk bewaart werden opgespouwen en hard gebalsemde Nieren van Menschen, in dewelke zulkx klaar blykt: En dit is 't geen ik meermaal gefegt heb, dat men deelen des Lighaams niet alleen in 't nat, maar ook zommighe droogh gemaakt zynde, moet beschouwen, en andere voorhouden, na dat de voorwerpen zyn.

Nº. XLII Een vlesje met vogt, en daar in een onvoldrage kindje van ontrent 4 Maanden dragts, leggende saghtjens op het Moerkoekje in plaats van een Oorkuffentje.

Het selve is van de mannelyke sexe, en heeft desselfs natuurlyke couleur behouden met dit devys.

O WAT BEN ICK GELUCKIG, TER WYL MYNE BEENDEREN, NU ZOO ZAGHTJENS LEGGEN TE RUSTEN!

Nº.

N°. XLIII. Ren bisectus humanus, ut interiora pateant.

Not. Multis in locis luculentiora apparent varia, quam statui in superiore Rene.

N°. XLIV. Phiala continens portionem magnam intestini Jejunii humani, ita inversam, ut superficies interior jam facta sit exterior; & sic sese videndas exhibent Glandulæ intestinorum spurix & miliares, nec non juga rotunda, quæ aliis Valvulæ conniventes dicuntur.

N°. XLV. Cerebellum humanum cum annexis inversum, unde principium spinalis medullæ in parte superiore sese videndum exhibet.

Not. 1. Hoc Cerebellum liquori innatans ad visum naturalem conservavit constitutionem, nec in ulla dimensione recessit ab ea, ne colore quidem naturali amisso.

2. Arteriæ omnes hic conservatæ & repletæ sunt ceracea materia rubra.

3. Plexus Choroideus, illæso Cerebello, extra superficiem ex parte prominens, hic in conspectum venit, & hoc in omni Cerebello demonstrare valeo, estque coloris dilute ru-

N°. XLIII. Een mensche Nier opgespouwe, om het inwendighe te kunnen zien.

Aanmerkt ten eersten: Dat veel zaaken in dese Nier ons klaarder voorkomen, als wel in de bovengemelde.

N°. XLIV. Een groot stuk van de Nughteren darm van een Mensch, 't welk zoodanig omgekeert is, dat de binnenste Opper-vlakte, hier nu is geworden de buytenste, en zoo komen ons in 't gesigte de ronde Latwyse verhevendheden, die by andere de naam dragen van Ooghluykende Klapvliessen.

N°. XLV. Het Agterbreyn van een Mensch met haare ahangh, het onderstebovenwaarts gewent, waar door het begin van het rugghe mergh boven op dit voorwerp gesien word.

Aanmerkt ten eersten: Dit Agterbreyn leyt in een vogt, en heeft op 't gesigtlyne natuuryke gestalte behouden, ja van zyne lengte, dichte, breete, nogh couleur yet wat verlooren.

Ten tweeden: Alle de Slagaderen syn hier bewaart en opgevult met een rood-wassighe stoffe.

Ten derden: De *Plexus Choroideus* of Aderlyke vlegtinghe, kan men hier voor een gedeelte sien, sonder eenighe de minste quetsing van 't Agterbreyn, en kan ik sulcx in alle andere Agterbreyne aanwysen: En is dese vlegting ligt

F 2

rood

rubicundi, utpote cum Arteriarum extremitate, corpus continuum. Vide super hac re Epist. Resp. meam de Cerebro.

4. Dicitur plexus quatenus extra hemisphaerium Cerebelli propullulat, tegitur & obducitur hic membrana Arachnoidea, non autem Pia Matre, an hoc in omni objecto?

5. Tunicam seu Membranam Arachnoideam luculenter hic videre est, ut & quo pacto Arteriae per superficiem Cerebelli distribuuntur.

6. Arteriae Cervicalis exoritur ex Arteriis Vertebralibus, oppido quam bene hic conspicitur.

N°. XLVI. Phiala in liquore conservans Mamillam infantis, nitidissime conservatam, in cuius papilla, cutaneae papillae luculenter videri possunt.

ASSER TERTIUS.

N°. XLVII. Phiala sicca continens portionem intestini Ilei foetus immaturi; suntque Arteriolae Mesentericae oppletae ceracea materia flavâ.

N°. XLVIII. Phiala continens in liquore Tunicam corneam humanam pellucidam.

N^o.

N^o.

rood van couleur, van wegen syn vereeningh met de uyteynden eeniger Slag-aderkens. Ziet hier over na myn antwoord op den voorgestelde brief van de Herffene,

Ten vierden: Dese geleyde vlegting (voor soo veel sy buyten het agterbreyn uytpuylt) is hier alleen bekleet, en omvangen van het vliesje *Arachnoidea*, en niet van 't dunne Herffenvlies, of dit in alle voorwerpen zoo is?

Ten vyfden: Het spinnewebswyse vliesje of (*Arachnoidea*) is hier zeer klaar te zien, als mede hoe, en op wat wyse, de Slagaderen over de Oppervlackte van 't Agterbreyn loopen.

Ten zesde: Zoo kan men hier ook zeer wel zien, het voortkomen van de Neck Slag-ader, uyt de twee Wervelbeens Slag-aders.

N°. XLVI. Een vlesje met vogt, waar in geconserveert werd het Borsje van een jongh Kindje, in wiens Tepeltje, de Vel-tepel-tjens klaar konnen gesien werden

DE DERDE PLANCK.

N°. XLVII. Een droogh vlesje met een gedeelte van de bogtighe darm van een onvoldrage vrugtje en syn desselfs Slag-aderkens vervult met een geel-wassighe stoffe.

N°. XLVIII. Een vlesje met vogt, waar in sich onthoud het doorfigtighe Hoorn-vlies van een Mensch Oogh.

N^o.

N°. XLIX. Phiala, in qua Testiculus fœtus immaturi, per cujus superficiem Arteriolæ visuntur dispersæ, ut & per Parastatam; suntque materiâ ceraceâ rubrâ repletæ.

N^o. L. Phiala liquore referata, in quo natat Testiculus fœtus immaturi, cujus vasa præparantia nitide sunt repleta ceraceâ materiâ, ut & vasa per Testiculum & Parastatam dispersa.

N°. LI. Plexus Chorœideus fœtus humani rubicundissimus propter continuationem & repletionem Arteriarum ceraceâ materiâ rubrâ.

N°. LII. Ren humanus Atrophia arefactus & magnitudine ita diminutus, ut nil minus videatur, quam Ren hominis adulti.

Not. Translucida substantia lateri annexa, est Pelvis cum portione ureteris.

N°. LIII. Phiala in liquore continens tunicam Corneam humanam, cum adsito humore vitreo & crystallino.

Not. Humores dicti Limpiditatem naturalem amiserunt à liquore, cui innatant.

N°. LIV. Phiala eodem modo

N. XLIX. Een vlesje, waar in een Balletje, van een onvoldrage vrugtjebewaard word, langs wiens Oppervlakte, als mede over de bystaanders, men veel Slagaderkens ziet lopen, dewelke met een rood-wassighe stoffe vervult zyn.

No. L. Een vlesje met Liqueur, waarin gevonde werd een Balletje van een onvoldrage Kindje, wiens præparerende vaatjens zeer curieus toebereyt en opgevult zyn met een wassighe stoffe, alsmede die geene, dewelke langs het Balletje en over de Bystaander loopen.

N°. LI. Het Netwyse vlegtsef van een Kind, 't welk zeer rood is, wegens het opvullen der Slagaderkens met een rood-wassighe stoffe.

N°. LII. De Nier van een Mensch door een Teeringh als uytgedroogt, en in groote zoo zeer vermindert, datse niets minder als de Nier van een bedaagt mensche komt te verbeelden.

Aanmerkt: Dat het doorsigtighe, 't welk aan de zyde werd gesien, het becken en Pisleyderis.

N°. LIII. Een vlesje met vogt, waar in het Hoorn-vlies van een Mensch te sien is, alsmede, de Glase en Crystalline humeuren.

Aanmerkt: Dat dese Humeuren haar doorsigtigheyd verlooren hebben, van wegen dese vogt, daarfe in gelegen zyn.

N°. LIV. Een vlesje, 't welk

do continens Renis Papillam humanam compositam. Vid. Tab. IV. Fig. 6. Thef. 3:

N°. LV. Portiuncula Epidermidis digiti, cui unguiculus cohæret, superficies autem interior striis longitudinalibus pectinatim dispositis stipata.

N°. LVI. Phiala liquore lim-pido repleta, cui innatat Epidermis manus fœtus immaturi quatuor circiter mensium, chirotheculam representans.

Not. Omnes Unguiculi adhuc adhærent.

N°. LVII. Phiala in liquore conservans duo objecta Ocularia; quorum primum summa rubedine perfusum, ob vasorum sanguineorum repletionem, estque postica pars Scleroticæ, Choroideæ & Ruyschianæ, huic annectitur præterea Palpebra superior, cujus superficies admodum quoque rubra, præ copia vasculorum repletorum: sic etiam muscoli Oculares, proprio suo loco hic visuntur, qui non minus rubicundi apparent.

Secundum objectum est Oculus Infantis transversim bissectus

op deselve wyse in sich onthoud een t'samengestelde Tepel van een Nier. Ziet de IV. Tafel. Fig. 6. van dit derde Cabinet.

N°. LV. Een stukje van 't Opper-huydeke van een Vingher, waar aan de Nagel nogh vast sit, en is desselfs inwendighe Opper-vlackte vervult van na de lengte lopende stralen, kamswys.

N°. LVI. Een vlesje met heldere vogt waar in te zien is het Opper-velleke van een handje van een onvoldrage vrugte van ontrent 4 Maanden dragts, 't welk een klein Handschoentje komt te verbeelden.

Aanmerkt: Dat alle de Nageltjens daar nogh aan vast zitten.

N°. LVII. Een vlesje met Liqueur, waar in twee voorwerpen gesien werden, 't een is seer rood, wegens de opgevulde bloetvatjens, en het selve is het agterste van de Sclerotica, Choroidea en Ruyschiana; ook is hier de opperste oogschel nog aan vast, wiens Opper-vlackte, ook zeer rood is, van wegen de geseyde opvulling der bloevaten: alzoo mede vertoonen haar hier de Oogh-spiere in haare natuurlyke plaats, en zyn die niet minder van rodigheyd voorzien.

Het tweede voorwerp is het Oog van een klein kindje, midden door

ctus & inversus, unde superficies interior jam facta est exterior.

Not. 1. In dextra portione videri potest Tunica Ruyschiana, è cujus medio propullulant reliquiæ Tunicæ Retinæ. In sinistra autem, portio Ruyschianæ non solum, verum etiam ligamentum ciliare cum suo processu ciliari conspicitur.

2. Arteriolas per Ruyschianam dispersas, ramusculos suos impertire Ligamento ciliari, ut & ejus processu; hic cerni potest.

3. Circumferentia nivea extra Ruyschianam, Tunica Sclerotica est.

Nº. LVIII. Portio placentæ uterinæ, in qua nihil glandulosi demonstrari potest, ut pote tota vasculosa. Dicta portio ceraceâ materia repleta est.

Nº. LIX. Phiala continens Vesicam Gliris exsiccatam, in qua duo conspiciuntur calculi minores, qui affectus forsitan familiaris Gliribus, quandoquidem aliquoties mihi illud videre contigit.

Nº. LX. Phiala liquore referta, in qua à seta dependet una ex Colli Vertebris, in cuius foramine proprio & maxi-

doorgesneden, en omgekeert, zoo dat de inwendighe Opper-vlackte, hier nu is de buytenste.

Aanmerkt ten eersten: In het reghter gedeelte kanmen het Ruysche vlies zien, uyt wiens midden de overblyfzels van het Netwyse vlies uyt puylen: In het linker deel, kan men niet alleen het Ruyschenvlies zien, maar ook de hayrwyse band, met desselfs aanhangsel.

Ten tweeden: De Slag-aderkens door het Ruyschenvlies verspreyt, kanmen zien dat takkens mede deelen aan de hayrwyse band en desselfs aanhangsel.

Ten derden: Dese witte omtreck, dewelke hier buyten het Ruyschenvlies uitsteekt, is de *Tunica Sclerotica* of het harde vlies.

Nº. LVIII. Een stuk van de Naageboorte, waar in niets klierighs kan werden getoont, want de substantie van de Moerkoek geheel en al uyt vaatjens is bestaande. Dit gedeelte is met een rood-wassighe stoffe opgevult.

Nº. LIX. Een vlesje waar in bewaard werd een drooge Waterblaas van een Rot, waar in twee kleene steentjens van my gevonden, en daar nogh in gelegen zyn: En is dit quaad mogelyk familiaar in de Rotten, alsoo my zulkx meermaals is voorgekomen.

Nº. LX. Een vlesje met vogt, waar in aan een Hayrtje afhangt, een van de hals Wervel-beenen, in wiens grootste en eygen gat of

mo

opc

mo hæret Spinalis medullæ portio, cujus substantia interior seu corticalis, rubicunda apparet, propter vasorum sanguineorum, corticalem substantiam constituentium, repletionem ceraceâ materiâ rubrâ: Exterior autem medullaris albicat.

Præterea hic quoque in utroque latere conspiciuntur Arteriæ Vertebrales abscissæ, quæ in foraminibus transversorum processuum vertebraliûm hærent.

Nº LXI. Lamella aut portio longitudinalis Nasi pueri, ut septum & interiora pateant.

Not. 1. Puerorum septum Nasi esse in totum cartilagineum.

2. Præter involucrem externum & crassum gaudere septum peculiari membranulâ æque ac Ossa, quâ immediate obducitur & perichondrium dicitur.

3. In posteriore & inferiore parte dicti septi, quini sexve visuntur sulci obliqui, de quorum usu altum silentium apud autores, attamen frustaneos esse

openingh een gedeelte van 't Rughs mergh zit, wiens inwendighe substantie sich rood ver-toond, wegens het opvullen der Slag-aderen, dewelke de schorsighe substantie van 't Rugge-mergh voortbrengen, en is de buytenste of Mergagtighe substantie wit gebleven.

Daarenboven zietmen hier aan beyde de zyde de afgesneden Wervel-Slag-aderen, zittende in de gaten van de dwersse uytsteken van de wervels.

Nº LXI. Een stuk van de Neus, na de lengte doorgesneden, op dat men des Neus Tusschen-scheytsel en andere inwendighe deelen van 't selve in 't gesigte zoude krygen, en is het selve van een kindje genomen.

Aanmerkt ten eersten: Dat dit Tusschen-scheytsel in de kinderen t'eenemaal kraakbeenig is.

Ten tweeden: Benevens het buytenste en dikste dekzel van 't Tusschen-scheytsel, zoo heeft het even zoo wel als de beenderen, nog daarenboven een vliesje, waar door het inmiddels omvangen werd, en kraakbeenig vlies geheten werd.

Ten derden: In 't achterste en onderste van 't geleyde Tusschen-scheytsel werden 5 ook wel 6 schuynse groeven gevonden, van welkers gebruyk de Autheuren moet

esse haud existimandum Vid. Tab. IV. Thef. 3. Fig. 5. Lit. G.

4. In uno dente, secundum longitudinem dissecto apparet triplex substantia, extima scilicet, media, & intima.

5. In anteriore & inferiore parte septi juxta palatum, in utroque latere foramen apparet, seu osculum cujusdam ductus, de cujus usu & existentia nil apud Authores legi: infervire mucosum excernendo existimo. Vid. Tab. IV. Fig. 5. Thef. 3. Lit. E.

N°. LXII. Phiala liquore repleta, in quo continetur portio Intestini foetus ovini.

Not. 1. Dicta portio curiose repleta est ceracea materia sub-nigra, ut repraesentaret intestinum recens nati, mœconio refertum.

2. Vasa sanguinea per Mesenterium & intestina distributa, sunt nitide repleta.

N°. LXIII. Pilorum aut capillorum, in Omento cada-
Thef. III. ve-

gants geen gewagh maken, egter moet men niet menen, datse te vergeefs geordoneert zyn. Ziet de IV. Plaat. Fig. 5. Let. G. van dit derde Cabinet.

Ten vierden: in een der tanden, in dit voorwerp, na de lengte door-gesnede zynde, kan men drierhande substantie zien, namentlyk een, die de buytenste is, en twee, die daar aan volgen.

Ten vyfden: In 't voorste van 't Tusschen-scheytsel ontrent het verhemelte doet sich wederzyts een gatje of mondje op, van een seker canaaltje, van wiens wesen en gebruyk ik tot nogh toe niets in de Authoren heb gevonden, mogelyk dient dese wegh, nevens de bekende om eenighe snotterighe vogt in de Neus af te voeren. Ziet de IV. Plaat. Fig. V. Lett. E.

N°. LXII. Een vlesje met vogt, waar in bewaart werd een gedeelte van een der darmen van een Schaapie, 't welk pas gebooren is.

Aanmerkt ten eersten, dat dit darmtje curieus toebereyt en opgevult is, met swartagtige stoffe, op dat het verbeelde zoude, hoe de darmen van een jong geboore schepselke altoos opgevult zyn, met een swarte en taye stoffe, die men *Mœconium* noemt.

Ten tweeden: Zoo zyn de Slagaderkens, die door de darmen, en Darmscheylloopen, curieus opgevult.

N°. LXIII. Een hand vol Hayr, 't welk ik gevonden heb in 't Net
G van

veris hydropicæ, a me repertorum manipulus.

Not. 1. Quos hic repræsentato capillos, olim descripsi & delineavi, nomine Tumoris pilosi in Observ. meis Anatomico-Chir. fol. 23 Tumore autem piloso jam dissoluto & extricato, hic pilos delineari curavi, ut pilorum longitudo distinctius videri posset. Vid. Tab. III. Fig. III. Thef. 3.

2. Omentum dicti cadaveris erat tanquam carnosum, in quo dictus tumor pilosus repertus est, & digiti crassitiem obtinebat.

3. Tumor erat pugni majoris magnitudine & Atheromatosis naturæ, eo enim aperto, primo pultacea materia visui sese offerebat, eaque ablata, glomus pilosus, ceu ex capillis intricatis & firmiter cohærentibus, conflatus, nobis occurrebatur.

5. Capilli digiti, imo spithamæ longitudinem superant, conveniuntque in totum cum capillis capitis, excepto, quod radicibus mihi videantur destituti. Vid. in Observat. figuram hujus glomi non extricati, & in hoc Thef. 3. Tab. III. Fig. 3. glomum extricatum.

Nº.

van 't lyk van een watersugtighe vrouw.

Aanmerkt ten eersten. Dit Hayr, 't welk ik hier aanwys, is het selve, 't welk ik voor heen beschreven en afgebeeld heb in myne Anatomische en Chirurgicale aanmerkingen Fol. 23. op de naam van Hayrigh geswel. Nu is 't dat ik dit Hayr wat ontdaan heb, en 't selve heb laten afbeelden, om de lenghte van 't Hayr te bequamer te kunnen zien. Ziet de III. Plaat. de 3. Fig. van 't derde Cabinet.

Ten tweeden: Het Net van 't geseyde lyk van dese watersugtighe vrouw, had een vleesighe gedaante aangenomen en was een vinger dik.

Ten derden: Het geswel was een vuyft groot en Atheromatous, want geopend zynde, deed sich eerst op een papagtighe stoffe, en die wegh genomen zynde, ver-toonde sich het Hayr, 't welk als in een klouwe, digt in een zar.

Ten vierden. Dit hayr is een vinger, en ook wel een spanne en meer lang, t'eenemaal overeenkomende met het Hayr des Hoofds, uytgenomen, dat het schynd met geen wortelkens begaaft te zyn: Ziet in myne observatien hoe het gestelt was eer het was uytgehaalt, en in dit derde Cabinet. Taf. III. Fig. III. hoe het zich, ontwart zynde, nu opdoet.

Nº.

N°. LXIV. Fœtus hum: recens nati crus, cujus pinguedine in totum deficiente, aurâ replevi omnes cellulas adiposas, crureque exsiccato, cellulofam substantiam, sub cute sitam, lamellatim conscidi, ut cellula accurate conspici possint.

N°. LXV. Cerebrum Ovinum, methodo Willifiana ita liberatum à fibroso & membranoso nexu, ut plurimæ in conspectum veniant particulæ.

Clarissimus Willifius de illa præparatione, ita loquitur.

Ut Cerebri, ita proprie dicti, Anatome rite celebretur, haud vulgari sectionis modo procedendum esse, existimo; verum ubi totius ἐγκέφαλος calvaria exempti compagis coram oculis sistitur, imprimis posterior Cerebri limbus, ubi Cerebello ac Medulla oblongata connectitur, ac membranis undique discissis, aut avulsis, à cohæsiōne cum partibus subjectis (quantum fieri potest) liberetur; tunc facile constabit, quod Cerebri substantia corporibus istis, haud quaquam unitur, verum per se, nisi quod membranarum nexu superficie tenus conjungitur, ab iis omninò libera ac independens fuerit: Quin etiam hæc Cerebri puppis à vicinis partibus

eo

N°. LXIV. Het been van een jong geboore Kindje, waar aan gants geen vet te vinden is, en zoo verders heb ik alle de Vet-cellenkens opgeblafen, en het been gedroogt zynde, zoo zietmen het hier in moten doorgesneden, waar door het cellulose wezen, onder het vel geplaatst zynde, zeer curieus aangewesen werd.

N°. LXV. De Herffene van een Schaap, op de manier van de Hr. Willis, zoodanigh van de omfittende fiberkens en vlieskens ontdaan, datmen seer veel van de innerlyke deeltjens zien kan.

Den seer vermaarde Willis, spreekt van dit toebereytzel aldus.

Om de ontledingh van de Herffene na behooren te doen, zoo meen ik, datmen sulcx niet moet doen na de gemeene wyse, maar als men de geheele t'samenstel van de Herffene uyt het Hoofd genomen heeft, zoo moetmen voor eerst, het agterste van de Herffene, daar het met het agterbreyn, en begin van't Rugh-mergh vereenigt is, alsints afscheyden van de vlieskens, en zoo veel doenelyk is afknippen en los maken; alsdan zal het ligt te zien zyn, dat de substantie van de Herffene met de geseyde lighaamen geensints vereenight is, maar geheel en al independent van deselve, uytgenomen datse onderlingh superficieel vast gehouden werden door de vlieskens; ja soomen dit bovenste der Herffene, de geseyde vlieskens weggenomen zynde, voorwaarts op slaat, of na vooren komt te

G 2

wen-

eo ritu divisa, si antèrius reclinetur, Medulla oblongata crura prorsus nuda, ac à Cerebro & Cerebello (nisi in quibus locis hac illi appenduntur) omnino distincte apparebunt. Porro cum Cerebri limbis à cohesione solutus elevatur, tres ventriculi, ita vulgò dicti, in unum inane spatium (seu vacuitatem meram è complicatione Cerebri resultantem) evadent, &c.

Hanc demonstrandi methodum laudabilem esse cum Willisio existimo, sic enim, uti hoc in Cerebro apparet, sine Cerebri sectione comparent, parte superiore Testes, Nates, Glandula pinealis, Ventriculi anteriores, Crura Medullæ oblongatæ, Processus vermiformis, Cerebellum, Plexus choroideus, Thalami nervorum optitorum, &c.

Nò tantum præterea, hoc Cerebrum lapidis instar esse induratum sine rugis, colore tamen haud reservato.

Nº. LXVI. Phiala continens in liquore portionem Intestini Coli, cujus vasa fanguinea sunt repleta, quemadmodum etiam ea, quæ per Mefocolon sunt disseminata.

Not. Interim, dictam portionem

wenden: Zoo zalmen de (alzoogenaamde) beenen geheel en al bloot zien, ook datse van 't Agterbreyn en Voorbreyn distinctelyk onderscheiden zyn. Verders zoo zalmen, door het geseyde losmaken en opligten van 't bovenste der Hersene, zien, dat de 3 voorste groeven, nyt de vrouwen van de Hersene voorikomende, als een ledighe plaatze, in een sullen lopen &c.

Dese Methode van toonen, oordeele ik nevens de Heer Willisio pryfelyk te zyn, want zoo doende vertoonen haar, gelyk hier in dese Hersene, de Testiculen, Billen, Pyn-klierke, de voorste groeven, de Beenen van 't langagtighe mergh, het Wormwyse uytsteeksel, het Agter-breyn, het Netwyse vlegtzel, de slaapkamers van de gesigt Zenuwen &c.

Aanmerkt daarenboven; dat dese Hersene steen hard is gemaakt, zonder gerimpelt te zyn, alleen is de couleur niet wel gereserveert geworden.

Nº. LXVI. Een vlesje met voght, waar in te zien is, een stuk van de Colyk-darm, wiens bloetvaten vervult zyn, gelyk ook die geene, dewelke door het Darm-scheyl van de Colyk-darm loopen.

Aanmerkt ondertusschen, dat dit

tionem tam nitide esse præparatam & conservatam, ut videatur jamjam corpori exempta.

Nº. LXVII. Phiala, in qua occurrit Scelon Aviculæ minimæ Indiæ Occidentalis, Ourussia, dictæ.

Nº. LXVIII. Phiala continens in liquore portionem Piæ Matris, cujus vascula sanguinea repleta ad extremum usque.

Not. 1. Vascula dicta tanto esse numero, ut totum objectum ex meris vasculis videatur fere conflatum; membranofum autem perpaucum & admodum tenue.

2. In statu morbofo membranofum Piæ Matris non raro quoque incrassatum reperi.

3. Si objectum dictum oculis lustretur, sine præcedenti vasculorum repletionem, multo crassius esse nobis videtur; cujus ratio est, quod vascula minima semper inanita nobis occurrunt, & sic concurrere videntur ad Piæ Matris crassitatem.

Nº. LXIX. Placentæ muliebri portio, ceracea materia repleta, idque ad extremitates omnes usque, unde tota illa

dit gedeelte van de gefeyde Darm, zoo curieus toebereyt en geconferveert is, datmen zoude seggen: 't selve nu vers uyt het lighaam gehaalt te zyn.

Nº. LXVII. Een vlesje, waar in ons voorkomt het geraamte van een zeer kleen West-indischs Vogelje 't welk *Colubritie* is geheten.

Nº. LXVIII. Een vlesje met vogt, waar ingeconferveert werd, een gedeelte van 't dunne Herffenvlies, wiens bloetvatjens tot de eynde toe opgevult zyn.

Aanmerkt ten eersten, dat dese vaaten zoo veelvoudigh zyn, dat het geheele voorwerp byna alleen uyt bloetvatjens schynt te bestaan; en is het vliefighe zeer wynigh en zeer dun.

Ten tweeden, dat ik dit vliefighe wesen door ziekte zomtyt zeer verdikt heb gevonden.

Ten derden. Zoo dit voorwerp gesien word, zonder voorgaande opvullingh der bloetvatjens, zookomt het ons veel dicker te voeren, als het wel in der daad is; de reden hiervan is, dat ons dese gefeyde kleene bloetvatjens altoos bloedeloos voorkomen, en alsoo schynen zy het vlieske te verdicken.

Nº. LXIX. Een stuk van een Moerkoek van een vrouw, met een waffighe stoffe vervult, en dat tot alle deser vatjens uyteynde toe

G 3

waag

illa portio rubicundissima.

Not 1. Placentam, nullis gaudere Glandulis, imò totam Placentam ex meris Vasis sanguiferis constare, luculenter hic apparet.

2. Quali reptatu extremitates vasorum hic repant, & quam diversus ille sit ab aliis vasculorum sanguineorum extremis, hic oppidò quam benè conspicui potest.

3. Ultimæ extremitates tam subtiles sunt, ut tomenti instar nobis occurrant.

4. Si hæc & similia domi meæ inspicere dignetur B. Lector, facile calculum adjiciet assertioni meæ, sc: haud frustra esse tantam discretionem extremitatum vasorum sanguineorum, imò totum illud negotium, quod adscripsere Authores Glandulis Placentæ, illud prorsus chymæricum esse, utpote ab illis nequiquam ysis, aut demonstratis.

Hicce & similibus discussis, quis negabit in confesso esse, perutile orbi literato fuisse extremitatum vasorum sanguineorum investigationem tot annis, tanto labore, & tot impensis

waar door dit geheele weezen ons zeer rood voorkomt.

Aanmerkt ten eersten, dat de Moerkoek gants geen kliertjens heeft, ja dat de geheele Moerkoek uyt bloetvatjens is bestaande, 't welk hier zeer klaar kan gezien werden.

Ten tweeden, zoo kanmen hier ook zeer distinct zien, op wat wyse de uyteynden deser vaten loopen, en hoe veelse verschillen van die van andere bloetvaten.

Ten derden. De uysterste uyteynden deser vaten komen ons zoo subtiel voor, als waar het eenigh dons.

Ten vierden; zoo den Beminde Lezer dese en andere vaten ten myne huysse beliest te zien, zoo zal hy ligtelyk met my in een gevoelen komen, dat het niet vergeefs is, dat de uyteynden der bloetvaten, d'een van d'andere zoo zeer veel komen te verschillen, en dat het maar verdigtzelen zyn van de Autheuren, die altoos voorgegeven hebben, dat de kliertjens van de Moerkoek een bysondere werking deden, daarse integendeel noyt zoodanighe kliertjens hadde gezien-ofgetoont.

Dese engeene knopen aldus losgemaakt zynde, zoo magh ik met regt vragen wie nogh weygeren zal toe te staan, dat het onderzoek van de uyteynden der vaten, zeer dienstig is geweest voor de geleerde werelt, waar toe ik zoo groot een

penfis à me institutam. Rejiciant itaque laborem meum cavillatores illi, qui nil nisi quod ipsi faciunt, rectum putare solent; ego interim haud desinam in usum publicum persistere in eodem labore.

N°. LXX. Phiala in liquore continens Os Petrosum, cum annexo meatu auditorio.

Not. 1. Meatus dictus apertus est, ut naturalis situs & constitutio Membranæ Tympani videri queant.

2. Membranæ Tympani situs obliquus in meatus auditorii extremo, ut & Vascula sanguinea per dictam Membranam dispersa, hic luculenter videri possunt.

N°. LXXI. Principium Spinalis Medullæ, cum annexa portione Cerebelli.

Not. 1, objectum ovinum esse, & in eo conspici tertium ut & quartum Ventriculum, Glandulam Pinealem, Testes, Nates, duo Crura Medullæ oblongatæ, ut & Processum vermiformem.

2. Hanc præparationem & balsamationem ante triginta annos à me factam, longe differre

een arbeyt, en zoo groote onkosten heb aangelegt, en dat zoo veel Jaaren: Laat de spotters, die dogh niet anders pryfen als 't geen uyt haar eygen koker voortkomt, hier mede railleëren, ik zal daarom niet nalaten te doen, 't geen ik vast vertrouw, tot nut van 't gemeen te zyn.

N°. LXX. Een vlesje met vogt, in sigh onthoudende het Steenbeen met de Gehoor-canaal.

Aanmerkt ten eersten. De geseyde canaal heb ik geopent, op datmen de natuurlyke gesteldheyd, en de plaats van 't Trommelvliesje zoude kunnen zien.

Ten tweeden: Dat het Trommelvliesje seer schuyns in 't uytceynde van de geseyde canaal gelegen, en het Trommelvliesje met veele bloedvatjens voorfien is, kanmen hier zeer klaar zien.

N°. LXXI. Het begin van 't Rugh-merg met een gedeelte van 't Aghter-breyn.

Aanmerkt ten eersten, dat dit voorwerp genomen is uyt een Schaap, en datmen daar in zien kan de derde en vierde Ventricul of holligheyd, het Pyn-kliertje, de Testiculen en de alsoo genaam-Billen, de Tweebeenen van 't Lankwerpigh mergh, alsmede het Wormwyse uytsteeksel.

Ten tweeden, dat dit voorwerp en dese manier van balsamen en prepareeren, over de 30 Jaaren

ferre ab ea, quam nunc in usu habeo. Instar Lapidis quidem durum est hoc objectum, verum à naturali constitutione & colore diversum.

Nº. LXXII. Phiala continens portionem Arteriæ splenicæ, ceracea materia rubra repleta, in qua luculenter conspiciuntur extremitates fasciculosæ, penicillo detricto similes. Glandulas autem hic quærere, otium & operam esset perdere.

Not. Variis locis dictæ extremitates angulosæ, imò rotundæ quidem apparent, id quod studio factum, ut repræsentarent Glandulas fictitias, si autem acus cuspide à se invicem deducuntur luculenter abusus apparet.

Nº. LXXIII. Portio Arteriæ Splenicæ Vitul: ceracea materia alba repleta, in qua haud minus distincte visuntur extremitates fasciculosæ.

Nº. LXXIV. Portio Intestini recti hominis, in qua non solum Glandulæ spuria, verum etiam myriades pororum (si ita loqui liceat) conspiciuntur.

Not.

ren oud zynde, veel verschilt van die geene, dewelke ik nu in het gebruyk heb, want hier door de voorwerpen wel steen hard en onvergankelyk worden; edogh sy veranderen veel van couleur en gesteltenisse.

Nº. LXXII. Een vlesje met een gedeelte des Milts-slagh-ader met een rood-wassighe stoffe opgevult, waar in duydelyk gesien werden de Bundel-wyse uyteynden, die haar als versleeten penceeltjens opdoen. Hier eenighe kliertjens te soeken, zoude niet anders als moeyte te vergeefs gedaan zyn, alsoo die daar niet te vinden zyn.

Aanmerkt: Dat op verscheide plaatzen wel eenighe kantighe, ja ook wel ronde stukskens aan vast zitten, die ik met voorbedaghte raad daar aangelaten heb, op datse in eenige verbeeltenisse, van kliertjens, ons zouden voorkomen; maar als men die met de punt van een naald aanraakt en van een doet, zoo doet zich het abuys op.

Nº. LXXIII. Een gedeelte van de Milt-ader uyt een Kalf, met een witwassighe stoffe opgevult, waar in de Bundel-wyse uyteynden niet min klaar kunnen gesien werden.

Nº. LXXIV. Een stuk van de Regte-Darm uyt een mensch, waar in niet alleen de bastaart kliertjens, maar ook duysende van sweetgatjens (soo men se alsoo noemen magh) gesien worden.

Aan-

Not. Poros tam dense esse confitos, ut ne quidem cuspis acus interponi possit.

N°. LXXV. Phiala continens in liquore Pulmonem fœtus ovini, cujus lobulorum subdivisiones innumeras non solum, verum etiam subtilissimas extremitates vasorum sanguineorum, conspiciere licet.

N°. LXXVI. Phiala liquore referta, in qua continetur Os petrosum fœtus recens nati, in quo distincte apparet Membranam Tympani in fœtu obductam esse peculiari integumento, Membranæ analogo, dico analogo, quia nullis vasculis sanguineis gaudet; Membrana autem Tympani innumeris superbit arteriolis, uti in hoc & aliis objectis videre est.

Not. 1. Dictum integumentum in aliquibus crassum, in hoc vero objecto Membranæ tenuioris instar tenue est.

2. Perpendendum jam cujus sit propago dictum integumentum, quomodo post natiuitatem Membranam Tympani denuo relinquat, & cujus sit usus?

Quod primum attinet, sc:
Thes. III. cu-

Aanmerkt: Dat dese sweetgajtens, zoo dicht by een staan, dat men nauylkx de punt van een naald daar tusschen in zoude kunnen zetten.

N°. LXXV. Een vlesje met vogt, waar in de Longh van een kleen Schaapie onthouden werd, wiens ontelbaare verdelinghe van desselfs lobbekens niet alleen, maar ook de aldersubtielste uyteynden der bloetvatjens te zien zyn.

N°. LXXVI. Een vlesje met heldere vogt, en daar in het Steenbeen van 't gehoor van een jongh geboore kindje, waar in duydelyk te zien is, dat het Trommel-vlieske in haar met een particulier bekleetsel bedekt is, 't welk een vlies gelyk is, ik seg, gelyk is, om dat ik 'er geen bloetvatjens door heen sie loopen, maar het Trommel-vliesje is met seer veel bloetvatjens voorzien, gelyk in dit en andere voorwerpen te zien is.

Aanmerkt ten eersten: Dat dit bekleetsel in zommighe objecten dik is, maar in dit zoo dun, als een dun vliesje.

Ten tweeden: Zoo staat te considereren, van waar het afkomstigh is, hoe het na de geboorte het Trommel-vliesje wederkomt te verlaten, en van wat gebruyk het is.

Aangaande het eersten: Namentlyk van waar het afkomstigh is.
H Na-

cujus sit propago, cum foetui hærenti in utero materno meatus auditorii pars ossea in totum deficiat, Membrana Tympani superficiei capitis magis appropinquat, & sic puto Epidermen ibi loci tam fertilem esse, ut tegat quoque Membranam Tympani, & quod per consequens hoc integumentum nil sit, quam epidermis.

Secundum quod attinet, sc: quomodo post nativitatem de novo relinquat Membranam Tympani. Existimo, quod, succrescente meatu auditorio osseo, ut & cartilagineo, recedat, quia Epidermis extensilis non est.

Usum jam quod attinet, non est cur dubitemus, quin destinatum sit, ut Membranam Tympani, quæ ea ætate tenerrima, defendat ab injuria, quæ illi facile afferri posset, ab humore, cui innatat, dum hæret in utero materno, qui humor aliquando acrior fit, & sæpe foetore imbuitur, unde noxam contraxisset Tympani Membrana; adde quod post nativitatem, ad tempus dictam Membranam Tympani defendat ab aëris injuriis.

Nadien het beenig deel van 't gehoorgat of kanaal inde kinderen, in 's moeders lighaam leggende, gants en gaar nog ontbreekt, zoo is het Trommelyliesje nader aan de oppervlakte van 't hooft, en dan zoo meen ik, dat het Opper-velleke ook zelfs het Trommel-vliesje komt te bedecken, en dat by gevolg 't geseyde bekleetzel niet anders is, als Opper-vel.

Wat het tweeden belangt: Hoe het na de geboorte het Trommel-vliesje weder komt te verlaten. Ick vertrouw dat in 't groeyen van de beenighe en kraakbeenighe gehoor kanaal, dit bekleetzel komt af te wyken, omdat het Opper-velleke niet mede kan geven, nogh sich uytrecken.

Wat het derden, Namentlyk het gebruyk van dit geseyde bekleetzel aangaat, 't is buytentwifel, dat het selve dienstigh zy, om het Trommel-vliesje, 't welk in die tyd zeer dun is, beschermt van onheyl, 't geen door 't water, waar in het kind in 's moeders lyve is gelegen, somtyt ontaard word door tcherpe vogt, en ook wel door stank, en hier door zoo zoude het Trommel-vliesje van syn natuurlyke gestaltenisse hebben kunnen afwyken. Voeght hier by, dat dit bekleetzel, zoo lang, het nogh na de geboorte by blyft, het Trommel-vliesje ook beschermt van de koude lugt.

Dixit.

Imaad.

Dixerit forsan aliquis, si supra dictum integumentum propago sit Epidermidis, unde fit, quod (uti statui) aliquando crassissima nobis occurrat, cum Epidermis naturalis admodum fit tenuis. Resp. In confesso quidem est, Epidermem natura sua admodum esse tenuem; sed dictum nostrum integumentum in statu naturali quoque minus crassum existit: In statu autem morbofo incrassatur & præsertim quidem à succrescente nova Epiderme, quem admodum fieri observamus in vola manus & planta pedis.

Nº. LXXVII. Portio Æsophagi humani, liquori limpidissimo innatans, in qua distinctissime videri possunt fibræ carneæ tam longitudinales seu externæ, quam circulares, seu internæ.

Nº. LXXVIII. Phiala sicca, continens Intestini Ilei humani, secundum longitudinem dissecti, portionem.

Not. Vasa sanguinea tanto numero per dictam portionem sunt dispersa, ut rota rubicundissima appareat, suntque vasa ad extremitates usque repleta ceraceâ materiâ rubrâ.

Imand zoude my hier mogen tegenwerpen, en seggen, indien dit geseyde bekleetzel afkomstigh is van't Opper-velleke, waar komt het dan van daan, dat het ons (gelyk ik gesegt heb) zomtyts zoo dick voorkomt, nadien het Opper-velleke van natuure zeer dun is. Het Antw: hier op, is, dat het wel kennelyk is, dat het Opper-velleke van syn natuur zeer dun is, edogh dit geseyde bekleetzel is ook niet zoo dick in een welgestelde staat, maar qualyk gestelt zynde, zoo komt 't te verdicken, insonderheyd van wegen een nieuw weder ondergroeyingh van een ander Opper-velleke, gelyk men ziet te gebeuren in de palm van de Hand, en baldes Voets.

Nº. LXXVII. Een gedeelte van de slokdarm van een mensch, hangende in een heldere vogt, waar in zoo wel de uytwendige en na de lengte lopende, als de inwendighe en ronde Fibren gesien kunnen werden.

Nº. LXXVIII. Een vlesje sonder vogt, en daar in een gedeelte van de Bogtighe-darm 't welk na de lengte opgesneden is.

Aanmerkt: Dat de bloedvaten zoo veelvoudigh hier door zyn verspreyd, dat het onderwerp diessonwegen geheel en al zeer rood is geworden, en zyn dese vaten tot de eyndentoe met een rood-wassighe stoffe vervult.

*N°. LXXIX. Phiala ficca continens Lamellam Penis virilis.

Not. 1. Hujus præparatio talis est. Repleveram aura Penis Membranam cellulofam, sub cute fitam, (quæ continuatio Membranæ Dartos Scroti) corpora autem Nerveo-Spongiosa non inflaveram, & sic Penem exsiccabam: exsiccatum Penem in lamellas dividebam, cujus lamellam hic repræfento.

2. Hæc lamella deprehenditur plane cellulofa, quamvis nulla pinguedo in pene, & hæc cellulofitas (fi ita loqui mihi liceat) per totum corpus sub cute reperiri potest: Verum ubique fere, excepto pene, cellulæ dictæ obfitæ sunt pinguedine, unde invisibiles occurrunt, diciturque Membrana adipofa, aut pinguedo sub cute fita.

3. In publicis dissectionibus & demonstrationibus Profefiores cum Malpichio quidem loquuntur de cellulis adipofis, cellulas autem demonstrare negligunt: studiosis interim curiosis & has cellulas videre defiderantibus, nulla dabatur eas videndi occasio. Hac autem præparatione facta, facilis est earum demonstratio. Imo sub cute ejusmodi cellulæ ubique demonstrari possunt, modò farcinâ suâ destituantur cellulæ, & flatu replentur.

N°. LXXX. Phiala in liquore continens Polypum Nasi à Chirurgo me præfente extractum.

Not. In fundo Phialæ reperitur portio Cartilaginea, quæ simul cum polypo fequebatur, illud tamen laudabile non est, fatius est Polypum extrahere cum portione integumentis interioris.

N°. LXXX. Een vlesje met voght insigh onthoudende, een gefwelleke, 't welk men na syne gelykenisse Polypus heet; het is in myn byzyn van een Chirurgyn uyt de neus van een mensch uytgetrocken.

Aanmerkt: Dat in de grond van 't glaasje gevonden werd een stukke kraakbeen, 't welk in 't uyttrecken gevolgt is, beter was 't geweest, indien alleen een gedeelte van 't binnenste bekleetzel van 't kraakbeen gevolgt was.

N^o.

N^o.

N°. LXXXI. Phiala liquore referta, in qua conspiciuntur luculentissime Epidermis humana, ut & corpus reticulare Malpichii.

Not. Epidermis foris candidior apparet, corpus reticulare autem, interius colore dilute flavo, comparet.

N°. LXXXII. Crus dextrum cum extremo pede ejusdem fœtus, cujus mentio facta antea: Præparatio cellulosa eadem est cum illa.

In dicto Thesaurō, varia adhuc sunt Loculamenta ex ligno Cedrino confecta, in quibus sequentia reperiuntur.

IN LOCULAMENTO I.
reservatur.

N^o. I. Arteria splenica vitulina sicca, ceraceâ materiâ rubra repleta, cujus extremitates sunt numerosissimæ, fumoque cum labore in præparatione conservatæ.

N°. II. Portio Intestini Coli infantis ceraceâ materia rubrâ repleta.

Not. 1. Mesocolon cum suis arteriis repletis nitide conservatum.

2. Quomodo arteriæ mesenterice

N°. LXXXI. Een vlesje met vogt, waar in zeer klaar konnen gezien werden het Opper-velleke van een mensch, met desselfs Netwyse lighaam door Malpichius eerst ontdekt.

Aanmerkt: Dat het Opper-velleke sich van buyten wit opdoet, maar het Netwyse lighaam van binnen ligt geel.

N°. LXXXII. De regter dye en't voetje van't selve kind, waar van gewag gemaakt is. Dese cellulose preparatie is deselve met de voer gaende.

In dit Cabinet werden nogh verscheyde Ceder-houte laaden gevonden, waar in dese navolgende zaaken te zien zyn.

DE EERSTE LAADE
onthout in sich.

N^o. I. Des Milts Slag-ader uyt een Kalf met een rood-wassighe stoffe gevult en gedroogt, en zyn desselfs uyteynden byna ontelbaar en met groote vlyt in de toebereydinge geconserveert.

N°. II. Een stuck van de Colyk-darm uyt een Kind, deselve is met een rood-wassighe stoffe opgevult.

Aanmerkt ten eersten: Dat desselfs dicke Darm-scheyl of *Mesocolon* met desselfs opgepulde Slag-aderkens, behendig geconserveert zyn.

Ten tweeden: Op wat wyse de

H 3 on-

tericæ inferiores ramos imper-
tiant Colo intestino , hic di-
stincte videre licet.

Nº. III. Pueri magna portio
Coli cum portione ilei , inte-
gro Cæco , cum annexo pro-
cessu vermiformi.

Not. I. Quo pacto sese ha-
beant valvulæ Coli aut si ma-
vis Cæci , in intestino inflato &
exsiccato , & quomodo vasa
sanguinea per dictas valvulas
diffeminantur , hic luculenter
videri potest.

2. Ufus valvularum Coli
accuratius concipi potest in in-
flato & exsiccato, quam in re-
centi intestino.

3. Coli cellulæ minus con-
siderabiles in tenera ætate,
quam in adulto.

Nº. IV. Coli intestini por-
tio magna cum annexo meso-
colo è puero desumpta , & ce-
racea materia rubra repleta, va-
sis sanguineis non minus in-
farctis.

Not. Cæci intestini ex-
trematatem successive angusta-
ri , & tandem in processum ver-
miformem degenerare, distinc-
tissime hic videre licet.

Nº. V. Furca & Culter, quo-
rum manubria sunt confecta ex
osse Tibiæ humanæ , in quo
nulla

onderste Scheyl-flag-aderen tac-
ken verleenen aan de Colyk-darm,
sulks kanmen hier klaar zien.

Nº. III. Een groot stuk van de
Colyk-darm uyt een Jonghe, met
een gedeelte van de Boghtige-
darm , de geheele Blinde darm,
en desselfs Wormwyse aanhangzel.

Aanmerkt ten eersten: Hoeda-
nig de klap-vliesen van de blinden,
of so men liever wil van den Colyk-
darm, gestelt zyn, als mede op wat
wyse de bloetvaten door dese ge-
seide Klapvliesen haar verspyden,
sulks kanmen hier klaar zien, in de-
se opgeblase en gedroogde darm.

Ten tweeden: Het gebruyk
van dese Klapvliesen is veel beter te
vatten uyt een opgeblase en ge-
droogde darm, als wel in een veisse.

Ten derden: De Cellekens van
de Colykdarm en syn zoo duydelyk
niet in kinderen, als wel in een be-
daaghde.

Nº. IV. Een groot stuk van de
Colykdarm met desselfs scheyl, en
dat uyt een kind , het selve is met
een rood-wassighe stoffe opgevult,
en ook niet minder desselfs bloet-
vaten.

Aanmerkt: Dat de blinde darm
succesief vernaut en ten laatste in
het Wormwyse uytsteeksel komt
te veranderen , kanmen hier zeer
fray zien.

Nº. V. Een Mes met een Vork,
welkers handvatfels gemaakt zyn
uyt het scheenbeen van een mensch
waar

nulla cavitas (quæ , in ossibus perfecte sanis, destinata, ut medullam reciperet) à me fuit reperta, & hoc semel tantum mihi videre contigit. Ex dicto osse tibiæ confecta quoque sunt manubria cultelli & furcæ, de quibus mentionem feci in Thefauri 2. descriptione.

Not. I. Vagina, loco corii Piscis Carchariæ, obducta est corio infantis, vasculis sanguineis tanta copia ditato, ut vagina summa rubedine sit perfusa.

2. Cum e cute dicti infantis corium ipsemet facerem, summam cautelam debui adhibere, ut vascula ceraceam materiam retinerent.

IN LOCULAMENTO 2.
continentur.

Nº. I. Infantis pars Cranii superior, fontanellâ illâsa.

Not. Ossa sincipitis in hoc objecto non multum à se invicem distant.

Nº. II. Infantis superior Cranii pars, in qua ossa sincipitis calami scriptorii vulgaris latitudine à se invicem dehiscunt, sicuti etiam Os frontis & occipitis à dictis ossibus sincipitis:

Hæc

waar ingeen holte wierd gevonden, die men anders altoos daar in vind, wanneer het been gesont en wel gestelt is, sulcx is my maar eenmaal voorgekomen. Uyt dit selfde scheenbeen zyn ook toebereyt de handvatfels van dat Mes en Vork, dewelke in 't tweede Cabinet gevonden worden.

Aanmerkt ten eersten, Dat in plaats van Haye vel, dese haar koker gemaakt is van leer uyt een kinds vel toebereyt, en is het selve seer rood, wegens de opgevolde bloetvatjens.

Ten tweeden: Als ik het vel van 't kind tot Leer bereyde, zoo heb ik het selve zeer omfigtigh moeten hanteren, op dat de opgevolde bloetvatjens de rood-waflighe stofse moghte behouden.

IN DE TWEEDE LAADE
werden onthouden.

Nº. I. Het bovenste van het Hersen-pannetje, wiens Fontanel vlies ongeschonden is.

Aanmerkt: In dit voorwerp, dat de Opper-hoofds beenderen niet ver van de andere staan.

Nº. II. Het bovenste van het Hersen-panneke, in 't welke de Opper-hoofds beenderen de wyte van een schryfsen vanden anderen staan te gapen, 't welk hier ook plaats heeft in de twee Voorhoofd-been:

beens

Hæc autem dehifcentia melius apparet in Craniis exficcatis, quam in objecto recenti; difficillime autem isthæc distantia conservari potest in Craniis tenellorum infantum: nam in exficcatione vulgari illa amittitur. Hanc distantiam partum faciliorem reddere, non est dubium.

Nº. III. Fœtus humani portio superior Cranii, in qua ossa dicta minus dehifcunt.

Nº. IV. —, in qua dehifcunt calami scriptorii tenuioris latitudine.

Not. In hisce & aliis, fontanellam adhuc esse extensam & planam sine rugis, uti in vivis.

Nº. V. —, cujus ossa arctissime cohærent.

Not. 1. Fontanella admodum exigua, per quam innumera vascula sanguinea sunt dispersa.

2. Pericranium præ copia vasorum repletorum rubicundum.

Nº. VI. —, cujus Pericranium, eandem ob causam rubicundum.

Nº. VII. —, in hoc objecto remansit dura mater firmiter objecto cohærens.

Not.

beenderkens, dewelke immers alfoo ver van der Opperhoofds beenderkens afstaan; en dese afstand kanmen beter zien in de gedroogde, als wel versse Hoofsjens van seer jonge kinderkens. Dat dese afstand voordeligh is aan de baring, daar aan is niet te twyfelen.

Nº. III. Het opperste deel van 't Herffen-panneke van een jong geboore kindje, waar in de geteyde beenderkens niet ver van den andere staan.

Nº. IV. —, waar in dese beenderkens van den andere staan, de breete van een dunne schrytpen.

Aanmerkt: Dat in dese en andere het Fontanel vliesje sonder rimpels en uytgestreckt staat, gelyk als in een levendig kind.

Nº. V. —, waar in de geseyde beenderen zeer dicht by een staan.

Aanmerkt ten eersten: Dat in dit voorwerp het Fontanel vliesje bysonder klein is, waar door men seer veel bloetvatjens siet passeren.

Ten tweeden: Dat het pannevlies root is, wegens de opgevulde Slag-aderkens.

Nº. VI. —, waar in het Pannevlieske, om die selve oorzaak sijn root komt te vertoonen.

Nº. VII. —, in dit voorwerp is het harde Herffenvlies gebleven, aan het voorwerp nogh vast sittende.

Aan-

Not. Hic sinus Falciformis, aëre repletus, distincte oculos incurrit, vasculis sanguineis ditatus.

N°. VIII. —. Hoc objectum obducitur propria cute, cujus arteriæ ceraceâ materia sunt repletæ, ut earum reptatus & numerus videri possint.

N°. IX. Infantis superior portio cutis capitis.

Not. 1. Arteriæ ceraceâ materiâ rubrâ sunt repletæ, quæ tanta copia sunt, ut tota cutis sit facta rubicundissima.

2. Cutis formam naturalem retinuit, fornicis instar.

N^o. X. — cutis, multa pinguedine obsita, arteriis non minus repletis.

N°. XI. Cutis capitis fornicata capillata rubicundissima, cujus pars anterior valde prominat.

N°. XII. Cutis capitis fornicata & pilosissima.

Cætera verò loculamenta humana ossa continent albissima, præsertim foetuum humanorum.

Aanmerkt: Dat de Zeyfen-wyfe groef met lûgt vervult zynde, heel perfect ons hier voorkomt, met desselfs opgevulde bloet-vatiens.

N°. VIII. — dit voorwerp is nogh met het natuurlyke vel bedekt, wiens Slag-aderen met een wassighe stoffe opgevult zyn, op dat men de cours en 't getal der selve zoude konne zien.

N°. IX. Het opperste gedeelte van 't vel van 't Hoofdje van een kleen Kindje.

Aanmerkt: ten eersten dat de Slag-aders met een rood wassighe Stoffe opgevult zyn, en sijn dese zoo veel in getal, dat 't geheele vel daar van seer root is geworden.

Ten tweden: Het vel heeft sijn natuurlyke Verwulfts wyse forme gehouden.

N^o. X. — in dit voorwerp is het vel met veel vet beset, en zyn de Slag-aderen mede opgevult.

N°. XI. Een seer rood verwulftswys vel van 't hoofd van een Kind, alsints nogh met hayr beset, en is desselfs voorste gedeelte ver uytstekende.

N°. XII. Nog een ander 't welk ook seer hayr-ryk is.

De rest van de laaden zyn vervult met allerhande zeer witte beenderen, insonderheyd van kinderen.

EXPLICATIO
FIGURARUM.

TAbulæ Primæ facta est explicatio fol. 2, 3 & sequentibus. Tabulæ secundæ explanatio, facta fol. 13.

TABULÆ TERTIÆ
Expositio.

FIG. I. Penis cum Scroto pueri adumbratur.

A. Penis portio interna.

B. Meatus Urinarius per penis dorsum, contra naturæ leges, decurrens.

C. C. Duo corpora nervosa sive nerveo-spongiosa majora.

D. D. Musculi Penem constringentes ab origine abscissi.

E. Corpus spongiosum seu nerveo-spongiosum minus, urethram, contra naturam, parte superiore ambiens.

F. Septum Penis.

G. Arteriarum portiones per dorsum decurrentes.

H. Scrotum.

I. Penis portio extra corpus pendens.

K. Pinguedo, qua scater
por-

UYTLEGGINGE
der FIGUREN,

WAar van die van de eerste Plaat te vinden is, Fol. 2. 3. en volgende; ende die van de tweede Fol. 13.

Uytlegginge van de
III. PLAAT.

FIG. I. Verbeeld de Roeden sakken van een jonghken.

A. Het inwendige deel van de Roede.

B. Het Water canaaltje lopende, onnatuerlyker wyse, langhs den rugh van de Roede.

C. C. De 2 groote sponcieuse, of Zenuaghtigh-sponcieuse lighamen.

D. D. De spieren, dewelke de roede persen, van haar begin afgesneden.

E. Het kleene sponcieuse, of Zenuaghtigh-sponcieuse lighaam, 't welk onnatuurlyk om het bovenste van de Water-canaal loopt.

F. Het tussenscheytsel van de Roede.

G. Een gedeelte der Slagh aderen, langhs de rugh van de Roede lopende.

H. Het sakken.

I. Het gedeelte van de Roede, 't welk buyten het lighaam afhanght.

K. Het vel, waar van het bo-
ven-

portio scroti superior.

FIG. II. Denotat Epidermem manus pueri, ita à subjecto corpore reticulari & cute separata, ut illibata nobis occurrat, instar Chirothecæ albæ.

A. Dorsum epidermis.

B. Portio exigua duplicaturæ Epidermidis in dorso hic separata.

C. C. C. C. C. Unguiculi, Epidermidi adhuc cohærentes, qui in separatione à cute quidem, non autem ab Epiderme recessere.

FIG. III. Demonstratur fasciculus seu glomus pilorum in omenti humani Atheromate repertus.

FIG. IV. Exhibet ovum gallinaceum cortice vulgari, duro, & albo obsitum, perfecte representans intestinum cæcum cum annexo processu vermiformi.

FIG. V. Ostendit Ovum Gallinaceum parvum in ovo gallinaceo repertum.

FIG. VI. Adumbratur Ovum gallinaceum Pueri Penem, cum scroto representans, ne præputio quidem excepto.

venste van 't sackjen rykelyk voorzien is.

FIG. II. Verbeelt het Oppervelleken van de hand, van een jonghsken, sonder quetsinghe geheel en al afgescheyden van 't ondergelege netwyse lighaam, en Vel, verbeeldende een wit handschoentjen.

A. Den rug van 't Oppervelleken.

B. Een klein gedeelte van de verdubbelingh, 't welk hier afgescheyden is, op den rug.

C. C. C. C. C. De Nageltjens, dewelke hier, aan 't Oppervelleken nogh vast zitten; dese zyn in 't affscheyden van 't Oppervelleken alleen van 't vel, en niet van 't Oppervelleken afgeweken.

FIG. III. Vertoont ons een bundel Hayr, 't welk in een geswel (Atheroma geheten) gevonden is, endat in 't Net van een waterfugtighe Vrouw.

FIG. IV. Wyft ons aan een hoender Ey, 't welk van een ordinaire harde en witte schorffe is omvangen; 't selve verbeelt seer aardigh de blinden darm, en desselvs wormwyse aanhanghsel.

Inde V. FIG. Werd afgebeelt een klein hoender eytje, 't welk gevonden is in een groot hoender ey.

FIG. VI. Wyft ons aan een hoender Ey, verbeeldende de Rode en sackjen van een jonghen, waar aan ook selfs het voorhuytjen niet en schynt te ontbreken.

T A-

1 2

Uyt-

TABULÆ QUARTÆ
expositio.

Uytlegginge van de
IV. PLAAT.

FIG. I. Exhibet infantis faciem, fronte ablata.

A. Arteriarum fasciculus adumbrans & tegens vulnus, à me factum in ablatione frontis, ut averfationem adimerem, funtque arteriæ, quæ per cerebrum erant disperfæ, & hic repletæ ceracea m: rub.

B. Prolabia, ab integumento feu Epithelide, privata, ut Papillæ nervosæ; Prolabia constituentes, sese erigerent & in conspectum venirent.

FIG. II. Renem humanum, facie exteriorè visum, denotat.

A. Renis superficies, per quam innumera vasa sanguinea disseminantur vermiformia.

B. Arteria renalis abscissa.

C. Vena Renalis abscissa.

D. Portio pelvis ureteris extra corpus renis propullulans, per quam plurimæ arteriolæ sunt disseminatæ.

FIG. III. Exhibet Renem humanum bissectum, ut interiora pateant.

A.

FIG. I. Vertoont het aangezicht van een klein kint, het voorhoofd weghgenomen zynde.

A. Een hoop van Slagh-aderen, bedekkende de wonde, die ick te wege braght in 't weghnemen van 't voorhoofd, om alsoo alle afkeer wegh te nemen in 't besien van dit voorwerp: Dese Slagh-aderensyn deselve, die door de Herffene verspreyd en van my opgevult waren, met een rood-wassighe stoffe.

B. De Voor-lippen, van haar deksel of bekleetsel ontdaan, om alsoo de Zenu-tepeltjens, waar uyt de Voorlippen haar bestaan hebben, te kunnen zien.

FIG. II. Een mensche Nier, soo als ons die van buyten voorkomt.

A. Deffels Opper-vlakte, waar door ontallyke bloetvaten verspreyt zyn, in de gedaante van wormtjens.

B. De afgesnede Nier-slagh-ader.

C. De afgesnede Nier-ader.

D. Een gedeelte van des Niers becken, buyten de Nier uytspuy-lende, en van veele Slagh-aderen voorsien.

FIG. III. Een doorgesnede mensche Nier, om 't inwendigete besien.

A.

A. Indigitat arteriolarum plurimarum extrema, serpentino ductu in ductus Bellinos degenerare, & continua esse cum arteriis illis.

Not. Interim, ut antea monui, talem vermiformem reptatum arteriolarum non solum in superficie renis observari, sed in interiore renis substantia numerosissime quoque reperiri, sicuti in Thes. IV. repræsentare decrevi; in hac autem figura præcipue studui continuationes arteriolarum cum ductibus Bellini exhibere; circa hæc continuationes considerandum quoque (id quod in descriptione Fol. 40. omisi) has arterias, antequam in ductus Bellinos degenerant, ceu porositas hic apparere, sicuti Tab. IV. Fig. 3. demonstratur, de his plura in Thes. IV. descriptione.

B. Exigua portio superficiæ, externæ.

C. C. Papillæ renales plurimis foraminibus aut osculis pertusæ, pro urinæ transitu.

D. Ureter.

E. E. Pelvis aperta.

FIG. IV. Adumbratur tenuis nervi fibra, in innumeras fibrillas subdivisa, suntque tales

A. Wylt ons aan, dat seer veele uyteynden van de Slagh-aderen wormswys komen te veranderen en te ontaarden in de Piscanaaltjens van d'Heer Bellinus, waar mede sy verenight zyn.

Aanmerkt ondertussen, gelyk boven aangewesen is, dat soodanig een wormwyse loop der Slag-aderen, niet alleen te vinden is in de Opper-vlakte der Nieren, maar ook selfs overvloedigh veel gevonden werden in 't binnenste der selve; en is het voornemen sulx in 't IV. Cabinet te verbeelden, maar in dese Fig. heb ick meest voorgehad de vereniginge de slag-aderen met de Pis-canaaltjens van Bellinus te verbeelden, waar ontrent nogh te considereren staat, 't welk in de beschryvinghe hier voor Fol. 40. uytgelaten is, dat dese Slagh-aderen, eer sy komen in Pis-canaaltjens te veranderen, als poreus haar opdoen, gelyk hier Tab. IV. Fig. 3. te zien is, en nogh nader afgebeeld staat te worden in 't vierde Cabinet met nader beschryvinghe.

B. Een kleen gedeelte van de buytenste Opper-vlakte.

C. C. De Tepeltjens met veele gaatjens of mondekens voorsien, tot doorganck van 't water.

D. De Pisleyder.

E. E. Het geopende Becken.

FIG. IV. Vertoont een dun draatje van een Zenuw, 't welke in ontelbare seer fyne draatjens

les subdivisiones tam tenues atque teneræ, ut telam aranearum adæquent.

FIG. V. Portio Nasi, secundum longitudinem dissecta, cernitur ex infante.

A. Portio ossis Frontis.

B. Crista Galli cartilaginea, ob teneram ætatem.

C. Nasi portio.

D. D. Setæ, canalibus nasalibus, inditæ.

E. Unus ex Canalibus nasalibus.

F. Vascula sanguinea per integumentum crassum septi Nasi distributa, suntque præfertim Arteriola.

G. Sulci obliqui.

H. Unus ex dentibus incisoriiis.

I. Perichondrium, septum Nasi cartilagineum immediate eingens.

FIG. VI. Exhibetur papilla Renalis ramosa, ex tribus papillis composita.

F I N I S.

verdeelt is, en syn deselve soofyn als ragh.

FIG. V. Een gedeelte van de Neus, na de lenghte opgesneden, en dat van een kint.

A. Een gedeelte van 't voorhoofsbeen.

B. De hanekam, die, wegens de jonkte, t'eenemaal kraakbeenig is.

C. Eendeel van de Neus.

D. D. Borsteltjens, die gestoken syn in de Canaaltjens van de Neus.

E. Een van de geseyde Neus Canaaltjens.

F. Bloetvatjens door het dikke bekleetsel van des Neus tussenscheytsel verspreyd, en syn dese voornamelyk Slagh-aderkens.

G. Schuynsse groeven.

H. Een der snytanden.

I. Het immediate bekleetsel van 'tkraakbeenig tussenscheytsel van de Neus.

FIG. VI. Vertoont een Niertepel, dewelke getakt, en uyt 3 Tepeltjens te samen is gestelt.

E Y N D E.

F R E D E R I C I R U Y S C H I I

Anatomie & Botanices Professoris

T H E S A U R U S
A N A T O M I C U S
Q U A R T U S.

Cum Figuris aeneis.

H E T V I E R D E
A N A T O M I S C H
C A B I N E T

V A N

F R E D E R I C R U Y S C H ,

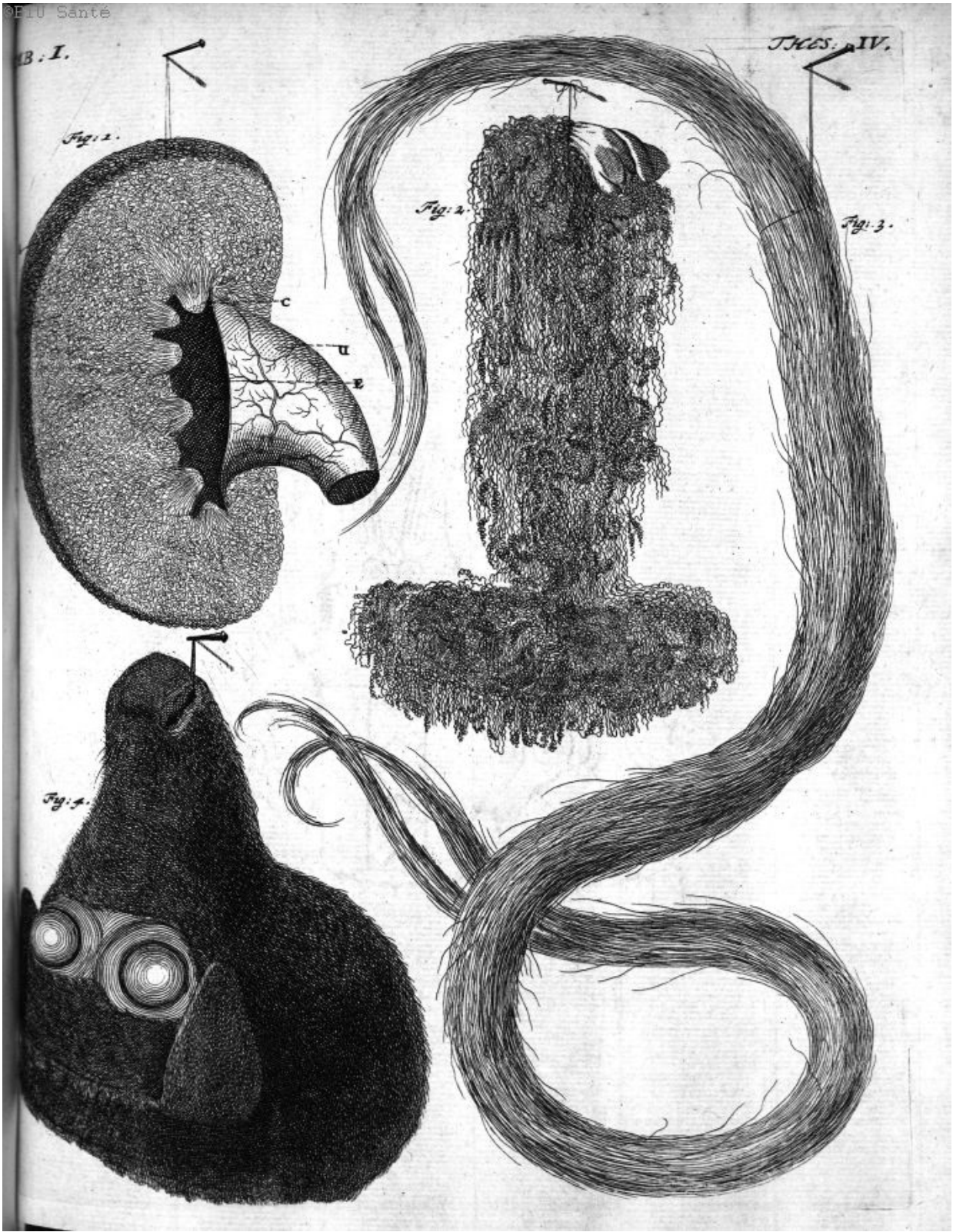
Professor van de Anatomie en Botan.

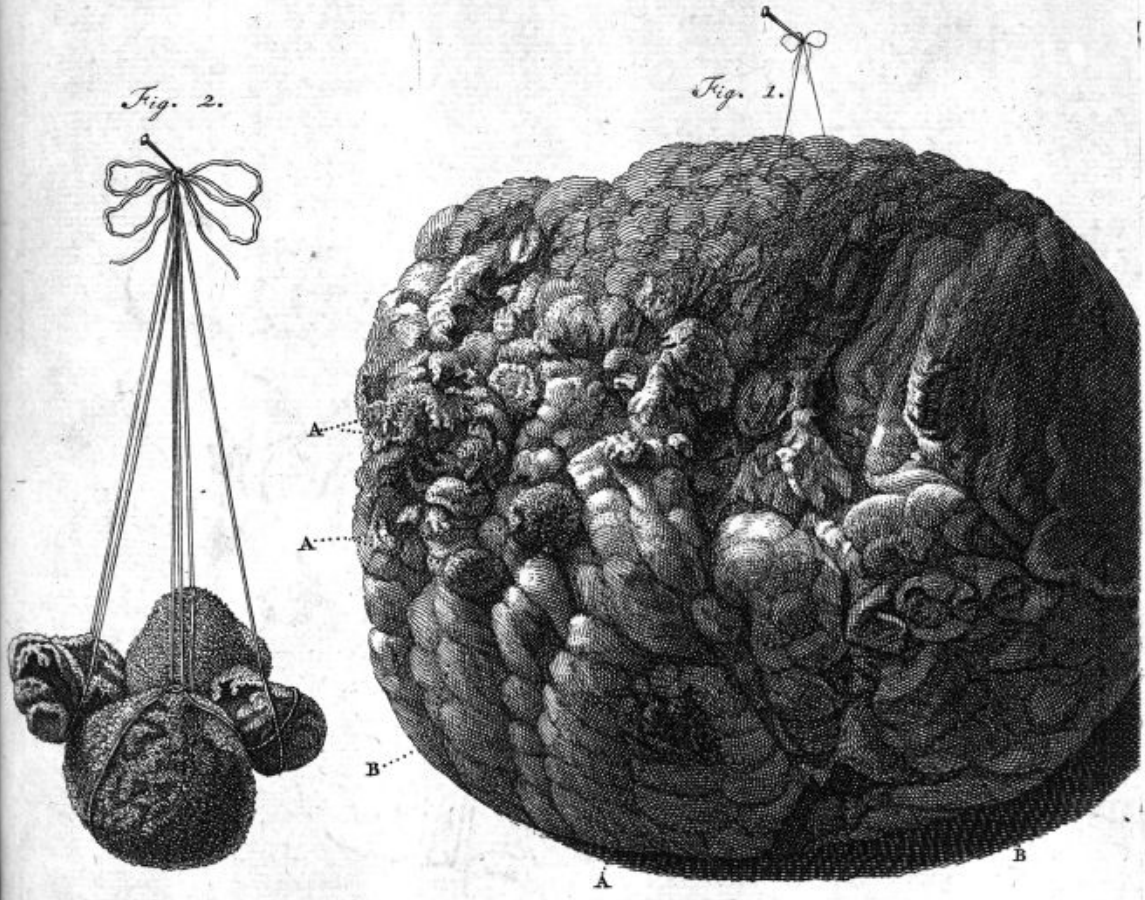
Met Kopere Platen.

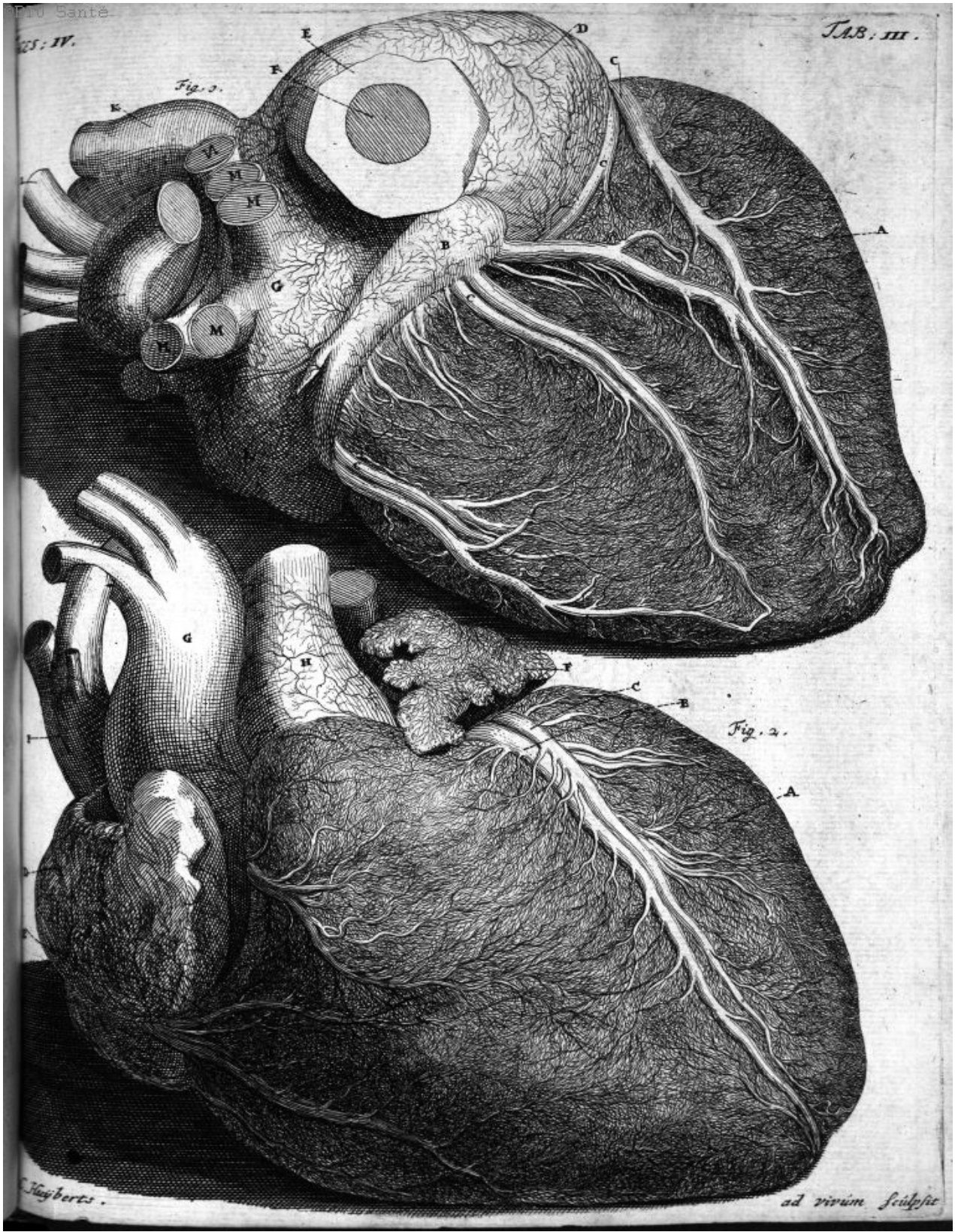
A M S T E L A E D A M I ,

Apud J O A N N E M W O L T E R S , 1704.

A. de Blais ad vivum fecit

THESAURUS
ANATOMICUS
QUARTUS

*Ex ligno Juglandis confectus, in
quo sequentia sunt reposita.*

ASSER PRIMUS
& infimus.

N°. 1. **P**Hiala in liquore continens Os squamosum infantis, in quo videtur Officulum orbiculare, cui undique annectitur membrana Tympani.

Not. 1. Dictam membranam esse geminam, id quod in summitate liquet, ubi portionem unius lamellæ, Vasculis sanguineis refertæ, separavi, & abstuli; altera autem lamella, quæ illibata remansit, nullis, in hoc objecto, gaudet vasculis sang., ita ut pellucida hic nobis occurrat.

2°. Hanc Tympani membranam nusquam esse liberam ab Officulo orbiculari.

3°. Processum Mammillarem
Thes. IV. rem

Het VIERDE
ANATOMISCH
CABINET

*Dyt Noteboome Hout toebereyd,
waar in dese navolgende zaken
gevonden werden.*

De eerste en onderste
P L A N K.

N°. 1. **E**En vlesje met vogt, waar in onthouden werd het schub-wyfe been van een klein Kind; aan 't zelve is het Trommel-vliesje, alzints in de ronte met het gezeyde been vereenigt.

Aanmerkt ten Eersten, Dat het geseyde vliesje dubbelt is, gelyk zulks blykt aan de bovenste kant, alwaar ik een stukje van 't eene vliesje, 't welk met bloetvatjens vervult is, afgescheyden heb, en het tweede, is ongeschonden en heel gebleven, waar door men in dit voorwerp gants geen bloetvatjens ziet loopen, weshalven het zich hier doorzigtig ver-toond.

Ten tweeden, Ziet men hier het Trommel-vliesje nergens van 't alzoo genoemde rond beentje afgescheyde, maar alzints daar aan vereenigt te zyn.

Ten derde, Zoo consteert het
A ook

rem in totum adhuc deficere, ea ætate, hic constat; ita ut dictus processus vera dicenda fit Apophysis.

N°. II. Infantis portio faciei, cujus Prolabia, Epitheliâ ablata, villosa apparent Vid. fig. à me editam in Thesauri descript. 3. fol. 68.

Not. 1°. Hoc objectum in liquore conservatum esse, ut villositas dicta appareat.

2° Hanc portionem naturalem habere colorem, nullisque rugis esse obsitam, ita ut vitâ non videatur privata.

N°. III. Pueri caput, in liquore conservatum; cujus cranii pars superior est ablata, ut omnium Nervorum transitus per cranii partem inferiorem videri possit, quem in sinem cerebrum exemptum.

Not. 1°. Nervorum par primum s. Olfactorium maxima parte supra os cribrosum est relictum, & sic distincte apparent eorum productiones, quæ

ook hier, dat het Tepel-wyze uytsteekzel, in die tyd, geheel en al nog komt te ontbreeke; zoo dat dit geseyde uytsteekzel gehouden moet werden voor een waarachtig uytgroeyzel van 't been.

N°. II. Een gedeelte van 't Aangefigte van een kleen Kind, wiens Voorlippen, van haar bekleetzel ontbloomt zynde, ons als Fluweel voorkomen. Ziet de Figuur van de Voorlippen in myn beschryving van 't derde Cabinet afgebeeld, Fol. 68.

Aanmerkt ten Eerften, Dat dit voorwerp in een vogt bewaard werd, om dat men anders de Fluweelheid niet zien kan.

Ten tweede, dat dit deel des Aangefigts een natuurlyke en levendige couleur wederom gekregen heeft, en met geen rimpels bezet is: Zoo dat het niet schynt van 't leven berooft te zyn.

N°. III. Het hoofd van een Kind in een liqueur geconserveert: wiens bovenste gedeelte van 't Bekkeneel weggenomen zynde, men aller Zenuwen doorgang zien kan, dewelke door het onderste van de Hersenpanne ten Hoofde uytloopen, waar toe de Hersene uytgenomen is.

Aanmerkt ten Eerften, Dat het Eerste paar of Reukzenuwen, voor 't grootste gedeelte op 't Seef-been is blyven leggen, en alzoo komen ons niet duyfter voor der selver scheuten of verdeelingen, zoo als die

quæ per foramina ossis cribrosi tendunt ad membranam narium, ejusque papillas.

2°. Nervos Opticos, ubi in Cranio adhuc continentur, integumento haud esse destitutos, hic videre licet.

3°. In conspectum venit Infundibulum, pone dictorum nervorum conjunctionem; nec non utraque Arteria Carotis, ceracea materia referta, & sub his tertium par nervorum, secundum Willisii computationem, cujus opinionem sequar in recensendis nervorum paribus, cranium perforantibus.

Sub dictum tertium par, quartum occurrit Patheticum, filorum tenuium instar dependens,

Ut & quintum, nec non sextum par lateraliter situm, Septimum par, f. Auditorium, ut & sequens octavum par f. Vagum.

Cæteri nervi, propter principii medullæ oblongatæ reliquias (quæ hic in foramine maximo ossis occipitis adhærent) videri non possunt.

4°. Prolabia, ab Epithelia f. integumento decorticata; in

die door het Seef-been passerende haar komen te verspreyden, door het vlies dat de Neus van binnen is bekleedende, als mede tot desselfs Zenuwagtige tepelkens.

Ten tweede, zooblykt hier ook dat de Gesigt-Zenuwen, ook zelfs van een vlietjebekleed zyn, daar zynog binnen in de Hersen-pan gelegen zyn.

Ten derden, Zoo ziet men hier ook den Tregter en dat even agter der geseyde Gesigt-Zenuwen haare vereeniging, als mede beyde de Slaap-Slag-aderen met een roodwaslige stoffe vervult: En ook onder de zelve het derde Paar Zenuwen na de stelling van Willisius, wiens stelling ik volgen zal in 't op tellen der Zenuwen, die door de Hersen panne passeeren.

Onder dit geseyde derde Paar doet zich hier ook op, het vierde Paar Zenuwen, 't welk als fyne draaden nederwaarts af hangt.

Hier nevens ziet men ook zydelings over de andere staan het vyfde en sefde paar, als mede het sevendde paar, 't welk tot het werktuyg van 't gehoor gaat, en het aghste of dwalend paar.

De refterende Zenuwen konnen hier niet gesien werden, wegens het beginsel van 't Ruggermergh, waar mede het groote gat van 't agterhoofds been hier nogh beset is.

Ten vierde, De Voor-lippen; van haar bekleetzel ontbloot zyn-

A 2 de

in conspectum venit eorum villositas papillaris, de qua in Thef. III. egi.

5°. Facies rubicunda, vivæ speciem referens.

N°. IV. Phiala continens portionem intestini Ilei, ita dissectam, & præparatam, ut omnes quatuor tunicæ in conspectum veniant.

Not. Tunicam Villosam f. quartam ubique adhuc esse connexam Tunicæ Nervæ, ita ut facies posterior Nerveæ, anterior Villosa sit; ab his dependent Tunica Carneæ, quæ fibris rotundis, & Tunica communis, quæ fibris longitudinalibus, gaudent.

Considerandum præterea, quam luculenter, & distinctè hic cerni possunt omnes quatuor intestinorum Tunicæ, quæ tali modo præparatæ, liquori innatant: imò hæc demonstrandi methodus in publicis Theatris, olim fuit inusitata; quam cum primò in usum revocarem, plures vituperabant, dicentes, hoc insolitum & absurdum esse: jam

de, zoo komt ons hier in 't gesigter der zelve tepelwyse ruygte, waar van breder is gehandelt in de beschryving van 't derde Cabinet.

Ten vyfde., Het Aangeficht verbeeldende, wegens desselfs roode couleur, 't Aangeficht van een levend Kind.

N°. IV. Een vlesje in zig onthoudende een stukje van de bogtigitige-darm, 't welk zoodanig is gesneden en geprepareert, dat men alle vier de vliessen bequaam zien kan.

Aanmerkt ten Eersten, Dat het vierde of Fluweel-ruyge vlies, nog alzints vast zit aan het zenuwagtige vlies, zoo dat men het object van voren beschouwend, het ruyge, en van agtere het Zenuwagtig vlies zien kan. Van dese geseyde vliessen hangen af de twee refterende, namentlyk het Vlesige-vlies, wiens vlesige draaden na de ronte loopen, en het gemeene vlies, voorsien met draaden, die na de lengte loopen.

Verders is hier aan te merken, hoe klaar en distinct alle de vier vliessen gesien kunnen werden, als men de selve zoo toebereyt zynde, in de liqueur komt te hangen: En is dese manier van doen op publike Schou-tooneelen voor deze gants ongebruykelyk geweest. Soo dat, als ik dit eerst te berde bragt, waarender veele, die met veragtinge zeyden, zulks noyt gebruykelyk, ja onbetamelyk te zyn, maar

jam autem comperio vituperatores eandem incedere viam, videntes impossibile esse, ut innumeræ corporis particulæ in conspectum producantur, nisi liquori innatent.

Nº. V. Pia matris portio, quæ Cerebrum immediate investit cum processibus suis, qui serpentino reptatu sese insinuant inter circumvolutiones Cerebri.

Not. hanc portionem liquori innatare, & nisi hæc ita fiat, impossibile est tam luculenter veram constitutionem Pia matris demonstrare: suntque Arteriæ nitide repletæ ceraceâ materiâ rubrâ.

Nº. VI. Pia mater Cerebelli cum suis processibus falciformibus, qui distincte apparent, liquori quoque innatantes. Rubet hoc objectum præ copia vasorum sanguineorum repletorum.

Not. præterea supra dorsum f. faciem exteriorem fluctuare tunicam Arachnoideam, idque parte inferiore.

nu zie ik, dat die zelve Veragters van dat doen, 't zelve ook beginnen in 't werk te stellen, ziende dat het onmogelyk is, zeer veel kleine deeltjens te vertoonen, en in 't gesicht te krygen, ten zy men de objecten in een vogt komt te hangen.

Nº. V. Een gedeelte van 't dunne Herffen-vlies, 't welk de Herffene immediatlyk omvangt en bekleed, en dat met desselfs aanhangfels, dewelke haar Slangh-wyfe krommende, haar komen te zetten tusschen de omwindinghen der Herffene.

Aanmerkt, Dat dit deel in een voght hangt, en ten zy sulx geschiet, zoo is 't onmogelyk, dat men desselfs waare gestel kan vertoonen; en zyn desselfs Slag-aderen zeer net en konstig vervult met een rood-wassighe stoffe.

Nº. VI. Het dunne Herffen-vlies, 't welk het Agter-breyn immediatlyk bekleet, met desselfs half-maans-wyfe afhangzels. Dese komen ons mede zeer klaar voor in een voght: Het zelve voorwerp is rood wegens de veelheyt der opgevulde Slagh-aderen.

Aanmerkt daar en boven, dat op de rugh, off buytenste oppervlakte van dit vlies, hier en daar, voornamentlyk van ondere ook nogh leyt en dryft een gedeelte van het derde Herffen-vlies (*Tunica Arachnoidea.*)

Per

N. 3

Door

Per hanc tunicam hic nulla repunt vasa fanguinea, quamvis Pia mater illis superbiat.

N°. VII Phiala in liquore continens Lienem humanum, cujus Arteria in totum, Vena autem ex parte repleta, materia ceracea, unde variis in locis particulæ cineræ apparent, sc: ob defectum repletionis Venæ. Membrana Lienem succingens ex parte relicta est.

Not. 1°. Lienes tam hominum, quam brutorum, nullas habere glandulas, sicuti hic videre est.

2°. In Lienis humani constitutione, quæ in totum vasculosa, considerandum; Vasa Lienem humanum constituentia, in extremitate longe esse tenaciora, quam in brutis. Ita ut, extremitates succosæ vasorum non aded molles, minime in aqua simplici, dissolvi possint, quemadmodum in variis brutis.

3°. Texturam fibrosam, quæ in Liene vitulino reperitur, neutiquam exstare in Liene humano, hic cerni potest: de præ-

Door dit derde vlies, ziet men geen Bloet-vatjens verspreyt te zyn, hoewel het dunne Herffenvlies daar van zeer rykelyk voorsien is.

N°. VII. Een vles met vogt, en daar in de Milt van een mensch, wiens Slag-ader geheel en al, en deffels Ader ten deele vervult is met een Roodwaffighe stoffe, waar door op verscheyde plaatzen dese stoffe zich afch-verwigh ver-toond, namentlyk van wegens de gebrekkelykheyd van de vervullingh des Aders, en is het vlies, dat de Milt bekleet voor een gedeelte daar nogh aan vast blyven zitten.

Aanmerkt ten eersten, Dat zoo wel der menschen, als der dieren Milten, gants geen klieren in haar onthouden, gelyk hier te zien is.

Ten tweeden, Zoo staat ons te letten, dat in 't gestel van de Milt der menschen, (het welk t'eene-maal van vaten is toebereyt) der zelve vaten uyteynden veel, tayer zyn, als in de viervoetige dieren: zoo dat haare sappighe uyteynden niet zoo sagt zynde, geenzints in simpel water kunnen werden gediffolveert, gelyk wel in sommige dieren.

Ten derden, Zoo zoekt men hier te vergeefs, dat dradigh gewef, 't welk in een Kalfs Milt te zien is, en moet men 't zelve ook oordeelen van de gepretendeerde en

prætenfis cellulis Lienalibus idem judicandum. Vide ulterius de hac re Resp. Epist. IV.

en geïmagineerde cellekens, die niet te vinden zyn in de Milt van een mensch. Ziet hier over na het antwoord, 't welk ik gegeven heb op de vierde voorgestelde brief.

* N°. VIII. Testiculus humanus bisectus cum annexis vasis spermaticis repletis, ut & tunica vaginali.

Not. 1°. Quam numerosæ sint Arteriolæ, per Testiculum & jam dictam Tunicam, disseminatæ, hic videre licet.

2°. Vasa spermatica per Testiculos repentia, trunculis suis per interstitia vasculorum seminalium decurrunt, sobolesque lateraliter impertiunt vasculis seminalibus, cum quibus, (ut suspicor) uniuntur, imò opinor ultimas arteriolarum extremitates degenerare, aut mutari in vascula seminalia dicta.

3°. In Testiculi medio varia oscula hiantia conspiciere licet, quæ mihi sunt portæ, per quas semen, in Testiculis elaboratum, defertur ad Parastatas.

* N°. IX. Puellæ partes generationis, in liquore conservatæ.

Not. 1°. Vagina secundum longitudinem est aperta, ut interiora pateant.

2°. Spina superior demonstrat, imò replet, exitum meatus urinarii.

3°. Clitoris & Nymphæ supra dictum exitum conspiciuntur.

4°. Spina inferior intrusa est in Os uteri internum, ex cujus superficie propullulant innumeræ papillæ nervosæ, unde pars illa adeo sensilis,

5. Dictæ Papillæ non minus numerosæ per vaginæ rugas sunt disseminatæ. Parte infima Uterum ipsum, & Phialâ inversâ Vesicam conspiciere licet.

6°. A latere parte inferiore occurrunt quoque Ovaria, quæ valde exilia, ut & ductus ovarii cum suis fimbriis.

N^o. X. Phiala in liquore continens ovis asperam Arteriam ceraceâ materiâ repletam.

Hic considerandum quam distinctè extremitates asperæ

Ar-

N^o. X. De Longhe-pyp van een Schaap met een Rood-wassighe stoffe opgevult, hangende in een vles met voght, waar ontrent te considereeren staat, hoe byzonder

cu-

Arteriæ, videri possint in liquore.

N°. XI. Phiala liquore referta, continens Venam Portæ, ex vitulo desumptam, quæ tam artificiose est repleta, ut ne ultimæ quidem extremitates vacuæ sint relictæ, & hic conservatæ.

Not. 1°. Quod variis locis extremitates succosæ Venæ Portæ hic sunt seperatæ variæ autem relictæ.

2°. Ramuli Venæ Portæ adeo numerosi, & in extremitate ita tenues sunt, ut nemo hoc facile crederet, cui nunquam hocce objectum videre contigit, nulli enim sunt ablati.

3°. In quantum autem differant Fig. ab Authoribus in Tabulis suis expressæ, ab hoc subjecto, unicuique videre hic licet.

N°. XII. Phiala in liquore continens Brachium Infantis, colore vivido præditum, in cuius manu continetur Testiculus humanus dissolutus, representans fasciculum filorum intricatorum.

N°. XIII. Infantis Caput in liquore conservatum, cujus pars cranii superior est ablata, Cerebrumque exemptum, relictis arteriis per Piam matrem

&

curieus de uyteynden gezien kunnen werden, als men't voorwerp in een vogt komt te leggen.

N°. XI. Een vles met vogt, in zich onthoudende de Poort-ader des Levers, uyt een Kalf, zoo curieus opgevult, dat desselfs uytterste uyteynden niet ydel zyn gebleven, en hier ook nogh te zien zyn.

Aanmerkt ten eersten, Dat op zommighe plaatzen de Sappighe uyteynden van dese Poort-ader gescheyden, en op andere plaatzen gebleven zyn.

Ten tweeden, De tackjens hier van zyn zoo menigvuldigh, en zoo dun aan haare uyteynden, dat niemand zulkx zoude kunnen gelooven, indien hy dit niet had gesien, aangefien geen van de zelve wegh geraakt zyn in de behandelingh.

Ten derden, Hoe veel de Figuren, die de Autheuren in haare schriften afgebeeld hebben, verschillen van de waare geschapentheyd, sulcx kan men hier nu zien.

N°. XII. Een Armtje van een kind, levendigh van couleur, hangende in een vogt, in wiens handje gehouden werd een Testiculus, zoodanig ontwonden, dat het komt te verbeelden een bundel verwart gaare.

N°. XIII. Het Hoofdje van een kleen kind, in een vles met vogt geconserveert, wiens opperste gedeelte van de Herffen-panne weggenomen is, ook is'er de Herffene uytgenomen, maar alle de Slagade-

& Cerebrum dispersis.

Not. 1o. Facies admodum venusta & formosa, naturali colore imbuta.

2o. Arteriæ ad ultimas extremitates sunt repletæ & conservatæ; suntque tam numerosæ, ut nemo sine admiratione illas perlustrare queat.

3o. Ultimæ extremitates distarum arteriarum, non solum capillorum instar tenues sunt; verum etiam tomenti tenuitatem obtinent, imo dubitandum non est, quin illud tomentosum, arteriis sit continuum, & cavum, quoniam eadem rubedine est perfusum, & repletum, in hoc objecto.

Nº. XIV. Phiala continens hominis Intestini Ilei portionem, in qua, naturali colore perfusa, sese videndam exhibet susceptio, id est, portio Intestini, quæ in subsequentem portionem sese insinuat, unde intestinum, eo loco, plane obstructum, affectum producit, qui minus recte *Volvulus* dicitur, & non sine tatione, *Miserere mei*, audit, propterea quod homines, qui in hoc ma-

Thes. IV.

lum

aderen, dewelke door de herffene, en door het dunne herffen-vlies lopen, zyn hier in de holte des hoofds gebleven.

Aanmerkt ten eersten. Dat het Aangefichte zeer schoon, welbesneden, en levendig van couleur is.

Ten tweeden. Niemand en zal zonder verwondering kunnen aanschouwen, hoe byzonder veel en fyn, de geseyde Slag-aderen, met een roodwassige stoffe tot het uiterste toe opgevult, haar in die deelen onthouden.

Ten derden, de uiterste uyt-eynden der geseyde Slag-aderen, zyn niet alleen zoo fyn als hayr des hoofds, maar zelfs als dons, welke donsigheyd ook sekerlyk hol en continueel is met de Slag-aderen, nadiense hier zelfs rood en opgevult is.

Nº. XIV. Een vlesje met vogt, en daar in een stuk van de bogtige darm van een mensch, levendig van couleur, waar in zeer duydelyk te zien is, een inschietingh van 't gedarmte, dat is, het eene gedeelte van de darm is opgetrocken en geschoten in 't volgende gedeelte van 't gedarmte, waar door die darm t'eenemaal op die plaatse is verstoppt geworden, en werd dit ongemak, t'onrecht een krinkel of draying van 't Gedarmte geheeten, maar beter is de benamingh van *ontfermt u mijnder;*

B

aan-

lum inciderunt, intolerabili quidem dolore cruciantur, & in mortis periculo versantur, ast verò intestina neutiquam contorquentur, sed portio una intestini insinuat sese in alteram intestini portionem.

Notandum interim dictam portionem susceptam, repletam esse vermibus circulariter positis.

N°. XV. Oculus Gallinæ in liquore contentus, in quo membrana nictitans cum suo musculo Trochleari videri potest.

N°. XVI. Placentula humana, quæ, suo Embryone liquefacto & abolito, ita ab utero compressa est, ut nil minus quàm placentulam repræsentans, pyri formam acquisiverit.

N°. XVII. Ren fœtus immaturi, nonnihil dissolutus.

ASSER SECUNDUS.

N°. XVIII. **G**allinæ Caput Osseum, ossea corona in summitate præditum, in cujus medio peculiaris ampla cavitas reperitur, quæ communi-

aangesien de menschen in dese qualen vervallende, met een onlydelyke pyne aangetast werden, ja in gevaar des levens geraken: eghter zoo is er geen exempel van, dat 't gedarmte als dan omgedraayt werd, maar wel dat het eene in 't andere komt te schieten.

Aanmerkt daar benevens, dat dit ingeschote stuk darms vol van wormen zit, hoepels-wyfe na de rondte omgedraayt.

N°. XV. Het Oogh van een Hoen, leggende in de vogt, waar in te zien zyn het oogh-blickendevlies met desselfs katrol-spiertje.

N°. XVI. Een kleen nageboorte, 't welk een Vrouw afgegaan is, en waar in het byster kleen en teer schepzelke is komen te vergaan, voor datse de nageboorte is quyt geworden, waar op dan de Nageboorte van de Lyfmoeder zoodanigh is geperst geworden, dat het niet minder, als een Nageboorte gelykt, maar de forme van een Peer aangenomen heeft.

N°. XVII. De Nier van een onvoldrage schepzelke, eenigzints ontdaan en los gemaakt.

De TWEEDE PLANK.

N°. XVIII. **H**et Doodshoofdje van een Henne, op wiens bovenste een ronde, en beenighe verheventheyd gevonden werd, kroons-wyfe, van binnen

municat cum cavitate capitis naturali.

N°. XIX. Phiala in liquore continens foetum humanum immaturum, IV circiter mensium, decumbentem sub portione membranæ Chorii foetus ovini, per quam innumera vasa sanguinea, repleta ceracea materia, sunt disseminata, estque sexus masculini, hujus inscriptio est:

PRIMA, QUÆ VITAM DEDIT,
HORA CARPSIT.

N°. XX. Infantis Os petrosum, in quo stapes situm naturalem occupat.

Not. 1°. Hoc ossiculum quod stapes dicitur, membranula, seu perioestio, esse obductum, per quam vascula sanguinea hic videntur dispersa.

2°. Dictum ossiculum loco suo continetur peculiari ligamento, id quod hic luculenter apparet.

N°. XXI, Thymus humanus nitide in liquore conservatus, cujus bifurcationem hic videre licet.

N°. XXII. Ossis Petrofi humani Cochlea & Canales Offei, artificiosissime præparata, & in liquore conservata.

N^o.

nen hol, en met de holligheyd van 't hoofd corresponderende.

N°. XIX. Een onvoldraghe Kindje van omtrent vier maanden draghts, 't zelve is gelegen in een voght, en over het zelve is gestrekt een stuk van 't vlies Chorion van een Schaap, 't welk met ontelbaare opgevulde bloet-vaatjens voorzien is. Het zelve is van de mannelyke Sexe, en desselfs Opschrift is.

'T SELVE UUR GAF, EN BENAM MY WEDER'T LEVEN.

N°. XX. Het steen-been van een jongh Kind, waar in het stegel-reepje syn natuurlijke plaatze besit.

Aanmerkt ten eersten, Dat dit stegel-reepje met een been-vliesje omvangen is, waar door heen men ziet loopen menigthe van opgevulde Slag-aderkens.

Ten tweeden. Dat dit Beentje in sijn natuurlyke plaatze gehouden werd, door een byzonder bandje, kan men hier klaarlijk zien.

N°. XXI. De Sweserik van een Mensch zeer curieus in een vogt bewaart, wiens natuurlijke splytingh in twee deelen, men hier bequaam zien kan.

N°. XXII. Het Slakke-huyske uyt 't Steen-been van een Mensch met de beenighe canalen, dewelke zeer konstigh zyn geprepareert, en in een voght geconserveert.

B 2

N.

N°. XXIII. Phiala in liquore conservans viri adulti Mammam cum Papilla.

Not. 1°. Quam exigua illa sit, ubi omnis pinguedo est adempta, hic videre est.

2°. Ductus lactiferi post pinguedinis ademptionem, ita sunt contracti, incrassati & in se convoluti, ut ipsa Papilla, Mammæ molem non raro superet, id quod hic videre licet.

Noli quoque credere Lector. Benevole, Mammas vetulæ macilentæ aliter esse constitutas, nam si ductus lactiferi maximam Mammæ molem constituentes pinguedine destituantur, eodem modo in se contrahuntur, sicuti hic videmus in Mamma virili. Hi ductus lactiferi tempore graviditatis & lactationis in magnam molem sese extendunt. In Vesica urinaria hominis sani sæpissimè observamus, fibras ita contrahi, ut Vesica urinaria, post redditam urinam, nucis juglandis molem haud superet, hæc autem ab urinæ affluxu in tantam denuò sese extendit capacitatem & magnitudinem, ut urina reddita matulam fere repleat, ita ut adeò mirum non sit, ductus lactiferos ita contrahi, cum otiosi sint.

N°. XXIII. Een vlesje met voght, waar in te zien is de Borst van een bejaard Man, met deffels Tepel.

Aanmerkt ten eersten. Hoe zeer klein dezelve is, wanneer al het vet weg gedaan is.

Ten tweeden, de Melk-canaalen, zyn, na 't wegh doen van 't vet, zoo zeer ingetrocken, dat de Tepel, des Borsts groote dikwils komt te overtreffen, gelyk hier te zien is.

Wilt ondertuffchen Waardige Lezer niet denken, dat het met de Borst van magere oude Vrouwen anders is gelegen: want het vet verteert zynde, zoo zyn de Melk-canaalen, die 't grootste gedeelte van de Borst uitmaken, ook zeer in een getrocken, gelykmen hier ziet in de Borst van een Man.

Deze Melk-canaalen, zetten haar byster uyt ten tyde van swanger gaan, en als de Vrouwen zuygende Kinderen hebben. Men observeert dikwils dat de Waterblaas van een gesont Mensch, na 't ontlasten van 't water de groote van een Ocker-noot niet komt te overtreffen (wegens het inkrimpen der fibren) en dat dese wederom door den toevloet van 't water, zich zoodanigh komt uyt te zetten, dat by na een waterpot, 't zelve geloft zynde, kan vervullen: zoo dat het zoo wonderlyk niet is, dat de Melk-canaalen buyten de tyd van Melk-makingh, zoo zeer komen in te trecken.

N^o.

N°. XXIV. Phiala in liquore continens hominis Membranam Tympani, cui cohæret & annectitur malleolus.

Not. Per dictam membranam multa corpuscula rotunda sunt disseminata, quæ Glandulas mentiuntur, & mihi nil sunt nisi vascula fanguinea obstructa, quemadmodum fieri videmus in aliis corporis partibus.

N°. XXV. Officulum Incus eum annexo Officulo quarto & rotundo; illa sunt conservata in liquore, ut distinctius appareat, dictum quartum officulum, peculiare esse officulum, inter stapedem & incudem situm, quibus officulis membranularum ope connectitur.

In Ossibus exsiccatis hæc & innumera alia non possunt luculenter demonstrari, & hæc est ratio, quod tanto labore & sumptu, susceperim a multis annis objecta millena in liquore conservare.

N°. XXVI. Auricula hominis adulti, in liquore reservata, vitæ speciem referens.

N°. XXVII. Phiala continens intestinula foetus immaturi; horum vascula per intestina dispersa, variis locis sunt repleta.

N°. XXIV. Een vlesje met voght, in zigh onthoudende het Trommel-vliesje van een Mensch, waar aan het hamertje nog vast zit.

Aanmerkt: dat door dit geseide vliesje veel ronde lighaamtjens zyn verspreyt, dewelke kleene kliertjens verbeelden te zyn, maar ik houde deselve voor verstopte bloet vaatjens, gelyk men zulks in andere deelen des lighaams ook veelyds ziet.

N°. XXV. Het Aanbeeltje, met het aangehegte vierde en ronde beentje van 't gehoor, dese zyn in een vogt bewaart, ten eynde men bequamelijk zoude kunnen zien, dat het geseide vierde beentje, een byzonder beentje is, zittende tuschen het Aanbeeltje en het Stengel-reepje, waar aan het door vlietsjens is gehegt.

Dese en ontelbaare andere zaaken kunnen zoo distinct niet gesien worden, in gedroogde beenderkens: en dit is de reden dat ik met zoo veel moeyte en onkosten, duyfende van voorwerpen in een vogt kom te bewaren.

N°. XXVI. Het Oor van een bejaart Mensch, 't welk in een vogt bewaart zynde, nu nogh schynt te leven.

N°. XXVII, Een vlesje waar in te zien zyn het gedarmte van een onvoldrage Vrugtje, dese haare bloet-vatjens, door 't gedarmte loopende, zyn op verscheyde

pleta ad ultimas usque extremitates.

N. XXVIII. Fœtus nuper nati Os squamosum, cum annexis Membrana Tympani & involucro extimo, de quo in præcedentibus Thesaur. mentionem feci.

Not. 1°. Involucrum extimum à Tympani Membrana hic esse separatum, excepto uno loco, ubi adhuc cohæret.

2°. Ab hoc involucro, ope capilli, dependet totum objectum.

N°. XXIX. Placentula superstes per aliquot tempus in utero, post Embryonis exclusionem vel liquefactionem, unde temporis successu ita est compressa & indurata, ut *mola* speciem referat; sicuti & olim pro *mola* habita fuit, ast perperam.

N°. XXX. Fœtus recens nati Vesica urinaria, in liquore conservata, & aperta. Hujus facies interior, hic facta est exterior, ut interiora pateant: parte superiore, munita est spina, quæ indigitare videtur foramen, quod in fundo Vesicæ fœtuum, ut plurimum, si non sem-

de plaatze zoodanigh vervult, dat zelfs de uysterste uyteynde niet ledig zijn gebleven.

N°. XXVIII. Het schub-wyfe been van een jongh geboore Kindje, met desselfs Trommel-vliesje, en buytenste bekleetzel, waar van mentie gemaakt heb in de voorgaande beschryvinge myner Cabinetten.

Aanmerkt ten eersten, Dat het gefeyde buytenste bekleetsel, by na geheel van my afgescheyden is, van 't Trommel-vliesje, alleen is 't op eene plaats nog daar aan veeneight gebleven.

Ten tweeden, dat dit voorwerp, aan een hayrtje, in dit vlesje afhangt.

N°. XXIX Een nagebleve moerkoekje, 't welk eenighe tyd in de Lyf-moeder is blyvenzitten, na dat het Schepzeltje gesmolten of vergaan was, waar door het moerkoekje zoo is geperst, gedrukt en verhard, dat het een alzo genoemde Zuyger gelyk schynt te zyn, en heeft men voor dese dit ook t'onregt een Suyger geheeten.

N°. XXX. De Blaas van een jongh geboore Kindje, welke opgesnede zynde in een voght bewaard werd: dese haare inwendighe oppervlakte is hier nu omgekeert zynde, de uytwendighe geworden: zoo dat wy nu hier het inwendighe gestel bequamelyk kunnen zien. Het bovenste doornetje wyft ons een gat aan, 't welk het

semper, reperitur, & urachi
ofculum cœcum dici possit.

Dico foramen cœcum, quia
Vesica inflata aërem non ad-
mittit ad peculiarem, ita di-
ctam, membranam Urinariam,
nunquam revera in homine de-
monstratam, quantumvis in
variis figuris ad nauseam usque
expressam. Multoties experi-
mentum feci in fœtu humano,
nunquam autem admisit aërem
ultra digiti minimi transversæ
altitudinem.

No. XXXI. Portio Pinnæ Ba-
lenæ, in qua Papillæ cutaneæ
luculenter visuntur.

No. XXXII. Ovum Galli-
naceum fructum Dactyli ma-
gnitudine & forma referens.

No. XXXIII. Pueri intesti-
ni Jejunii portio, cujus superfi-
cies interior, hic facta est ex-
terior, ut Juga, Tunica Vil-
losa, & ita dictæ Glandulæ con-
spicerentur.

Not. Hic corpora quædam

10-

het mondeke is van de Urachus,
of Pisvat, 't welk in de grond van
de Blaas veeler Kinderen zit, zoo
langh zy in 's Moeders lighaam
gehuysvest werden.

Dit canaaltje zou men met regt
mogen noemen het blinde canaal-
tje van de Blaas, ik zegge het blin-
de canaaltje, om dat dese Water-
blaas opgeblasen zynde, de wind
niet door laat tot het alzoogena-
naamt Water-vlies, het wel-
ke in der daad van niemand oyt
is aangewesen in 's Menschen lig-
haam, hoewel men het zelve tot
walgens toe in verscheyde Figuren
afgebeeld ziet. Ik heb dese zaak
menigmaal ondersogt, maar noyt
in jong geboore Kinderen bevon-
den, dat de wind door de Blaas
heen gaat tot zo een pretense vlie-
ke; want de wind gingh niet ver-
der als een pink breed hoogh.

No. XXXI. Een stuk van de
Vinne van een Walvisch, waar in
de Vel-tepeltjes klaar te zien zyn.

No. XXXII. Een Hoender Ey,
verbeelende in groote en gedaante
de vrucht van een Dadel.

No. XXXIII. Een stuk van een
Kinds nughteren Darm, wiens
buytenste oppervlakte door om-
keeringhe hier nu is geworden de
binnenste, ten eynde men in de-
zelve zoude mogen zien alle de lat-
wyze verheventheden, als mede
het fluweele Vlies, en de alzoogena-
noemde Darms-klierkens.

Aanmerkt hier eenighe ronde
lig-

rotunda extra superficiem propullulare, capitis aciculæ magnitudine; suntque ita dictæ Glandulæ intestinorum solitaria.

Nº. XXXIV. Gemina Vena Umbilicalis fœtus Balænæ, quæ mihi allatus est ex Groenlandia Anno 1702.

Not. Dictam Venam geminam esse non solum extra abdominis cavum, id quod in corpore fœtus vitulini familiare, sed intra cavum abdominis, antequam autem hepar appropinquaret illas una esse, inveni.

Nº. XXXV. Phiala in liquore conservans, utrumque Renem fœtus immaturi quorum superficies admodum inæqualis, unde ex multis glandulosi corpusculis videantur constituti, & hoc in omni fœtu familiare est.

Nº. XXXVI. Phiala, in qua reservatur utraque Oculi Palpebra. In iis luculenter conspicienda sese exhibent, utrumque foramen Lachrymale nec non oscula, in Palpebrarum limbis hiantia, per quæ humor promanat, de quo jam nihil dicere consultum duxi.

Not.

lighaamtjes uyt de oppervlakte uyt te puylen, van groote, kleene spelde hoofdjens gelykende, en dit zyn de alzoogenoemde eenzaame Darms-kliertjens.

Nº. XXXIV. Een dubbelde Navel-ader van een jongh Walvisje, 't welk my uyt Groenland is gebraght 1702.

Aanmerkt dat dese Navel-ader niet alleen dubbelt was buyten den buyk van 't Walvisje, 't welk in Kalveren gemeen is, maar ook was sy dubbelt binnen in de buyk; edogh eer datse tot in de Levergingh, vereenigde sy haar onderlingh.

Nº. XXXV. Een vlesje met voght, waar in beyde de Nieren van een onvoldraghe Vrught bewaart werden, en is der zelve oppervlakte zeer oneffen, zoo datse als van kleene klieren te zamen gestelt schynen te zyn, en zulkx is gemeen aan zoo tedere schepzelskens.

Nº. XXXVI. Een vlesje met beyde de Oogh-schellen van een kind, in dewelke men klaar zien kan beyde de Traan-stippen, alsmede de gapende mondekens der Canaaltjens, waar door eenighe vogt passeert, waar van ik tegenwoordig voorgenomen heb, niets te zeggen.

Aan-

Not. Præterea per Palpebræ superficiem internam plurima Papillosa corpuscula propullulare, quæ non tam distinctè in conspectum venissent, nisi vasa sanguinea ceracea materia fuissent repleta.

Dicta corpuscula sensum exquisitissimum superficiæ interiori palpebrarum exhibent.

Nº. XXXVII. Tunica villosa Intestini jejuni hominis, à Nervea in totum separata, & liquori innatans.

Isthæc autem hic nobis occurrit rubicunda, propter vasorum repletionem ceracæ materiæ rubicundæ, unde rubedinem quoque induit: In statu autem naturali cinerei est coloris dicta tunica, nisi in corpore vivo intestina inflammatione infestentur, tunc etiam dicta tunica rubicundissima apparet, à nimia sanguinis stagnantis copia; & sic cogitandum quoque de nostro objecto: repleveram enim vasa mesaraica ad extremum usque, ceracæ materiæ rubræ, unde integra intestina summâ rubedine erant perfusa, & per consequens Tunica villosa.

Nº. XXXVIII. Phiala in liquore conservans Costam fœtus, à liquore acidiore ita

Thef. IV. mol-

Aanmerkt daarenboven, dat door de binnenste oppervlakte zeer veel tepelagtige lighaamtjens uytkomen te puylen, dewelke ik niet zoude gezien hebbe, ten ware de Bloed-vatjens met een roodwassighe stoffe vervult waren geweest.

Dese gezeyde lichaamtjens maken de binnenste oppervlakte, der Ooghschelle zeer gevoeligh.

Nº. XXXVII. Het Ruyge off Fluweele vlies van de Nughtere darm, gantz en gaar van 't Zenuwagtighe vlies afgescheyden, en in een vlessie met voght gehangen, en komt ons het zelve voor rood van couleur, wegens het opvullen der bloedvatjens met een roodwassighe stoffe; maar in een natuurlyke staat is dit vlies graauw couleurigh, ten ware het gedarmte in 't leven met ontstekinghe aangedaan wierd, als dan zoo ver-toond zigh dit vlies ook zeer rood, wegens de veelheyd van 't bloed, 't geen daar dan in zyn cours verhindert werd, en zoo mede moet men de zaake confidereeren in dit ons voorwerp: want ik had de bloetvaten van 't darm-scheyl tot het uyterste toe vervult met de gefeyde stoffe, waar door het gefeyde gedarmte zeer rood wierd, en by gevolg ook dit gefeyde ruyge vlies.

Nº. XXXVIII. Een vlessie met vogt waar in te zien is een Ribbetje van een onvoldrage kindje, 't welk in een Zuuragtighe voght,

C zoo

mollificatam, ut nodum fecerim in illa.

N°. XXXIX. Fœtus humani Auricula, in qua meatus auditorii cartilagineæ interruptiones luculenter conspiciuntur.

N°. XL. Phiala in liquore reservans Embryonem humanum, cujus Placentula prodigiosæ magnitudinis, Embryo contra tam exiguus, ut Cucurbitæ semine longe minor sit.

Not. 1°. Funiculus umbilicalis duas circiter unicas longus, circa abdomen tam crassus, ut Embryonis crassitiem fere adæquet.

2°. Manus, pedesque, instar indigestæ moleculæ, capitibus aciculæ minoris magnitudinem et formam repræsentant.

3°. Caput, magnitudine cætera fere adæquat.

4°. Nemo facile dixerit, cujus ætatis Embryones sint, cum nobis traduntur, nonnulli enim magnitudine lentè, alii citius procedunt, & ex matre illud vix quis expiscari possit. Inquirendum hoc esset ex iis, quæ, distincte punctum temporis, quo conceperint, norunt

zoo zagt en buygzaam is geworden, dat ik 'er een knoop in gelegte hebbe.

N°. XXXIX. Het Oortje van een kind, waar in de verdeeltheeden van 't kraakbenigh deel des gehoor-gats, klaar aangewezen werden.

N°. XL. Een vlesse met vogt, in zigh onthoudende een zeer kleen Schepzelke van een mensch, wiens na-geboorte ongelooflyk groot is, het Schepzelke daarentegen is veel kleender dan het zaad van een Cauwoerde.

Aanmerkt ten eersten, Dat het Navel-strenghetje ontrent twee duym breed langh, en ontrent het buykje by na zoo dik is als het Schepzelke zelfs.

Ten tweeden, De Hantjens en Voetjens als rouwe en onvolmaakte klomptjens, verbeelden in grootte, en forme, kleene spelde hoofdjens.

Ten derden, Het Hoofdje is byna in grootte al de rest van 't Schepzeltje gelyk.

Ten vierden, Niemand isser, die met zekerheyd zeggen kan, van wat ouderdom deze zoo zeer kleene Schepzelkens zyn, als zy ons ter hand werden gesteld, aangefien zommighe zeer langhsaam, andere zeer ras in grootte toenemen, en beswaarlyk is dit altoos uyt der moeders mond met zekerheyd te vernemen: zulkx most men hooren uyt de mond van zoodanighe vrouwen, dewelke distinctelyk altoos

runt, & hoc perſcrutari honeſtas non permittit.

Inſcriptio talis eſt,
QUANTULA SUNT HOMI-
NUM CORPUSCULA!

ASSER TERTIUS.

N°. XLI. **P**Hiala, in quo continetur portio Venæ Pulmonalis repletæ, cujus extremitates longe plures, & aliter diſpoſitæ ſunt, quam alii in figuris ſuis demonſtrant.

Not. Quod ultimæ extremitates ſuccoſæ, ubi loci molliem acquirunt vaſa, hic videri poſſint.

N°. XLII. Fœtus humanus, quatuor præter propter menſium, albiffimus, ultra tringenta annos, ni fallor, à me in liquore conſervatus, adhuc dum ſitum talem ſervans, quo ut plurimum in utero materno ſiti ſunt fœtus, & quamvis primâ fronte viſus, masculini videatur ſexu, tamen ſequioris eſt, id quod in omnibus fœtibus humanis, ſexu fœminæ ætate, reperitur.

Hujus inſcriptio eſt:
QUA VIVAMUS, VIVERE
DESINIMUS.

N.

altoos weten de punt des tyds van haar ontfangen, en zulkx al te nauwkeurigh te onderzoeken lyd, de cerbaarheyt niet.

Deſſelfs opſchrift is.
HOE GERING IS 'S MEN-
SCHEN BEGIN!

DE DERDE PLANCK.

N°. XLI. **E**En gedeelte van des Longhs-ader opgevult, wiens fyne takkjens duyſent maal meer in getal, en ook anders geſtelt zyn, als andere die in haare figuren affgebeeld hebben.

Aanmerkt, Dat hier de uyerſte ſappighe uyteynden (daarſe haar ſagtigheit aanemen) hier kunnen gezien werden.

N°. XLII. Een onvoldraghe kindje van ontrent vier maanden dragts, 't welk zeer wit, en van my meer als 30 Jaaren langh (na myn onthoud) in een voght bewaart is; 't zelve heeft nogh fyne natuurlyke ſituatie off poſtuur, 't welk de Schepzelkens meeft in s'moeders lyf hebben, en hoewel men dit in de eerſte opſlagh van 't oogh voor een knegtje zoude aanſien, zoo is 't nochtans een meyske, en heeft zulkx plaats in alle meyskens van die ouderdom:

Deſſelfs opſchrift is.
VAN DIE TYD AF DAT WY 'T
LEVEN ONTFANGEN; ZOO
ZETTEN WY ONS WEDER
TOT HET STERVEN.

C 2

N.

N°. XLIII. Fœtus humani
Lingua cum faucibus.

Not. 1°. Hic luculenter conspicui possunt viæ ad stomachum, ut & ad Pulmonem, & quo ritu, in cibi et potus deglutitione, Epiglottis introitum ad Pulmonem claudat, ne pulmonem intrent.

2°. Dicitæ partes tam rubicundi coloris sunt, ac si jam-jam è corpore vivo excisæ essent.

N°. XLIV. Cor & Pulmo fœtus humani, in liquore conservata, & naturali colore perfusa,

Not. 1°. Hic oppido quam bene lustrari possunt rami Arteriosi per Pericardium distributi, maximâ parte oriundi ab Arteria Mediaſtina.

2°. Quo modo dicitæ Arteriolæ ulterius disseminentur per portionem Diaphragmatis, quæ hic superstes est, in hoc objecto, videri quoque potest.

N°. XLV. Phiala in liquore retinens fœtum humanum, sex circiter mensium, dextra ferens ramulum *Murucijæ* Pisonis, & in dorso gerens Placentam uterinam

N. XLIII. De Tongh van een jongh geboore kindje nogh aan het agterwerkje vastzittende.

Aanmerkt ten eersten, Datmen hier evident de wegen zien kan, waar door spys en drank na de Maagh, en de lugt in en uyt de Longh gaat, alsmede op wat wyse in 't doorswelgen van spys en drank het klapje van de strot gefloten werd, op dat het voetzal niet na de Longh zoude gaan.

Ten tweeden, Dese gefeyde partyen zyn zoo rood, als off dezelfde eerst vers uyt het lighaam waren gesneden.

N°. XLIV. Het Herte en Longh van een jongh geboore kindje, leggende in een vogt, levendigh rood van couleur.

Aanmerkt ten eersten, Dat men hier zeer wel zien kan de Slag-aderkens, die door het Herte-sakke verspreyt zyn, dewelke meest haare oorspronk hebben van de Slag-aderen des middel-schots.

Ten tweeden, Zoo kan men hier ook zien, hoe dese slag-aderkens haar verders komen te verspreyden door een gedeelte van 't middelrif, 't welk hier nogh aan vast gebleven is.

N°. XLV. Een vles met vogt, waar in bewaart werd een kindje van omtrent ses Maanden dragts, houdende in syn regter handje een takje van dat Passie-bloems gewas, 't welk de H^r. Pifo beschryft met de naam van *Murucijæ*, ook draagt het

rinam; Caput autem loco capitii tegitur membranâ Chorii porci, in qua nonnulla acetabula visuntur, capitis aciculæ magnitudine,

Hujus inscriptio est:

CHARONTIS UNDA SCILICET
OMNIBUS, QUICUNQUE TER-
RÆ MUNERE VESCIMUR,
ENAVIGANDA, SIVE REGES,
SIVE INOPES ERIMUS CO-
LONI.

N°. XLVI. Phiala sicca, in qua videre licet intestinula tenuia foetus vitulini, proprio mesenterio cohærentia, & inflata: suntque vascula Arteriosa artificiosè repleta ceraceâ materiâ flavâ.

N°. XLVII. Oculus humanus in liquore conservatus, hujus autem musculi separati sunt, vasaque Arteriosa repleta.

N°. XLVIII. Phiala sicca, & in ea Ovulum gallinæ, ex Ovo gallinaceo, exemptum.

N°. XLIX. Tumba parva, ex ligno iuglandis confecta, cui incumbit foetus humanus, septem circiter mensium, ab hinc annis circiter quadraginta Balsamo conditus, & lapidis in-
star

het op zyne schouderen het Moer-koekje.

Het hoofdje is bedekt met het vliesje Chorion van een varken; waar in eenighe holle en nappjeswyse lighaamtjens gezien kunnen werden, dewelke *Acetabula* geheeten werden, dezelve zyn niet grooter als spelde hoofdjes.

Deffelfs opschrift is.

ALLE INWOONDERS DES
AARDRYKX, HETZY ARM. OF
RYCK, KONNEN CHARONS
BOOT NIET ONTGAAN.

N°. XLVI. Een droogh glas met het dunne gedarmte van een zeer kleen kalfje, 't welk aan haar eyge darm-scheyl nogh vastzittende, opgeblasen, en haar slagaderkens zeer konstigh vervult zyn met een roodwassighe stoffe.

N°. XLVII. Een mensche Oog, leggende in een vogt, wiens spiertjens gesepareert, en de Slagaderkens opgevult zyn.

N°. XLVIII. Een droogh glaasje waar in te zien is een zeer kleen Eytje van een hoen, 't welk uyt een grooter hoender ey gehaalt is.

N°. XLIX. Een kleene Tombe van Noteboome hout, waar op gelegen is een kindje van omtrent seven Maanden dragts, van nu ontrent over de veertigh Jaaren steen hard gebalzemt, op dat het eeuwe-
C 3 langh

star induratus, ut multa per secula conservari possit.

Not. 1°. Hanc balsamandi methodum ante quadraginta annos esse inventam, antea enim neminem noveram qui tali methodo corpora conservabat. Postea vero nobiliorum inveni methodum, qua corpora humana (ut domi non solum, verum etiam publice aliquoties visui exposui) viventis speciem referunt. Hoc autem corpusculum lapidis instar quidem induratum, at rugis in totum non est destitutum, neque viventem repræsentat fœtum.

2°. Veste nocturna indutum hoc corpusculum, tegitur præterea membrana Amnios fœtus vitulini, cujus Arteriæ sunt repletæ, & hoc, loco alicujus integumentum sericeum fimbriatum.

Inscriptio talis est.

AB UTERO AD TUMULUM.

Huic fœtui adstant duo sceleta fœtuum humanorum, suntque gemellorum sceleta, septem circiter mensium.

Horum unum capiti corporis balsamati adstans, sinistra gerit loco strophili portionem Omenti, quasi lachrymans oculi orbitæ admovet,

langh konde bewaart werden.

Aanmerkt ten eersten, Dat dese manier van balzemen voor veertigh Jaaren uytgevonden is, want voor die tyd was my niemand bekend, die dese methode gebruykte, edogh naderhand heb ik een veel deffiger manier en wyse uytgevonden, waar door ik de lighaamen van de mensche foodanigh kom te balsemen, datse na veele Jaaren nogh schynen te leven, gelijk ik sulks niet alleen t'myne huysse, maar zelfs ook eenige reyze publikelyk getoont heb.

Dit lighaamtje is wel steen hard geworden, maar 't zelve is niet t'eenemaal zonder rimpels, ook ver-toont 't geen levendig Schepzelke.

Ten tweeden, Dat het met een nagt gewaadje bekleet is, en overdekt met een vliesje Amnios geheten en dat uyt een Schaapje, door het zelve loopen byster veel roode opgevulde Slag-aderkens, en dat in plaats van eenig geborduurt zyde overspreizeltje, desselvs opschrift is.

VAN 'S MOEDERS LYVE,
TEN GRAVE.

Agter dit lighaamtje staan twee geraamtens van kinderen mede van ontrent seven Maanden dragts, zynde tweelingen.

Hier van staat het eerste aan 't hoofden-ent van 't gebalsemt kindje, dragende in desselvs linker hand een stuk van 't net, in plaats van een neusdoek, die het na de Ooghraden wendende een schreyend voorwerp komt te verbeelden.

Ea

Met

Ea inscriptione :

NEQUE ULLA EST, AUT
MAGNO, AUT PARVO,
LETHI FUGA.

Alterum autem , ad pedes
situm , sinistrâ portionem
intestini pueri gerit , dextrâ
verò Ramum Arteriosum re-
pletum , & artificiose è Liene
exemptum ,

Cum hac inscriptione :
POST FUNERA PROSUM!

Nº. L. Phiala sicca conti-
nens Plicam Polonicam ve-
ram.

Nº. LI. Phiala sicca , in qua
continentur plurimi calculi in
Vesica urinaria vaccæ reperti.

Notatu dignum censeo, vesti-
cæ dictæ tunicam interiorem
lapideam esse factam , cujus
fig. Vid. Tab. II. Fig. I. Thef.
IV.

Nº. LII. Fœtus humanus
immaturus , coloris nivei , 6
circiter mensium , in liquore
conservatus , dextrâ continens
ramum Ciceris Rubri , brachio
autem sinistro retinet portio-
nem membranæ Amnios.

Nº. LIII. Uterus humanus ,
cum omnibus annexis , scilicet
Ovariis, Ovi-ductibus, suisque
fimbriis , &c.

Not.

Met dit opschrift.

ALLE WEGEN VAN DE DOOD
TE ONTVLUGTEN, ZYN GE-
SLOOTEN, ZOO WEL VOOR
DE RYCKEN ALS ARMEN.

Het tweede geraamte , aan de
voeten geplaatst zynde , draagt in
desselfs linker hand een stuk van 't
gedarmte eenes kinds , en in zyn
regter hand een Slag-ader uyt de
Milt met een roodwassighe stoffe
opgevult ,

Met dit opschrift.

NA DE DOOD BEN IK NOCH
VOORDEELICH!

Nº. L. Een drooge vles waar
in een opreghte Meerevleghit van
een mensch bewaart werd.

Nº. LI. Een vles met zeer veel
steenen , gevonden in een water-
blaas van een Koe ; het is aanmer-
kens waardigh dat het binnenste
vlies van dese water-blaas steenigh
was geworden , wiens figuur te
sien is Tab. 11. Fig. 1. van dit IV.
Cabinet.

Nº. LII. Een vles met een
sneeu-wit kindje van ontrent 6
Maandē dragts leggende in een
voght , 't welk in zyn regter hand-
je heeft een takje van de roode Ci-
cers , en met desselfs linker armtje
omvat het een stuk van 't vlies Am-
nios.

Nº. LIII. De Lyf-moeder van
een vrouw , met al 't geen daar aan
vast is , namentlyk de Eyerstok-
ken , Eyerweeghen , en der zel-
ver lof off Sazelwerkjen.

Aan-

Not. Os uteri naturaliter constitutum, in ambitu gaudet plurimis lacunis minutissimis.

N°. LIV. Phiala liquore repleta, in quo serpens rarus Africanus, ore continens Embryonem humanum magnitudine digiti articulum vix attingentem,

Inscriptio est:

AH FATA, AH ASPERA
FATA!

Not. Manus & Pedes hic lustrari possunt, suntque instar corpusculorum rotundorum capitae aciculæ formæ & mag. nulli autem digiti adhuc discerni possunt. Quis igitur non admiretur Anatomicos reperiri, qui Embryones multò minores pingi curarunt in suis libris, brachiis, pedibus & digitis instructos, talique situ incurvato positos, ac si tres quatuorve menses attigissent fœtus; cum contra ea ætate semper obtineant situm longitudinalem, nullo modo incurvatum. O dementiam & audaciam! sic enim studiosi imbuuntur erroribus, imò decipiuntur.

Multoties me rogarunt homines, quare tantis sumptibus, &

Aanmerkt, Dat desselfs mond natuurlyker wyse gesteld is, en in desselfs omtreck zeer veele kleene, niet doorgaande, maar blinde kuyltjens gevonden werden.

N°. LIV. Een vles met een raare Africaansche Slangh, in wiens bek onthouden werd een mensche Schepzelke, 't welk zoo klein is, dat het nauylkx de grootte van een lid van een vingher halen kan.

Desselfs opschrift is.

ACH NOOTLOT, ACH DROEVIG NOOTLOT!

Aanmerkt, Dat de armtjens en beentjes haar vertoonen als kleene ronde lighaamtjens of kleene spelde-hoofdjes, maar vinghers en toonen kan men nogh niet zien. Wie moet sich dan niet verwonderen, datter ontleeders werden gevonden, dewelke veel kleender Schepzelkens hebben doen verbeelden in haare boeken met handen en voeten, vinghers en toonen, leggende in zoodanig een postuur als offte drie à vier Maanden out waaren, daar sy in tegendeel in die tyd na de lenghte uytgestrekt zyn, en haar nogh niet krommen. O dwaasheyd en stoutheyd, waar door de Studenten qualyk onderwesen, ja bedroghen werden!

Menighmaal werd my gevraught, waarom ik met zoo veel onkosten en moeyten zoo veel kamers met zaaken heb toegesteld, waar

& tanto labore conservem tot conclavia, Anatomicis rebus instructa, quibus semper refero, ne quis diceret figuras me publice editas male esse confectas, nam si quis de ea re dubitet, dabitur semper occasio domi meæ expiscandi, an cum natura convenient nec ne, & si omnes ita fecissent aut ita facere coacti fuissent, non obtusifissent nobis tot figuras fictitias, aut ex aliis auctoribus desumptas.

N°. LV. Caput Fœtus ovini sine ore nati, uteroque excisi.

Not. 1°. Oculi extra situm naturale positi, caputque deforme, naso que instructum, sine ullo oris vestigio. Vid. Thes. IV. Tab. II. Fig. 4. Omnia autem membra bene erant conformata, itaque hallucinantur illi, qui dicunt fœtum non per funiculum umbilicalem nutriri, id quod luculenter apparet falsum esse An autem solummodo per Venam umbilicalem, an vero humor in Amnio contentus simul quoque alimentarius, sit nec ne, res nondum satis explorata. de hisce plura in posterum.

N°. LVI. Fœtus recens natus
Thes. IV. ti

waar op ik haar tot antwoord geve, zulkx gedaan te hebben, op dat niemand zoude denken, veel min zeggen, dat myn uytgegeve figuren qualyk en niet na de voorwerpen zelfs zyn gemaakt, want nyemand hier in twyfelmoedigh zynde, werd hem niet gewygart, te komen zien, off het overeenkomstig is met de zaake zelfs off niet: En indien alle Ontleeders zo gedaan hadden, off gedwongen waren geweest zoo te doen, alsdan zoude sy ons zoo veel verkeerde figuren niet opgedrongen, nogh ook uyt andere autheuren genomen hebben.

N°. LV. Een onvoldraaghe Schaaps hoofdje zonder mont, gesneden uyt de Lyfmoeder van een Schaap.

Aanmerkt ten eersten, Dat de ooghen niet staan, op haare gewoone plaatze, en het gantsche Hoofd qualyk geformeert is, zonder het minste bewys van een mont dogh waren de pooten, en 't verdere wel gesteld: Zoo datze geabuzeert zyn, die daar sustineeren dat de vrucht door de Navelstreng niet gevoed werd, 't welk zeer klaar blykt abuys te zyn, maar of het ook maar alleen door de streng geschiet, dan off die vogt in 't vlies Amnios beslooten, zulkx ook magtigh is te doen, dit is nogh niet al te wel bekend, hier van breeder in 't toekomende.

N°. LVI. Een zydelyk gedeelte
D van

ti lateralis portio Pectoris, cujus Arteriolæ Intercoſtales exteriores, à me nuper detectæ, in conſpectum veniunt; nec non ramuli, ex dictis Arteriolis oriundi, qui perpendiculariter, ut & oblique, per Perioſtium Coſtarum diffeminantur; ramuli autem per muſculos intercoſtales diſtributi, curſum fibrarum muſculorum inſequuntur.

N°. LVII. Phiala ficca, in qua Os Æthmoides integrum conſervatur.

N°. LVIII. Portio Piæ matris, cujus Arteriolæ ſunt repletæ.

Not. Nil fere difficilius, quam Piam matrem à Corticali ſubſtantia ſeparatam, in planum extendere & ſic exſiccare, quemadmodum à me hic factum eſſe conſtat.

ASSER QUARTUS.

N°. LIX. **P**hiala in liquore continens Teſticulum humanum diſſolutum.

Luculenter hic apparet ſubſtantiam ejus nil eſſe, niſi vaſculorum faſciculos varios, coloris cyanei.

N°.

van de Borſt van een jong geboore kindje, wiens uytwendighe tuſſchen-ribbighe Slag-aders; onlangs van my uytgevonden, geſien werden, alsmede de takkjens die daar uyt voortkomen, dewelke recht en ook ſchuyns nederwaarts loopen door het beene vlies van de Ribbens; maar de takjens, dewelke door de tuſſchen-ribbige Spieren loopen, nemen een en de ſelve loop met de draden der geſeide Spieren.

N°. LVII. Een droog vlesje, waar in 't Os Æthmoides bewaard werd.

N°. LVIII. Een gedeelte van 't dunne Herſien-vlies, wiens Slag-aderkens vervult zyn.

Hier ſtaat aan te merken dat nauylks yets moeilijker is te doen, dan dit geſeyde vlesje van de ſchorſighe ſubſtantie van de Herſene geſcheyden zynde uyt te ſpreyden en zoo te drogen, gelyk men ziet hier van my gedaan te zyn.

DE VIERDE PLANK.

N°. LIX. **E**en vlesje met vogt, waar in te zien is, een uytgerafelde of ontdane Teſticul.

Hier blykt het klaar, dat deſelfs weſen niet anders is, als een bundelke van witte vaatjens.

N°.

N°. LX. Vituli parvi Hepar excarne, ut vulgo loquimur, ast perperam.

Not. 1°. Præter membranam ambientem nihil abstuli, tamen omnia vasa, Hepar constituentia, in conspectum hic veniunt, ceraceâ materiâ flavâ repleta. Vid. ulterius de hac re in Thesaur. II. descriptione.

2°. Ductus membranofus repletus hic etiam sese videndum exhibet.

N°. LXI. Phiala liquore re-ferta, in qua continetur portio membranæ Chorii ex sue, utero gerente desumpta, quæ facie exteriori, villosa, instar Tunicæ villosæ intestinorum.

Not. Acetabula pauca per eam, dispersa, admodum esse exilia, & ne caput quidem aciculæ eas superare.

*N°. LXII. Puellæ partes generationis, in quibus Labia, Nymphæ, Clitoris, Caput Clitoridis, Membrana Hymen, ductus Urinarius distincte videri possunt, suntque hæc omnia coloris naturalis.

N°. LXIII. Phiala, & in ea, Portio Spinæ dorsi fœtus humani, per medium, secundum longitudinem dissecta, ut interiora pateant.

Not.

N°. LX. Een geexcarneert Levertje, (zoomen zulkx t'on-regt noemt) van een kleen Kalfje.

Aanmerkt ten eersten, Dat ik van dit Levertje niets heb weg gedaan als alleen het vliesje, dat de Lever omvangt: noghtans zoo koomen ons alle de vaten, die de selfs-standigheyd van de Lever uitmaken, hier in 't gesichte, en zyn deselve met een Geel-wassighe stoffe opgevult. Ziet hier over na de beschryving van het tweede Cabinet.

Ten tweeden, Zoo komt ons hier ook in 't gesigte den Ductus Venosus off Aderighe Canaal, mede opgevult zynde.

N°. LXI. Een vlesje met vogt waar in bewaard werd een stuk van 't vlies Chorion, en dat uyt een bevrugt Varken, 't zelve vliesje is aan de buytenste zyde ruygagtigh, gelyk het ruyghe off Fluweel vlies van ons gedarmte.

Hier staat te noteeren, dat derselve holle lighaamtjens off buskens (*acetabula*) weynigh door het geseyde vlies verspreyt, ook niet grooter zyn als speldehootden.

N°. LXIII. Een vlessie met vogt, waar in te zien is een gedeelte van de Rugghe-graat van een jong geboore kindje, 't welk is na de lengte opgespouwen, op datmen het inwendighe gestel zien konde.

D 2

Aan-

Not. 1°, Corpora Vertebra-
rum rubedine esse perfusa, ab
alluente ceracea materia rubra,
quâ Arteriæ, per Spinam disse-
minatæ, erant repletæ.

2°. Videri hic possunt cavi-
tates notabiles (quas nondum
ab aliis hactenus vidi demon-
stratas) sitæ in interstitiis cor-
porum vertebrarum; suntque
in corpore vivo, ut & recens
denato, limpido & tenaciori
humore repletæ, quemadmo-
dum in cæteris juncturis.

3°. Corpora vertebrarum,
præter exteriora & fatis nota li-
gamenta, gaudent quoque li-
gamentis internis brevissimis
sibi invicem adstantibus nu-
merosis. Hæc autem circulari-
ter sita, longitudine culmi cras-
sitiem non æquant, & si cultel-
lo transversim, inter juncturas,
incidantur & separentur verte-
bræ, dicta ligamenta (quæ mi-
hi interna dicuntur) nobis oc-
currunt, instar Cepæ, trans-
versim incisæ, & lamellatim
dispositæ.

4°. In eadem phiala videre
licet vertebram lumb: ejusdem
fœtus humani à feta dependen-
tem, in qua dicta ligamenta
videri possunt.

N.

Aanmerkt ten eersten, Dat de
lighaamen der Wervel-beenderen
rood zyn geworden van de aange-
bragte Rood-wassighe stoffe, waar
mede de Slagh-aderen van de Rug-
ge-graat vervult wierden.

Ten tweeden, Zoo kanmen
hier zien considerable holligheeden
(die ik van niemand tot nogh
toe heb zien vertoonen nogh af-
beelden) dese zitten tusschen de
tusschen-scheytzelen der lighaa-
men van de wervelbeenderen in,
en zyn ook dese in levendighe, en
pas gestorvene lichamen met een
lymighe en heldere vogt vervult,
gelyk als inde andere junctuurten te
zien is.

Ten derden, De Lighaamen
der Wervel-beenderen, zyn niet
alleen voorsien van de uytwendige
en genoeg bekende banden, maar
hebben nogh daarenboven zeer
korte en inwendighe banden, de-
welke onderlingh zeer dicht by een
staan, en zeer veele in getal zyn:
Dese na de ronte lopende zyn
geen Stroo-halm langh, en in-
dien men de Wervel-beenderen in
haare junctuurten over dwers door-
snyt en van malkanderen separeert,
zoo is't dat dese banden (die ik de
inwendighe banden noeme) ons
voorkomen, als ajuyn over dwers
doorgesneden, en dat schub-wys.

Ten vierden, Kan men in dit
vlessie mede zien een wervelbeen
van de Lendene van 't selve kindje,
aan een hayrtje hangende, waar in
de geseyde banden te zien zyn.

N^o.

N°. LXIV. Fœtus humanus, sequioris sexus, sex circiter mensium, coloris nivei, à plurimis annis ita in liquore conservatus, ut nil præter animam amississe videatur. Hic suo situ, dormientis speciem præbet,

Ea inscriptione:

NEC MORS, NEC VITA
RELICTÆ.

N°. LXV. Phiala in liquore continens Testiculum humanum.

Not. 1°. Tunicam albugineam seu propriam, haud esse ablatam,

2°. Arteriam spermaticam in utroque latere in duos ramos dividi, quorum unus ad Testem, alter verò ad Parastatam excurrit,

3°. Dictas Arterias, non, uti in canibus in circinnos, pampinos vitis imitantes, contorqueri.

4°. Vas Ejaculatorium colore suo albicante facile discerni hic posse à vasis sanguineis, ceraceâ materiâ rubrâ repletis.

5°. Tunicam vaginalem à latere hic esse apertam, ut dicta vasa conspici possint.

N°. LXVI. Phiala in liquore retinens Testiculum humanum dissolutum.

N°. LXIV. Een onvoldraghe meyske van ontrent ses maanden dragts, wit van couleur, en veele Jaaren by my in een vogt zoodanigh bewaart zynde, dat het niet als de ziel schynt verlooren te hebben.

Dit heeft een postuur van een slapend kindje,

Met dit opschrift:

NOCH LEVEN NOCH DOOD
ZYN HIER NA GEBLEVEN.

N°. LXV. Een vlesse met vogt, waar in bewaard werd een Testicul.

Aanmerkt ten eersten, Dat het Witte en eyge vlies hier niet is afgedaan.

Ten tweeden, Dat de Zaadslag-ader wedertyds in twee takken zich komt te verdeelen, waar van de eene na de Testicul, d'andere na de bystaander gaat.

Ten derden, Dat dese Slagaders niet zoo slanghs off klauwiertjens-wyfe komen te lopen, of gedraayt te werden, gelyk in de honden.

Ten vierden, Dat het uytfschietend vat, door zyn witte couleur ligt te onderscheyden is van de bloetvaten, die met een Roodwassighe stoffe opgevult zyn.

Ten vyfden, Dat het Scheevlies van ter zyde opgesneden is, om de geseyde vaten te kunnen zien.

N°. LXVI. Een vles met vogt, en daar in een gedissolveerde Testicul.

D 3

N^o.

N°. LXVII. Pueri Intestinum rectum cum podice, ita inversum, ut superficies interior, jam facta sit exterior.

In eo nobis occurrunt innumeræ, ita dictæ, Glandulæ, quæ instar fovearum hic sese videndas exhibent. In podice extremo plurimas quoque lacunulas videre licet.

N°. LXVIII. Talpæ sceleton, nitide præparatum, ceu scandens arteriam ceraceâ materiâ repletam.

N°. LXIX. Portio maxillæ humanæ, in qua videre est, quod inter processum condili-formem, & ejus locum insertionis membrana dura intercedat; forsân, ne masticando sonitum ederet junctura, id quod auditui nocuisset.

Not. dictum objectum in liquore dependet à seta, quæ affixa est dictæ membranæ, quæ aded crassa, ut ferè videatur cartilaginea.

N°. LXX. Vesica vaccina inverfa.

Not. I^o. Membranam interiorem valde esse incrassatam, variisque locis lapidescentem factam, imò & quasi in monticulos plurimos exaltatam, quorum plurimi

N°. LXVII. De Endeldarm van een kind met desselvs fundament, 't zelve is zoodanig omgekeert, dat het binnenst hier is geworden het buytenste.

In dit object ontmoeten ons ontelbaar veel alzoogenoemde klier-tjens, die haar opdoen als kleene kuyltjens, ook ziet men hier aan 't fundament, zeer veele niet door-gaande hollekens.

N°. LXVIII. Het geraamte van een Mol, 't welk zeer net en schoon voorkomt met een postuur, als wilde het op een gevulde Slag-ader opkruypen.

N°. LXIX. Een stukje van de onderste kaak van een mensch, waar in te sien is, dat tusschen het kneukel-wyfe uytsteek, en de plaats daar het sich inzet, een hard vlies tusschen beyde komt, mogelijk om geen geluyd te geven, als men in 't kauwen van de spys is, 't geen het gehoor hinderlyk zoude geweest zyn.

Aanmerkt, Dat dit voorwerp in een vogt aan een hayrtje hangt, 't welk vast gehegt is aan 't geleyde vlieske, 't welk zoo dik is, dat het byna Craak-beenigh bevonden werd te zyn.

N°. LXX. Een omgekeerde blaas van een Koe.

Aanmerkt ten eersten, Dat het binnenste vlies zeer verdikt is, en op verscheide plaatsen versteenigt, en met verheventheden bezet geworden, welke verheventheden in steen verandert zynde, metter tyd

plurimi in lapideam substantiam sunt mutati, pluresque ab origine, temporis successu, separati, in cavitatem vesicæ procciderunt, uti videre licet in Phiala supra citata, & N°. LI. notata.

2°. Quamvis autem hoc objectum à me sit desumptum è corpore vaccino, dubitandum tamen non est, quin idem aliquando contingat in corpore humano, unde Lithotomi forsitan aliquando fuerunt decepti, cum cathetere introducto, calculum sese sensisse autumaverunt, factaque incisione, nullum calculum invenerunt.

N°. LXXI. Gliris sceleton nitidissimum, in cujus Vesica urinaria calculum reperi.

Not. Ore detinet, & quasi devorat portionem intestini jejuni hominis, per quam innumera vasa ceracea materia rubra referta sunt disseminata, id quod feci propterea quod carnem humanam non fuerit averfatus dictus glis, cum enim ante plures annos institutiones Anatomicas haberem, separaveram pridie musculos brachii, in sequente die demonstrandos, cum autem publice exhiberem præparatos musculos,

tyd zyn afgevallen in de holte van de Blaas, gelyk dese te zien zyn in 't bovengemelde vlesje getekent N°. LI.

Ten tweeden, Hoewel dit voorwerp van my is gevonden in een Koe, zoo isser eghter niet aan te twyfelen, off zulk een ongeval komt ook zomtyds den mensche over, waar door mogelyk de Steensnyders somtyts geabuseert sijn geworden, wanneer zy haar conductor gebragt hebbende in de Blaas, gezegt hebben de lyders een steen in de blaas te hebben, en de snee gemaakt zynde, geen steen hebben kunnen krygen.

N°. LXXI. Een curieus geraamte van een Rat, in wiens Blaas ik een steentje ontdekt heb.

Aanmerkt, Dat dit object in zyn muyl een stuk van een mensche darm heeft, verbeelende het zelve op te eeten, welk stuk des darms konstig opgevult is met een roodwassige stoffe. Dit heb ik hem in de muyl gegeven, om dat dese Rat zig niet ontzien hadde mensche vleesch te eeten: Want als ik over eenighe Jaaren publyke Anatomische instructie gaf, zoo hadde ik de Spieren van de arm geprepareert, om den volgende dagh te vertoonen, en als ik het kleed van 't lighaam dede weghnemen, om de Spieren te vertoonen, zoo haddeze

los, diētus Glis devoraverat non solum illos, verum etiam partem faciei.

Hoc viso, operam dare jussi capiendi furem; quod ex voto successit, & sic publice aperiebam furem, idque supra corpus, quod ita devastaverat, in cujus Vesica hunc calculum detexi, dependetque hic à capillo in phiala ipsa, sceleton continente.

N°. LXXII. Phiala in liquore retinens unum ex Acetabulis seu Placentulis vaccinis, repletum ceraceâ materiâ rubrâ ad ultimas extremitates succosâ usque, ubi notandum,

1°. Nullas hinc corporibus inesse Glandulas, aut quid Glandularum simile.

2°. Totum hoc corpus constare ex meris vasis sanguifluis, quorum extremitates exeunt in formam penicillorum, qui Belgicè nominantur **Trek-penceelen** / in eo tamen ab istis penicillis differunt, quod dicti *Pincilli* constant ex innumeris pilis, hi contra ex singulari trunculo admodum ramoso.

N°. LXXIII. Fœtus hepar
ex

dese Rat niet alleen dese geprepareerde Spieren verscheurt en opgegeten, maar ook zelfs een groot stuk van de wangh gebeten.

Dit ziende, gaf ik last om dese dief, was 't mogelyk, op te vangen, 't welk ons ook wel gelukte, en alzoo kreegh ik gelegentheyd om hem ook publyck te openen, en dat op het lighaam, 't welk hy zoo lelyk mishandelt hadde, en vond in desselfs Blaas een kleen steentje, het welk hier in 't zelve glas, daar zyn geraamte in bewaart werd, aan een hayrtje ophangt.

N°. LXXII. Een van de nappens off buskens, (*Acetabulum seu Placentula*) van de nageboorte van een Koe, met een Rood-waflighe stoffe vervult, en dat tot de uyterste sappighe uyteynden toe, waar omtrent te confidereeren staat.

Ten eersten, Dat in dese lighaamen gants geen klieren te vinden zyn, nogh ook iets, dat na klieren gelykt.

Ten tweeden, Dat der zelve bestaan alleen is uyt loutere bloedvaten, welkers uyteynden haar by na laten aanzien, als offte trekpenceelen waren, met dat onderscheit nochtans, dat de waare trekpenceelen haar bestaan hebben uyt ontelbaare kleene hayrtjens, deze integendeel uyt een singulier en enkelt tackje, 't welk zeer rameus is, off op zy veele zeer kleene tackjens van zigh geeft.

N°. LXXIII. Een vles met voght,

carne, ut vulgo loquimur, cui adsitæ sunt duæ portiones membranæ Hepatis hominis adulti, quæ digitum annularem crassitie adæquant. Hoc ortum duxisse credo a præcedente inflammatione.

Nº. LXXV. Phiala continens in liquore pueri portionem Intestini recti, in qua videre est Tunicam carneam separatam esse à nervea.

Not. 1º. Perpaucas arterias esse distributas per carneam Tunicam, myriades autem per Nerveam; de hisce plura antea dixi.

2º. Hic distincte videre licet, ita dictas glandulas intestinorum, nil esse nisi fasciculos vasculosos, præsertim si lumen candellæ pone objectum teneatur.

3º. Facie anteriore, per Nerveam Tunicam illibatam, innumeræ ita dictæ Glandulæ apparent tumefactæ, & in sui medio sinuosæ.

Nº. LXXV. Chamæ-psittaci minimi ex Guinea, vulgo *Peroquet* dicti, sceleton.

Nº. LXXVI. Portio Intestini

voght, en daar in een klein ontveest Levertje, zoomen gewoon is te spreken, waar nevens gelegen zyn twee stucken van 't vlies van de Lever van een bedaagt mensch, déwelke zoo dik zyn, als een pink: Dit vertrouw ik veroorzaakt te syn door een voorgaande ontstekinge.

Nº. LXXIV. Een vleslic waar in te zien is, een stuk van de Endeldarm van een Jonghelingh: hier in ziet men, dat het vlesighe vlies gescheyden is van 't Zenuw-agtighe vlies.

Aanmerkt ten eersten, Datter zeer weinige Slag-aderen door het vlesighe vlies loopen, maar duyzende door het Zenuw-agtighe vlies, hier van heb ik voor heen breeder gesproken.

Ten tweeden, Zoo kan men hier bequaamelyk zien, dat de alzo genoemde darms-kliertjens niet anders zyn als bundelkens der uyteynden van bloet-vaten, en blykt zulkx veel klaarder als het ligt van de kaars tot hulp genomen werd, en 't zelve agter het subject houd.

Ten derden, Zoo komt ons hier het Zenuw-agtig vlies van vooren in 't gefigt. 't welk ongeschonde is, en vervult van alsoo genoemde kliertjes, welke bol, en in 't midden als met een kuiltje uitgeholt zyn.

Nº. LXXV. Het geraamte van een zeer klein Papegaytje van Guinea, 't welk men *Peroquitje* noemt.

Nº. LXXVI. Een stuk van de

E nugh-

stini jejuni è corpore humano defumpta, & liquori immerfa.

Not. 1°. Tunica Carnea dependens à Nervea separata fundum phialæ tangit.

2°. Tunica Villosa à Nervea ex parte quoque est separata & dependens : Hoc factio jugorum (s. valvularum conniventium) vestigia tantum relicta sunt. Vid. ulterius de hac re resp. meam ad Epist. problem; undecimam.

ASSER QUINTUS.

N°. LXXVII. **P**hiala sicca, continens Calculum, qui ante exsiccationem mollis erat, nec calculi duritiem obtinebat; mollis enim erat & limo-calculosa, jam verò per exsiccationem lapideam acquisivit duritiem.

N°. LXXVIII. Portio corticalis cerebri humani substantia, in cujus parte infima, distincte videre est, Cerebri substantiam Corticalem nil esse, nisi vasorum sanguineorum extrema.

Not. 1°. In parte superiore non

nughtere-darm van een mensch, 't welk in een vogt gelegd is.

Aanmerkt ten eersten, Dat het vleefighe vlies van 't Zenuw-agtige afgenomen, nederwaarts hangt, en aan de grond van de vles raakt.

Ten tweeden, Zoo is ook het ruyge-vlies ten deele afgefcheyde van 't Zenuw-agtighe, en hangt alzo ook nederwaarts : Dit aldus gefcheyde zynde, zoo zyn alleen maar de voetstappen off bewyfen van de latwyfe verheventheden, die men Ooghluykende klap-vliesen noemt, gebleven. Ziet hier verders op na myn antwoord op de elfde voorgestelde Brief.

DE VYFDE PLANCK.

N°. LXXVII. **E**en droogh glas, waar in te zien is een Steen, dewelke, uyt de blaas komende, geenzints de hardigheyd van een Steen had, maar fagt, en slym-steenigh was, maar nu gedroogt zynde, zoo heeft deselve een Steen-hardigheyd aangenomen.

N°. LXXVIII. Een stukje van de schorfige zelfstandigheyd van de Herffene van een mensch, in wiens onderfte gedeelte klaar te zien is, dat de schorfighe substantie niet anders is, als alleen uyt eynden der bloet-vatjens.

Aanmerkt ten eersten, Dat sulks
bo.

non tam distincte hoc videri potest, quoniam Cerebri Arteriolaë ibi non satis bene sunt repletæ: Imò hætenus mihi impossibile fuit integram Corticalem Cerebri substantiam ita replere, ut nulla pars relinquatur intacta,

2°. In Objecti medio hic relicta quoque portio subs: medullaris Cerebri, quæ albicat, cum corticalis rubedine dilutior sit perfusa.

N°. LXXIX. Phiala in liquore continens, pueri Intestinum rectum ita inversum, ut superficies interior hic nobis occurrat exterior. In eo hic cernere licet juga nonnulla, quæ in dicto intestino raro reperiuntur in pueris. Hæc autem non solum transversim, verum etiam secundum intestini longitudinem excurrunt, id quod admodum familiare in tenuibus intestinis vitulorum.

Observari hic quoque possunt ita dictæ Glandulæ, ut & myriades pororum, qui Pori tam dense sunt stipati, ut ne quidem cuspis acus inter illos inferi possit.

N°. LXXX. Phiala sicca, in qua reservatur hernia gutturis
ve-

boven aan zoo wel niet kan gezien werden, om dat daar ter plaatze de bloet-vatjens, zoo wel niet vervult zyn geworden: Ja het is my tot nogh toe onmogelyk geweest de geheele schorlighe substantie der hersene zoo te vervullen, datter niet hier off daar eenig deel ongeraakt zoude blyven.

In't midden van dit voorwerp is ook een gedeelte van de Mergagtighe substantie aan blyven zittent, en is het zelve wit van couleur, de schorlighe substantie in tegendeel ligt rood.

N°. LXXIX. Een omgekeerde Endel darm van een Jonghe, waar door de binnenste oppervlakte nu is geworden de buytenste. Hier in kan men zien, eenighe latwyse uytsteekzels, dewelke zelden in de reghten darm gevonden werden in kinderen, en loopen dese niet alleen over dwers, maar ook na de lengte van die darm, 't welk zeer gemeen is, in 't dunne gedarmte van kalveren.

Ook kan men hier zien, de al-zoo genoemde Darms-klieren, als mede duyzenende van kleene Sweet-gatjens, zoo dicht by een staande, dat men geen naalde tusschen dezelve zoude kunnen steeken.

N°. LXXX. Een droog vlessie, waar in te zien is een oprechte

E 2

He.

vera, idque ex anate.

N°. LXXXI. Phiala sicca, in qua reservatur pueri portio Duræ matris, cujus Arteriæ ad extremitates usque sunt repletæ. Id autem magis liquet, si objectum ad candelæ aut solis lucem, lustretur.

Hæc repletio adeò difficilis mihi olim fuit, ut vix invenire potuerim methodum hoc præstandi; Extremitates enim sunt ceu tomentosæ, & tamen hic repletæ.

N°. LXXXII. Infantis Pes extremus, in liquore conservatus, in quo varii tendines sunt denudati, & primo quidem Pollicis Tensor, qui ad tria pollicis internodia vadit, ut pollicem recte extendat.

2°. Hic quoque videre licet Tendinem Musculi pedem abducentis, qui sub malleoli extr. per sinum, eum in finem exsculptum, & ligamento transverso involutum, oblique decurrit per plantam pedis, inseriturque in os pedis, quod pollicis prostat.

3°. Occurrunt hic quoque quatuor tendines albicantes, musc. dig. ext. membranæ ope
con-

Hernia gutturis off Strots-breuke; en dat uyt een End-vogel.

N°. LXXXI. Een droogh vleessie, waar in bewaard werd een gedeelte van 't harde Herffen-vlies, wiens Slag-aderen tot het uysterste toe opgevult zyn, 't welk men best zien kan, als men het voorwerp tegens de kaars komt aan te zien.

Deze manier van vullen was my eertyds zoo moeyelyk, dat ik naulykx eenighe manier off wyse heb weten uyt te vinden, waar door men zulkx most doen, want de uysterste uyteynden zyn als dons en noghtans vervult.

N°. LXXXII. De Voet van een kleen kind, leggende in een vogt, veele van desselvs peezen zyn gesepareert, en ontbloot, en wel voor eerst die van de spander off uytsteker des groote toons, dewelke tot de 3 leeden des toons loopen, om alzo de groote toon regt uyt te steken, off op te halen.

Ten tweeden, Zoo ziet men hier ook de peeze van de Afleyder des voets, dewelke onder de buytenste Enkel door een sleuff loopt, die tot dien eynde aldaar gevonden werd; en verders van de dwersse band omvangen zynde, zoo looptze schuyns onder de bal des voets, en plant hem in dat beentje van de voor-voet, 't welk aan de groote toon vast zit.

Ten derden, Zoo ontmoeten ons hier ook de vier witte peezen des uitst: der toonen, t'zamen gevoegt.

conjuncti, quæ membrana hic accurate in conspectum venit cum suis arteriis repletis: Hæc omnia, ne loco suo dimoveantur, ligamento transverso, nec non peculiari quodam ligamento detinentur, sicut hic prope cutis abscissæ marginem videri potest.

4°. Tendo Musculi pedem adducentis, hic etiam est denudatus.

5°. Conjunctiones tendinum Musculorum Suralium, prope Os calcis, sunt quoque denudatæ nec non

6°. hic lustrari potest Vagina, in qua latent Tendines musculorum, qui pedem flectunt, & extrorsum movent.

N°. LXXXIII. Phiala in liquore conservans tres musculos Fallopianos, ex uno subjecto, id quod nunquam antea observavi: aliquando quidem unus deficit, & non admodum rarum, si ab utroque destituitur homo, tres autem semel tantum offendi.

N°. LXXXIV. Phiala liquore referta, in qua reservantur Pueri Ren uterque, horum alter à seta dependens, Rene succenturiato adhuc instructus est.

Not.

voegt zynde door een vlies, 't welk hier zeer bequaam gezien kan werden, waar door ook zeer veele opgevulde Slag-aderkens passeeren. Op dat dit alles op zyn plaats zoude blyven, zoo werden dese zaaken niet alleen door de dwersse band by een gehouden, maar ook nog door een byzondere band, gelyk zulks te zien is even voor de rand van 't afgesnede vel.

Ten vierden, De pees des Spiers, die de voet aanleyd, is hier ook ontbloot.

Ten vyfden, Kan men hier ook sien de t'samenkomst off vereeninghe der kuytspieren, by het hielbeen, alwaar zy mede ontbloot zyn.

Ten zesden, Zoo kan men hier ook zien de kooker, waar in verborgen werden de peesen der Spieren, die de voet buygen, en ook uytwaarts trecken.

N°. LXXXIII. Een vles met vogt, waar in te sien zyn drie Fallopianse Spieren, uyt een lighaam, 't welk ik voorheen nooyt geobserveert heb, zomtyds gebeurt het wel, dat men der maar een vind, ook is 't zoo heel raar niet, datse beyde gader ontbreken, maar drie hebb ik 'er maar eens gevonden.

N°. LXXXIV. Een vles met twee Nieren van een Jonghe, waar van d'eene van een paarde hayrtje ahangende, de by-nier nogh op sig heeft zitten.

E 3

Aan-

Not. 1. Renem succenturiarum instar cupulæ Glandis, Reni incumbere, hic palam est. Alter verò bisectus fundo accumbit phialæ, in quo videre licet papillas renales naturali colore imbutas; harum una spinula demonstratur.

Nº. LXXXV. Portio Vermis lati, & articulati, liquori innatans ex homine.

Nº. LXXXVI. Portio Vermis lati & articulati, aſt alius ſpeciei, ex homine tamen.

Nº. LXXXVII. Phiala, liquore referta, in qua conſervatur Hepar fœtus humani, ſubſtantiâ vaſculoſâ adeo durum, ut non admiferit vaſor: diſſolutionem vel excarnationem, uti vulgo loquimur; in eo obſervari poteſt, Arteriam Cysticam plurimos ramuſculos largiri Hepati, qui e fundo veſicæ felleæ emergentes, olim pro radicibus Veſicæ felleæ fuerunt habitæ, per quas crediderunt fel deponi in veſiculæ fundum. Tales autem aliquoties dari radices circa collum & meatum Cysticum, ſatis mihi notum, aſt non è veſiculæ fundo.

N.

Aanmerkt, Dat deby-nier op de Nier zit even aleens als het ſchaaltje op de Eykelen. De tweede Nier is doorgesneden, en legt op de grond van de vles, waar in men zien kan de Nier-tepel-tjens, die haar natuurlyke couleur weder gekregen hebben; een derselve werd door een doortje aangewefen.

Nº. LXXXV. Een ſtuk van een Lind off breede-worm, dewelke na haare natuurlyke geſtaltte vol ledekens is, en dat uyt een menſch.

Nº. LXXXVI. Een ſtuk van een Lind-off breede-worm uyt een menſch, dewelke een andere gedaante heeft, zoo dat het voor een andere ſoort te houden is.

Nº. LXXXVII. Een Levertje van een Jongh geboore kindje, 't welk in de vogt bewaart werd, 't ſelve is ſo vaſt van vatige ſubſtantie, dat men het niet heeft kunnen ont-doen, off excarneeren, zoo men gewoon is te zeggen. In 't zelve kan men aanmerken, dat de Slag-ader van de Gal-blaas ſeer veel takxkens aan de Lever mededeelt; en deſe uyt de grond van de Gal-blaas komende, wierden eertyds aangeſien voor worteltjens van de Gal-blaas, waar door men waande de Gal te kunnen afvloejen tot in de grond van de Gal-blaas: datter egter ſomtyds zoodanige worteltjens in de hals en Gal-canaal zyn gevonden, is my genoegzaam kenbaar, maar niet uyt de grond herkomende.

N.

N°. LXXXVIII. Phiala in liquore continens Papillam mulieris, ex cujus superficie variæ propullulant Papillæ cutaneæ, quæ ab integumento externo papillari denudatæ, dolores excitant atroces. Vide super hac re plura in descriptione Thesauri I. ubi figuræ sunt additæ.

N°. LXXXIX. Os uteri int: mulieris in liquore conservatum, ab una parte apertum, ut conspiciendam sese daret. Interior constitutio Cervicis interni uteri, quæ variis lacunis ut & sulcis prædita est.

N^o. XC. Phiala continens portionem crassissimam Peritonæi hydropici, quæ stipatur hydatidibus.

N^o. XCI. Placentæ uterinæ portio, cujus Arteriæ tam artificiosè sunt repletæ, ut ne ultimæ quidem extremitates materiâ ceraceâ sunt destitutæ, & sic patet Placentæ constitutionem nil esse, nisi vasorum sanguineorum congeriem, per quam nullæ omnino Glandulæ sunt disseminatæ, uti voluere authores.

Decreveram in hocce Thes. IV. figuram integram placentæ uterinæ inferere, cum omnibus suis

N°. LXXXVIII. Een vles met vogt, waar in te zien is de Tepel van een vrouwe Borst, uyt wiens oppervlakte verscheyde Vel-telpeltjens uytsteken, dewelke van haar uytwendigh bekleetzel ontblood zynde swaare pynen veroorsaaken. Ziet verders hier op na de beschryving van 't I. Cabinet, alwaar ook de figuren afgebeeld staan.

N°. LXXXIX. De inwend:mond van een Baarmoeder van een vrouw in een vogt geconserveert, en van de eene zyde geopent, ten eynde men het gestel van den inwendige hals zoude kunnen zien, en is deselve met veele veuren en holletjens begaaft.

N^o. XC. Een glaasje waar in te zien is een stuk van de Pens-sak van een Man, die door waterzugt is komen te sterven, 't zelve is gants en gaar vervult met waterblaaskens.

N^o. XCI. Een vles met vogt, waar in bewaard werd een stuk van de nageboorte van een vrouw, dewelke met een wassighe stoffe opgevult is, en dat tot het uiterste toe, waar door het blykt, datter geen kliertjens in de moerkoek te vinden zyn, gelyk de Authoren gemeent hebben.

Ik had voorgenomen in dit vierde Cabinet in te voegen de figuur van een geheele Moer-koek met def-

suis membranis, quas inter, involucrum aut membrana est, quæ eam investit placenta faciem, quæ utero annectitur, sed verò sculptor me per tres menses detinuit; ita ut V. Thef. inferere mihi animus sit.

Nº. XCII. Phiala continens Stomachum humanum, cujus aliqua portio rubicundissima, propter arteriarum repletionem.

Not. 1º. Arteriæ in dicta portione rubicundissima, ita sunt repletæ, ut Tunica villosa ipsa summa rubedine sit perfusa. Hinc conjicere licet, Arterias in corpore vivo, latice suo valde irrigare dictam tunicam villosam, quemadmodum hic factum à repletionem ceraceæ materiæ.

2º. In duodeno hic multæ, ita dictæ, Glandulæ, comparent, instar fovearum: in alio objecto à me conservato apparent tanquam corpuscula retunda propullulantia ex superficie interna duodeni, quæ videntur constitui ex multis extremitatibus vasorum sanguineorum: hoc locum etiam habere in cæteris intestinis expertus sum, sc: quod aliquando ita dictæ Glandulæ compareant propullantes, aliquando fovearum instar excavatæ. 3º.

deffelts vliessen, waar onder een vlies off bekleetsel is, 't welk die syde des Moerkoekx bekleet, die tegens de Lyf-moeder aanzit, maar de plaatsnyder heeft my drie maanden opgehouden, zoo dat ik gedwongen ben geworden, om dit in 't vyfde Cabinet in te voegen.

Nº. XCII. Een omgekeerde Maagh van een mensch, zoo dat ons hier alleen de binnenste oppervlakte voorkomt.

Aanmerkt ten eersten, Dat de helft van de Maagh zeer rood is, wegens deffelts Slag-aderes opvulling, waar door het ruyge vlies hoogh root is geworden; Hier uyt kan men giffen, dat de Slag-aders in een levendig mensche, met haar inhoudende vogt, dit ruyge vlies sterk bevogtigen, gelyk hier gesien wort in de opvulling met root wasch.

Ten tweeden, Zoo vertoonen haar hier veele, alzo genaamde kliertjens, en dat gelyk als kleene kuytjens: in een ander voorwerp 't welk ik beware, komen zy ons voor als ronde uytpuylende lichaamtjens, voortkomende uyt de inwendighe oppervlakte van den endeldarm, en schynen zy een zamenstel van uyteynden der bloetvaten te zyn; Dat dit ook plaats heeft in de andere darmen, heb ik meermaals ondervonden: namentlyk dat dese kliertjens somtyds haar vertonen uytpuylenderwyse, en somtyds ook als kleene kuytjens uytgeholt. Ten

3°. Pylori vera constitutio, sese hic videndam quoque exhibet, quandoquidem Stomachus inversus est.

N°. XCIII. Trunculus ramosus Polypi, tussi ex pectore ejectus, cujus figura exstat in responsione mea, in epistolam problem: VI. Tab. VII. Interim hic observandum, hocce objectum tantam habere affinitatem cum ramo aliquo Venoso, aut arterioso pulmonis, ut difficilis sit discretio, & mirum non sit, nonnullos authores ejusmodi objecta habuisse, descripsisse, imò delineasse pro vasis sanguineis, quæ referebant tussi esse ejecta.

N°. XCIV. Phiala in liquore conservans Infantis Pancreas cum annexo splene.

Not. 1°. Pancreatis & Lienis vasa ita esse repleta, & Hinc pancreas adeò rubicundum factum, ut nullum supersit dubium, quin non solum Lienis, verum etiam Pancreatis constitutio nil sit, nisi vasorum manipulus.

2°. Hic videre quoque est, quomodo vasa sanguinea Lienem & Pancreas adeant.

Ten derden, Komt ons ook hier voor de waare geschapenheit van de poortjer, om dat de maagh omgekeert is.

N°. XCIII. Een stronkje met deffels tackjens van een Polypus, 't welk hoestende uyt de Longhepyp gekomen is, wiens figuur te vinden is in myn antwoord op den sesde voorgestelde brief. Plaat. VII.

Ondertusschen staat hier aan te merken, dat dit voorwerp zoo groot een gelykenisse heeft met een tak van een ader off Slagh-ader van de Longh, dat het niet te verwonderen is, dat zommighe authoren diergelyke zaaken gehouden, ja beschreven, en afgebeeld hebben voor bloet-vaten, die zy voorgaven, de lyders al hoestende, uyt haar Longhe, uytgeworpen te hebben.

N°. XCIV. Het Maaghe-kussen van een kind, waar aan de Milt ook vast zit.

Aanmerkt ten eersten, Dat de bloetvaten zodanig zyn opgevult, ende het Maage-kussen daar door zoo root is geworden, datter geen twyfel is aan te slaan, het Maaghe-kussen, zoo wel als de Milt, uyt loutere vaten te bestaan.

Ten tweeden, Zoo kan men hier ook sien, op wat wyze de bloetvaten de Milt en Maaghe-kussen aandoen.

Thef. IV.

N.

F

N.

N^o. XCV. Phiala in liquore continens anteriorem Penis virilis portionem.

Not. 1° Per glandis superficiem innumeræ papillæ nervosæ disseminari, hic constat, præsertim inter Præputium & Glandem: suntque hæ Papillæ quæ voluptatem in coitu adferunt, dolorem autem intolerabilem scortatoribus, ubi ulceribus infestantur dictæ Papillæ: Sunt enim hæ Papillæ, quæ sæpe in scortatoribus, ubi in Gonorrhæam incidunt in coitu cum fordida meretrice, veneni naturam primo assumunt & corpori nervoso communicant.

Hinc etiam sæpissime ulcere infestantur dictæ Papillæ, quæ ulcera, belgico idiomate, vocantur *Chankers*.

Haud equidem nego, dictam malignitatem in coitu etiam per Poros posse intrare ex meretricis vagina, in Penem virilem, & sic ulterius ad alias partes; ast verò dictas Papillas sæpissime affici, experientia docet.

2°. Quia hæ Papillæ in conspectum non producuntur nisi in æstro percitis & Pene rigido, ea de causa hæctenus visum fugisse, credibile est, neminem enim authorum legi, qui hæc descripsit, aut delineavit, ea propter modeste delineari curabo brevi. Quid præterea circa has partes observaverim, postea manifestare animus est.

N^o. XCVI. Cor humanum balsamo conditum & exsiccatum, decumbens super fericum villosum in arcula ex ligno Indico pretioso confecta, suntque vasa sanguinea totius Cordis ita repleta materiâ ceraceâ rubrâ, ut eorum extremitates, non solum capillares nobis obveniant, sed ad tomenti tenuitatem accedentes, & tamen materia ista rubra repletæ: & si quis microscopium adhibeat

cœ-

N^o. XCVI. Een gebalsemt Herte van een mensche, 't welk gedrooght zynde, op Fluweel, in een kisje van Indiaans hout bewaart word, en zyn alle desselfs bloetvaten zoodanigh met een Root-wassighe stoffe vervult, dat ons niet alleen de hayrwyse off capillare takjens, maar ook zelfs dese haare uysterste uyteynden, als dons in 't gesichte komen, en egther met deselve roode stoffe opgevult: en indien iemand by helder weer, een vergroot glas komt te gebruiken, zoo zal hy deze roodwassighe stoffe

cælo sereno, videre facile poterit materiam ceraceam ex illo tomentoso instar fumi aut nubecularum dispergi per Cordis substantiam; similique modo existimo sanguinem Arteriosum, illud, quod nutritioni aptum est, ex arteriis per Cordis substantiam disseminari; sanguis enim ineptus esset nutritioni, quandiu in claustris continetur.

Not. 1°. Utramque Auriculam, nec non utrumque Ventrículum esse repleta, & sic utriusque Auriculæ constitutionem veram, hic videre licet, quæ non parum variat ab ea, qua per figuras olim expresse runt authores; per hæc aurículas vasa sanguinea innumera sunt dispersa, quemadmodum videre est. Tab. III. Fig. I. & II. Thesaur. IV.

2°. Trunco descendenti venæ cavæ exigua portio Diaphragmatis cohæret, ut videri possit, quam brevis sit illa portio trunci descendenti venæ cavæ, inter Cor & diaphragma in homine, in vitulis & ovibus verò longior, quia in illis Cor longius distat à Diaphragmate, unde etiam Cor brutorum pyramidem repræsentat plane rotundam, in homine contra; fa-

cies

stoffe uyt deze donsigheyt als een wolkjen bemerken uytgevloeyt te zyn door de substantie van 't Herte; Op dezelve wyze vertrouw ik, dat het geene in 't Slagaderlyke bloet tot voedzel van 't Herte dient, door het Herte verspreyd werd; want het in zyne vaten besloten blyvende, en kan geen voetzal toebrengen aan eenighe deelen.

Aanmerkt ten eersten, Dat beide de ooren, als mede beyde de holligheden van 't Herte vervult zyn, en alzoo kan men haarer beyder gestaltenisse bequaamlyk zien, dewelke niet weynigh en verschilt van die, dewelke de autheuren met figuren afgebeeld hebben; door deze oorkens loopen ontelbaar veel bloetvatjens, gelyk te sien is in de. Plaat. III. Fig. I. en II. van dit IV. Cabinet.

Ten tweeden, Aan de nederdalende stonk van de holader zit nogh een kleen stukje van 't middelrifft vast, op dat men zoude kunnen zien, hoe zeer kort de partye van de nederdalende stonk is, tussen het Herte ende het middelrifft in een mensche, maar in de viervoetighe dieren als Schapen, Kalveren is dese partye veel langer, om dat het Herte verder van 't middelrifft aff staat: Hier van daankomt het ook, dat het Herte

F 2

van

cies enim ejus , diaphragma respiciens, plana est, altera vero gibbosa.

Notand: interim Corda humana in cadaverum apertione nobis non semper tali facie occurrere, præsertim in cadaveribus hominum à morbo extabefactorum, in quibus Cor flaccidum, sed in corpore vigoroso, sanguine referto, semper talem observat figuram, idque ab incubatione Cordis super Diaphragma.

Dixi supra Cor talem habere figuram vel formam in corpore vigoroso, jam autem hic habemus Cor, cujus uterque Ventriculus, ut & utraque auricula ceraceâ materiâ sunt repleta, id quod in corpore vegeto à sanguine fit, ea tamen distinctione, quod in homine vivo ventriculi cordis, ut & auriculæ non simul repleantur, nam in repletione auricularum, inaniuntur ventriculi.

3°. Hoc in Corde occurrit quoque Arteria magna, ex cujus trunco ascendente, vel potius arcuata incurvatione, supra Cor emergunt tres rami, sursum spectantes, caput pe-

van de geseyde dieren sijn rond en pyramid-wys verthoont, maar in een mensche niet alzo, want die zyde van 't Herte, dewelke op het middelrif leyd, is in een mensche plat, en de andere bultigh.

Aanmerkt ondertusschen dat ons de Herten der affgestorve menschen niet altoos zoo voorkomen, inzonderheit, als zy door ziekte uytgemergelt zyn, waar door zy slap en slenterigh zyn geworden, maar in vigoreuse lighamen, zullen zy ons altoos zoo voorkomen, 't Herte met bloet vervult zynde, en dat deze zyde plat is, komt van het leggen van 't Herte op het middelschot.

Ik heb hier vooren gezegt, dat het Herte zoo een forme heeft in een vigoreus lighaam, nu zo komt ons hier een Hert voor, wiens beyde holligheden, als mede beyde de ooren vervult zyn, 't welk in een levendigh mensche door bloet geschiet, eghter met dat onderscheyt, dat in levendighe de oorkens en holligheden nooyt te gelyk met bloet vervult worden, maar als de ooren vol loopen, zoo zyn de holligheden leedigh.

Ten derden, Zoo komen in dit Herte voor de stronk van de groote Slagh-ader, uyt wiens opgaande stronk, off liever bogtige omkromminge, boven het Herte 3 takken voortkomen, dewelke op-

tentes, imò brachiis, Collo, & faciei quoque prospicientes. Præterea hic adfunt Trunci Arteriæ & Venæ pulmonalis.

4°. Cordis cuspis in duos mucrones exit, quorum interstitium in homine obeso repletur pinguedine.

5°. Corda meo modo balsamata, per æva conservari possunt sine corruptione, idque colore vivido & odore gratissimo: ea propter in condiendis cadaveribus neque Corda, Cerebra aut intestina aufero, id quod satius est, quam viscera seorsum sepelire, uti facere assolent.

Magnatibus in Anglia mos est, ut ex uxorum denatarum capillis artificiose contextis, conficiantur annuli, idque in perpetuam memoriam, potius vero Cor ita balsamatum in pyxide aurea aut argentea conservarent & sic ars mea vigeret.

opwaarts na 't hoofd loopende, ondertussen ook de armen, hals, en aangesigte van hare takken mededeelen. Ook zyn hier nogh aan 't Herte vast gebleeven de stonken van de Longhs-ader en Slagh-ader.

Ten vierden, Het uiterste van 't Herte verdeelt sich hier in 2 punten, welkers tussenscheytzel gemeenlyk met vet vervult werd.

Ten vyfden, De Harten op myn manier gebalsemt zynde, konnen honderde van Jaaren bewaart werden, en dat levendig van couleur en zeer aangenaam van reuk, zonder de minste bederving; weshalven ik niet noodigh heb het Herte, Herffene, nogh ook andere ingewanden uyt de lighaamen te nemen, wanneer ik deselve kom te balsemen, en is deze methode by gevolg veel beter, als die van andere, dewelke genootzaakt zyn de ingewanden uyt te nemen, en apart te doen begraven.

De groote lieden in Engeland zyn gewoon tot een gedagtenisse van haar overleedene Vrouwen, uyt een vlok des hayrs en ringh te laten maken, welke hayren zeer konstig door een gevlogten zyn: maar veel confiderabelder zoude het zyn, indiens de Harten zelfs van haar beminde aldus gebalsemt zynde, in een goude off zilvere bus bewaarde, tot een eeuwighe gedagtenisse, waar door onze konste zoude komen te floreeren.

N.

F 3

N.

Nº. XCVII. Penis virilis portio inflata, exsiccata & in lamellas dissecta, ut corpora nerveo-spongiosa majora, ut & corpus nerveo-spong: minus, nec non meatus urinarius in conspectum venirent.

Nº. XCVIII. Fœtus ovini Stomachus inflatus, exsiccat, ut quatuor partes Stomachi inter se valde discrepantes egregie videri possint.

Not: Quia in quatuor partes dividi potest Stomachus ovinus, & cibus ex prima, in secunda, & sic porro propellitur: ea propter dicit Clar: Bartholinus, ut & alii, oves bovesque quatuor habere ventriculos.

In dicto Thesauro varia adhuc sunt loculamenta, in quibus animalcula, ex India orientali allata, reposita sunt, de quibus jam nil dicam, quoniam mihi animus est, separatim catalogum animalium conficere.

Præter dicta loculamenta minora, reperitur in infima hujus Thesauri parte, loculamentum maximum, in quibus repositæ sunt minores arculæ, ex Ligno Indico confectæ, in quibus conservantur varia Anatomica.

A. A. Mullei ex Corio humano confecti.

B.

Nº. XCVIII. De Maagh van een kleen en onvoldrage schaapje; 't zelve is opgeblazen en gedrooght, op dat men de 4 deelen des Maaghs, die van malkanderen veel verschillen, bequaam zoude kunnen zien.

Aanmerkt, Om dat men de Maagh van een schaap in 4 deelen kan verdeelen, en dat de spys van de eerste in het 2. en zoo verders voortgestooten werd, daarom zo zegt d'H. Prof: Bartholinus en andere, dat de Offen en Schapen 4 maghen hebben.

In dit Cabinet zyn ook veele laatjens, waar in veele Indiaansche diertjens gevonden werden, waar van ik nu niet zeggen zal, nadien myn menigh is, een aparte catalogus te maken van alle de diertjens, die ik bezitte.

Onder alle deze Laaden isser nogh een zeer groote laade, waar in geplaaft zyn, verscheyde Anatomische zaken, meest alle in Ceder off Noteboome casjens.

A. A. Een paar Muylen uyt mensche leer toebereyt.

B.

B. Thorax ex corio humano confectus, in cujus dorso stigmatum vestigia videntur superstitia.

Arcula 1^a. Continet varios Uteros humanos lapidis instar duos.

Not. Quod horum cavitas solida materia est repleta, ut naturalem conservaret formam, sine rugis, horum primus Litt. C. notatus, uterus est muliebris, quem descripsi in observat. meis Anatomico-Chirurgicis. Observ. LXXXV, supercriptione. *Vero similis eruptio Menstruorum per Tubam Fallopianam in Pelvim.*

Not. 1°, Hunc Uterum esse mulieris menstruatæ, in cujus uteri cavitate inventus est cruor coagulatus, quò Tuba S. Oviductus unius lateris etiam erat obsessus, nec non Ovarium ipsum, in cujus superficie coagulatus sanguis satis copiose adhærebat. Cum dictus Uterus, cum annexis, ad meas pervenirent manus, operæ pretium esse duxi, illum balsamo con-

B. Een Coldertje van Mensch leer gemaakt, op wiens rughe de voet-stappen off reliquien der brand-merken staan.

In't Eerste kisje werden verscheyde Lyf-moeders gevonden van Vrouwen, dewelke steen hard gebalsemt zyn, en zyn der zelve holligheden met eenighe vaste stoffe vervult, op datze haar natuurlyke figure zoude behouden, en dat zonder eenighe rimpels.

De Eerste dezer is met Lett. C. getekent, en is die zelfde Lyf-moeder, die ik in myne Anatom: en Chirurgicaale observatien beschreven heb, observ. LXXXV. met dit opschrift. *Waarschynelyke uytberstingh der Maand-stonden in't bekken door de Eyer-wegen off Trompetten.*

Aanmerkt ten eersten, Dat dit de Lyf-moeder is van een Vrouw, die haar veranderingh op die tyd hadde, en wierd in de Lyf-moeders holte eenig geklontert bloed gevonden, waar mede ook zelfs de eene Eyer-wegs holte vervult was, daar benevens vond men op de Eyer-stok van de zelve zyde een deel geronne bloed. Wanneer nu deze Lyf-moeder met haar aanhangzels my ter hand gesteld wierden, zoo dogt het my, dat het de moeyte waardig was,

condire & sic conservare, id quod feci.

2°. Sanguinem coagulatum in uteri cavitate, ut & in ovarii superficie conservavi, sicuti in hunc usque diem hic videre licet.

3°. Ovarum vestigia hic quoque videri possunt in Ovariis, ut & Ligamenta lata, nec non Ligamenta teretia, Os uteri internum, &c.

Secundus autem Uterus Litt. D. notatus, Uterus est muliebris, tribus Ligamentis teretibus peditus, id quod semel tantum me vidisse memini.

Huic Utero Ovaria, Oviductus cum suis fimbriis annexa sunt.

Tertium objectum Litt. E. notatum, Ovarium est muliebre, cum suo Ligamento lato, per quod innumeræ arteriæ repletæ repunt.

Arcula II. & in ea,

N°. I. Ren humanus, propter vasorum sanguineorum repletionem rubicundissimus, & bisectus, ut interiora pateant.

Not.

was, dezelve te balfemen, en zoo dan verders te bewaaren, 't geen ik ook gedaan hebbe.

Ten tweeden, Dat ik het geklonterde bloed, dat in de holte des Lyf-moeders zat, als mede het geen op de Eyer-stokken was komen te druppen, en daar eenigzints aan vast zat, 'tegelyk met de rest, zoo heb toebereyt, dat men het op deze tyd hier nog zien kan.

Ten derden, Ook kan men hier de bewysen van de Eyeren in de Eyer-stokken nog sien, als mede de breedte, en ook de rond-en langhe banden, ende de inwendige mond des Lyfs-moeders &c.

Aan de tweede Lyf-moeder getekent Lett. D. werd een derde rond-en langhe band gevonden, 't welk ik niet weet meer als eens gezien te hebben.

Aan deze Lyf-moeder zyn de Eyer-stokken, Eyer-weghen, met haar zaafelinghe off loffwerk nog vast

Het derde voorwerp in dit kistje, getekent Lett. E. is de Eyer-stok van de Lyf-moeder van een Vrouw, met destelfs breedte band, waar door ontallyke vervulde Slag-aderen loopen.

Het tweede Kistje,

N°. I. Een Nier van een mensch dezelve is zeer rood, wegens het opvullen der Slag-aderen met een Rood-waflighe stoffe, deze is doorgesneden, op dat men het binnenste gestel zoude konne zien.

Aan-

Not. 1°. Quod dictus Ren lapidis duritiem acquisiverit post exsiccationem. Hæc autem exsiccatio tam necessaria est, post vasorum repletionem, ut nemo, nisi hoc fiat, tam clare conspiciendam præbere valeat, veram Renum constitutionem. Hunc Renem in Thesauro III. descripsi, ubi figuram ejus adjeci, fide data, me in hoc IV. Thesauro nonnulla adhuc additurum, sed promissis stare non potui præinopia objectorum hum:

Observandum præterea, si quis hic velit vermicularem vasorum reptatum mirabilem videre, quod debeat objectum Ol: caphuræ, vel spicæ, oblinire; Ol: Caphuræ tamen præfero, idque non sine ratione; præterea eligendus est dies serenus, nec non radii solares.

N°. II. Dimidia pars Renis humani eodem modo præparata.

Arcula III. Ex ligno juglandis confecta, in qua continetur ramus Arteriæ splenicæ, ceracæ materiâ repletus & tam artificiose expansus, & exsiccatus, ut sine ostentatione dicere auserim, me neminem adhuc offendisse, qui simile quid sese vidisse, dicere ausus fuerit;
Thes. IV ex-

Aanmerkt ten eersten, Dat dese Nier steen hard geworden is, na desselfts opdrogingh. Deze opdrogingh is zoo nootzakelyk, na het opvullen der vaten, dat niemand het waare gestel der zelve aanwyfen kan, ten zy men zulkx doet. Deze Nier heb ik beschreeven in 't derde Cabinet, en heb de Fig: daarook by gedaan, met die beloften, dat ik in dese vierde Cabinets beschryvingh, nogh yets byzonders daar by zoude doen, maar de schaarsheyd der voorwerpen, van menschen Nieren hebben myn voornemen gestremt.

Aanmerkt ondertussen, Zoo ymand in dit voorwerp die wonderlyke worms-wyse cours der bloet-vaten zien wil, dat het noodigh is, het voorwerp off met Campher off Spyk-oly eerst te bestryken; de Campher-oly aghte ik om reden, best te zyn; daarenboven moet men een heldere dagh verkiezen, ja een Sonne-schyn.

N°. II. De helft van een mensche Nier, op deselve wyze toebereyt.

Het derde Kasje is van Nooteboome hout toebereyd, waar in onthouden werd een tak van des Milts-slag-ader, met een wassige stoffe opgevult, en zoo konstig uytgespannen en gedroogt, dat ik zonder roem derff zeggen, dat my niemand heeft derven zeggen, zulkx ooyt meer gesien te hebben: want de uysterste uyteynden zyn

G

zoo

extremæ enim extremitates capillorum instar tenues sunt, & tamen ceraceâ materiâ repletæ, expansæ, & exsiccata, ramulisque à ramo majori haud sejunctis, suntque ramuli ramulis impositi; ut autem distincte extremitates oculos incurrerent, fundus arculæ tegitur serico villoso nigro.

Ultimò considerandum hunc ramum, Pedamento ex ligno juglandis nitide confecto, infidere.

In Arcula IV. ex ligno Indico confecta, conservatur Epidermis Pollicis pedis sinistri, & digiti insequentis.

Considerandum hæc objecta ita esse præparata & exsiccata, ut videantur digiti hominis viventis; albicat Epidermis, nullæ visuntur rugæ, & Ungues cohærent Epidermidi, tanquam in corpore vivo.

Arcula V. ex ligno Cedrino fabricata, continet Lienes Vitulinos aliquot, quorum I. Litt. A. notatus excarnis, uti perperam loquimur, inflatus & ante quadraginta annos, exsiccatus, postea ablatâ membranâ ambiente, distincte lustrari possunt perforationes, quæ

zoo fyn als hayr, en noghtans gevult, uytgespannen en gedroogt, hoewel die fyne tackjens aan haare stonck zyn gelaten, en boven malkanderen staan; op dat men het nu met een goede distinctie zoude kunnen zien, zoo legt het op een stuk zwart fluweel.

Aanmerkt ten laatste, Dat dese tak op een curieus voetje staat, van noteboome hout gemaakt.

In 't vierde Kasje, uyt Indiaansch hout toebereyd, werd bewaard het opper-velleke van de groote linker, en de volgende toon.

Aanmerkt hier; dat dese voorwerpen zoodanigh toebereyt en gedroogt zyn, datse geheele toonen van een levendig mensch komen te verbeelden, want sy zyn wit, men ziet 'er geen rimpels in, ook zittender de Nagels nogh aan vast, gelyk in een levendig mensche.

Het vyfde Kasje van Ceder-hout gemaakt, onthoud in zigh eenige Kalfs Milten, waar van de eerste Lett. A. ontvleest, (zoo men gemeenelyk spreekt, hoewel oneygentlyk) opgeblasen, en opgedroogt is, nu al over de 40 Jaaren geleden, en 't vlies wegh gesneeden zynde, zoo kan men zeer distinctelyk sien alle die doorbooringen

quæ in Vena splenica visuntur. Hoc tamen incassum, quis in Liene humano quæret.

Not. 1°. Quam vis Vena foraminibus sit referta, tamen expansa & oblongo-rotunda nobis occurrit, id quod jucundum visu. Noli tamen credere Lect. Benev. dictam venam, per totum Lienem ita esse constitutam; contrarium enim nobis olim demonstravit Exercitissimus D. Higmorus: vix enim digiti longitudinem sic excurrit, postea vero, nullis ramis productis, evanescit, & loco ramorum Venæ Splenicæ, sulci formantur ramosi, (si ita loqui liceat) per totum Lienem vitulinum.

2°. Fibræ transversales hic quoque occurrunt, situm naturalem observantes.

Lien secundus Litt. B. indigitatur, per cujus partem gibbosam, innumera vasa lymphatica repunt inflata. Cum enim Lienem exsiccarem, flatu illum replebam, hoc facto, vasa lymphatica eodem flatu replebantur.

Tertius & Quartus Litt. C. C. notati. Horum Arteriæ ceræ materiâ sunt repletæ.

gen van de Milt-ader, egter zoude men zulkx te vergeefs zoeken in de Milt van een mensch.

Aanmerkt ten eersten, Hoewel de ader vol van gaatjens is, egter is dezelve rond en lang gebleven, 't welk aardigh is te zien. Wilt egter, waarde Leezer, niet gelooven, dat dese Ader, door de gantsche Milt zig zo verspreyt, en aldus gestelt is, het contrarie heeft ons voor heen den welgeoeffende Hr. Higmorus al bekend gemaakt: Zy loopt nauwlykx een vinger langh alzo doorboort, en na heen zoo verdwyntze geheelyk, geen tacken altoos van haar gevende, maar in plaats van tacken deses Milts, zoo wordender groeven gemaakt, die haar tackwys komen te verdeelen, en dat door de geheele Milt.

Ten tweeden, Hier komen ons ook te vooren de dwersse draaden, en dat in haare natuurlyke plaatze.

Over de tweede Milt Lett. B. getekent, loopen ontallyke opgeblaasene water-vaten. Want als ik de Milt met wind vervulde zoo wierden te gelyk de water-vaten vervult.

De derde en vierde Milt, zyn met de Lett. C. C. getekent, en haar Slag-aders met een Roodwassighe stoffe vervult.

EX-

G 2

UYT-

EXPLICATIO TABULARUM.

UYTLEGGINGH VAN DE PLAATEN.

TABULA PRIMA.

Fig. I. **E**Xhibet Renis humani dimidiam partem, ita dissectam, ut reptatus vasorum, præsertim fanguineorum, luculentius, quam in præcedenti Thesauro Tab. IV. Fig. III. videri possit; ubi magis inhærebam, ut conjunctiones arteriolarum cum ductibus Bellini exhiberem, in hac autem figura distinctissime vasorum fanguineorum cursum vermicularem per interiorum Renis partem, exprimere volui.

A. Facies Renis exterior, per quam vasa fanguinea reptatum observant vermicularem, pro ut luculenter quoque expressi in Thesauro præcedente.

B. Facies Renis interior, ubi vasa fanguinea, non minus cursum vermicularem observant, quam in facie exteriori.

Not. 1°. Tam subtiliter ductus vasorum reptatus, in hac figura, est expressus, ut ni oculi sint muniti, vix videri possit.

2, Nulla hic foramina, de quibus in præcedenti Thesauro men-

DE EERSTE PLAAT.

Fig. I. **V**erftoond de helft van een mensche Nier, zodanig doorgesneden, dat men de cours der vaten, en insonderheid, die der Slag-aderen, veel klaarder zien kan als wel in de IV. Plaat, van de derde Fig. van 't III. Cabinet, waar in ik meest geset was, om de vereeninghe der Slag-aderen met de Pis-canaaltjens van de Hr. Bellinus, te vertoonē: Maar in deze figuur heb ik getragt zeer distinct die worm-wyfe cours der bloet-vaten aan te wyzen, zoo als die door het binnenste wezen der Nieren loopen.

A. Het buytenste wezen des Niers, alwaar men de bloet-vaten worms-wys ziet loopen, gelyk ik zulkx ook klaar aangewesen heb in 't voorgaande Cabinet.

B. Het binnenste wezen des Niers, alwaar de bloed-vaten, al immers zoo wel die worms-wyfe cours houden, als langs de buytenste oppervlakte.

Aanmerkt ten eersten, Dat dese geseyde cours der bloet-vaten, in deze figuur, zoo subtiel uytgevoert is, dat men dezelve zonder vergroot-glasen qualyk kan opvolgen.

Ten tweeden, Dat men hier geen gatjens vint, waar van in 't

III.

mentionem feci, comparent, quia in Renis exsiccatione perierunt,

C. Papillæ Renales.

D. Pelvis Renis.

E. Cavitas pelvis, in quam papillæ urinam stillando exprimunt.

FIG. II Testiculus humanus dissolutus, qui nil nisi fasciculus vasculorum tenuissimorum.

FIG. III. Plica Polonica vera.

FIG. IV. Caput fœtus ovini deforme, & ore destitutum, vel sine ore formatum.

TABULA II.

Exhibet vesicam urinariam bovinam ita inversam, ut facies ejus interior, hic facta sit exterior, tuberibus referta.

FIG. I. A. A. Tubera dicta lapidefacta.

B. Tubera mollia.

FIG. II. Demonstrat IV. calculos, qui in dictæ vesicæ cavitate prociderant.

FIG. III. Calculos aliquot indigitat, qui partim digitis meis, partim sponte, ab interna tunica vesicæ prociderunt.

III. Cabinet gesproken is, om datse in 't opdroogen dezes Niers, verdweenen zyn.

C. Niers Tepeltjens.

D. Het Becken des Niers.

E. De holte van 't Bekken, waar in deze Tepeltjens de pissè uytperffen.

De II. FIGUUR. Een Testicul van een mensch, dewelke t'eenemaal als uytgerafelt is, zynde niet anders als een bundelke van zeer fyne vatjens.

De III. FIGUUR. Wyft ons aan een waare Meerevleght.

De IV. FIGUUR. Vertoond het Hoofd van een onvoldrage Schaa pie, 't welk monstreus is, en geen mond heeft bekomen in de formatie.

DE TWEEDE PLAAT.

Vertoont ons een blaas van een Koe, alzo omgekeert, dat ons hier de binnenste oppervlakte te voorschyn komt, vol van knobbels.

De I. FIGUUR. A. A. De geseide knobbels die tot steen geworden zyn.

B. Zaghte knobbels.

De II. FIGUUR. Wyft ons aan eenighe steenen dewelke ten deele door myn vinghers, ten deele van selfs gescheyden zyn van de inwendighe oppervlakte des blaafes.

TA-

G 3

DE

TABULA TERTIA. Exhibet Cor humanum ceraceâ materiâ rubrâ in totum repletum, ut verus reptatus vasorum, vera Cordis, & Auricularum figura videri possint.

FIG. I. A. Cor facie planâ visum, qua diaphragma incumbit.

B. Truncus venæ Coronariæ cum suis ramis.

C. C. C. C. Rami Arteriæ Coronalis, cujus extremitates, ceu tomentum, subtiles, tamen ceraceâ materiâ repletæ.

D. Portio Auriculæ dextræ, (tali enim situ integra auricula oculos non incurrit) per quam vascula fanguinea innumera sunt dispersa.

E. Portio diaphragmatis superstes.

F. Truncus venæ cavæ descendens, diaphragma perforans.

G. Sacculus membranofus, qui Venæ Pulmonalis quasi basis est, & cum ipsa auricula sinistra, communem cavitatem constituit.

H. Truncus Arteriæ magnæ, ex cujus dorso tres prodeunt rami, sursum ascendentes.

Not. Interim dictos ramos nobis

DE III. PLAAT. Verbeelt het Hart van een mensch, 't welk met een Rood-wassighe stoffe geheel en al opgevult is, ten eynde men de cours der vaten, als mede de waare figuur van 't Hart, en der Ooren zoude kunnen zien.

De I. FIGUUR. A. Het Hart, zoo als het zich vertoond aan d'essels platte zyde, dewelke tegen het Middel-rift aan gelegen heeft.

B. De stonk van de Croon-ader met d'essels takken.

C. C. C. C. De tacken des Croons-slag-ader, wiens uysterste uyteynden, zoo fyn zyn als dons, en egter met een Rood-wassighe stoffe vervult.

D. Een gedeelte van 't Regter Oor, waar door heen ontallyke Slag-aders loopen, 't geheele Oor en kan men niet sien, 't Hart aldus voorgestelt.

E. Een stuk van 't nagebleeve Middel-rift.

F. De nederdalende stonk des Hol-aders, dewelke het Middel-rift komt te doorbooren.

G. De vliefighe Sak, die als de grond is van 't linker Oortje, en met 't zelve een gemeene holte uytmaakt.

H. De stonk van de groote Slag-ader, uyt wiens rugghe drie tacken voortkomen, dewelke opwaarts gaan.

Aanmerkt ondertusschen, dat deze

nobis tali modo occurrere (Corde ita posito) ut facies plana oculos incurrat.

I. I. I. Tres rami Arteriæ magnæ sursum ascendentes.

K. Truncus ascendens venæ Cavæ.

L. Portio Auriculæ sinistræ.

M. M. Rami Venæ pulmonalis.

N. Unus ex ramis Arteriæ pulmonalis: cæteri rami hic in conspectum haud veniunt, corde ita proposito.

FIG. II. A. Idem Cor humanum facie gibbosa, & situ naturali visum.

B. Rami Venæ Coronariæ.

C. Rami Arteriæ Coronariæ.

D. Auricula dextra.

E. Rami venosi, prodeuntes ex Auricula dextra.

F. Auricula sinistra.

G. Truncus arteriæ magnæ.

H. Truncus arteriæ pulmonalis.

I. Truncus ascendens Venæ cavæ.

deze gefeyde takken ons zoo voorkomen, wegens dat men hier de platte zyde ziet, het Hart alzoo gelegd zynde.

I. I. I. De drie takken van de groote Slagh-ader opwaarts loopende.

K. De opgaande stromk van de Hol-ader.

L. Een gedeelte van 't linker Oor.

M. M. De takken van des Longhs-ader.

N. Een van de takken van de Longhs-flag-ader, de rest ziet men hier niet, het Harte aldus geplaatst zynde.

De II. FIGUUR. A. Het zelve menschel Hart, zoo als het ons voorkomt met zyn bultige zyde, gelyk het natuurlyker-wyfe in 't lighaam is gelegen.

B. De takken des Croons-aders.

C. De takken van de Croon-flag-ader.

D. Het regter Oor.

E. Aderighe takken voortkomende uyt het regter Oor.

F. Het linker Oor.

G. De stromk van de groote Slag-ader.

H. De stromk van de Longhs-flag-ader.

I. De opgaande stromk van de Hol-ader.

F I N I S.

E Y N D E.